

C:\Users\Plazma\Desktop\Knhy pdf\Nová složka
(2)\Simak_Clifford_D-Prstenec_kolem_Slunce.pdb

PDB Name: Simak_Clifford_D-Prstenec_kolem
Creator ID: REAd
PDB Type: TEXT
Version: 0
Unique ID Seed: 0
Creation Date: 16.8.1973
Modification Date: 16.8.1973
Last Backup Date: 1.1.1970
Modification Number: 0

CLIFFORD D. SIMAK
PRSTENEC KOLEM SLUNCE

Vickers vstal v hodinu, která ho svojí časností urážela. Předchozí noc volala Ann a pověděla mu o muži v New Yorku, který se s ním chce setkat.

Pokoušel se ji přemluvit.

"Vím, že ti to rozbije tvůj časový rozvrh," řekla, "ale myslím si, že tohle je něco, co si nemůžeš nechat ujít."

"Nemohu tam jet, Ann," řekl jí. "Musím teď psát a nemůžu si dovolit ztratit čas."

"Ale tohle je velké," prohlásila Ann, "největší věc, která tě kdy potkala. Vybrali tebe, s tebou budou mluvit jako s prvním, před všemi ostatními spisovateli. Myslí si, že ty jsi člověk, který to udělá."

"Reklamu."

"To není reklama. To je něco jiného."

"Zapomeň na to - nechci se s tím chlápkem setkat, ať už je to kdokoli," řekl a zavěsil. Ale teď si zde dělal časnou snídani a připravoval se, že pojedje do New Yorku.

Smažil vejce a slaninu, dělal toasty a pokoušel se jedním okem sledovat kávovar, který začínal vřít, když zazvonil zvonek u dveří.

Omotal okolo sebe župan a zamířil ke dveřím.

Může to být chlapec s novinami. Nebyl doma při pravidelném placení a chlapec pravděpodobně viděl světlo v kuchyni. Nebo to může být jeho soused, podivný starý muž, který se jmenuje Horton Flanders a nastěhoval se sem asi před rokem a teď, v tu nejméně vhodnou dobu, zaskočil na návštěvu, aby tu prolonošil hodinu. Byl to vlidný stařec, vypadal skvěle, a přestože šaty měl trochu prožrané od molů a na okrajích ošuntělé, bylo příjemné se s ním bavit. Byl to dobrý společník, ale přesto by si Vickers přál, aby byl ve svých návštěvách více ortodoxní.

Může to být chlapec s novinami nebo Flanders. V tuhle ranní hodinu to sotva může být někdo jiný.

Otevřel dveře a tam stála dívka oblečená v županu třeshňové barvy a s králíčími trepkami na nohou. Vlasy měla po prospané noci rozcuchané, ale modré oči jí jiskřily a hezky se na něj usmívala.

"Dobré ráno, pane Vickersi," řekla. "Vzbudila jsem se a nemohla jsem znovu usnout. Uviděla jsem u vás v kuchyni svítit světlo a napadlo mě, jestli vám třeba není špatně."

"Jsem v pořádku, Jane," odpověděl jí Vickers. "Právě si dělám snídani. Možná, že by jsi se chtěla najíst se mnou."

"Ó, ano," pronesla Jane. "Doufala jsem, že jestli třeba snídáte, pozvete mě, abych se najedla s vámi."

"Tvoje matka neví, že jsi tady, vid?"

"Máma a táta spí," sdělila Jane. "Dnes je den, kdy táta nepracuje, a oni byli včera večer hrozně dlouho pryč. Slyšela jsem je, když přišli, a máma říkala tátovi, že moc pil, a řekla, že už s ním nikdy nikam nepůjde, jestli bude tolik pít, a táta..."

"Jane," řekl Vickers rozhodně, "myslím si, že tvoje máma a tvůj táta by nebyli rádi, že to říkáš."

"Ale oni se o to nestarají. Máma to říká skoro pořád. Slyšela jsem, jak říká paní Traynorové, že má skoro chuť se s mým tátou rozvést. Pane Vickersi, co je to rozvod?"

"Teď nevím," řekl Vickers. "Nemohu si vzpomenout, že bych to slovo už někdy slyšel. Snad bychom se neměli bavit o tom, co říká tvoje máma. Podívej se, máš bačkory celé mokré, jak jsi šla po trávě."

"Venku je vlhko. Je hodně rosy."

"Pojď dovnitř," prohlásil Vickers, "a já vezmu ručník a vysuším ti nohy, potom si dáme snídani a zavoláme tvoji mamince, aby věděla, kde jsi."

Vešla dovnitř a on zavřel dveře.

"Sedni si na tamtu židli, já jdu pro ručník. Bojím se, aby ses nenachladila."

"Pane Vickersi, vy nejste ženatý, že ne?"

"No, ne. Nějak se přihodilo, že nejsem."

"Skoro každý je ženatý. Skoro každý, koho znám. Proč nejste ženatý, pane Vickersi?"

"Proč, přesně nevím. Nikdy jsem nenašel správnou dívku, myslím."

"Je mnoho dívek."

"Měl jsem dívku, je to dávno, co jsem měl dívku."

Před lety si to pamatoval jasně. Přinutil léta, aby mu zatemnila paměť, aby vyhladila a schovala vzpomínky tak, aby o

nich nemusel přemýšlet. Pokud si vzpomněl, bylo to tak daleko a tak mlhavé, že na to mohl hned přestat myslet. Ale teď se to vrátilo.

Byla tu ta dívka a zakleté údolí, kterým kráčeli. Jarní údolí, jak si je pamatoval, s rozkvetlými planými jabloněmi planoucími na kopcích a s písni modrého ptáka a se skřivanem letícím vzhůru do nebe. Divoký jarní vánek čeril vodu a vanul nad trávou tak, že se zdálo, že louka teče a stává se jezerem s bílými čepicemi pěny.

Kráčeli údolím a nebylo pochyb, že je zakleté, protože když se vracel, údolí tu nebylo - nebo to přinejmenším nebylo stejné údolí. Bylo to, jak si vzpomínal, úplně jiné údolí.

Šel tam před dvaceti lety a přes ta dvě desetiletí, kdy to schovával co nejhrouběji, se to vrátilo nazpět do jeho myslí, bylo to opět tady, tak čerstvé a jasné, jako by to bylo včera.

"Pane Vickersi," podotkla Jane, "myslím, že se toasty připalují."

Když Jane odešla a on umyl nádobí, vzpomněl si, že měl již nejméně týden v úmyslu zavolat Joeovi kvůli myšim.

"Mám tu myši."

"Máš co?"

"Myši," řekl Vickers. "Malá zvířátka. Běhají tady."

"To je směšné. V domě tak dobře postaveném jako je tvůj by neměly být myši. Chceš, abych přišel a zbavil tě jich?"

"Hádám, že budeš muset. Zkusil jsem pasti, ale tyhle myši se nechytají do pastí. Obstaral jsem si kočku a než jsem se vrátil, kočka utekla. Zůstala jenom den nebo dva."

"To je opravdu směšné. Kočkám se líbí na místech, kde mohou chytat myši."

"Ta kočka byla ztřeštěná. Chovala se, jako by tu strašilo. Chodila tady po špičkách."

"Kočky jsou směšná zvířata," svěřil se Joe.

"Jedu dnes do města. Počítám, mohl bys to udělat, zatímco budu pryč?"

"Jasná věc," souhlasil Joe. "Právě teď není pro deratizátory moc práce. Přijdu v deset nebo tak nějak."

"Nechám vstupní dveře odemčené."

Vickers zavěsil telefon a sehnul se pro papír. Položil ho na psací stůl a zvedl svazek rukopisů, držel ho v ruce a cítil jeho tloušťku a váhu, jako by ho uklidňovalo, že to, co drží, je dobré, že to nebyla zbytečná práce, že vypovídá o mnoha věcech, které si přál říci, a sděluje je dost dobře, takže ostatní muži a ženy budou moci číst ta slova a pochopit holou myšlenku, ležící pod chladem vytištěného písma.

Neměl by ztrácet den, řekl si sám pro sebe. Měl by zůstat tady a pracovat. Neměl by odcházet, aby se setkal s tím mužem, jak to chce jeho agent. Ale Ann na tom trvala a řekla, že je to naléhavé, dokonce i když jí řekl o autě, které má v garážích v opravě, stále naléhala, aby jel. Samozřejmě, když jí to říkal, věděl, že ta historka o autu není pravdivá. Eb ho bude mít pro něj připravené, aby mohl podniknout svůj výlet do New Yorku.

Podíval se na hodinky; za necelou půlhodinu se Ebovy garáže otevrou. Půlhodina mu nestála za to, aby ji strávil psaním.

Vzal noviny a vyšel na verandu, aby si mohl přečíst ranní zprávy. Přemýšlel o malé Jane, jaké je to sladké dítě, jak si pochvalovala jeho kuchařské umění a stále o tom brebentila.

Nejste ženatý, řekla Jane. Proč nejste ženatý, pane Vickersi?

A on odvětil: Měl jsem dívku. Teď si vzpomínám. Měl jsem dívku.

Jmenovala se Kathleen Prestonová a bydlela ve velkém cihlovém domě postaveném na kopci, v domě s mnoha sloupy, se širokou verandou a polokruhovitými okny nad dveřmi - ve starém domě, který byl postaven v první vlně pionýrského optimismu, když byla země nová, a který stál,

i když byla zem odplavena a nedostávalo se jí a úbočí vrchu zjizvily strouhy žlutého jílů.

Tehdy byl mladý, tak mladý, že ho bolelo, když o tom přemýšlel, tak mladý, že nemohl pochopit, že dívka, která žije ve starém domě s půlkruhovitými okny nade dveřmi a se sloupovým portikem, nemůže vážně uvažovat o chlapci, jehož otec hospodaří na vyčerpané farmě, kde vyrůstá drobná a nezdravá kukuřice. Nebo spíše snad to byla její rodina, která o něm nemohla uvažovat, a ona musela být také příliš mladá, než aby tomu plně porozuměla. Možná, že se pohádala s rodinou, možná, že padla rozzlobená slova a zaleskly se slzy. To se nikdy nedozvěděl. Kráčel s ní začarovaným údolím a mezi tím, než pro ni přišel, ji sbalili a poslali do školy někam na východ. A to bylo naposled, co ji viděl nebo o ní slyšel.

Aby si oživil vzpomínky, znovu šel údolím, připraven zachytit cokoli, co by mu vyčarovalo kouzlo toho dne. Ale květy planých jabloní opadaly a skřivan nezpíval tak hezky a tajemno uniklo do nějaké bohem zapomenuté země. Vzalo si čarokrásu s sebou.

Noviny mu spadly z klína a on se sehnul, aby je zvedl. Otevřel je a uviděl, že zprávy se nesou ve stejném jednotvárném duchu jako ve všechny ostatní dny.

Naděje na mír ještě existovala a studená válka stále mohutně zuřila.

Studená válka samozřejmě trvala už roky a vypadalo to, že bude ještě mnoho dalších let pokračovat. Posledních čtyřicet let světem zmítala krize za krizí, zvěsti a drby, stále hrozily válečné konflikty a velká válka se stále nepřerušovala, dokud svět unavený studenou válkou nežíval tváří v tvář novým mírovým zvěstem, kterých bylo za desetník tisíc.

Někdo v zapadlém klubu v Georgii zlomil rekord v pojídání syrových vajec a okouzující filmová hvězda zase jednou hodlala změnit manžela a pracující v ocelárnách hrozili stávkou.

Úvodní článek pojednával o zmizelých lidech. Přečetl polovičku, to mu stačilo, věděl, co chtěl. Vypadalo to, že stále více a více lidí se ztrácí - celé rodiny najednou, a policie po celé zemi pomalu šílela. Vždy byli lidé, kteří zmizeli, říkal

článek, ale to byly osamocené případy. Nyní z jedné obce zmizely dvě nebo tři rodiny, z další také dvě nebo tři a nezbyla po nich ani stopa. Většinou byly z chudších vrstev. V minulosti, kdy mizeli jednotlivci, obvykle k tomu existoval nějaký důvod, ale u těchto případů masového mizení to vypadalo, že kromě chudoby nemá žádnou příčinu. A proč by někdo měl nebo mohl zmizet kvůli chudobě, na to nemohl pisatel článku ani lidé, se kterými mluvil, přijít. Našel titulky, který hlásal: Více světů než jeden, říká Savant.

Prečetl si kousek statí:

BOSTON, MASS. (AP) - Může být další, 'druhá' Země těsně vedle nás, a jiný, alternativní svět za tímto a další svět za tím druhým ... správně, chápete tu myšlenku?

Světy seřazené za sebou v řetězu, jeden za druhým.

To je teorie doktora Vincenta Aldridgea...

Vickers upustil noviny na podlahu a seděl, díval se ven přes zahradu plnou květin, zářících ve slunci. Tady byl mír, v zahradě v koutě světa, jako by tu nikdo jiný nebyl, pomyslel si. Mír se skládá z mnoha věcí, ze zlatého slunečního svitu a z řeči letních listů chvějících se ve větru, ptáků a květin a slunečních hodin, i z plotu, který si říká o natření, a ze staré borovice umírající v tichu a pokoji, protože nadešel její čas, ve chvíli smrti usmířená s trávou a květinami a všemi ostatními stromy.

Tady nebyly žádné drby a žádné hrozby; zde byl v tichu přijat fakt, že čas běží, přišla zima a léto, Slunce bude následovat za Měsícem a život je dar, o který je třeba

pečovat, a ne něco, co je třeba vybojovat od ostatních živých věcí.

Vickers pohlédl na hodinky a viděl, že je čas jít.

Garážník Eb si povytáhl mastné pracovní kalhoty a zašilhal skrz kouř, který stoupal z cigarety přilepené v koutku jeho mastné a špinavé pusy.

"Víš, to je tak, Jayi," vysvětloval. "Nesprávně jsem tvé auto."

"Chtěl jsem do města," řekl Vickers, "ale pokud nemám opravené auto..."

"Tohle auto už nebudeš potřebovat. Hádám, že právě proto jsem ho neopravil. Řekl jsem si, že by to bylo plýtvání penězi."

"Není tak špatné," zaprotestoval Vickers. "Možná vypadá na rozpadnutí, ale ještě udělá spoustu mil."

"Jasně, že už ujelo hodně mil. Ale měl by sis koupit to nové Věčné auto."

"Věčné auto?" zopakoval Vickers. "To je podivný název pro auto."

"Ne, není," trval Eb tvrději na svém. "Vydrží navždy. Proto ho nazývají 'věčným' autem, protože vydrží věčně. Včera tu byl jeden chlápek a řekl mi o tom a zeptal se, jestli bych to bral, a já řekl jasně, bral, a ten chlapík řekl, že jsem chytrý, když to беру, protože, povídal, se nebudou prodávat žádná jiná auta mimo Věčných."

"Teď na chvíli přestaň," pronesl Vickers. "Mohou to nazývat věčným autem, ale navěky nevydrží. Žádné auto nevydrží věčně. Možná dvacet let, možná celý život, ale ne navěky."

"Jayi," prohlásil Eb, "to je to, co mi říkal ten chlápek. 'Kupte jedno z nich,' povídal, 'a používejte ho celý život. Když zemřete, odkážete ho vašemu synovi, a když zemře on, může to odkázat svému synovi a tak pořád dál v řadě za sebou.' Má záruku, že vydrží věčně. Něco se v něm pokazí a oni ho opraví nebo ti dají nové. Všechno mimo pneumatik. Musíš si kupovat pneumatiky. Opotřebujou se jako u kteréhokoliv jiného auta. A lak také. Ale na lak je záruka deset let. Jestli odejde dřív než za deset let, dostaneš zdarma nový."

"Snad je to možné," prohlásil Vickers, "ale myslím, že těžko. Nepochybují, že lze vyrobit auto, které vydrží o mnoho déle než ta ostatní. Ale kdyby bylo uděláno příliš dobře, nepotřebovalo by žádné náhradní díly. To dá rozum, že výrobce se zdravou myslí by neudělal auto, které by vydrželo navěky. Vyřadil by se tím ze hry. Předně, stálo by to moc..."

"V tomhle se mýlíš. Patnáct set dolarů, to je všechno, co zaplatíš. Nekupuješ žádné příslušenství. Žádný nadstandard. Dostaneš všechno komplet za patnáct set." "To není moc, myslím, že bych se na to podíval." "Je to ta neklasičtější věc, na kterou ses kdy podíval. Ten chlapík, co tady byl, jedním příjmem a já si ho dobře prohlédl. Barva, jakou chceš. Spousta chromu a nerezavějící oceli. Všechny součástky nejmodernější. A řízení... člověče, ta věc se řídí milionově. Ale musel bych si na to zvyknout. Šel jsem otevřít kapotu, abych se podíval na motor, a víš, ta kapota nešla otevřít. 'Co tam děláte?' zeptal se mě ten chlápek a já mu řekl, že jsem se chtěl podívat na motor. 'To nepotřebujete. Nikdy se nic neporouchá. Nikdy se k tomu nebudete potřebovat dostat.'

'Ale,' zeptal jsem se ho, 'kde doléváte olej?' A víš, co mi odpověděl? 'Nuže, pane,' řekl, 'nenaléváte žádný olej. Dovnitř dáváte jenom benzin,' to mi řekl.

Budu jich mít asi zítra tak tučt, řekl Eb. "Bylo by pro tebe lepší, kdybys mi řekl, abych ti jedno schoval." Vickers potřásl hlavou. "Nemám moc peněz." "To je další věc. Ta společnost ti udělá dobrou cenu. Myslím, že bych ti mohl dát za ten tvůj vrak tisícovku." "Nestojí za tisíc, Ebe."

"Vím, že ne. Ten chlápek řekl: 'Dejte jim víc, než kolik stojí. Nestarejte se o to, co jim dáte. My vám to vynahradíme.'

Nevypadá to jako chytrý způsob, jak dělat obchody, když nad tím tak přemýšlím, ale jestli chtějí fungovat takhle, neřeknu proti tomu ani slovo." "Budu se muset nad tím zamyslet." "Zbyde, abys zaplatil pět stovek. Jednoduše to pro tebe mohu udělat. Ten chlápek řekl, že to mám dělat jednoduše. Řekl, že je teď nezajímají tak moc peníze, jako to, aby dostali pár aut ven, aby jezdila po silnicích."

"Nelíbí se mi to," nesouhlasil Vickers. "Tady se přes noc objeví společnost, prodává nové auto, a ještě ke všemu bez reklamy. Napadlo by tě, že o tom bude něco v novinách. Kdybych já prodával nové auto, polepil bych zem reklamou ... velké inzeráty v novinách, oznámení v televizi, billboardy na každé míli a tak."

"Jistě. Také jsem nad tím přemýšlel. Řekl jsem, podívejte, chlače, chcete, abych prodával tady to auto a jak ho mám

prodat, když ho neinzerujete? A on povídá, že vypočítali, že auto je tak dobré, že každý bude překvapený, a řekne to dalším. Prohlásil, že neexistuje reklama, která by předčila slovní doporučení. Řekl, že radši ušetří peníze, které by dali do reklamy, a srazí dolů cenu auta. Řekl, že nebyl důvod nutit spotřebitele platit za reklamní kampaň."

"Tomu nerozumím."

"Takhle tě opravdu přesvědčí," připustil Eb. "Skupina, která vyrábí Věčná auta, na to neutrácí peníze, to se klidně může vsadit. A jestliže takhle nevyhazují peníze, představ si, co vyráběly všechny ostatní společnosti celá léta. Dát dvě nebo tři tisícovky za hromadu šrotu, která se rozpadne, když s ní podruhé vyjedeš ven? Nemrazí tě, když pomyslíš na peníze, které vydělávaly, co?"

"Až dostaneš ta auta," řekl Vickers. "Podívám se na ně. Možná při tom uděláme obchod."

"Určitě. Buď si jistý, že uděláme. Říkal jsi, že jedeš do města?"

Vickers přikývl.

"Za chvíli sem přijede autobus. Chytněš ho na rohu u prodejny. Dostaneš se tam za pár hodin. Tihle chlápci jezdí opravdu dobře."

"Myslím, že bych mohl jít na autobus. To mě nikdy předtím nenapadlo."

"Omlouvám se za to auto. Kdybych věděl, že ho budeš potřebovat, správil bych ho. Není tak špatné. Ale chtěl jsem vědět, co si myslíš o tom druhém obchodu, než ti vystavím účet."

Prodejna na rohu vypadala nějak nevšedně a Vickerse to zmátlo, když k ní po ulici zamířil. Potom, když přišel blíž, uviděl, co je na ní tak zvláštního.

Starý Hans, opravář obuvi, si lehl do postele a zemřel. A opravná obuv, která téměř nespočetně let stála vedle prodejny s drobným zbožím, byla definitivně zavřená.

Teď byla znovu otevřená - nebo měla přinejmenším umytou výlohu, něco, co se starý Hans za všechny ty roky nikdy neobtěžoval udělat, a bylo tam vystavené nějaké zboží. A byla tam cedule. Vickers se tak zajímal o to, co je na tom okně divného, že neviděl ceduli, dokud nestál skoro u obchodu. Cedule byla nová, s velkými, úhlednými písmeny, která říkala: OBCHOD S VYNÁLEZY.

Vickers se zastavil před výlohou a podíval se, co je uvnitř. V pruhu výlohy ležela vrstva černého sametu a na ní byly vystaveny tři předměty - zapalovač na cigarety, žiletka na holení a jednoduchá žárovka. Nic víc.

Pouze ty tři věci. Nebyly zde žádné popisky, reklamy, ceny. Nebylo to nutné. Jak Vickers věděl, každý, kdo tuhle výlohu uviděl, předměty rozpoznal, přestože se v krámu neprodávaly jen tyhle. K těm třem, co ležely na pruhu sametu, patřilo několik tuctů dalších, každý něčím odlišný a určitě výkonný.

Jak šel, ozvalo se klepání a když se vedle něj zastavilo, Vickers se otočil.

Byl to jeho soused, Horton Flanders, na své ranní procházce, ve svých trochu obnošených, pečlivě vykartáčovaných šatech a se třtinovou hůlkou. Nikdo jiný, řekl si pro sebe Vickers, by neměl odvahu nosit v ulicích Cliffwoodu třtinu.

Pan Flanders mu hůlkou pokynul, postavil se vedle něho a upřel pohled do výlohy.

"Takže se rozrůstají," zahájil rozhovor.

"Podle všeho ano," souhlasil Vickers.

"Nejpodivnější vybavení," řekl pan Flanders. "Víte, ačkoli předpokládám, že vy asi ne, já jsem se hodně zajímal o tuto společnost. Jen ze zvědavosti, jestli mi rozumíte. Můžu dodat, že mě zajímá spousta věcí."

"To jsem si všiml."

"Jo, mě ano. Moc věcí. Například karbohydráty. Hodně zajímavá organizace, nemyslíte, pane Vickersi?"

"Moc jsem o tom nepřemýšlel. Byl jsem tak zaneprázdněn, že se obávám..."

"Něco se chystá," prohlásil pan Flanders. "Říkám vám, že je to tady."

Autobus projel ulicí, minul je a zabrzdil u zastávky u rohu prodejny.

"Obávám se, že vás opustím, pane Flandersi. Jedu do města. Až se večer vrátím, zaskočte ke mně."

"Ale ano, stavím se," odpověděl pan Flanders. "Brzy se zase zastavím."

Nejdříve to byla žiletka, holicí čepelka, která se neopotřebovala. A potom zapalovač, který nikdy neselhal a nevyžadoval žádné kamínky a nikdy nepotřeboval doplnit. Potom žárovka, která, pokud se s ní něco nestalo, svítila pořád.

A teď Věčné auto.

Sem někam budou patřit i syntetické karbohydráty. Něco se chystá, řekl mu pan Flanders, když stál před obchodem starého Hanse.

Vickers si sedl na sedadlo u okna, pěkně vzadu v autobusu, a pokoušel si v mysli utřídit fakta.

Někde byl zádrhel - žiletka na holení, zapalovač, žárovky, syntetické karbohydráty a nyní Věčné auto. Někde musí být společný jmenovatel, vysvětlující, proč by to mělo být právě těchto pět věcí a ne pět jiných, řekněme roleta a tyčky, s kterými se dá skákat, a joja a letadla a zubní pasty. S žiletkami se člověk oholí a žárovka mu posvítí na cestu a zapalovač by mu měl zapálit cigaretu a syntetické karbohydráty urovnaly přinejmenším jednu mezinárodní krizi a zachránily miliony lidí od hladovění nebo války.

Něco se chystá, řekl mu Flanders a stál tam v čistých, ale obnošených šatech a držel v ruce tu směšnou hůlku, ačkoli, jak tak o tom uvažuji, když ji pan Flanders držel, směšná nebyla.

Věčné auto bude jezdit pořád a nebude potřebovat žádný olej a když zemřete, odkážete ho svému synovi a ten, až zemře, ho odkáže svému synovi a pokud si vás prapradědeček koupil takové auto a vy jste nejstarším synem nejstaršího syna nejstaršího syna, máte ho také. Jedno auto přežije mnoho generací.

Ale bude to znamenat víc než jen tohle. Asi tak během roku budou uzavřeny všechny automobilové závody a většina garáží a opraven; ocelářskému a sklářskému průmyslu to zasadí silný úder. Také výrobcům látek a možná také tuctu dalších průmyslových odvětví.

Žiletky na holení se nezdály tak důležité, ani žárovky, ani zapalovače, ale teď najednou byly. Tisíce mužů ztratí práci a přijdou domů a řeknou rodině: "Tak se věci mají. Po tolika letech nemám práci."

Celá rodina bude dělat své každodenní věci v napjatém a hrozném tichu, v dusném ovzduší strachu, který nad nimi bude viset, a muž si koupí všechny noviny a bude studovat inzertní sloupky, potom půjde ven a bude chodit po ulicích a lidé v malých kamrlících nebo u psacích stolů v okrajových čtvrtích budou před ním kroutit hlavami.

Nakonec muž půjde na jedno malé místo, které má nad dveřmi nápis 'Karbohydráty, Inc.' a všourá se dovnitř s rozpaky dobrého pracovníka, který nemůže najít práci, a řekne: "Nemám příliš štěstí a peníze se tenčí. Je zázrak, že..."

Muž za přepážkou odvěti: "Ale jistě, jak velkou máte rodinu?" Muž mu to řekne a ten, který bude sedět za přepážkou, napíše něco na kousek papíru a podá mu ho. "To okénko támhle," řekne. "Myslím, že je toho dost na to, aby vám to vystačilo na týden, ale jestli ne, určitě se sem vraťte, kdykoliv chcete."

Muž vezme proužek papíru a pokusí se vyjádřit díky, ale muž z Karbohydrátů to lehce odmítne a řekne: "Podívejte se, proto jsme tady. To je naše práce, pomáhat chlapům jako jste vy."

Muž půjde k okénku a člověk za okénkem se podívá na proužek papíru a podá mu balíky. V jednom z balíků bude syntetická hmota, která chutná jako brambory a další bude chutnat jako chléb a budou tam další, o kterých byste si pomysleli, že jíte obilí nebo hrách.

To se dělo už dřív a děje se to neustále. Nebylo to jako podpora - ať je to jak chce, nemohli jste říci, že to bylo jako podpora. Tihle lidé od Karbohydrátů vás nikdy neurazili, když jste přišli žádat o pomoc. Zacházeli s vámi jako s platícím zákazníkem a pokaždé řekli, že byste měli přijít zase, a někdy, když jste to neudělali, šli jakoby okolo podívat se, co se stalo - jestli jste třeba nedostali práci nebo jste se nestyděli opět přijít. Pokud z vás vytáhli, že jste se styděl, sedli si a mluvili s vámi a předtím, než odešli, přiměli vás myslet si, že jste jim prokazovali laskavost, když jste si z jejich rukou brali karbohydráty.

Díky karbohydrátům miliony lidí v Indii a Číně, kteří by zemřeli, stále žili. Nyní tisíce těch, kdo ztratili práci, když automobilový průmysl zkrachoval a ocelářské závody omezily výrobu a opravný zavřely, chodili po stejné cestě do dveří se znamením karbohydrátů.

Automobilový průmysl bude muset zkolabovat. Nikdo si nebude kupovat jiná auta, když může přejít ulici a koupit si takové, které vydrží navěky. Právě tak, když bylo možné v obchodě s vynálezy dostat věčnou žiletku, továrny na holící čepelky zkrachovaly. Stejná věc se stala výrobcům žárovek a zapalovačů a bylo možné, pomyslel si Vickers, že Věčné auto nebylo poslední, o čem od těchto výrobců uslyší, ať už jsou to kdokoli.

Proto musí platit, řekl si v duchu, že kdo vyrobil ty žiletky na holení, také vyrobil zapalovače a žárovky, a ti, kdo vyrobili jednotlivé součástky, museli vyprojektovat Věčné auto. Možná tytéž společnosti, ačkoliv jistě to nemohl vědět, protože ho nikdy nenapadlo zjistit, kdo co vyrábí.

Autobus se plnil, ale Vickers stále seděl sám, upřeně hleděl z okna a třídil si myšlenky.

Hned za ním se bavily dvě ženy a aniž by je chtěl tajně poslouchat, vnímal, co si povídají.

Jedna se právě řehonila a říkala: "My měli nejzajímavější skupinu. Bylo v ní tolik zajímavých lidí."

A druhá žena odpověděla: "Přemýšlela jsem o připojení k jedné z těch skupin, ale Charlie prohlásil, že je to hloupost.

Řekl, že žijeme v Americe v roce 1977 a na světě neexistuje žádný důvod, proč bychom předstírali, že ne. Řekl, že je to ta nejlepší země a nejlepší časové období, které kdy poznal. Pověděl, že máme všechno a veškeré moderní pohodlí. Říkal, že jsme šťastnější, než byli lidé před námi. Řekl, že ta záležitost s předstíráním je hlavně komunistická propaganda a že by rád vypátral, co to odstartovalo. Říkal..."

"Ale já nevím," přerušila ji první žena, "je to druh zábavy. Znamená to hodně práce, samozřejmě, číst o starých časech a o všem ostatním, ale myslím, že ti to něco dá. Jeden chlápek říkal druhou noc na shromáždění, že ti to dá, co do toho vložíš, a já se domnívám, že má pravdu. Ale zatím mi nepřipadá, že jsem ochotná dát do toho moc. Hádám, že musím být přelétavý typ. Nejsem tak dobrý čtenář a nechápu tak snadno, hodně se mi toho musí vysvětlovat, ale jsou tam takoví, kteří vypadají, že jim to dává hodně. V naší skupině je muž, který zpětně žije v Londýně, v časech muže, který se jmenoval Samuel Peeps. Nevím, kdo byl ten Peeps, ale odhaduji, že to byl významný člověk. Nevíš, kdo to byl Peeps, co, Gladys?"

"Já ne."

"Dobře, ať je to jakkoli," pokračovala druhá, "ten chlápek celou dobu mluví o Peepsovi. Napsal knihu, ten Peeps, a musí to být hrozně dlouhá kniha, protože pojednává o tolika věcech. Ten muž, o kterém ti vyprávím, píše nejpodivuhodnější deník. Vždycky jsme rádi, když ho přimějeme, aby nám kousek přečetl. Víš, zní to skoro, jako by tam opravdu žil."

Autobus zastavil před vlakovým přejezdem a Vickers pohlédl na hodinky. Za další půlhodinu by měli být ve městě.

Byla to ztráta času, řekl si. Nezáleží na tom, co měla Ann v rukávu za trumfy, bude to plýtvání časem, kvůli kterému nehodlal komukoli dovolit přerušovat jeho psaní. Neměl by si dovolit prořečnit planě ani jeden den.

Vzadu za ním Gladys říkala: "Slyšela jsi o těch nových domech, které staví? Mluvila jsem o tom v noci s Charliem a říkala jsem, že bychom se měli do nich podívat. Náš byt trochu chátrá, víš, a musíme vymalovat a jaksi ho poopravit, ale Charlie řekl, že je to nějaká léčka na hlupáky. Řekl, že by nikdo nepostavil takový druh domů, jaký oni nabízejí, aniž by v tom nebyl nějaký háček. Charlie řekl, že je příliš starý na to, aby ho někdo podvedl takovým barákem. Mabel, viděla jsi některý z těch domů nebo jsi o nich něco četla..."

"Říkala jsem ti," nedala se odradit Mabel, "o skupině, ke které náležím. Jeden z těch chlápků předstírá, že žije v budoucnosti. Teď, ptám se, není to směšné? Představ si někoho, jak předstírá, že žije v budoucnosti..."

Přede dveřmi se Ann Carterová zastavila a řekla: "Teď si, prosím tě, zapamatuj, Jayi, že se jmenuje Crawford. Nenazývej ho Cranfordem nebo Crawhamem nebo jiným jménem než Crawford."

Vickers pokorně odvětil: "Udělám, co bude v mých silách."

Popošla k němu blíž a utáhla mu kravatu, narovнала ji a smetla mu z klopů nějaké imaginární smítko prachu.

"Jakmile tohle skončí, půjdeme a koupíme ti oblek."

"Mám oblek," pronesl Vickers.

Na dveřích stálo: North American Research.

"Čemu nerozumím," zaprotěstoval Vickers, "je, proč bychom měli já a North American Research mít něco společného."

"Peníze," řekla Ann. "Oni je mají a ty je potřebuješ."

Otevřela dveře a on šel poslušně za ní; přemýšlel o tom, jaká je to hezká a schopná žena. Příliš schopná. Zнала toho příliš mnoho. Zнала knihy a vydavatele a věděla, co veřejnost chce a viděla to ze všech stran. Popoháněla sebe a všechny okolo. Nikdy nebyla tak šťastná, jako když zvonily tři telefony najednou a pět tuctů dopisů čekalo na odpověď a musel se vyřídit tucet telefonů. Tyransky ho přinutila dnes sem přijít a bezpochyby, řekl si pro sebe, přinutila Crawforda a North American Research myslet si, že chtějí, aby sem přišel.

"Slečno Carterová," řekla dívka sedící za psacím stolem, "můžete jít rovnou dovnitř. Pan Crawford vás očekává."

Musela na sekretářku použít nějaký indiánský posunek, pomyslel si Vickers.

George Crawford byl mohutný muž. Přetěkal z křesla, na němž seděl. Ruce měl složené na břiše a mluvil bez intonace a naprosto bez důrazu. Byl to nejkldnější člověk, jakého kdy Vickers viděl. Nepohyboval se, ani pohyb nenaznačoval. Seděl obrovský a masivní a rty se mu sotva pohybovaly a jeho hlas nebyl o mnoho hlasitější než šeptání.

"Četl jsem nějaké vaše práce, pane Vickersi," řekl. "Udělalý na mě dojem."

"Jsem rád, že to říkáte," prohlásil Vickers.

"Před třemi lety bych si nikdy nepomyslel, že budu čist beletrii nebo mluvit s jejím autorem. Teď jsem nicméně shledal, že potřebujeme člověka, jako jste vy. Mluvil jsem o tom s mými představenými a všichni se shodujeme v tom, že jste muž, který to může pro nás udělat."

Udělal pauzu a zahleděl se svými průzračně modrými očima, které koukaly ze záhybů kůže na obličeji jako špičky kulek, na Vickerse. "Slečna Carterová," pronesl, "mi řekla, že jste momentálně velmi zaneprázdněn."

"To je pravda."

"Je to nějaká důležitá práce, předpokládám."

"Doufám, že je."

"Ta věc, na kterou myslím, by byla důležitější."

"To je," odvětil Vickers mrazivě, "věc názoru."

"Vy mě nemáte rád, pane Vickersi," usoudil Crawford. Bylo to ohodnocení skutečnosti, ne otázka. Vickers zjistil, že ho to dráždí.

"Nemám o vás žádné mínění," odpověděl. "Nezajímá mě nic kromě toho, co musíte říci."

"Než budeme pokračovat, byl bych rád, abyste pochopil, že to, co vám musím říci, je důvěrné povahy."

"Pane Crawford, nemám příliš pochopení pro obchod a podezřelá obchodní tajemství."

"To nejsou podezřelá obchodní tajemství," poprvé se v Crawfordově hlase objevil náznak emocí. "Je to světový obchod, stojící před zdí."

Vickers na něj vyděšeně zíral. Můj bože, myslel si, ten muž myslí doopravdy to, co říká. Opravdu věří, že svět skutečně stojí před zdí.

"Snad," řekl Crawford, "jste slyšel o Věčném autě."

Vickers přikývl. "Majitel garáží v mém městě se mi ho pokoušel dnes ráno prodat."

"A o věčných žiletkách a zapalovačích a žárovkách."

"Mám jednu tu žiletku," pronesl Vickers, "a je to nejlepší žiletka, kterou jsem kdy měl. Pochybuji o tom, že vydrží navěky, ale je to dobrá žiletka a nikdy jsem ji nemusel ostřit. Až se opotřebuje, mám v úmyslu koupit si další."

"Pokud ji neztratíte, nebudete to muset udělat. Protože, pane Vickersi, to je věčná žiletka. A to auto je autem, které vydrží navěky. Možná, že jste také slyšel o domech."

"V podstatě ne moc."

"Ty domy jsou prefabrikované jednotky, a prodávají je za nízkou sazbu pěti set dolarů za pokoj - sestavené. Můžete jako protiúčet dát váš starý dům za fantastickou cenu a úvěrové podmínky jsou velkorysé - mohl bych podotknout, že velkorysejší, než kdy poskytovala jakákoliv finanční instituce. Domy jsou s klimatizací a vyhřívání pomocí slunečních článků, které jsou na všech - slyšíte mě, na všech jejich domech. Je tam ještě mnoho dalších zajímavostí, ale tohle vám poskytne hrubou představu."

"Vypadá to na dobrý nápad. Bavili jsme se o dlouhodobém bydlení za nízké ceny. Možná, že to tak je."

"Mají dobrý nápad," řekl Crawford. "Budu tím posledním, kdo by jim to upíral. Ovšem, zničí mocné lidi. Ty sluneční články jim dodávají všechno - teplo, světlo, energii. Když si jeden koupíte, nemusíte být zapojen v elektrické síti. A oni odstaví od práce tisíce tesařů, kameníků a natěračů a přinutí je spolupracovat s lidmi s karbohydráty. Nakonec zničí i průmyslové odvětví se stavebním dřívím."

"Rozumím tomu o energii," prohlásil Vickers, "ale záležitosti s tesaři a stavebním dřívím mi zcela nedávají smysl. Určitě na ty domy používají dřevo a musí mít tesaře, aby je postavili."

"Používají stavební dříví, to je v pořádku, a někdo to staví, ale nevíme, kdo."

"To jste mohl prověřit," navrhl Vickers. "Vypadá to dost jednoduše. Musí to být sdružení společností. Někde musí mít závody a továrny."

"Je tu společnost," připustil Crawford. "Prodejní společnost. Vydali jsme se za ní a našli jsme skladiště, odkud jsou prodané jednotky rozepisovány. Ale tím to končí. Zatím jsme nenašli žádnou továrnu, která by je stavěla. Jsou odesílány jistou společností a máme její název a adresu. Ale nikdo nikdy této společnosti neprodal ani třísku dřeva. Nikdy nekoupili ani pant. Nezaměstnávají žádné lidi. Uvádějí seznam sídel továren a ta místa existují, ale nejsou tam žádné

továrny. A to nejlepší z našich poznatků - když jsme pozorovali jejich kancelář, jediný člověk nevešel dovnitř ani nevyšel ven."

"To je podivné," namítl Vickers.

"Jasně, že je," souhlasil Crawford. "Dříví a ostatní materiál putuje do těchto domů a někde jsou lidé, kteří je staví."

"Pane Crawford, pouze jednu otázku. Proč se o to zajímáte?"

"Ještě," prohlásil Crawford, "jsem nebyl zcela připraven, abych vám to řekl."

"Vím, že ne, ale stejně mi to řekněte."

"Doufal jsem, že vám ještě trochu načrtnu situaci, abyste pochopil, kam mířím. Náš zájem - mohl bych říci zájem naší organizace - vypadá trochu hloupě, pokud neznáte pozadí celé věci."

"Někdo vás vyděsil," řekl Vickers. "Nepřipustil byste si to, ale jste zsilalý strachem."

"Poněkud nesvůj, to připouštím. Ale ne já, pane Vickersi - to průmysl, průmysl celého světa."

"Myslíte si, že lidé, kteří vyrábějí a prodávají tyto domy," pronesl pomalu Vickers, "jsou titíž, kteří vyrábějí Věčná auta a zapalovače a žárovky."

Crawford přikývl. "A také karbohydráty," dodal. "Je to děsné, když na to myslíte. Máme tady někoho, kdo zničí průmysl a vyhodí miliony lidí z práce, potom se otočí a nabídne těm milionům jídlo, aby lidé přežili - nabídne to bez zbytečného byrokratického zdržování a vyšetřování a hraní se slovíčky, kterým se až do dneška vyznačovala jakákoliv podpora."

"Je to politické spiknutí?"

"Je to víc než to. Jsme přesvědčeni, že je to úmyslný, dobře naplánovaný útok na světovou ekonomiku - úmyslná snaha podlomit sociální a ekonomický systém našeho způsobu života a samozřejmě také systém politický. Náš způsob života je založen na kapitálu nebo státní kontrole zdrojů a na mzdě, kterou si pracovník ve svém zaměstnání vydělá. Odstraňme tyto dvě věci a prodali jsme lacino základy pořádné společnosti."

"My?" zeptal se Vickers. "Kdo je to my?"

"North American Research."

"A North American Research?"

"Začíná vás to zajímat," prohlásil Crawford.

"Chci vědět, s kým se bavím a co po mně chcete a o čem celou dobu mluvíme."

Crawford dlouhou dobu seděl a nic neřikal. Nakonec pronesl: "Tohle jsem měl na mysli, když jsem vám říkal, že to, co vám musím sdělit, je přísně důvěrné."

"Nesložil jsem žádnou přísahu," řekl Vickers, "jestli myslíte tohle."

"Vraťme se," pravil Crawford, "a projdeme si tu historii. Kdo jsme a čím se potom zdánlivě staneme."

Vzpomeňte si na žiletku. Ta se objevila první. Věčná žiletka na holení. Zprávy o ní se rychle rozšířily a každý šel a jednu si koupil.

Dosud se průměrný člověk jednou žiletkou oholil jednou až šestkrát. Potom žiletku zahodí a vezme si další. To znamená, že nepřetržitě kupuje nové holicí žiletky. A výsledkem je, že se z průmyslu na žiletky stal concern. Zaměstnával tisíce pracovníků, za čas představoval zisk pro tisíce dealerů, byl činitelem jistého typu ocelářské produkce. Jinými slovy, byl to ekonomický faktor, který spojen s tisíci dalších podobných ekonomických činitelů vytvořil obraz světového průmyslu. A co se stalo?"

"Nejsem žádný ekonom, ale na tohle vám můžu snadno odpovědět. Když přišla na trh věčná žiletka, nikdo už nekupoval žádné jiné. Takže průmyslové odvětví vyrábějící žiletky bylo ze hry venku."

"Není to úplně tak rychlé, samozřejmě," upřesnil Crawford. "Obrovský průmysl je provázaná věc a umírá dost pomalu, dokonce i poté, co jsou na něm vidět známky rozpadu. Žije, dokud se prodej nezastaví úplně - potom ovšem zanikne naprosto. Ale máte pravdu, to se právě teď děje."

A potom, potom byl zapalovač. Je to sama o sobě mňavá věcíčka, samozřejmě, ale pořádně velká, když se na to podíváte z celosvětového měřítka. Přihodilo se totéž. A věčné žárovky. Opět stejná písnička. Byla zahubena tři průmyslová odvětví, pane Vickersi. Tři průmyslová odvětví vymazána. Před chvílí jste řekl, že jsem vyděšený a já odpovídal, že ano. Ty žárovky nás vyděsily. Protože jestli někdo mohl vymazat tři průmyslová odvětví, proč ne půl tuctu nebo tucet nebo sto - proč ne všechna?

Jsme organizováni, a tím my myslím světový průmysl - nejen vlastní průmysl Ameriky, ale Ameriky a Britského Společenství a evropského kontinentu a Ruska a veškerého zbytku světa. Bylo samozřejmě pár těch, kdo zůstali skeptičtí. Stále ještě je pár jedinců, kteří se nikdy nepřipojili, ale všeobecně řečeno vám můžu říci, že naše organizace reprezentuje a je podporována většinou průmyslu celého světa. Jak jsem řekl, byl bych rád, kdybyste na to nezapomínal."

"Teď," podotkl Vickers, "nemám v úmyslu se k tomu vyjadřovat."

"Jsme organizováni," prohlásil Crawford, "a disponujeme velkou silou, jak si jistě dovedete představit. Udělali jsme jistá prohlášení a vyvinuli jisté tlaky a dosáhli jsme tak několika málo věcí. Jednou z nich je, že žádné noviny, žádná periodika, žádné rádio nepřijme reklamu na žádný takový výrobek nebo mu nevěnuje prostor ve zprávách. Další je, že žádný zavedený obchod nebo prodejní místo nebude prodávat žiletky na holení nebo žárovky nebo zapalovače."

"Kvůli tomu zakládají obchody s vynálezy?"

"Přesně," odtušil Crawford.

"Rozrůstají se," řekl Vickers. "Právě jeden otevřeli v Cliffwoodu."

"Zakládají obchody s vynálezy," souhlasil Crawford, "a vyvinuli novou formu reklamy. Najímají tisíce mužů a žen, kteří chodí dům od domu a říkají lidem, které potkají: 'Slyšeli jste o těch báječných nových věcech, které se objevily? Ne? Dobře, tak mi dovozte, abych vám řekl...' Chápete to. Něco takového, přímý osobní kontakt je nejlepším způsobem

reklamy, který existuje. Ale je dražší, než si umíte představit.

Takže jsme se dozvěděli, že stojíme nejen proti nápaditému a produktivnímu géniovi, ale také proti téměř neomezeným penězům.

Zkoumali jsme je. -Zkoušeli jsme tyhle lidi zahnat ke zdi, zjistit, kdo jsou a jak fungují a co zamýšlí. Jak jsem vám řekl, narazili jsme na kamennou zeď."

"Mohou mít legální cíle," prohlásil Vickers.

"Šli jsme po legálních cílech a ti lidé, ať už je to kdokoli, jsou schováni snad až v pekle. Daně? Platí daně. Jsou celí dychtiví platit daně. Takže nemůže začít žádné vyšetřování, ve skutečnosti zaplatí na daních více, než musí. Zákony o obchodních společnostech? Jsou více než puntičkářští v dodržování všech zákonů. Sociální zabezpečení? Platí sociální zabezpečení na obrovských výplatních listinách, o kterých předpokládáme, že jsou zcela smyšlené, ale nemůžete jít za lidmi, co se starají o sociální zabezpečení, a říci: 'Podívejte, žádní takoví lidé, za které platí, nejsou.' Existují další věci, ale tohle jsem vám předložil jen pro ilustraci. Prošli jsme tolika legálními slepými uličkami, že můžeme říci, že naše zákonná moc je bezbranná."

"Pane Crawford, předestřel jste vysoce zajímavý případ, ale nevidím podstatu, o které jste mluvil předtím. Hekl jste, že je to spiknutí na rozbití světové ekonomiky, na zničení našeho způsobu života. Kdybyste studoval naši ekonomickou historii, našel byste spoustu příkladů volné soutěže. Jistě je tomu tak i v tomto případě."

"Zapomněl jste," řekl Crawford, "na karbohydráty."

A to je pravda, pomyslel si Vickers. Karbohydráty byly mimo soutěž.

Jako obvykle byl hladomor v Číně a další jako obvykle hrozil v Indii a americký Kongres debatoval v přísně osobní a politické linii, komu by měli pomoci a jak a jestli by vůbec měli někomu pomáhat.

Provalilo se to v ranních novinách. V jakési zapadlé laboratoři byla úspěšně provedena syntéza karbohydrátů. V příběhu se nemluví o tom, že to byla zapadlá laboratoř, to vyšlo najevo později. A o mnoho později se přišlo na to, že laboratoř byla jednou z těch, o kterých se předtím nemluvílo, a objevila se doslova přes noc. Stala se vůdčí silou v průmyslu. Vickers vzpomínal, že na samém začátku se kdekdo pokoušel útočit na tyto výrobce syntetických karbohydrátů faktem, že "vyletěli z noci."

Nebyl to start z temnoty. Společnost sice mohla mít neobvyklé způsoby obchodování, ale byla tady, aby tu už zůstala. Několik dnů po počátečním oznámení laboratoř uvedla, že nehodlá svůj produkt prodávat, ale že ho poskytne lidem, kteří by ho mohli potřebovat - lidem, chápejte, ne obyvatelům určitých zemí, ale lidem, kteří byli v tísní a nemohli si vydělat peníze potřebné na zakoupení nutných potravin. Nejenom hladovějícím, ale jednoduše podvyživeným, celé rozsáhlé části světové populace, která nikdy skutečně nehladověla kvůli nedostatku jídla, ale která trpěla kvůli nemocem nebo handicapu, ať už fyzickému nebo mentálnímu, a nikdy neměla tolik, aby se najedla dosyta.

Jako kouzlem se v Indii, v Číně, ve Francii a v Anglii, v Itálii a na Novém Zélandu objevily kanceláře a chudí houfně přicházeli a nevraceli se nazpátek do svých domovů. Byli takoví, o tom není pochyb, kteří využili situace, jen leželi a brali si jídlo, na které neměli žádný nárok, ale kanceláře, které se časem objevily všude, nevypadaly, že je to zajímavá. Karbohydráty samotné jako strava nestačily. Ale byly lepší než vůbec žádné jídlo a pro mnoho lidí podpora, kterou karbohydráty zdarma znamenaly, umožnila ušetřit nějaké pennies a koupit si kousek masa, které předtím bylo na jejich stole dlouhé měsíce něčím cizím.

"Proveřili jsme karbohydráty," říkal Crawford, "a nenašli jsme o nic víc, kde bychom se mohli chytit, než předtím. Jak jsme se domnívali, karbohydráty nejsou vyráběny - jednoduše existují. Jsou dopravovány do kanceláří, kde se rozdávají, z několika skladišť a žádné z těchto skladišť není tak velké, aby obsahovalo zásoby na více než jeden nebo dva dny."

Nenašli jsme žádné továrny a nemohli jsme vystopovat dopravu - samozřejmě ze skladišť do distribučních míst ano, ale ne odkudkoli do skladišť. Je to jako stará historka od Hawthorna - o džbánů mléka, které nikdy nepřestane téct."

"Možná byste se měli sami zúčastnit obchodu s karbohydráty."

"Dobrý nápad," řekl Crawford, "ale nevíme jak. Rádi bychom vyráběli věčná auta nebo také věčné žiletky, ale žádný z nás neví jak. Máme techniky a vědce, kteří na těch problémech pracují, a nejsou o nic blíže řešení než v den, kdy začali."

"Co se stane, když budou lidé bez práce potřebovat více než jídlo?" zeptal se Vickers. "Když jejich rodiny budou chodit v cárech a potřebovat oblečení? Co se stane, když budou vyhozeni na ulici?"

"Myslím, že na to mohu odpovědět. Přes noc se objeví nějaká jiná dobročinná organizace a bude opatrovat šaty a útočiště. Prodávají teď domy, pokoj za pět set, a to je méně, než potřebují na výplaty. Proč se jich nevzdát? Proč ne oblečení, které bude stát desetinu, dvacetinu toho, co za něj platíme dnes? Řekněme oblek za pět dolarů. Nebo šaty za padesát centů."

"Nemáte představu, co bude následovat?"

"Zkoušeli jsme to tipovat," odpověděl Crawford. "Vypočítali jsme, že rychle přijde auto, a přišlo. Pak jsme si mysleli, že by mohly následovat domy, a začali je prodávat. Oblečení by mohlo být tou další věcí na trhu."

"Jídlo, úkryt, doprava a oblékání," řekl Vickers. "Čtyři základní potřeby."

"Také mají pohonné látky a energii," dodal Crawford. "Dost na to, aby přesunuli lidskou populaci do těch nových domů na sluneční energii. Můžete z knih úplně vyškrtnout také energetický průmysl."

"Ale kdo to je?" zeptal se Vickers. "Řekl jste mi, že to nevíte. Ale musíte mít nějaký nápad, nějaké vědecké odhady."

"Ani tušení. Máme seznam organizací a jejich sdružení. Nemůžeme najít jednotlivé lidi, jsou tam jména, o kterých jsme nikdy neslyšeli."

"Rusko?"

Crawford potřásl hlavou. "Kreml je také znepokojený. Rusko spolupracuje. To by mělo dokazovat, jak jsou i oni

vystrašení."

Crawford se poprvé pohnul. Zvedl ruce složené na břicho, sevřel opěradla svého masivního křesla a narovnal se. Ted' seděl vzpřímeně.

"Předpokládám, že byste rád věděl, k čemu se nám hodíte."

"Přirozeně."

"Nemůžeme vyjít do ulic a říkat: 'Tady jsme, spojená síla světového průmyslu, bojujeme za záchranu našeho způsobu života.' Nemůžeme jim vysvětlovat, jaká je situace. Smáli by se nám. Nakonec, nemůžete říkat lidem, že auto, které vydrží věčně, nebo dům, ve kterém místnost stojí pouze pět set babek, je pro ně něco špatného. Chceme po vás, abyste o tom napsal knihu."

"Nevím..." začal Vickers, ale Crawford ho v půlce věty ut'al.

"Měl byste to napsat, jako byste na to přišel sám."

Budete napojen na informované zdroje, které jsou příliš vysoko, abych je mohl jmenovat. Obstaráme vám všechny údaje, ale materiál se bude jevit jako váš."

Vickers pomalu vstal. Natáhl ruku a zvedl klobouk.

"Děkuji za šanci. Nemám zájem."

Ann Carterová se podívala na Vickerse: "Jednou, Jayi, až mě přestane bavit přidělovat si problémy, nechám tě být. A až to udělám, možná dostanu šanci zjistit, proč se tak chováš."

"Musím napsat knihu. Píšu ji. Co chceš víc?"

"Kniha mohla počkat. Mohls ji napsat jindy. Tohle nepočká."

"Pokračuj, řekni mi, že jsem zahodil milion dolarů. Na to myslíš."

"Mohl bys po nich požadovat za psaní nereálný honorář a získat u nakladatele takový kontrakt, jaký tady ještě nikdy nebyl a..."

"A odložit nejskvělejší práci, kterou jsem kdy dělal," prohlásil Vickers, "a vrátit se k ní, až vychladne a zjistit, že jsem ztratil kontakt."

"Každá kniha, kterou napíšeš, je tvoje nejskvělejší. Jayi Vickersi, nejsi nic jiného než okázalý literát. Jistě, děláš dobrou práci a ty tvé slátaniny se prodávají, ačkoli se někdy divím proč. Kdyby v tom nebyly peníze, nenapsal bys už ani slovo. Řekni mi, ty poctivce, proč píšeš?"

"Odpověděla jsi za mě. Řekla jsi, že pro peníze. Dobře, tak pro peníze."

"Správně, máš opravdu špinavou duši." "Můj Bože," pronesl Vickers, "dohadujeme se, jako bychom byli manželé."

"To je jiná věc. Nikdy jsi nebyl ženatý, Jayi. To ukazuje tvoji sebedůvěru. Vsadím se, že jsi o tom dokonce nikdy ani nepřemýšlel."

"Jednou ano. Jednou, už dávno." "Polož si mi hlavu na rameno a vybreč se. Vsadím se, že to bylo žalostné. Vsadím se, že právě odsud jsi čerpal látku pro něj intenzivnější milostné scény tvých knih." "Ann, jseš trochu opilá."

"Jestliže jsem opilá, můžeš za to ty. Ty jsi ten, kdo řekl: 'Děkuji za šanci, nemám zájem.'"

"Měl jsem podezření, že je v tom něco nefér," stál na svém Vickers.

"To jseš celý ty," prohlásila Ann. Dopila drink.

"Neměj podezření," řekla, "které slouží k tomu, aby ses vyhnul zodpovědnosti a odmítl nejlepší příležitost, kterou jsi kdy měl. Když bude někdo přede mnou mávat penězi, nedovolím nějakému podezření, aby mi stálo v cestě."

"Jsem si tím jistý," souhlasil Vickers. "To bylo ošklivé, co jsi mi teď řekl," vytkla mu Ann. "Zaplať za pití a pojďme odtud. Posadím tě do autobusu a už se, prosím tě, nevracej."

Přes obrovskou výlohu byla napříč pověšena ohromná cedule. Stálo na ní:

DOMY POSTAVENÉ NA PŘÁNÍ

\$500 za místnost

VÝHODNÉ PODMÍNKY PŘI KOUPI VAŠEHO STARÉHO DOMU

Ve výloze byl pět nebo šestipokojový dům, postavený uprostřed malého, hezky navrženého trávníku a zahrady. V zahradě byly sluneční hodiny a na domě kopule s větrnou korouhvičkou ve tvaru letící kachny. Na zastřižené trávě stály u bílého kulatého stolu dvě bílé zahradní židle a na příjezdové cestě se blýskalo nové auto.

Ann stiskla Vickersovi rameno. "Pojdme dovnitř."

"To musí být to, o čem mluvil Crawford," řekl Vickers. "Máš spoustu času, než ti pojede autobus," přemlouvala ho Ann.

"Může být. Jestli se chceš jít na ten dům podívat, se mnou nepočítej."

"Kdybych si myslela, že je to možné, popadla bych tě a provdala bych se za tebe."

"A udělala mi ze života peklo."

"Proč, prosím tě, proč bych dělala něco takového?"

Vešli do dveří a ty se za nimi zhouply, hluk ulice utichl a oni kráčeli po zeleném koberci, sloužícím jako trávník.

Prodavač je uviděl a vyšel je přivítat.

"Pouze jdeme okolo," řekla Ann, "a myslíme, že bychom se mohli podívat. Vypadá to jako dobrý dům..."

"Je to dobrý dům," ujistil je prodavač, "a má mnoho speciálních vlastností."

"Je pravda, co je na té ceduli?" zeptal se Vickers. "Pět set dolarů za pokoj?"

"Každý se mě takhle ptá. Přečtou si ceduli, ale nevěří tomu, takže první věc, na kterou se zeptají, když vejdou, je, zda je skutečně pravda, že prodáváme tyto domy za pět set dolarů za místnost."

"A je?" trval na svém Vickers.

"Zcela určitě. Dům s pěti pokoji je za dva a půl tisíce dolarů a desetipokojový dům by byl za pět tisíc dolarů. Zpočátku se samozřejmě většina lidí nezajímá o dům s deseti místnostmi."

"Co tím myslíte - zpočátku?"

"Víte, to je tak, pane," řekl prodavač. "Náš dům byste mohl nazvat domem, který roste. Koupíte si dům s pěti pokoji, řekněme, a zakrátko, jakmile zjistíte, že chcete další pokoj, přijdete a změníte plány a chcete dům se šesti pokoji."

"Není to drahé?" zeptala se Ann.

"Ale vůbec ne," pravil prodavač. "Stojí to pouze pět set dolarů za pokoj navíc. To je nízká a základní sazba."

"To je prefabrikovaný dům, že?" zeptala se Ann.

"Předpokládám, že byste to tak nazývala, ačkoli je to k tomuto domu nespravedlivé. Když řeknete 'prefabrikovaný', myslíte tím dům, který je předem připraven a sestaven z kousků. Složit to zabere týden nebo deset dní a potom máte skořápku - bez topení, krbu, bez ničeho." "Zajímá mě myšlenka přidávání pokojů," řekl Vickers. "Řekl jste, že když chtějí pokoj navíc, pouze vás zavolají a vy přijdete a jeden k tomu přilepíte."

Prodavač trochu strnul. "Ne úplně přesně, pane. Nic nepřilepujeme. Uděláme nový návrh domu. Pokaždé vám dům dobře a prakticky naplánujeme a navrhujeme v souladu s posledními vědeckými a estetickými představami o tom, jaký by domov měl být. V některých případech přidání další místnosti znamená, že musíme změnit celý dům, nově uspořádat místnosti a tak."

Samozřejmě," dodal, "pokud chcete změnit místo, může být nejlepším řešením dát jako protiúčet celý dům a koupit nový. Za tuhle službu požadujeme poplatek jednoho procenta ročně z originální ceny, plus, samozřejmě, poplatek za místnosti navíc."

Nadějně se na oba dva podíval. "Máte pravděpodobně dům, že?"

"Malou chaloupku nad údolím," řekl Vickers. "Není zrovna velká."

"Mohl byste říci, kolik stojí?"

"Patnáct nebo dvacet tisíc, ale pochybuji, že bych mohl dostat tolik."

"Dali bychom vám dvacet tisíc podle vašeho odhadu. Naše odhady jsou dost velkorysé."

"Podívejte," namítl Vickers, "chtěl bych pouze pěti nebo šestipokojový dům. To přijde pouze na dva a půl nebo tři tisíce."

"Ale to je v pořádku," usmál se prodavač. "Vyplatíme vám rozdíl na ruku." "To nedává smysl!"

"Ale samozřejmě, že ano! Jsme ochotni zaplatit současnou tržní hodnotu existujících staveb, abychom mohli zavést naše. Ve vašem případě bychom vám vyplatili rozdíl, potom bychom si vzali váš starý domov, odvezli ho a postavili nový. Je to velmi jednoduché."

Ann se obrátila na Vickerse: "Pokračuj a řekni tomu muži, že žádný dům nemáš. To mi připadá jako dobrý obchodní návrh, takže to samozřejmě odmítneš."

"Madam," řekl prodavač, "zcela vám nerozumím."

"To je jen soukromý žert," přetlumočil to Vickers.

"Aha ... dobře, říkal jsem vám, že ten dům má jisté speciální vlastnosti."

"Pokračujte, prosím," pobídla ho Ann. "Řekněte nám o nich."

"Velmi rád. Například solární články. Víte, co jsou solární články."

Vickers přikývl. "Zařízení na výrobu energie ze slunečního záření."

"Přesně. Tyto články jsou ale účinnější než obyčejné solární články. Nejenom, že v zimě vytápějí dům, ale dodávají elektrickou energii po celý rok. Odstraňuje to nutnost spoléhat se na veřejné služby zásobování energií. Mohu dodat, že vyrobí spoustu energie, o hodně více, než budete kdy potřebovat."

"Hezká vlastnost," podotkla Ann. "A dům se dodává plně vybavený. Dostanete chladničku a domácí mrazák a automatickou pračku a sušičku, myčku na nádobí, jednotku na likvidaci odpadu, toaster, přístroj na výrobu wafli, rádio, televizi a další různé drobnosti."

"Které se samozřejmě platí zvlášť," řekl Vickers. "Ne, opravdu ne. Vše, co zaplatíte, je pět set dolarů za pokoj."

"A postele?" zeptala se Ann. "Křesla a takové věci?" "Je mi líto," prohlásil prodavač. "To si musíte opatřit sama."

"Je zvláštní poplatek," nedal se odradit Vickers, "za odvezení starého domu a přivezení nového?"

Prodavač se vztyčil a pronesl s tichou důstojností: "Chci, abyste pochopili, že toto je čestná nabídka. Nejsou tam žádné skryté poplatky. Kupujete dům a platíte - nebo si dohodnete placení - v ceně pět set za místnost. Výškolili jsme čtyři pracovníků, kteří odvezou váš starý dům a vztýčí nový. Všechno je zahrnuto v původní ceně. Nic se nepřidává. Samozřejmě, někteří kupující chtějí změnit místo. V tom případě jsme obvykle schopni navrhnout přijatelný plán na výměnu staré a nové nemovitosti. Vy, předpokládám, byste chtěli zůstat tam, kde jste. Řekl jste, že bydlíte nad údolím. Velmi atraktivní místo." "No, já nevím," řekl Vickers.

"Zapomněl jsem se zmínit o jedné věci," pokračoval prodavač. "Nikdy nebudete muset ve svém domě malovat. Je postaven z materiálu, který je stálobarevný. Barva nikdy neoprýská nebo nevybledne. Máme široký výběr velmi půvabných barevných kombinací."

"Nechceme už déle plýtvat vaším časem," podíval se na něj Vickers. "Víte, my nejsme opravdoví zákazníci. Jen jsme šli okolo."

"Ale máte dům?" "Ano, mám dům."

"A my jsme připraveni nahradit váš dům novým a zaplatit vám pěknou sumičku rozdílu." "Vysvětlil jste mi to, ale..."

"Mně to připadá, že vy byste měl prodávat váš dům mně, a ne abych se já pokoušel prodat vám náš dům."

"Mám dům a mám ho rád. Jak mohu vědět, že bych měl rád jeden z těch vašich nových domů?"

"Ale proč, pane," namítl prodavač, "přece jsem vám říkal -"

"Jsem na svůj dům zvyklý. Znáám ho a patří ke mně. Je to pro mě důležité."

"Jayi Vickersi!" vložila se do toho Ann. "Nemůže být tak důležitý jen po třech letech. Když tě tak slyším o tom mluvit, myslela bych si, že jsi ten dům zdědil po předcích."

Vickers byl umíněný. "Mám ten pocit. Znáám to místo. V jídelně vrže podlaha a kolikrát na ni šlápnu jen proto, abych ji uslyšel zavrzat. A na verandě má v popínavé rostlině hnízdo pár červenek a v suterénu je cvrček. Chytl jsem ho, ale nikdy jsem ho nemohl nalézt; byl na mě příliš chytrý. A teď, i kdybych měl zase příležitost, nedotkl bych se ho, protože je částí domu a -"

"V našem domě vás nikdy nebudou obtěžovat cvrčci. Mají přímo ve stěnách přípravky proti broukům. Nikdy vás nebudou obtěžovat moskyti nebo mravenci nebo cvrčci nebo něco takového."

"Ale mě ten cvrček neobtěžuje. To je to, co se vám pokouším vysvětlit. Mám ho rád. Nejsem si jist, jestli bych měl rád dům, kde nemohou žít cvrčci. Myši, to je něco jiného."

"Troufám si říci," prohlásil obchodník, "že v našem domě nebudete mít ani myši."

"Nebudu je mít ani ve svém. Zavola jsem deratizátorovi, aby mě jich zbavil. A než se vrátím domů, budou pryč."

"Trápí mě jedna věc," řekla Ann prodavači. "Pamatujete si na všechna ta zařízení, o kterých jste se zmiňoval, pračka a chladnička a..."

"Ano, samozřejmě."

"Ale nezmínil jste se o sporáku."

"Ze ne?" otázal se prodavač. "Jak jsem jenom mohl zapomenout? Samozřejmě, že dostanete také sporák."

Když autobus dojel do Cliffwoodu, začalo se stmívat. Vickers si v obchodě na rohu koupil noviny a přešel přes ulici do jedné z lepších kaváren ve městě.

Objednal si jídlo a zrovna, když si začal prohlížet noviny, někdo na něj pištivým hláskem zavolaal. "Ahoj, tady, pane Vickersi."

Byla to malá holčička, která přišla na snídani.

"Ahoj, Jane," řekl. "Co tu děláš?"

"Šla jsem s maminkou koupit zmrzlinu k večeři," vysvětlila Jane. Usadila se ke stolu naproti němu na okraj židle.

"Kde jste dneska byl, pane Vickersi? Šla jsem okolo a chtěla vás navštívit, ale byl tam nějaký muž a nepustil mě dovnitř. Říkal, že hubí myši. Proč hubil myši pane Vickersi?"

"Jane," pronesl nějaký hlas.

Vickers vzhledl a uviděl elegantní, krásnou, zralou ženu a usmál se na ni.

"Nesmíte ji brát vážně, pane Vickersi," prohlásila.

"A, opravdu? Nevím, myslím, že je báječná."

"Jsem Leslie. Matka Jane. Jsme už dlouho sousedé, ale nikdy jsme se nesetkali."

Sedla si ke stolu.

"Četla jsem některé vaše knížky, a jsou nádherné. Všechny jsem ale nečetla. Člověk má tak málo času."

"Děkuji, Leslie," odpověděl zdvořile Vickers a byl zvědav, zda ji napadne, že jí děkuje za to, že nečetla všechny.

"Stejně jsem měla v úmyslu vás navštívit," pronesla paní Leslie.

"Organizujeme 'Předstírací klub' a já vás mám na seznamu."

Vickers potřásl hlavou. "Tlačí mě čas," odpověděl. "Mám zásadu nepatřit nikam."

"Ale tohle," řekla Leslie, "bude - dobře, můžete si myslet, že to nebude nic pro vás."

"Jsem rád, že jste si na mě vzpomněla."

Usmála se. "Myslíte si, že jsme blázni, pane Vickersi."

"Ne, blázni ne."

"Tak infantilní."

"Když už jste to slovo použila," prohlásil Vickers, "budu s ním souhlasit. Ano, musím připustit, že mi to připadá trochu dětinské."

Teď, přemýšlel, jsem tomu dal. Otočí se a odejde, takže to bude vypadat, jako bych to řekl já a ne ona. Řekne všem sousedům, jak jsem jí z očí do očí řekl, že její klub je infantilní.

Ale nezdála se uražená. "Někomu, kdo nemá ani minutu volnou, to musí připadat dětinské. Ale je to skvělá cesta, jak získat koníčka, hluboký zájem - v tom tkví podstata."

"O tom nepochybují," pronesl Vickers.

"Znamená to spoustu práce, chápu, že na to nemáte čas. Když se jednou rozhodnete, v kterém období chcete předstírat, že žijete, musíte to období prostudovat, důkladně propátrat a potom musíte psát deník - každý den - a pokaždé to musí být úplná zpráva o činnostech během dne a ne jen věta nebo dvě a musí to být zajímavé, a když chcete, vzrušující."

"V historii je mnoho různých období," řekl Vickers, "to by mohlo být vzrušující."

"Jsem ráda, že to říkáte," odvětila Leslie dychtivě. "Prozradil byste mi něco? Kdybyste si chtěl zvolit vzrušující období, pane Vickersi, jaké byste si vybral?"

"Je mi líto. Budu o tom přemýšlet."

"Ale říkal jste, že je tolik..."

"Já vím. A přece, když tak na to myslím, zdá se mi, že je tento den stejně vzrušující jako kterýkoliv jiný."

"Ale nic se neděje."

"Děje se hodně věcí."

Celý nápad je samozřejmě žalostný - dospělí lidé předstírají, že žijí v jiném čase, otevřeně přiznávají, že neumějí žít v

klidu ve svém vlastním období, ale musí se hrabat v jiných časech a událostech, aby našli plesnivé, umělé vzrušení druhých. Život těchto lidí obsahuje nějaký úporný nezdar, nějakou děsivou prázdnotu, která v nich vytváří řvoucí vakuum, jež musí nějak vyplnit.

Vzpomněl si, jak za ním v autobuse seděly dvě ženy a bavily se spolu. Na chvíli ho překvapilo, jaké podivné uspokojení čerpají z Peepsových časů. Vzrušující procházky, setkání s mnoha lidmi, malé krčmy, kde se servíruje sýr a víno, divadla, přátelství, rozhovory uprostřed noci, mnoho zájmů - tohle všechno patřilo k bohatému životu Samuela Peepse. Jeho život byl tak plný, jak je život Předstíračů prázdný.

Hnutí samotné bylo samozřejmě únikem, ale únikem z čeho? Možná od nejistoty. Od napětí, od každodenní a všudypřítomné umělé nenucenosti, která nikdy nevybublala na povrch a nezměnila se ve strach, avšak nikdy také neznamenala klid. Možná od stavu věčné nejistoty - stavu myslí, který nemohla kompenzovat ani všechna vylepšení vysoce pokročilé technologie.

"Už musí mít naši zmrzlinu zabalenou," pronesla Leslie a sebrala rukavice a peněženku. "Musíte k nám přijít, pane Vickersi, a strávit s námi večer."

Vickers vstal. "Jistě. Někdy velmi brzy," slíbil.

Věděl, že to neudělá, a že ona nechce, aby to udělal, ale oba tak spláceli daň mýtu o pohostinnosti.

"Pojď, Jane," řekla Leslie. "Jsem ráda, že jsem vás, pane Vickersi, po tolika letech potkala."

Nečekala na odpověď a odešla.

"Doma je teď všechno v pořádku," rychle řekla Jane. "Máma se s tátou znova smířila."

"To jsem rád."

"Tatínek říkal, že už se s tou ženou nebude stýkat," dodala Jane.

"To jsem taky rád."

Matka na ni z druhé strany obchodu zavolala.

"Už musím jít." Sklouzla ze židle a utíkala obchodem k matce. Když procházely dveřmi, otočila se a zamávala mu.

Ubohé dítě, přemýšlel, jaký to má s ní za život. Kdybych měl takové malé děvčátko, jako je ona - zahnal tu myšlenku. Neměl žádné děvčátko. Měl regál knih; a teď tam ležel rukopis a čekal na něj, slibuje slávu. A teď zjišťuje, jak chabé sliby to jsou. Knihy a rukopis, přemýšlel. Nemá toho moc, na čem lze vybudovat život.

V tom je problém. Není to jen jeho problém, ale problém všech - zdá se, že nikdo nemá moc věcí, na kterých by založil svůj život. Svět žil tolik let ve válce nebo v hrozbě války. Nejdříve to byl šílený pocit, nutnost úniku, potom morální a duševní nečitelnost, které si nikdo ani nevšiml, stav, který byl nakonec akceptován jako normální způsob života.

Není se co divit, že existují Předstírači, řekl si sám pro sebe. Se svými knihami a svým rukopisem byl také jedním z nich. Na verandě se podíval pod truhlík s květinami a hledal klíč, ale ten tam nebyl. Potom si vzpomněl, že nechal dveře odemčené, aby Joe mohl dovnitř a zlikvidovat myši.

Stiskl kliku, vešel, přešel pokoj a rozsvítil stolní lampu. Pod lampou ležel bílý list papíru a na něm načmáráno tužkou: Jayi, udělal jsem, co bylo třeba a pak jsem ti otevřel okna, abych vyvětral zápach. Dám ti sto babek za každou myš, kterou najdeš. Joe

Jeho pozornost připoutal nějaký hluk. Všiml si, že někdo je na verandě, sedí v jeho oblíbeném křesle a houpe se a kouří cigaretu, jejíž kouř vytváří útlou čáru, která se vlní a tancuje v temnotě.

"To jsem já," promluvil Horton Flanders. "Jedl jste něco?"

"Měl jsem něco v městě."

"To je škoda. Přinesl jsem ták sendvičů a nějaké pivo. Myslím, že budete mít hlad a vím, jak nenávidíte vaření..."

"Díky. Teď nemám hlad. Můžeme si je vzít později."

Odhodil klobouk na židli a vyšel na verandu.

"Sedím ve vaší židli."

"Tak tam zůstaňte. Tahle je stejně pohodlná."

"Nevíte, jaké byly dnešní zprávy? Mám někdy politováníhodný zvyk nepodívat se do novin."

"Vše při starém. Další mírové zprávy, kterým nikdo moc nevěří."

"Studená válka pořád pokračuje," pronesl zamyšleně pan Flanders. "Už trvá nejméně čtyřicet let. Občas se vztahy přirostí, ale nikdy nedojde až k výbuchu. Napadlo vás někdy, pane Vickersi, že přinejmenším tucetkrát mohla vypuknout opravdová válka, ale prostě k tomu nějak nikdy nedošlo?"

"Nepřemýšlel jsem o tom."

"Ale je to pravda. Nejprve byly problémy s leteckou dopravou v Berlíně a válka v Řecku. Jakýkoliv z těchto incidentů mohl přerůst ve válečný konflikt, ale vždy se to urovnalo. Potom přišla Korea, a zase se to vyřešilo. Potom hrozil Írán, že vyhodí svět do povětří, ale bezpečně jsme se přes to dostali. Potom se odehrály nepokoje v Manile a bouře na Aljašce a Indická krize a půl tuctu dalších. Ale všechny se urovnaly, ať už jakýmkoli způsobem."

"Nikdo doopravdy nechce bojovat," řekl Vickers.

"Možná ne," souhlasil pan Flanders, "ale je v tom víc než jen snaha o udržení míru a vyvarování se války. Nejmocnější národy se opakovaně vyšplhaly po větvi až na místo, kde musely bojovat nebo vycouvat. Vždy vycouvaly. To není v lidské povaze, pane Vickersi, nebo to v ní ještě před čtyřiceti lety nebylo. Nepřipadá vám, že se mohlo něco stát, že je ve hře nějaký neznámý faktor, nová neznámá v rovnici, kterou je nutno brát v úvahu?"

"Není mi úplně jasné, jak by mohl vstoupit do hry nový činitel. Lidská rasa je stále lidskou rasou. Lidé předtím vždy bojovali. Teprve před čtyřiceti lety ukončili dosud největší válečný konflikt v dějinách."

"Od té doby následovala provokace za provokací a vypukly četné regionální války, ale celý svět do války nevstoupil. Můžete mi říci proč?"

"Ne, to nemohu."

"Přemýšlel jsem o tom," řekl pan Flanders, "samozřejmě marně. A zdálo se mi, že zde musí být nějaká nová okolnost."

"Snad strach," navrhl Vickers. "Strach z našich nových strašných zbraní."

"To je možné," připustil pan Flanders, "ale strach je podivná věc. Ze strachu lze válku začít stejně tak jako se jí vyvarovat. Je docela pravděpodobné, že jen strach donutil lidi jít a bojovat proti němu - byli ochotni jít navzdory strachu, jen aby se ho zbavili. Nedomnívám se, pane Vickersi, že samotný strach je příčinou míru."

"Myslíte na nějaký psychologický důvod?"

"Snad by to mohlo být ono," řekl pan Flanders. "Nebo to mohla být intervence."

"Intervence! Či?"

"To opravdu nemohu říci. Ale tahle myšlenka není nová a nenapadlo mě to poprvé! Začalo to tím, že se přibližně před devadesáti lety něco stalo se světem. Do té doby člověk mnohokrát ve starých vyjetých kolejích klopýtl. Sem tam je patrný nějaký pokrok, nějaké změny, ale ne mnoho. Zvláště v myšlení jich moc není. A to je třeba vzít v úvahu. Potom lidstvo, které se dosud jen šouralo, začne cválat. Je vynalezen automobil a telefon a kino a létající stroje. Rádio a ostatní přístroje charakterizují první čtvrtinu století.

Ale byla to z velké části mechanika, jasná a jednoduchá, dal jste si dvě a dvě dohromady a vyšly vám čtyři. V druhé čtvrtině století byla klasická fyzika většinou nahrazena novým způsobem myšlení, které připustilo věci jako atomy a elektrony a postavilo nás k nim tváří v tvář. A z toho vznikly teorie a fyzika atomu a všechny ne zcela jisté věci, které jsou ještě i dnes jen pravděpodobné.

A to si myslím, bylo tím největším krokem ze všech - fyzici, kteří rozškatlukováni, utřídili a označili všechny klasické znalosti, aby pěkně pasovaly do přihrádek, by měli mít odvahu, aby řekli, že neví, co nutí elektrony chovat se právě tak, jak to dělají."

"Pokoušíte se říci," vmísil se Vickers, "že se stalo něco, co vyhnalo člověka z jeho vyjetých kolejí. Ale takové věci se nestaly poprvé. Už dříve přišla renesance a průmyslová revoluce."

"Neřekl jsem, že se to stalo jen jednou," odpověděl pan Flanders. "Pouze jsem řekl, že se to stalo. Skutečnost, že se tak stalo již předtím, mírně odlišným způsobem, by dokazovala, že to není náhoda, ale nějaký druh cyklu, nějaký vliv, který působí na lidskou rasu. Co to je, že to postrkuje tu línou kulturu z plahočení do úplně samostatného cvalu a, přinejmenším v tomto případě, ji udržuje v tempu téměř sto let bez příznaků ochablosti?"

"Řekl jste intervence," pronesl Vickers. "Stojíte mimo normální svět, na poli divoké fantazie. Možná lidé z Marsu?"

Pan Flanders potřásl hlavou. "Lidé z Marsu ne. Nemyslím si, že jsou na Marsu lidé. Budme trochu praktičtější."

Máchl cigaretou k obloze nad živým plotem a stromy, k obloze, na níž se mihotalo množství hvězd. "Tam venku musí být veliké zásoby znalostí. Na mnoha místech ve vesmíru kolem naší Země musí existovat rozumné bytosti a ty mají vědomosti, o kterých se nám nikdy ani nesnilo. Někaké z nich mohou být pro lidi a Zemi použitelné, mnohé ne."

"Poukazujete na to, že někdo odjinud -"

"Ne, to ne. Jenom tvrdím, že vědění je tady a čeká, čeká na nás, až půjdeme a jednoduše si je vezmeme."

"Ještě jsme se nedostali dokonce ani na Měsíc."

"Nemusíme čekat na rakety. Abychom se tam dostali, nemusíme tam přímo fyzicky jet. Můžeme tam dosáhnout myslí..."

"Telepaticky?"

"Snad. Možná, že to tak můžete nazvat. Sondování a hledání pomocí mysli - vědomí sahající po jiném. Pokud je něco jako telepatie, vzdálenost nebude hrát žádnou roli

- půl míle nebo světelný rok - jaký v tom bude rozdíl?

Pro mysl nemá význam fyzická překážka, nejsou hranice

- nebo by neměly být - které by vyplývaly ze zákona, že

nic nemůže překročit rychlost světla."

Vickers se neklidně zasmál, cítil, jak se mu po šíji plazí neviditelné mnohonohé příšery.

"To nemůžete myslet vážně," pronesl.

"Snad ne," připustil pan Flanders. "Snad jsem starý excentrik, který našel člověka, jenž je mu ochotný naslouchat a moc se mu nesmát."

"Ale ty vědomosti, o kterých jste mluvil. Není žádný důkaz, že lze takové znalosti využít, že budou kdy použity. Budou nepřátelské, budou mít cizí logiku a budou se týkat cizích problémů. Snad i budou založeny na nepřátelském pojetí, kterému nebudeme rozumět."

"Mnohé určitě," souhlasil pan Flanders. "Budete prosívat a vybírat mezi nimi. Bude tam mnoho plev, ale najdete poklady. Můžete například najít způsob, kterým lze potlačit tření a když ho naleznete, získáte stroj, který bude pracovat navěky a budete mít -"

"Počkejte chvíli," přerušil ho napjatě Vickers, "kam se to dostáváte? Co obchod s přístroji, které fungují věčně? To tady už máme. Právě dnes ráno jsem mluvil s Ebem a on mi povídal -"

"O autu. Přesně to mám, pane Vickersi, na mysli."

Dlouhou dobu po tom, co pan Flanders odešel, seděl Vickers na verandě, kouřil cigarety a zíral na čtverec nebe, který viděl mezi vrškem živého plotu a střechou verandy ... na nebe a křišťálový nános hvězd, přemýšlel o tom, že nikdo si neumí představit vzdálenost a čas, který leží mezi hvězdami.

Flanders byl starý muž s obnošeným kabátem, vyleštěnou hůlkou a podivným, toporným způsobem vyjadřování; když jste ho poslouchali, napadlo vás, že je z jiné doby a z jiné kultury. Co mohl vědět, co možná mohl vědět o znalostech ukrytých ve hvězdách?

Něco takového si mohl vymyslet každý. O čem to mluvil? Vickers o tom přemýšlel, marně. A tak se rozhodl, že je to určitě tak - neškodný starý výstředník, který nemá v hlavě nic jiného než zbytečné myšlenky, které posouvají jeho vědomí do jiného života; na ten starý, vybledlý chce zapomenout.

A tady, pomyslel si Vickers, také spekulují, protože neznám žádný způsob, jakým lze proniknout do života, který chce tento stařec vést.

Vstal a vrátil se do obývacího pokoje. Odtáhl židli od psacího stolu a sedl si na ni. Seděl a zíral na psací stroj, který ho obviňoval ze ztraceného času, z celého promrhaného dne, ukazoval vyčítavým prstem na hromadu rukopisů, která by, kdyby zůstal doma, byla o něco tenčí.

Zvedl několik stránek rukopisu a pokusil se číst, ale brzy toho nechal. Svíraly jej děsivé myšlenky, ze kterých mu byla zima. Jiskra života, která ho nutila den po dni sázet na papír slova, která musí napsat - která doslovně musí být napsána, jako by jejich psaní znamenalo očistění od zmatku číhajícího v jeho mysli - byla pryč. Jako by psaní bylo úkolem nebo trestem, jehož vykonání je podmínkou jeho života.

Řekl ne, neměl zájem o psaní Crawfordovy knihy, a řekl to proto, že ho to nezajímalo, protože se chtěl vrátit sem a dát smysl hromadě rukopisů, která mu ležela na pracovním stole.

Avšak to nebyla jediná příčina - bylo v tom ještě něco jiného. Tušení, řekl Ann a ona se mu posmívala. Ale podezření měl - a pocit nebezpečí - a strach, který mu stál bok po boku jako jeho druhé já, to všechno ho varovalo. Samozřejmě, nebylo to logické, protože neměl důvod mít strach. Neexistoval jediný důvod, proč ten kšeft nevzít. Co s penězi by věděl. Ann by uměla využít jeho honorář. V tom odmítnutí nebyla žádná logika, nemělo žádný smysl. A přece bez okamžiku zaváhání nabídku odmítl.

Položil stránky rukopisu na vršek hromady, vstal ze židle a zasunul ji pod stůl.

Jako by klouzání židle po koberci bylo znamením, ozval se z jednoho z temnějších rohů zvuk ťapkání, přesunul se do dalšího a potom bylo ticho, tak ticho, že Vickers mohl slyšet šelestění popínavých rostlin, pomalu se kývajících ve větru a narážejících do zástěny verandy za otevřenými dveřmi. Potom dokonce i šelestění ustalo a následovalo ticho, nepřirozené, mrtvolné ticho, jako by celý dům s napětím čekal, co se stane.

Vickers pomalu otočil hlavu čelem do místnosti, opatrně posunul nohu a s přehnanou, skoro posvátnou snahou, aby nezpůsobil hluk a nikdo nevěděl, co dělá, se otácel tak, aby stál tvář k rohu, z něhož zvuk vyšel.

Žádné myši tady nebyly. Zatímco byl ve městě, přišel Joe a zabil je. Nebyly tu myši a nemělo se ozývat cupitám z jednoho rohu do druhého. Joe mu napsal zprávu - dokonce pořád ležela na psacím stole pod lampou - ve které prohlašoval, že zaplatí sto dolarů za každou myš, kterou mu Vickers předloží.

Ve vzduchu bylo cítit ticho, nebyl to klid, spíš jako by všechno čekalo a ani nedýchalo.

Pohyboval pouze očními bulvami, protože se mu zdálo, že když pohne celou hlavou, zavrže mu krk a zradí ho všemu nebezpečí, které zde mohlo číhat. Vickers prozkoumal pokoj se zvláštním důrazem na setmělé oblasti v rozích, pod nábytkem a ve stínu, které byly nejdále od světla. Opatrně položil ruce za sebe, aby se chytl něčeho spolehlivého a nestál tu tak sama zkameněle v prostoru, a sevřel okraj stolu.

Prsty pravé ruky se dotkly něčeho kovového a on si uvědomil, že je to kovové těžitko, které, když zasedl ke stolu, zvedl z hromady rukopisů. Prsty po něm sáhly, sevřely je a přitáhly do prohlubně v dlani, obepjaly je. Měl zbraň.

V rohu u žluté židle něco bylo a přestože to vypadalo, že nemá oči, věděl, že ho to pozoruje. Nevědělo to, že ho spatřil nebo aspoň vypadalo, že to neví, ačkoli v příštím okamžiku bude více než pravděpodobně vědět víc.

"Teď!" pronesl Vickers a slovo explodovalo jako výbuch děla. Švihl pravou rukou nahoru a pak dopředu a těžitko na papíry, rotující ve vzduchu, narazilo do rohu.

Ozvalo se křupnutí a kovové součástky se s hlukem rozkutálely po podlaze.

Leželo tam pár zpřetrhaných hadiček a spleťtá změř ohnutých a zlomených drátů a směšné odštěpky a střepiny krystalů a vnější kovová schránka, která na sobě také měla trubičky, kotoučky a mnoho dalších záhadných mechanických částí, které nepoznal.

Vickers si přitáhl stolní lampu blíž k sobě, takže světlo zářilo na hrst součástek, které sebral z podlahy. Natáhl prst a opatrně jím pár těch kousků posunul, a naslouchal zvonivým zvukům, které vydávaly, jak o sebe narážely.

Nebyla to myš, ale něco jiného - něco, co cupitalo nocí a vědělo, že si bude myslet, že je to myš, věc, kterou nelákaly pasti.

Možná, podle hadiček a drátů, to je nějaká elektronická věcička. Vickers znovu prstem zamíchal součástkami a znovu naslouchal.

Nějaký druh elektronického špióna, uvažoval, cupitající, ťapkající, poslouchající věc, která ho neustále sledovala, věc, která si ukládala, co slyšela a viděla, aby o tom mohla v budoucnu referovat, nebo získané znalosti rovnou odeslala.

Ale komu? A proč? A možná to vůbec nebyl špión. Možná to bylo něco jiného, něco, pro co existuje jednodušší - nebo o mnoho divočejší - vysvětlení. Kdyby to bylo zařízení pro odposlech a sledování, umístěné sem, aby ho špehovalo, nechtyl by je. Nikdy předtím žádné neviděl a až do tohoto okamžiku po měsíce slýchal ťapkání a pelášení, o kterém si myslel, že ho způsobují myši.

Kdyby to bylo zařízení pro špehování, bylo by vyrobeno tak dobře, tak chytře, že by nebylo jen schopné ho pozorovat, ale samo by se mu drželo z dohledu. Aby bylo užitečné, nesmělo prozradit svoji přítomnost. Nemělo se ukazovat v nebezpečných chvílích. Nesmělo; pouze tehdy, pokud by samo chtělo, aby ho uviděl. Pokud by samo chtělo, aby ho uviděl! Seděl za stolem a zastrčil židli a potom uslyšel cupitání. Kdyby se to nerozběhlo, nikdy by to nespatriil. A běžet to nikam nemuselo, protože pokoj byl ve stínu, svítila pouze lampa na stole, a on stál otočený zády do místnosti. Vrátila se mu stará jistota, že to chtělo být zpozorováno, chtělo to být chyceno v rohu a rozdraceno těžitkem - schválně to ťapalo, aby na sebe upoutalo jeho pozornost a aby to uviděl, nepokoušelo se to uniknout. Sedl si ke stolu a čelo mu orosily studené kapky potu, cítil je, ale nezvedl ruku, aby je setřel.

Chtělo to být spatřeno. Chtělo, aby to věděl. Ne to, samozřejmě, ale věc za ním - ať je to kdokoli nebo cokoli - zavinila, že mu do domu nasadili tu štenici. Měsíce to běhalo a ťapalo, naslouchalo a pozorovalo a nyní se čas cupitání a

pozorování naplnil a přišel čas něčeho jiného; čas doručit mu oznámení, že byl celou dobu sledován.

Ale proč a kým?

Zápasil s mrazením, s panickým křikem, který v něm narůstal, nutil se zůstat klidně sedět na židli.

Někde v dnešním dni, přemýšlel, musel ležet klíč k záhadě. Někde - pokud ho ovšem mohl rozpoznat - bylo řešení. Dnes se přihodilo něco, co přimělo bytosti řídící pozorovatele rozhodnout, že je čas, aby prohlédl.

Odškrtaťoval si události dne, řadil si je v mysli, jako by je měl napsané v zápisníku.

Dívka, která k němu přišla na snídani.

Vzpomínka na procházku před dvaceti lety.

Teorie doktora Aldridgea o alternativních světech.

Rozhovor žen v autobuse na sedadle za ním a Leslie a klub, který organizovala.

Crawford a jeho příběh o světě před kamennou zdí.

Dům s místností za pět set dolarů.

Pan Flanders na verandě mluví o nově vzniklém faktoru, který chrání svět před válkou.

Myš, jež nebyla myší.

To ovšem nebylo všechno, někde se vyskytovalo něco, na co zapomněl. Pokud neví, jak se to dozvědět, musel na něco zapomenout, na nějakou událost, která patří do seznamu událostí, které se dnes odehrály.

Byl tam Flanders, se svým zájmem o organizaci obchodů s vynálezy a údivem nad hádankou karbohydrátů a s přesvědčením, že se něco chystá.

A později během dne seděl na verandě a mluvil o zásobách znalostí ve hvězdách a o činiteli, který udržuje svět bez války, a o dalším faktoru, který téměř před sto lety vyhnal člověka z vyjetých kolejí a dokonce ještě dnes ho udržuje ve vysokém tempu. Prohlásil, že hloubal o všech těch věcech marně.

Ale byly jeho spekulace opravdu marné?

Nebo snad věděl Flanders víc, než mu řekl?

A jestliže věděl, co potom?

Vickers strčil do židle a vstal.

Podíval se na hodinky. Byly téměř dvě hodiny.

Nevadí, pomyslel si. Je čas, abych to zjistil. I kdybych se mu musel vloupat do domu a vytáhnout ho nadávajícího v noční košili (byl si jistý, že Flanders nenosí pyžamo) z postele, je čas, abych to zjistil.

Dlouho předtím, než došel k Flandersovu domu, viděl Vickers, že něco není v pořádku. Dům byl od základů po půdu osvětlen. Po dvoře přecházeli muži s lucernami, okolo postávaly hloučky lidí a řečnily, zatímco v celé ulici stály na verandách narychlo oblečené ženy a děti. Jako by, pomyslel si Vickers, čekali na jakýsi podivný noční průvod, který má každou chvíli vyjít na dolním konci ulice.

U branky stála skupina mužů. Když přišel blíž, uviděl pár známých. Byl tu Eb, muž z garáže, Joe, deratizátor, a Vic, provozující prodejnu.

"Ahoj, Jayi," řekl Eb, "jsme rádi, že jsi tady."

"Ahoj, Jayi," pozdravil Joe.

"Co se děje?" zeptal se Vickers.

"Staroch Flanders," pronesl Vic, "zmizel."

"Jeho hospodyně v noci vstala a chtěla mu dát nějaký lék," vysvětloval Eb, "a zjistila, že doma není. Chvíli ho hledala a potom šla pro pomoc."

"Pátrali jste po něm?" zeptal se Vickers.

"V celém okolí," prohlásil Eb. "Ale lidí tady přibývá. Budeme se muset zorganizovat a zavést v tom systém."

Majitel prodejny s drobným zbožím upřesnil: "Nejdříve jsme mysleli, že možná během noci bloudil kolem domu nebo venku na dvoře a něco, není podstatné co, se mu stalo. Takže nejdřív jsme hledali na místech, která jsou nejbližší."

"Chodili jsme po domě," řekl Joe, "od horního podlaží po sklep a pročesali jsme dvůr, ale není tady z něho ani vlasek."

"Možná, že šel na procházku," navrhl Vickers.

"Nikdo se zdravým rozumem, jako měl on," prohlásil Joe, "se neprochází po půlnoci."

"Jestli se ptáš mě, tak zdravý rozum neměl," řekl Eb. "Ne, že bych ho proto neměl rád. Od svého narození jsem neviděl slušnějšího a výstřednějšího starého muže, ale měl také své směšné zvyky."

Někdo s lucernou přišel po cihlami dlážděném chodníku.

"Jste připraveni spolupracovat?" zeptal se muž s lucernou.

"Jasně, šerife," řekl Eb. "Samozřejmě jsme připraveni, kdykoliv budete chtít. Pouze na vás čekáme, abychom věděli, co máme dělat."

"Dobře," řekl šerif, "dokud nebude světlo, nedá se toho dělat moc, ačkoli to potrvá jen pár hodin. Ale myslel jsem, že bychom mohli, ještě než bude dostatečně vidět, rozeslat pár rychlých zvěďů. Někteří chlapci proběhnou celé město, projdou všemi ulicemi a uličkami a domnívám se, že by se někdo z vás mohl podívat k řece."

"To je v pořádku," prohlásil Eb. "Řekl jste nám, co po nás chcete a my to určitě uděláme."

Šerif zvedl lucernu do výše ramen a prohlédl si je. "Není to Jay Vickers? Jsem rád, že jsi se k nám přidal, Jayi."

Potřebujeme každého."

Vickers zalhal, aniž věděl proč: "Slyšel jsem, že je tady nějaké pozdvižení."

"Myslím, že jste toho starého gentlemana znal velmi dobře. Lépe než většina z nás."

"Měl téměř každý den ve zvyku přijít ke mně a promluvit si se mnou."

"Já vím. To jsme si všimli. Nikdy nemluvil s nikým jiným."

"Měli jsme nějaké společné záliby," odtušil Vickers, "a myslím, že byl opuštěný."

"Hospodyně prohlásila, že včera večer šel k vám."

"Ano. Odešel chvilku po půlnoci."

"Všiml jste si u něj něčeho zvláštního? Nějaké změny v tom, jak mluvil?"

"Podívejte, šerife," řekl Eb. "Nemyslíte si, že Jay s tím má něco společného?"

"Ne," odpověděl šerif. "Ne, to si nemyslím." Nechal lucernu klesnout a řekl: "Pokud půjdete, chlapci, dolů k řece, tak až tam dorazíte, rozdělte se. Někdo jde po proudu, někdo proti. Nečekám, že něco najdete, ale stejně bychom se tam měli podívat. Po rozednění se vraťte a potom začneme s opravdovým hledáním."

Šerif se otočil a odkráčel po cihlami dlážděném chodníku, lucerna se mu v ruce kývala.

"Myslím," navrhl Eb, "že bychom mohli začít. Půjdu s jednou skupinou po řece a Joe půjde s ostatními proti proudu."

Vyhovuje ti to?"

"V pořádku," pronesl Joe.

Vyšli z brány a šli ulicí, dokud se nedostali ke křižovatce, potom pokračovali k mostu. Tam se zastavili.

"Tady se rozdělíme," řekl Eb. "Kdo chce jít s Joem?"

Několik mužů prohlásilo, že půjdou.

"Dobře. Zbytek půjde se mnou."

Rozdělili se a šli z ulice k říčnímu břehu. Blízko vody podél břehu ležela mlha a v temnotě bylo slyšet rychlé plynutí hladkého jazyka řeky. Nad vodou zakřičel noční pták a když se někdo podíval k protějšímu břehu, mohl vidět mihotavý třpyt hvězd, který se třásl o spěchající proud.

Eb se zeptal: "Myslíš, Jayi, že ho najdeme?" Vickers odpověděl pomalu: "Ne, nemyslím. Nemohu ti říci proč, ale jsem si nějak ztraceně jistý, že ho nenajdeme."

Bylo již časně ráno, když se Vickers vrátil domů.

Když vcházel do dveří, zvonil telefon a on rychle přešel místnost a zvedl ho.

Byla to Ann Carterová. "Zkoušela jsem se k tobě dovolat celý den. Jsem příšerně rozrušená. Kde jsi byl?"

"Venku, hledat člověka," řekl Vickers.

"Jayi, nedělej si legraci. Prosím tě, nedělej si legraci."

"Nedělám si srandu. Starý pán, můj soused, zmizel. Byl jsem venku a pomáhal ho hledat."

"Našli jste ho?"

"Ne, nenašli."

"To je špatné. Byl to příjemný starý pán?"

"Nejlepší."

"Možná, že ho najdete později."

"Možná ano. Co tě rozrušilo?"

"Pamatuješ si, co řekl Crawford?"

"Řekl spoustu věcí."

"Ale jak mluvil o tom, co bude následovat. Pamatuješ si to?"

"Nemohu říci, že si pamatuji."

"Dobře, řekl, že další na řadě bude oblečení. A šaty za padesát centů."

"Teď, když se o tom zmiňuješ," pronesl Vickers, "se mi to všechno vybavuje."

"Tak se to stalo."

"Co se stalo?"

"Šaty. Jenom to není padesát centů. Stojí patnáct!"

"Koupila sis je?"

"Ne, nekoupila, Jayi. Byla jsem příliš vyděšená, než abych něco nakupovala."

Kráčela jsem po Páté Avenue a tam byl ve výloze nápis, malý diskretní nápis, na kterém stálo, že šaty na manekýně jsou za patnáct centů. Představ si to, Jayi! Šaty za patnáct centů na Páté Avenue!"

"Ne, to nejde," přiznal Vickers.

"Byly to takové hezké šaty. Leskly se. Ne flitry nebo lamé. Materiál zářil. Jako by byl živý. A ta barva... Jayi, to byly nejhezčí šaty, jaké jsem kdy viděla. A mohl sis je koupit za patnáct centů. Ale já neměla odvahy. Vzpomněla jsem si, co nám říkal Crawford. Stála jsem tam, dívala se na ty šaty a mrazilo mne."

"Tak to je moc špatný. Vzhop se a ráno se tam vrať. Možná, že je pořád budou mít."

"Ale to vůbec není podstatné, Jayi. Ty to nechápeš? Dokazuje to, co říkal Crawford. To dokazuje, že věděl, o čem mluví, že opravdu existuje spiknutí, že je svět tlačěn zády ke zdi."

"A co chceš ode mě, abych s tím dělal?"

"Co, já - já nevím, Jayi. Myslela jsem, že tě to bude zajímat."

"Mě to," pronesl Vickers, "velmi zajímá."

"Jayi, něco se děje."

"Jasně, Ann. Určitě se něco děje."

"Co je to, Jayi? Víš, že je to větší, než o čem mluvil Crawford. Nevím jak -"

"Já také nevím. Ale je to veliké - je to větší než s čím si ty i já dovedeme poradit. Musím něco vymyslet."

"Jayi," vydechla a z hlasu jí zmizelo napětí. "Jayi, teď se cítím lépe. Je hezké si s tebou promluvit."

"Jdi ráno na Pátou a kup si jedny ty šaty za patnáct centů. Buď tam dřív než dav."

"Dav? Nerozumím ti."

"Podívej, Ann, až se ta zpráva rozšíří, na Páté Avenue bude taková tlačence lidí hledajících výhodné koupě, jakou jsi

ještě nikdy neviděla."

"Myslím, že máš pravdu," řekla. "Zavoláš mi zítra, Jayi?"

"Zavolám."

Popřáli si dobrou noc a on zavěsil, chvíli stál a pokoušel si vzpomenout na další věc, kterou by měl udělat. Měl by si dát večeri a začít s papíry a měl by se také podívat, zda nemá poštu.

Vyšel ze dveří a kráčel cestičkou k brance se schránkou na dopisy. Vzal hrstku dopisů a rychle mezi nimi zalistoval, ale bylo už tak málo světla, že neviděl, odkud jsou. Měl podezření, že jsou to většinou reklamy a pár účtů, ačkoli měsíc ještě nepokročil do doby, kdy začínají chodit šeky.

Vrátil se do domu a rozsvítil stolní lampu. Položil dopisy na stůl. Pod lampou ležela změt' hadiček a součástek, které posbíral z podlahy minulou noc. Stál, zíral na ně a pokoušel se je správně zařadit do perspektivy času. Stalo se to pouze minulou noc, ale teď mu připadalo, jako by se vše odehrálo již před mnoha týdny; vrhl těžítka na papíry do kouta a ozval se křupavý zvuk srážky a pak se po podlaze rozstříkly a rozkutálely drobné součástky.

Potom tam stál, stejně jako stojí teď, a věděl, že někde je odpověď, nit k řešení záhady, jen vědět, kde ji hledat.

Telefon znovu zazvonil. Pohnul se, aby ho zvedl.

Byl to Eb a ptal se: "Co si o tom myslíš?"

"Nevím, co si myslet."

"Je v řece," tvrdil Eb. "Je tam. Řekl jsem o tom šerifovi. Jakmile vyjde slunce, začnou s hledáním."

"Já nevím," zaváhal Vickers. "Možná máš pravdu, ale nemyslím si, že je mrtvý."

"Proč si to nemyslíš, Jayi?"

"Nemám pro to žádný důvod. Žádný skutečný spolehlivý důvod. Pouze podezření."

"Důvod, proč ti volám," navázal Eb, "je, že jsem dostal nějaká věčná auta. Přišla dnes odpoledne. Myslel jsem si, že bys jedno chtěl."

"Abych ti řekl pravdu, Ebe, moc jsem o tom nepřemýšlel. Ale možná budu mít zájem."

"Ráno ti ho předvedu. Dám ti šanci vyzkoušet si ho. Uvidíme, co si o něm budeš myslet."

"To bude skvělé."

"Tak dobře. Uvidíme se ráno."

Vickers se vrátil ke stolu a zvedl dopisy. Nepřišly žádné šeky. Šest dopisů ze sedmi byly reklamy, sedmý byl v prosté bílé obálce, s adresou napsanou těžkou rukou.

Roztrhl obálku. Uvnitř byl úhledně přeložený list bílého dopisního papíru.

Rozložil ho a četl:

Můj drahý příteli Vickersi,

doufám, že nejste příliš vyčerpaný usilovnou snahou, kterou jste nepochybně vyvinul, když jste mě dnes hledal.

Vím, že moje zmizení zmáté lidi tohoto vynikajícího městečka, většina jich bude pobíhat a zanedbávat práci a budou mít zdání užitečnosti. Ale já nepochybuji, že jim to bude naprosto vyhovovat a bude je to těšit.

Cítím, že vám mohu důvěřovat, že porozumíte a neodhalíte údaje z tohoto dopisu a že se zúčastníte dalšího pátrání, které jistě bude zbytečné, jen abyste přesvědčil sousedy o Vaší laskavé snaze. Mohu Vás ujistit, že jsem teď nejšťastnější a že jen nutnost odejít okamžitě mě donutila udělat to tak, jak jsem to udělal.

Píši tenhle dopis ze dvou důvodů. Za prvé, abych utišil strach, který o mě máte. Za druhé, abych si na základě našeho přátelství dovolil dát Vám pár nevyžádaných rad.

Někdy mi připadalo, že jste příliš spoutaný prací. Pro někoho ve Vaší situaci bych měl vynikající nápad - dopřát si dovolenou. Mohl byste navštívit místa Vašeho dětství, projít se po cestách, kterými jste kráčel jako malý chlapec. Mohlo by to smýt prach z Vašich očí a vy byste viděl lépe.

Váš přítel,

Horton Flanders

Nepojedu, pomyslel si Vickers, nemohu jet. To místo pro mě teď nic neznamená a po těch všech letech, kdy jsem se pokoušel zapomenout, nechci, aby něco znamenalo.

Mohl zavřít oči a představit si žlutý jíl deštěm omývaných kukuřičných polí, cesty bílé od prachu, vinoucí se údolímí podél horských hřebenů, osamělé schránky na dopisy na nakloněných sloupech vsazených do země, polorozpadlé brány, domy ošlehané počasím, vyzábělý dobytek, který schází dolů po polní cestě vyšlapané svými kopyty, vypelichaní psi, kteří vyběhnou, když jedete kolem jejich farmy, a štěkají na vás.

Pokud se vrátím, zeptají se mě, proč jsem přišel a jak jsem úspěšný. "S tvým otcem to bylo moc ošklivé, byl to zatraceně dobrý chlap." Budou sedět na otočených krabicích před hlavním obchodem a pomalu žvýkat tabák, plivat ho na chodník a dívat se na něj přivřenýma očima a říkat: "Tak ty píšeš knihy. Dá-li bůh, někdy si budu muset nějakou přechíst. Nikdy jsem o nich neslyšel."

Půjde na hřbitov a s kloboukem v ruce bude postávat před náhrobním kamenem, poslouchat sténání větru v mohutných sosnách, které rostou kolem hřbitovní zdi, a přemýšlet, zda jsem pro ně něco znamenal v době, kdy na mě mohli být dva lidé pyšní a trochu se se mnou vytahovat, když sousedé zaskočili na návštěvu - ale samozřejmě jsem pro to nikdy nic neudělal.

Pojede po cestách, které znal jako chlapec, zastaví auto vedle potoka a vystoupí. Přeleze ostnatý drát a půjde k díře, kde vždycky chytal ryby, trochu tam proudí voda. Díra bude proudem rozšířená a zanesená bahnem, stromy, pod kterými sedával, budou odneseny některou jarní záplavou. Podívá se na kopce a ty mu budou důvěrně známé a současně cizí. Bude se snažit vyzkoumat, co je na nich špatného a nebude na to zaboha moci přijít. Bude pokračovat, přemýšlet o potoce a cizích kopcích a minutu po minutě se bude cítit osamělejší. A nakonec uteče. Sešlápne pedál

plynu k podlaze, bude se držet volantu a pokoušet se nemyslet.

A pojedě - nakonec si to přizná - k velkému cihlovému domu s mnoha sloupy, se širokou verandou a polokruhovými okny nade dveřmi. Pojede velmi pomalu a bude se dívat, jak jsou uvolněné a zprohýbané okenice, jak oprýskává nátěr a jak růže, které kvetly vedle brány, zahynuly v nějaké studené a vichrné zimě. Nepojedu, řekl si. Nepojedu.

A přece by snad měl. Flanders napsal, že by to mohlo odváť prach, vyčistit mu oči.

Co by mohl vidět čistšíma očima? Bylo něco v jeho dětství, co by mohlo vysvětlovat situaci, ve které se nalézal, nějaká skrytá fakta, nějaký abstraktní symbol, který předtím opomenul? Snad něco, co předtím viděl, možná i vícekrát, a nerozpoznal?

Nebo si věci představoval, hledal význam ve slovech, která ho neměla? Jak si mohl být jistý, že Horton Flanders s jeho obnošeným kabátem a směšným rákosem má něco do činění s příběhem o lidstvu, přitlačeným zády ke zdi, jenž mu vyprávěl Crawford? Nebyl vůbec žádný důkaz.

Avšak Flanders zmizel a napsal mu dopis.

Smyjte prach, napsal Flanders, abyste viděl lépe.

A vše, co tím mohl myslet, bylo, že má smýt prach, aby mohl lépe psát a rukopis, který leží na psacím stole, se změnil v lepší dílo, protože jeho tvůrce se díval na život a lidi očima očištěnými od prachu. Prachu předsudku nebo snad prachu domýšlivosti nebo jednoduše prachu, kvůli kterému nemohl vidět tak ostře, jak by mohl.

Vickers položil ruku na rukopis a nepřítomným, skoro milujícím gestem projel palcem stránky. Tak málo jsem udělal, pomyslel si, a tak moc ještě udělat musím.

Ted' celé dva dny nic neudělal. Celé dva promarněné dny.

Aby napsal, co má, musí být schopen klidně si sednout a soustředit se, vyloučit svět a potom najednou nechat svět vejít do něj, malý, velmi vybraný svět, který může být prozkoumán a jasně a zřetelně osvěcen, tak, že se nemůže splést. Klidně, pomyslel si. Můj Bože, jak může být klidný, když má tisíce otázek a myslí mu právě teď probíhají celé tisíce pochybností?

Šaty za patnáct centů, telefonovala Ann. Šaty za patnáct centů v obchodě na Páté Avenue.

Byl tady nějaký faktor, který přehlédl, nějaký činitel v obyčejném pohledu neviditelný, čekal na zahlédnutí.

Nejdříve ta dívka, jež přišla na snídani, a potom noviny, které četl. Potom šel pro své auto a Eb mu řekl o Věčném autě a protože jeho auto nebylo hotové, šel na roh k obchodu, aby chytil autobus, a když zíral na výlohu u obchodu s vynálezy, připojil se k němu pan Flanders a řekl...

Moment. Šel na roh k obchodu, aby chytil autobus. Bylo to něco o autobuse, něco, co ho zaujalo. Nastoupil do autobusu a sedl si na sedadlo u okna. Sedl si na sedadlo a vyhlédl z okna. Nepřišel nikdo jiný a nesedl si k němu. Celou cestu do města seděl sám.

To je ono, pomyslel si, a jak na to myslel, pocítil divokou hrdost a potom zapomenutou hrůzu té události. Na chvíli stál bez hnutí, zoufale se snažil vymazat incident, který se odehrál před mnoha lety. Stál a čekal, ale nezmizelo to a on věděl, co musí udělat.

Otočil se ke stolu, vytáhl vrchní zásuvku vlevo, a pomalu, metodicky vyndal obsah. Jednu věc vedle druhé. Udělal to tak se všemi zásuvkami, ale nenasel, co hledal.

Někde, myslel si, to najdu. Tu věc jsem nemohl zahodit.

Možná na mansardě. V jedné z krabic na mansardě.

Šplhal po schodech, a když vylezl až nahoru, zamrkal v záři nechráněné žárovky, která volně visela ze stropu. Vzduch byl nepřátelsky chladný a že dvou stran obnažená krokev vypadala jako mohutná čelist, připravená ho sevrít.

Vickers popošel od schodů ke krabicím s uloženými věcmi, přitlačenými k okapům. V které z těch tří by to mohlo nejpravděpodobněji být? To nemůže posoudit.

Takže začal s první a v pěstce, pod střelami na ptáky, které neúspěšně lovil minulý podzim, to našel.

Otevřel zápisník a listoval jím, dokud nedošel na stránky, které hledal.

Muselo to probíhat už roky, než si toho všiml.

Když to zpozoroval poprvé, myslel si, že je to něco nedůležitého. Potom si toho začal všimnat podrobněji, a když se mu potvrdilo to, o čem dosud přemýšlel jen laxe, zkusil se tomu vysmát, ale nebylo na tom nic, čemu se lze smát. Znovu to měsíc pozoroval a uchovával si psané poznámky o všech skutečnostech, kterých si všiml.

Když mu psané záznamy podepřely dřívější pozorování, pokusil se namluvit si, že je to jen obrazotvornost, ale od té doby to viděl černobíle a věděl, že na tom něco je.

Záznam mu potvrdil, že to bylo horší, než si zprvu představoval, že se to netýkalo jen jedné fáze jeho existence, ale mnoha. Jak se důkazy nahromadily, byl zděšený, že si toho nevšiml už dříve, protože takto utříděné to bylo zřejmé na první pohled.

Celá věc začala nechutí ostatních pasažérů sdílet s ním v autobuse sedadlo. Stále žil ve starém prkenném domě na rozpadnutí na okraji města, blízko konečné. Nastoupil ráno a jako jeden z mála, kteří nastupovali denně na stejném místě, si sedl na své oblíbené sedadlo.

Autobus se plnil postupně, jak zastavoval, ale téměř až na konci cesty si k němu někdo přisedl. Neobtěžovalo ho to, samozřejmě; vlastně se mu to tak docela líbilo, neboť si mohl stáhnout klobouk přes oči a uvolnit se, přemýšlet a možná trochu dřimat, bez ohledu na zdvořilost. Nelze říci, že by byl nezdvorný. Ale když jel do práce, bylo na zdvořilost příliš brzy.

Vickers si všiml, že lidé nastupovali do autobusu a sedali si vedle ostatních lidí, občas je nemuseli ani znát. Se spolucestujícími na téže sedadle nevyměnili za celou jízdu jediné slovo. Sedali si k druhým, ale nikdy si až skoro do poslední chvíle nesedli k němu, dokud nebyla ostatní sedadla plná a oni si buď museli sednout vedle něj nebo zůstat

stát.

Snad, řekl si sám pro sebe, za to mohl tělesný pach; možná zkažený dech. Předtím se myl normálně, nyní začal používat nové mýdlo, které mu zaručovalo svěží vůni. Pozorněji než obvykle si čistil zuby a používal ústní vodu, aby se vyvaroval zápachu.

Nebylo to k ničemu. Stejně jel sám. Prohlédl se v zrcadle a ujistil se, že za to nemohly ani jeho šaty; vypadal elegantně. Takže, usoudil, to muselo být chováním. Místo aby se v sedadle zhroutil a přetáhl si klobouk přes oči, měl sedět vzpřímeně, chovat se vesele a radostně a na každého se usmívat. Měl se smát, proboha, i kdyby měl dostat křeče. Celý týden tedy seděl a vypadal příjemně, usmíval se na lidi, když na něj pohlédli, jako by byl pro celý svět nový úspěšný obchodník, který četl Dalea Carnegieho a byl členem obchodní komory.

Dokud bylo ještě jiné sedadlo volné, nikdo si k němu nepřisedl. Trochu ho utěšilo poznání, že si přece jenom radši sedl k němu, než aby stáli. Potom si uvědomil další věci.

V kanceláři se lidé zdržovali pohromadě, shromažďovali se v malých skupinkách po třech nebo čtyřech u jednoho stolu, bavili se o svých úspěších v golfu nebo si sdělovali poslední pomluvy nebo se divili, proč k čertu zůstávají na tomto místě, když jsou jiná zaměstnání a stačilo by se jen zvednout a odejít.

Povšiml si, že k jeho stolu nikdo nepřijde. Pokusil se jít k jinému stolu a připojit se k jedné ze skupin. Během krátké doby se lidé vrátili ke svým stolům. Pokoušel se jen zastavit na kus řeči a strávit den s jednotlivými pracovníky. Byli vždycky velmi vlídní, ale vždycky hrozně zaneprázdnění. Nikdy s Vickersem nezůstali dlouho.

Zaměřil pozornost na svůj konverzační um. Zdálo se, že je dosti uspokojivý. Nehrál sice golf, ale znal několik pomluv a četl většinu posledních knih a viděl nejlepší z nejnovějších filmů. Věděl něco o politice a uměl nadávat na šéfa. Četl noviny a týdně sledoval několik událostí, věděl, co se děje, mohl se přit o politice a měl vlastní názor na vojenské záležitosti. Cítil, že s touto kvalifikací by měl být schopen zúčastnit se konverzace jako rovný s rovným. Ale přece to vypadalo, že se s ním nikdo nechce bavit.

Stejná situace na oběd. Ted' si uvědomil, že to bylo podobné všude, kam přišel.

Sepsal to, zprávy o každém dni s daty, a ted', po patnácti letech, seděl na krabici v prázdné a studené mansardě a pročetl slova, jež kdysi napsal. Upřeně hleděl před sebe, vzpomínal, jaké to bylo, jak se cítil, co řekl a udělal, včetně skutečnosti, že jel autobusem a nikdo si k němu nesesedl, teprve tehdy, až byla všechna sedadla obsazená. A stejně se cítil právě druhý den potom, co přišel do New Yorku.

Před patnácti lety seděl a divil se - proč - a nenalézal odpověď.

A ted' to tady bylo zase.

Byl, v nějakém ohledu, jiný? Nebo to byl jenom nějaký jeho nedostatek, podivný rys osobnosti, jenž mu odepřel životní jiskru, schopnost přátelství s ostatními?

Nebyla to jen skutečnost, že s ním nikdo nechtěl jet a okolo jeho stolu se neshromažďovali lidé. Bylo v tom víc - jistě víc těžko postižitelných věcí, které nelze slovy popsat. Pocit osamocení, který vždy cítil - nejenom příležitostná bolest, kterou musí pocítit každý, ale stálý pocit 'odlišnosti', který ho nutil stát osamoceně, mimo okruh kamarádů. Jeho neschopnost navázat přátelství, nadměrný smysl pro důstojnost, neochota přizpůsobit se nezvratnému sociálnímu standardu nutila jeho spolupracovníky nechávat ho samotného.

Bylo to kvůli těmhle vlastnostem, byl si jistý - ačkoli dodnes o tom přesně takhle nepřemýšlel - kvůli tomu se usídlil v tomhle zapadlém městečku, uvězněn v malém kruhu znalostí, kvůli tomu se osaměle živil psaním, vyléval na papír duši, potlačované emoce a melancholické myšlenky, jichž se musel nějak zbavit.

Vybudoval si život vedle své odlišnosti; snad si ve světle této velké odlišnosti uvědomil, jakého bezvýznamného úspěchu dosáhl.

Žil ve vyjetých kolejkách, které si sám navrhl, v milovaných, elegantních kolejkách. Potom něco prošlo okolo a vyhodilo ho z nich. Začalo to dívkou ve dveřích a potom Ebem s jeho povídáním o Věčném autě - a patřil tam Crawford a Flandersova divná slova na verandě a nakonec poznámkový blok, na který si po tolika letech vzpomněl a našel jej v mansardě.

Věčné auto a syntetické karbohydráty, Crawfordův příběh o světě u zdi - nějak věděl, že všechny věci, které se ho týkaly, spolu souvisí.

Bylo v jistém smyslu šílené, že byl přesvědčen bez kousku důkazu, bez sebemenší příčiny, bez jediné stopy vedoucí k vyřešení záhady, jakou v tom on hraje úlohu.

Uvědomil si, že tomu tak bylo vždy, dokonce i v malých věcech - vždy měl děsivý pocit. Nebál se natáhnout ruce a dotknout se nezvratné pravdy, ale nikdy nebyl schopen dosáhnout dost daleko, aby ji sevřel celou.

Je absurdní vědět o něčem, že je to pravda, a nevědět proč; vědět, že udělal správně, když odmítl Crawfordovu nabídku, přestože ho všechno nutilo přijmout; vědět hned od začátku, že nemohou Hortona Flanderse najít, i když neexistovala příčina pro podezření, že je to nemožné.

Před patnácti lety čelil podobnému problému a po čase ho svým způsobem vyřešil, aniž zjistil, že se tak stalo - poodstoupil o krok od lidské rasy. Ustupoval, dokud neměl záda u zdi a tam, na chvíli, našel klid. Ted' mu připadalo, že mu jeho cit pro 'podezření', ten nedefinovatelný, skoro nevědecký pocit, nějakým způsobem říká, že svět a lidské záležitosti se ho opět snaží vyřadit ze hry. Ale ted' už nemá kam ustoupit, dokonce i kdyby chtěl. Je to podivné, ale nevypadá, že by chtěl, a nejenom proto, že není kam jít. Utíkal před lidstvem a už nemohl dál uhýbat.

Seděl sám v mansardě a poslouchal vítr šeptající v okapech.

Někdo klepal na dveře dole u schodiště a volal jeho jméno, ale trvalo několik okamžiků, než si uvědomil, co se děje.

Zvedl se z krabice, z ruky mu vypadl zápisník a jak dopadl otevřený na podlahu, některé stránky překážely a zmuchlaly se.

"Kdo je to?" zeptal se. "Co se tam dole děje?"

Ale z hrdla mu nevyšlo víc jen skřehotavé šeptání.

"Jayi," křičel hlas. "Jayi, jsi tam?"

Klopýtavě slezl ze schodů do obývacího pokoje. Zvenku stál ve dveřích Eb.

"Co se děje, Ebe?"

"Poslouchej, Jayi," řekl mu Eb, "musíš odsud odejít."

"A proč?"

"Oni si myslí, že můžeš za zmizení Flanderse."

Vickers natáhl ruku a chytil se opěradla židle.

"Ani se tě neptám, jestli je to pravda," řekl Eb. "Jsem si zatraceně jistý, že ne. Proto ti dávám šanci."

"Šanci?" zeptal se Vickers. "O čem to mluvíš?"

"Oni jsou teď dole v hospodě, domlouvají se mezi sebou na lynčování."

"Kdo oni?"

"Všichni tví přátelé," prohlásil Eb hořce. "Někdo je popíchl. Nevím kdo. Nečekal jsem, abych to zjistil. Šel jsem rovnou sem."

"Ale já měl Flanderse rád. Byl jsem jediný, kdo ho měl rád. Byl jsem jeho jediným přítelem."

"Nemáš moc času," řekl mu Eb. "Musíš odsud zmizet."

"Nemůžu nikam. Nemám svůj vůz."

"Přivezl jsem jedno z věčných aut," pronesl Eb. "Nikdo neví, že jsem ho přivezl. Nikdo se nedozví, že ho máš."

"Nemohu utéci. Musí mě vyslechnout. Musí."

"Ty zatracenej blázne. To není šerif se zatykačem. To je dav a ten ti naslouchat nebude."

Eb přešel pokoj a hrubě popadl Vickerse za rameno. "Uteč, sakra. Riskoval jsem krk, abych se sem dostal a varoval tě."

Když jsem to udělal, nemůžeš tu šanci zahodit."

Vickers trhl ramenem a osvobodil se.

"V pořádku," řekl, "odejdu."

"Peníze?" zeptal se Eb.

"Nějaké mám."

"Tady máš nějaké navíc." Eb sáhl do peněženky a vytáhl tenký balíček bankovek.

Vickers je přijal a vsunul do své peněženky.

"Auto má plnou nádrž. Řazení je automatické. Řídí se báječně. Nechal jsem motor běžet."

"Dělám to nerad, Ebe."

"Vím, jak ti je, ale pokud chceš ušetřit tohle město zabíjení, nemáš na vybranou," strčil do Vickerse.

"Pojďme," řekl. "Jdi už."

Vickers vyběhl na cestu a za sebou slyšel dupat Eba. Auto stálo v bráně. Eb nechal vrata doširoka otevřená.

"Nastup. Vezmi to rovnou na dálnici."

"Děkuji ti, Ebe."

"Zmiz odsud."

Vickers popadl řadicí páku a šlápl na plyn. Vůz odplul a brzy nabral rychlost. Když se dostal na dálnici, zahnul na západ.

Jel míle a míle, prchal do jasného kuzele světla, který vrhala přední světla jeho auta. Řídil ohromen, jak může dělat něco takového - on, Jay Vickers, prchá před davem jeho sousedů, kteří ho chtějí lynčovat.

Někdo, řekl Eb, je proti němu popudil. A kdo to mohl být, kdo je popíchl?

Snad někdo, kdo ho nenáviděl.

Dokonce už když o tom přemýšlel, věděl, kdo to byl. Ucítit znovu strach a hrozbu, strach, který si uvědomoval, když seděl naproti Crawfordovi - na chvíli nerozpoznatelné hrozby a na obavy, jež ho přinutily odmítnout nabídku psát pro něj knihu.

Něco se chystá, řekl Horton Flanders, když s ním stál před obchodem s vynálezy.

A něco se dělo.

Ta věčná zařízení vyrobená neexistující firmou. Světové sdružení obchodníků zatlačených do rohu nepřítelem, kterého nemohli dost dobře odrazit. Horton Flanders, mluvící o nějakém novém, podivném faktoru, který odrazuje svět od válčení. Předstírači, kteří se skrývali před skutečnostmi všedního dne a hráli si na loutky z minulosti.

A konečně Jay Vickers, prchající na západ.

Do půlnoci věděl, co udělá a kam pojede.

Pojede, kam mu řekl Horton Flanders, provede, o čem prohlásil, že nikdy neudělá.

Vracel se do dětství.

Chovali se přesně tak, jak předpokládal.

Seděli před obchodem na lavičce a na otočených krabicích, obraceli k němu poťouchlé oči a říkali: "S tvým otcem to bylo moc ošklivé. Byl to zatraceně dobrý chlap."

Říkali: "Tak ty píšeš knihy. Dá-li bůh, někdy si budu muset nějakou přečíst. Nikdy jsem o nich neslyšel."

Ptali se: "Půjdeš na stará místa?"

"Dnes odpoledne," odvětil Vickers.

"Změnila se," varovali ho. "Všechno se hodně změnilo. Nikdo tam nežije."

"Farmaření šlo k čertu," povídali. "Nemůžeš si tím vydělat peníze. To ty obchody s karbohydráty. Hodně lidí neudrželo pozemky. Buď jim je vzaly banky, nebo je museli levně prodat. Spousta farem v okolí byla skoupena, aby se na nich páslo - jen se opravily ploty a nahnal se tam dobytek. Nikdy se nepokoušej farmařit. Kup si na západě pár kusů na

vykrmení a nech je tady přes léto, ztloustnou tak, že nebudou moct chodit."

"To se stalo se starými místy?"

Vážně přikývl. "Tak se stalo, synu. Chlap, který to koupil od tvého otce, s tím nic neudělal. Pozemek tvého otce není jediný. Je hodně dalších. Pamatuješ si ještě na pozemek starého Prestona, vid?" Vickers přikývl.

"Tak tomu se to také stalo. A to bylo dobré místo. Jedno z nejlepších."

"Nikdo tam nežije?"

"Nikdo. Někdo zabeđnil dveře a okna. Co bys řekl, kdo si mohl dát takovou práci se zabeđňováním toho domu?"

"Nevím."

Obchodník vyšel ven a sedl si na schody.

"Kam se teď vrátneš, Jayi?" zeptal se.

"Na západ."

"Daří se ti dobře, předpokládám."

"Jím každý den."

"Fajn," prohlásil obchodník, "tak na tom nejsi tak špatně. Každý, kdo pravidelně jí, se má dobře."

"Co je to za auto, co máš?" zeptal se další.

"Je to nový typ auta," řekl Vickers. "Mám ho druhý den. Říká se mu věčné auto."

Pronesli: "K čertu, to není jméno pro auto."

"Dokážu si představit, že tě stálo balík."

"Kolik mil to udělá na jeden galon?"

Sedl si do auta a odjel zaprášenou, roztahanou vesnicí s metodistickým kostelem stojícím staromódně na kopci a s unavenými starými auty parkujícími po stranách ulic pryč od lidí, kteří kráčeli po ulicích s rákosovými hůlkami a od psů spících v závějích prachu pod šeríkovými keři.

Brána pozemku byla zajištěna řetězem s těžkým visacím zámkem, takže zaparkoval auto vedle silnice a čtvrt míle k budovám kráčel pěšky.

Cesta k farmě byla místy zarostlá trávou a vedle ní byl plevel vysoký po kolena. Jen na pár místech byly zřetelné vyjeté koleje. Pole ležela nezoraná, podél plotů vyrašily keře a na místech, kde roky obdělávání vysály z půdy sílu, prosperoval plevel.

Ze silnice budovy vypadaly stejně, jak si je pamatoval - útulně seskupené blízko sebe vyzařovaly silný pocit domova, ale když se přiblížil, objevil známky zanedbanosti. Bylo to pro něj jako facka.

Dvůr u domu byl hustě porostlý trávou a plevem. Záhony zanikly a keře růží v rohu verandy odumíraly. Přestože jindy byly obtěžkané květy, nyní, nepěstované, měly jen jednu nebo dvě růže. Švestkové houští v rohu plotu divoce bujelo, plot byl rozviklaný a na několika místech zmizel úplně. Některá okna v domě byla rozbítá, pravděpodobně kameny od dětí; dveře na zadní verandu nebyly zamčené a kývaly se ve větru.

Přebrodil se mořem trávy, prošel kolem domu, překvapen, jak houževnatě přetrvávají známky života. Tady, na komíně tyčícím se vně zdi, byly otisky jeho desetiletých rukou, vytlačené do vlhké malty, a nad oknem do sklepa ještě zůstávaly třísky z dřevěného ostění rozbitého jedním ze špalků, které se házely oknem dolů, aby se s nimi topilo v peci na dřevo. U rohu domu našel staré necky, do kterých jeho matka každé jaro sázela řeřichy, ale necky již dosloužily, kov na nich zrezivěl a vše, co zůstalo, byla hromada země. Jeřáby ještě stály na předním dvoře a když došel do jejich stínu a podíval se do korun stromů, napřáhl ruku a narazil na hladký kmen, vzpomněl si, jak je jako chlapec sázel, hrdý, že bude mít strom, jaký nikdo jiný v sousedství nemá.

Nezkoušel dveře, z vnějšku viděl vše, co si přál. Uvnitř domu by toho uviděl moc - díry od hřebíků na stěnách, kde visely obrazy, a otisky na podlaze, kde stála kamna a schody, do hladká vyšlapané milovanými nohama. Kdyby vešel dovnitř, dům by křičel tichem komůrek a prázdnotou pokojů.

Došel k ostatním budovám a shledal, že ho nepronásledují tichem a prázdnotou tolik jako dům. Kurník se bortil a ve vepřině hvízdal zimní vítr. Vzadu v kůlně na stroje našel starý opotřebovaný samovazač.

Stodola byla stará a plná stínů a ze všech budov se nejvíce podobala domovu. Kotce byly prázdné, ale z prasklin v podlaze visely pavučiny pokoseného sena a celé místo vonělo tak, jak si pamatoval, napůl plesnivě, napůl kysele pachem živých, přátelských zvířat.

Vyšplhal k obilnici, odklopil dřevěnou závoru a vstoupil dovnitř. Myši s pištěním utekly po podlaze na zdi a trámy. Přes přepážku, která zabraňovala zrní padat do uličky, ležela hromada pytlů na obilí a na věšáku na zdi visel rozbitý postroj. A právě tam, na konci uličky, něco leželo. Zastavil se.

Byl to dětský vlček na hraní, nyní otlučený a bez barev, ale tenkrát, když jste na něj zatlačili, točil se a hvízdal.

Vzpomněl si, že ho dostal k Vánocům a byla to jeho oblíbená hračka.

Zvedl ho a jemně držel otlučený kov. Byl překvapen, jak se sem dostal. Byl to kus minulosti, jenž ho dostihl - neživá a neužitečná věc pro každého na světě mimo chlapce, kterému kdysi patřila.

Vlček byl pruhovaný a když jste ho roztočili, proužky vířily ve spirálách. Vzpomněl si, že existoval bod, do kterého směřoval každý proužek a kde mizel; přišel další proužek a zmizel a potom zase další.

Mohl jste hodiny sedět a pozorovat, jak proužky stoupají a mizí a pokoušet se rozpoznat, kam jdou. Protože, jak si chlapecká mysl spočítala, musely někam odcházet. Nemohly tam jednu vteřinu být a druhou ne. Musely někam odcházet.

A měly kam jít!

Teď si vzpomněl.

Jak držel vlčka v ruce, vrátilo se to k němu. Roky se sloupávaly a odpadávaly a on se vrátil zpět do jednoho dne v dětství.

Pokud jste byli mladí a uměli se dostatečně divit, mohli jste jít s pruhu, jít tam, kam šly ony, do země, kam prchaly. Byla to země pohádek, ačkoli vypadala skutečněji, než by měla pohádková země vypadat. Byla tam cesta jako vyrobená ze skla a byli tam ptáci, květiny, stromy a nějakí motýli. Jak kráčet po cestě, utrl jednu květinu a nesl ji v ruce. Uviděl malý domek skrytý v háji a když ho spatřil, trochu se vyděsil a vrátil se po cestě zpět a najednou byl doma, s neživým vlčkem na podlaze před sebou, s květinou v ruce.

Šel a vyprávěl o tom matce a ona mu z rukou vytrhla tu květinu, jako by se jí bála. A možná, že se bála, protože byla zima.

Ten večer se ho tatínek vyptával a dozvěděl se všechno o vlčkovi a další den, jak si vzpomínal, hledal vlčka a nemohl ho nikde najít. Dny ho oplakával, samozřejmě tajně.

A teď byl tady, starý, otlučený vlček s oprýskanou barvou, ale určitě tentýž, tím si byl jistý.

Opustil obilnici a odnesl otlučeného vlčka s sebou, pryč z nemilého nebezpečí, ve kterém tak dlouho setrval.

Může za to zapomnětlivost, řekl si sám pro sebe, ale bylo v tom něco víc - nějaký druh duševní blokády, který ho přinutil zapomenout na vlčka a na výlet do pohádkové země. Po léta si na to nevzpomněl, dokonce nepředpokládal, že má tu příhodu skrytu v mysli. Ale teď měl znovu vlčka a znovu prožíval ten den - den, kdy šel za vířícími pruhu a odešel do země pohádek.

Řekl si, že se nezastaví u Prestonova domu. Mohl by projet nepříliš rychle okolo a podívat se na něj, ale nezastaví. Proto teď prchal, alespoň to podle všeho na útěk vypadalo. Podíval se do prázdné skořápky svého mládí a našel jen artefakt něčeho dávného. Znovu se na zbytky chlapeckého věku raději dívat nebude.

Nezastaví u Prestonova domu. Pouze zpomalí a podívá se, potom zrychlí a nechá mezi ním a sebou míle cesty.

Řekl si, že nezastaví.

Ale samozřejmě zastavil.

Seděl v autě, díval se na dům a vzpomínal, jaký to byl hrdý dům a jak poskytoval útočiště stejně hrdé rodině - příliš hrdé, než aby nechala členku rodiny vdát se za venkovského mládence z farmy s nemocnou kukuřicí a žlutým jilem. Ale teď dům už hrdý nebyl. Okenice byly zavřené a někdo přes ně přibíl prkna a zatlačil tak pyšnému domu oči. Omítka z majestátních sloupů na přední straně opadávala a sloupávala se, někdo hodil kámen, aby rozbil jeden z nadsvětlíků nad předními vyřezávanými dveřmi. Plot podklesával, dvůr zarostl býlím a zeď, která se táhla od brány k verandě, zmizela pod útočící trávou.

Vystoupil z auta a prošel přes prohýbající se přední bránu na verandu. Vystoupal po schodech, prošel verandou a uviděl, jak prkna podlahy hníjí.

Stál na místě, kde tenkrát stáli spolu a poprvé poznali, že jejich láska bude trvat navždy. Pokoušel se zachytit ten okamžik minulosti. Nenašel ho. Uplynulo příliš mnoho času, mnohokrát vyšlo slunce a foukal vítr. Ta chvíle již neexistovala, ačkoli bolest zůstala. Pokoušel se rozpomenout, jak z verandy vypadaly louky, pole a dvůr v bílém měsíčním svitu, třísticím se na sloupech, a jak růže vyplňovaly vzduch vůní a extraktem ze slunečního světla. To vše znal, ale už to nemohl cítit ani vidět.

Na svahu za domem byly stodoly, stále ještě bíle natřené, avšak ne tak bílé, jak kdysi bývaly. Za stodolami se zem svažovala a před ním se rozkládalo údolí, kterým kráčeli, když ji viděl naposled.

Bylo to zakleté údolí, jak si pamatoval, s jablonoňovými květy a zpěvem skřivana.

Kdysi bylo zakleté. Podruhé ne. Ale co potřetí?

Řekl si, že je blázen, že se honí za přeludem, ale i když si to řekl, sešel dolů po svahu, dolů kolem stodol a dál do údolí.

Na počátku svahu se zastavil, podíval se na ně a ono nebylo zakleté, ale pamatoval si je, tak jak si pamatoval sloupy zalité měsíčním svitem - sloupy zde stále byly, údolí také a stromy stály na místech, kde si myslel, že by měly stát, a potok stále tek l tenkým praménkem a lemoval louku z obou stran.

Pokusil se vrátit, ale nemohl, pokračoval v procházce údolím. Viděl houštiny planých jabloní nyní s květy opadanými; z trávy vyletěl do výše skřivan a uletěl k obloze.

Nakonec se otočil k návratu. Vše bylo stejné jako podruhé. Třetí návštěva byla přece jenom podobná té druhé. Ta první změnila prozaické údolí v kouzelné místo. Bylo to koneckonců jen chvilkové kouzlo.

Dvakrát procházel tajemnými místy, dvakrát v životě sestoupil ze staré, dobře známé země.

Dvakrát. Jednou díky moci dívky a jejich vzájemné lásce. Podruhé kvůli roztočenému vlčkovi.

Ne, vlček byl první.

Ano, vlček -

Ne, počkej chvíli! Teď ne tak rychle!

Mýlíš se, Vickersi. Tak to být nemůže.

Ty šílený blázne, kam se ženeš?

Správce obchodu s levným zbožím opravdu vypadal, že Vickerse chápe.

"Víte," povídal, "vím, jak se cítíte. Měl jsem také vlčka, když jsem byl dítě, ale už je nedělají. Nevím proč - prostě je nedělají, myslím. Je moře jiných hraček, nové druhy. Ale nic podobného vlčku."

"Zejména ti velcí," upřesnil Vickers. "Ti s držadlem, které jste stlačil k podlaze a oni pískali."

"Pamatuji se na ně," řekl správce. "Sám jsem jednoho měl, když jsem byl dítě. Seděl jsem a hodiny jsem si s ním hrál, prostě jsem ho jen sledoval."

"Pozoroval jste, kam jdou pruhu?"

"Nevzpomínám si, že bych se trápil tím, kam můžou pruhu mizet. Jen jsem seděl a pozoroval, jak se točí, a poslouchal hvízdání."

"Mě trápilo, kam odcházejí. Víte přece, jak to vypadá. Otočí se a zmizí, někde blízko vlčka."

"Řekněte mi," zeptal se správce, "kam jdou?"

"Nevím," připustil Vickers.

"V téhle ulici je ještě jeden obchod se zlevněným zbožím přibližně o blok dál," snažil se pomoci správce. "Mají spoustu bezcenného haraburdí, ale mohli by mít vlčka jako je ten, kterého jste odložil."

"Díky."

"Mohl byste se také zeptat v železářství přes ulici. Mají zásobu hraček, ale myslím, že je uložili do suterénu. Vyndají je na Vánoce."

Muž v železářství řekl, že ví, co Vickers chce, ale že to již léta neviděl. Také v druhém obchodě s levným zbožím vlčka neměli. Ne, řekla dívka, žvýkala žvýkačku a nervózně si namotávala a opět rozmotávala vlasy na tužku, ne, nevěděla, kde může nějakého sehnat. Nikdy o něm neslyšela. Mají mnoho jiných věcí, jestliže chce něco pro malého chlapce. Jako třeba tahle raketa nebo tyhle -

Vyšel ven na chodník, bylo pozdě odpoledne a on v tom malém městečku na Středozápadě pozoroval davy nakupujících. Viděl ženy v bavlněných šatech a jiné v uhlazených kancelářských kostýmech, děti, jimž právě končilo vyučování ve střední škole a obchodníky u šálku kávy, který si dopřáli předtím, než se pohodlně posadí a vyřídí různé denní drobnosti a pak odejdou domů. Nahoře na ulici viděl dav povalečů shromážděných okolo jeho auta zaparkovaného před prvním obchodem s levným zbožím. Bylo na čase nakrmit parkovací automat.

Sáhl do kapsy, hledal další deseticeň a našel čtvrt dolar a pěticeň. Pohled na mince v dlani ho donutil zamyslet se nad stavem peněženky, takže ji vyndal, prudce otevřel a uviděl, že vše, co mu zbylo, jsou dvě dolarové bankovky.

Protože se nemohl vrátit do Cliffwoodu - přinejmenším ne rovnou - neměl místo, které mohl nazývat domovem. Bude potřebovat peníze na nocleh, na jídlo a na benzín do auta - ale víc než tohle, víc než cokoliv jiného potřeboval zpívajícího vlčka s barevnými namalovanými pruhy.

Stál uprostřed chodníku, přemýšlel o vlčkovi, dohadoval se sám se sebou, s celým svým logickým uvažováním, říkal si, že se musí mylit. To není špatně, říkala jeho nelogická část. Bude to fungovat. Už jednou, když byl dítětem, předtím, než mu táta vlčka vzal, to fungovalo.

Co by se s ním stalo, kdyby mu vlčka nevzali a neschovali ho před ním? Byl zvědavý, jestli by tam chodil znovu a znovu, když už jednou cestu našel, zda by se vracel do pohádkové země, a co by se mu tam přihodilo, koho by tam potkal a co by našel v domě schovaném v háji. Věděl, že by časem do toho domu šel. Pozoroval by ho dostatečně dlouho a zvykl by si, takže by pokračoval po cestě přes háj a došel by ke dveřím a zaklepal. Zajímalo ho, zda vůbec kdy někdo pozoroval roztočeného vlčka a vešel do pohádkové země. A byl zvědav, pokud tomu tak bylo, co se s nimi stalo. Správce obchodu to neudělal, tím si byl jistý, protože mu řekl, že se nikdy nezajímal, kam můžou pruhy mizet. Pouze seděl, pozoroval vlčka a naslouchal hvízdání.

Zajímalo ho, proč právě on ze všech lidí mohl najít cestu. A byl zvědavý, zda by také začarované údolí nemohlo být součástí pohádkové země a zda nemohl nějakým způsobem projít s dívkou neviditelnou bránou. Údolí, které si pamatoval, určitě nebylo to, kterým kráčet dnes ráno.

Existoval jen jediný způsob, jak to zjistit. Získat vlčka.

Ale ovšem, on měl vlčka. Dokonce i když ho šileně sháněl, už jednoho měl. Držadlo by se mohlo narovnat a bude potřebovat trochu oleje, aby odstranil rez a bude ho muset nabarvit.

A pravděpodobně bude lepší než jiný, kterého by mohl sehnat, protože je to originální vlček, se kterým prošel již jednou předtím - a potěšilo ho přemýšlet o tom, že má speciální vlastnosti, jistou mystickou funkci, kterou nemá žádný jiný vlček.

Byl rád, že ho napadlo, že tam leží, podruhé zapomenutý, v přihrádce na rukavice, kam ho hodil, když ho v obilnici našel.

Došel ulici k železářství. "Chci nějakou barvu," řekl Vickers. "Nejjasnější, nejlesklejší barvu, kterou máte. Červenou, zelenou a žlutou. A nějaké malé štětečky, kterými to nabarvím."

Domyslel si (podle toho, jak na něj ten muž koukal), že si myslí, že se zbláznil.

Z hotelového pokoje zavolal Ann, protože po obědě mu zůstalo jen devadesát centů.

Vypadala utrápeně. "Jayi, kde jsi? Kam jsi, proboha, odejel?"

Řekl jí, kde je.

"Ale proč jsi tam," zeptala se ho, "co se s tebou děje?"

"Se mnou se neděje nic špatného," odvětil Vickers. "To ale nic není. Jsem v současné době uprchlík. Utekl jsem z Cliffwoodu."

"Ty jsi co?"

"Připravovali se mě lynčovat. Nějak si vzali do hlavy, že jsem zabil člověka."

"Teď vím, že jsi blázen. Nezabil bys ani mouchu."

"Samozřejmě, že ne. Ale nemohl jsem jim to vysvětlit. Neměl jsem šanci."

"Proč," řekla Ann, "mluvila jsem s Ebem..."

"S kým jsi mluvila?"

"Viš, s tím mužem z garáží. Vzpomněla jsem si, že jsi o něm mluvil. Hledala jsem tě na všech možných místech. Celé dny jsem se po tobě sháněla. Volala jsem ti domů a tam to nikdo nebral, tak jsem si vzpomněla, že jsi mluvil o Ebovi z garáží a požádala jsem spojovatelku, aby mě s ním spojila a -"

"Co řekl Eb?"

"Neřekl nic. Řekl, že si tě nikde nevšiml a že neví, kde jsi. Řekl mi, ať se netrápím."

"To byl on, kdo mě varoval. Pověděl mi, že se začínají domlouvat, že mě zabijí, dal mi auto a nějaké peníze a navedl mě ven z města."

"Taková hloupost. Kdo to byl, koho jsi měl zabít?"

"Horton Flanders. Starý muž, který se ztratil."

"Ale ty jsi ho nemohl zabít. Řekl jsi, že to je milý stařec. Sám jsi mi to řekl."

"Podívej, Ann, nikoho jsem nezabil. Někdo ty chlapce zkrátka navedl."

"Ale ty se teď nemůžeš vrátit do Cliffwoodu."

"Ne," pronesl Vickers. "Nemohu se vrátit do Cliffwoodu."

"Co hodláš dělat, Jayi?"

"Nevím. Myslím, že se prostě budu dál schovávat."

"Proč jsi mi hned nezavolał?" naléhala Ann. "Co děláš na cestě na západ? Měl bys jet rovnou do New Yorku. Pro toho, kdo se chce schovat, je New York tím nejskvělejším místem. Mohl jsi mi aspoň zavolat."

"Teď chvilku počkej. Volám ti, ne?"

"Jistě. Voláš mi, protože jsi na dně a chceš ze mě vyždímat nějaké peníze a -"

"Ještě jsem tě nepožádal o peníze."

"Ale uděláš to."

"Ano," řekl, "obávám se, že ano."

"Nezajímá tě, proč jsem se tě pokoušela hledat?"

"Trochu," odvětil Vickers. "Protože jsi nechtěla, abych se ti vymkl zpod palce. Žádný agent nechce, aby mu utekl jeho nejlepší autor -"

"Jayi Vickersi," pronesla Ann, "jednoho dne tě ukřižuji a pověsím u cesty jako varování."

"Budu tím nejdojemnějším Kristem. Nemohla sis vybrat lépe."

"Volám ti," řekl Ann, "protože Crawford téměř šílí. Nebere to konce. Nadhodila jsem fantastickou částku a on se ani nezachvěl."

"Myslel jsem, že jsme s panem Crawfordem skončili," namítl Vickers.

"Neskončil jsi s Crawfordem."

Ann se odmlčela a na drátech se na chvíli rozhostilo ticho.

"Ann! Ann, co se děje?"

Její hlas byl tichý, ale napjatý. "Crawford je ošklivě vystrašený. Nikdy jsem neviděla nikoho tak dokonale vyděšeného. Přišel ke mně. Představ si to! Nešla jsem k němu. Přišel do mé kanceláře, odfukoval a oddechoval a já se bála, že nemám dost pevnou židli, aby ho unesla. Ale vzpomínáš si na tu starou dubovou v rohu, na ten starý špalek? Byl to jeden z prvních kusů nábytku, který jsem si kdy do své kanceláře koupila. Měla jsem ji tam ze sentimentu. Tak, a jí se to podařilo."

"A co?"

"Udržela ho," řekla Ann triumfálně. "Všechno ostatní by jednoduše rozdrtil. Vzpomeň si, jak je velký."

"Tlustý," podotkl Vickers, "to jsi chtěla říct."

"Řekl: 'Kde je Vickers?' A já odvětila: 'Proč se ptáte mě, já Vickerse nehlídám.' A on řekl: 'Jste jeho agent, je to tak?' A já odpovéděla: 'Ano, naposled tomu tak bylo, ale Vickers je velmi náladový člověk, není s ním žádná řeč.' On řekl: 'Musím mít Vickerse.' A tak jsem mu řekla: 'Dobře, tak za ním jděte, najdete ho někde poblíž.' On řekl: 'Nekladu žádná omezení, vyslovte cenu, jakou chcete, stanovte termíny, jaké chcete.'"

"Ten člověk je cvok," řekl Vickers.

"Na penězích, které nabízí, není nic zřeštěného."

"Jak víš, že má peníze?"

"Dobře, to nevím. Je to tak, že to nevím určitě. Ale musí je mít."

"Když mluvíme o penězích," nadhodil Vickers, "nemáš zbytečně se povalující stovku? Nebo řekněme aspoň padesátku?"

"Můžu to zařídít."

"Pošli mi to přímo sem. Vráť mi ji."

"V pořádku, hned to udělám," řekla. "Není to poprvé, kdy za tebe platím kauci, a dokážu si představit, že ani ne naposled. Ale řekneš mi jednu věc?"

"Co je to?"

"Co hodláš dělat?"

"Hodlám provést jeden experiment."

"Experiment?"

"Magický pokus."

"O čem to mluvíš? O magii nevíš nic. Víš toho o magii asi jako špalek dřeva."

"Já vím."

"Prosím tě, řekni mi," pronesla, "co máš v úmyslu udělat?"

"Jakmile se s tebou přestanu bavit," prohlásil Vickers, "dám se do malování."

"Domu?"

"Ne, vlčka."

"Čeho?"

"Vlčka. Hračky, s kterou si hrají děti. Točí se na podlaze."

"Teď mě poslouvej. Nech hraní a vrať se domů k Ann."

"Po experimentu."

"Pověz mi o něm, Jayi."

"Pokusím se dostat do pohádkové země."
"Přestaň povídat hlouposti."
"Už jsem to jednou předtím udělal. Dvakrát."
"Poslouchej, Jayi, to je vážná věc. Crawford se bojí a já také. A to tu ještě je ta záležitost s lynčováním."
"Pošli mi peníze," požádal Vickers.
"Rovnou."
"Uvidíme se za pár dní."
"Zavolej mi," zaprosila. "Zavolej mi zítra."
"Zavolám ti."
"A, Jayi ... dej na sebe pozor. Nevím, co máš za lubem, ale dej na sebe pozor."
"To také udělám," slíbil Vickers.

Narovnal držadlo, kterým se vlček roztácel, a předtím, než vyznačil tužkou spirály, vyleštil kov. Vypůjčil si olej na šicí stroje a naolejoval závit na držadle, aby šel hladce. Potom se začal zabývat malováním.

Nešlo mu to, ale pracoval se zarytou úporností. Opatrně nanášel barvy - červenou, potom zelenou, potom žlutou a doufal, že jsou správně, protože si nemohl vzpomenout, jak přesně byly. Ačkoli pořadí barev nebude příliš důležité, jen aby byly jasné a běžely do spirály.

Umazal si od barvy ruce a šaty. Vlčka položil na židli. Plechovku červené barvy shodil na zem, ale zvedl ji opravdu rychle, takže barva nestačila vytéct na koberec.

Nakonec byl s prací hotov a výsledek nevypadal špatně.

Bál se, jestli to do rána uschne, ale přečetl si nálepky na plechovkách a ty slibovaly, že barva schne rychle, takže se mu ulevilo.

Teď byl připravený vstříbat vše, co nalezne, až roztočí vlčka. Může to být pohádková země a nemusí to být nic. Spíš to nebude nic. K točení vlčka se mohly přidat další věci - mysl, tajemství a čistá dětská prostota. A tu neměl už dlouho. Vyšel ven, zavřel za sebou dveře a zamkl je. Potom sešel po schodech. Město a hotel byly příliš malé na to, aby měly výtah. Ačkoli ne tak malé jako vesnička, která byla pro něj v dětství "městem", malá vesnička, kde starci stále seděli na lavici před obchodem, po očku se na tebe dívali a pokládali ti nestydaté, slidivé otázky, ze kterých se splétá síť pomluv. Poťouchle se usmál při pomyslení, co řeknou, až se k nim pomalu donese - způsobem, jak se do malého města zprávy dostávají - jak utekl z Cliffwoodu před hrozbou lynčování.

Přímo je slyšel, jak se baví.

"Je lstivý," řeknou. "Vždycky byl prohnáný a neuměl konat dobro, ačkoli jeho matka a otec byli opravdu dobří lidé. K čertu, jak se někdy syn zkazí, dokonce i když matka a otec byli čestní lidé."

Prošel halou a dvěma ven na ulici. Zastavil se na večeri a objednal si šálek kávy. "Krásná noc, že," pronesla servírka.

"Ano, to je," řekl. "Chcete něco ke kávě, pane?"

"Ne," řekl Vickers. "Jen kávu." Měl teď peníze - Ann je poslala dost rychle - ale bez překvapení shledal, že nemá žádnou chuť, vůbec netouží po jídle.

Popošla před pult a utěrkou setřela imaginární skvrny. Vlček, pomyslel si. Jak s tím souvisí? Měl by vzít vlčka do domu a tam ho roztočit a dozvědět by se jednou provždy, zda to byla pohádková země - tedy, ne, ne přesně takhle. Dozvěděl by se, jestli se může vrátit zpět do pohádkové země.

A dům. Jak s tím souvisí ten dům? A souvisí s tím vůbec dům nebo vlček? A pokud s tím nemají nic společného, proč Horton Flanders napsal: "Vraťte se a projděte se po cestách, po kterých jste kráčel jako dítě. Možná tam najdete něco, co potřebujete - nebo něco, co vám chybí." Přál si, aby si vzpomněl, jaká slova Flanders přesně užil, ale nemohl. Takže se vrátil a našel vlčka a ještě něco navíc, vzpomněl si na pohádkovou zem. A proč, ptal se sám sebe, si za všechny ty roky od svých osmi nikdy nevzpomněl na procházku v pohádkové zemi?

Nebylo pochyb, že to na něj mohutně zapůsobilo, když si i teď na to vzpomněl a viděl to jasně a ostře, jako by se to udalo před nedávnem.

Ale něco ho přinutilo na to zapomenout, snad nějaký mentální blok. Něco ho přinutilo nevzpomenout si. A něco ho přinutilo, aby si uvědomil, že ta myš z kovu chtěla být chycena. A něco ho přinutilo, aby instinktivně odmítl

Crawfordovu nabídku. Něco.

Servírka se vrátila za pult a opřela se o lokty. "V Grandu dnes večer začíná promítání nového filmu," pronesla dívka. "Ráda bych ho viděla, ale nemohu odejít z práce."

Vickers neodpověděl. "Máte rád filmy, pane?" zeptala se dívka. "Nevím," řekl Vickers. "Chodím na ně zřídka." Její tvář prozrazovala, že sympatizuje s každým, kdo to tak nedělá. "Já pro ně prostě žiji," řekla. "Jsou tak přirozené."

Podíval se na ni a uviděl tvář, kterou nosil Každý. Byla to tvář ženy, která se bavila v autobuse na sedadle za ní; byla to tvář Leslie, která mu říkala: "Někteří z nás hodlají založit klub Předstíračů..." Byla to tvář těch lidí, kteří se neodvážili posadit se a bavit se spolu, lidí, kteří nemohli být ani minutu osamoceni, lidí, kteří byli unavení, aniž o tom věděli a báli se, aniž věděli, že se bojí.

A, ano, také to byla tvář manžela paní Leslie, jenž ve svém neplodném životě jen shromažďoval ženy a pití. V jejím obličejí byla ta potlačovaná úzkost, která se stala všudypřítomnou a mimo jiné způsobovala, že lidé utíkali před bombami nejistoty do psychologických ulit.

Veselí už neúčinkovalo, skončila doba cynismu a lehkomyšlnost nebyla nikdy víc než jen dočasný štít. Tak nyní lidé utíkali k omamnému klamu, ztotožňovali se s jiným životem v jiném čase a na jiném místě, unikali do kin nebo k televizní obrazovce nebo k hnutí Předstíračů. Jak dlouho jste byl někým jiným, tak dlouho jste nemusel být sám sebou. Dopil kávu a vyšel na tichou ulici.

Nad hlavou se mu mihlo tryskové letadlo, proletělo nízko a reptání trysek se odrazilo ode zdi. Sledoval světla kreslící dvojitou čáru ohně nad nočním horizontem a potom se šel projít.

Když Vickers otevřel dveře svého pokoje, uviděl, že vlček je pryč. Nechal ho na židli - nově nabarvený působil křiklavě - a teď nebyl ani na židli ani na podlaze. Klekl si a podíval se pod postel a tam také nebyl. Nebyl ani na toaletě ani venku v hale.

Vrátil se nazpátek do pokoje a sedl si na okraj postele.

Po tom všem trápení a plánování vlček zmizel. Kdo ho mohl ukrást? Co by kdo dělal s otlučeným vlčkem?

Co by s ním chtěl dělat on sám?

Vypadalo to teď, když seděl na kraji postele v cizím hotelovém pokoji a pokládal si tyto otázky, trochu směšně.

Myslel si, že s vlčkem získá vstup do pohádkové země. Teď, v bílé záři stropního světla, se divil svému bláznivému a šaškovskému chování.

Zaslechl, jak se za ním otevřely dveře, a otočil se.

Ve dveřích stál Crawford.

Byl ještě mohutnější, než si ho Vickers pamatoval. Vyplnil dveřní prostor a stál bez pohnutí, bez jediného pohybu kromě pomalého mrkání víček.

Crawford pozdravil: "Dobrý večer, pane Vickersi. Nepozvete mě dál?"

"Jistě. Cekat jsem, že zavoláte. Nikdy bych si nepomyslel, že osobně podstoupíte potíže s cestováním sem."

Byla to samozřejmě lež, protože telefon neočekával.

Crawford vsunul mohutné tělo do pokoje. "Tato židle vypadá dost solidně, aby mě udržela. Doufám, že nic nenamítáte."

"Není to moje židle. Jen se klidně posaďte a zničte ji."

Nerozpadla se. Zaskřípala a zasténala, ale vydržela.

Crawford se uvolnil a povzdychl si. "Vždy se cítím o hodně lépe, když mám pod sebou dobrou, silnou židli."

"Odposlouchával jste Ann telefon," pravil Vickers.

"Á, jistě. Jak jinak bych vás našel? Věděl jsem, že jí dříve nebo později zavoláte."

"Viděl jsem, jak přilétá letadlo. Kdybych věděl, že jste to vy, jel bych vás přivítat. Musím si s vámi něco vyřídit."

"O tom nepochybuji."

"Proč jste měl dal málem lynčovat?"

"Já bych vás nenechal lynčovat," opáčil Crawford. "Přiliš vás potřebuji."

"Na co mě potřebujete?"

"Nevím. Myslel jsem, že to možná víte."

"Já to ale nevím," prohlásil Vickers. "Řekněte mi, Crawford, na co to všechno je? Když jsem byl u vás předtím, neřekl jste mi pravdu."

"Řekl jsem vám pravdu nebo přinejmenším část pravdy. Neřekl jsem vám všechno, co víme."

"Proč ne?"

"Nevěděl jsem, kdo jste."

"A teď to víte?"

"Ano, teď to vím," potvrdil Crawford. "Jste jedním z nich."

"Jedním z nich?"

"Jeden z těch, kteří mají co do činění s vynálezy."

"Proč si, k čertu, tohle myslíte?"

"Analyzátoři. Tak jim říkají chlapci z psychologie. Analyzátoři. Nezvyklé věci jsou záhadné. Neočekávám, že jim porozumím."

"A ty analyzátoři prohlásily, že na mě je něco nezvyklého?"

"Ano," řekl Crawford. "Tak se věci mají." "Pokud jsem jedním z nich, proč jste za mnou přišel?" zeptal se Vickers.

"Pokud jsem jedním z nich, bojujete se mnou. Pamatujete se? Svět zády u zdi. Jistě si vzpomínáte."

"Neříkejte 'pokud'," pronesl Crawford. "Vy jste jedním z nich, dobře, ale přestaňte se chovat, jako bych byl nepřítel."

"Nejste?" zeptal se Vickers. "Pokud jsem tím, kým říkáte, jste nepřítelem."

"Vy mi nerozumíte. Vezměme si to na příkladu. Vraťme se do časů, kdy se Kromaňonci nahnuli do teritoria Neandrtálců..."

"Neukazujte to na příkladu. Řekněte mi, co máte na mysli."

"Nelíbí se mi celá tahle situace," pronesl Crawford. "Nelíbí se mi způsob, jak se věci utvářejí." "Zapomněl jste, že nevím, jaká je situace." "To jsem se vám pokoušel ukázat na příkladu. Vy jste Kromaňonec. Máte luk a šípy a oštěpy. Já jsem Neandrtálec. Mám pouze kyj. Vy máte nůž z hlazeného kamene, já mám neotesaný pazourek, nalezený v řečišti. Vy máte oblečení z vydělané kůže a kožešin, já jen svoje vlasy a chlupy."

"Nevím," pravil nejistě Vickers.

"Nejsem si jistý," opatrně pokračoval Crawford. "Nejsem v tomhle oboru na výši. Možná, že jsem dal Kromaňonci příliš a Neandrtálci méně, než jim náleží. Ale to není podstatné."

"Všímám si podstaty. Jak pokračujeme?"

"Neandrtálci bojují. A co se s nimi stane?"

"Vyhynou."

"Mohli vymřít kvůli spoustě jiných věcí, než je oštěp nebo šíp. Snad nemohli získat potravu v soutěži s lepší rasou. Snad byli vytlačeni ze svých lovišť. Snad odtáhli a hladověli. Snad vymřeli, zdoláni hanbou - poznáním, že jsou

zaostalí, že jsou špatní, že jsou ve srovnání s Kromaňonci jen o málo víc než šelmy."

"Pochybují," pronesl Vickers suše, "že Neandrtálce rozrušil pocit méněcennosti."

"Nesmíte to aplikovat na Neandrtálce. Použijte to na nás."

"Pokoušíte se mě přinutit, abych postřehl hloubku těch rozdílů."

"To přesně dělám," odvětil mu Crawford. "Neuvědomujete si hloubku nenávisti, rozpětí v inteligenci a v možnostech. Také si neuvědomujete, jací jsme zoufalí."

Kdo jsou ti zoufalci? Řeknu vám, kdo to je. Jsou to úspěšní lidé, továrníci, bankéři, obchodníci, profesionálové, kteří jsou v bezpečí a na důležitých pozicích, kteří se dostali do sociálních kruhů, jež charakterizují veliké rozdíly v naší kultuře."

Dlouho si své pozice neudrží, pokud je převezmou vaši lidé. Budou jako Neandrtálci před vašimi Kromaňonci. Budou jako Homérovi Řekové soupnutí do komplexní technologie našeho století. Přežijí, samozřejmě, fyzicky. Ale stanou se domorodci. Jejich hodnoty, které v bolestech vytvořili, budou rozmetány, bude zničeno vše, podle čeho žili."

Vickers potřásl hlavou. "Nehrajme si na schovávanou, Crawford. Pojďme na chvíli zkusit být čestní. Dovedu si představit, že si myslíte, že vím víc, než opravdu vím. Dělal jsem - choval jsem se vychytrale a přesvědčil vás, abyste si myslel, že vím všechno. Bojoval jsem s vámi. Dostal jsem vás. Ale nějak nemám srdce to dělat."

"Já vím, že toho moc nevíte. Proto jsem vás chtěl zastihnout co nejdříve. Jak to vidím, nejste ještě úplným mutantem, ještě jste se nezabavil kukly obyčejného člověka. Je ve vás ještě hodně normálního. Tendence bývá posouvat se směrem k mutacím - dnes jsou zřetelnější než včera, zítra budou větší než dnes. Ale dnes večer můžeme v tomhle pokoji spolu mluvit jako člověk s člověkem."

"Od samého začátku jsme spolu mohli mluvit."

"Ne, nemohli," prohlásil Crawford. "Pokud byste byl úplným mutantem, cítil bych vaši odlišnost. Bez rovnosti neexistuje základ pro rozhovor. Pochyboval jsem, že snadno pochopíte moji logiku. Díval jste se na mě se stínem pohrdání."

"Než jste sem přišel," řekl Vickers, "jsem málem přesvědčil sám sebe, že to byly všechno představy..."

"To nejsou představy, Vickersi. Měl jste vlčka, vzpomínáte si?"

"Vlček je pryč."

"Není pryč."

"Vy ho máte?"

"Ne," přiznal Crawford. "Ne, já ho nemám. Nevím, kde je, ale je stále ještě někde v tomto pokoji. Víte, přišel jsem sem dříve než vy a otevřel si zámek. Mimochodem, velmi neúčinný zámek."

"Mimochodem," pronesl Vickers, "to je velmi podlý trik."

"To uznávám. Ale než s tím mým povídáním skončím, spáchám další nečestné uskoky. Ale zpět, otevřel jsem si zámek a vešel do pokoje, uviděl vlčka a divil se a - prostě, já -"

"Pokračujte," vyzval ho Vickers.

"Podívejte, Vickersi, když jsem byl dítě, měl jsem také takového vlčka. To je už velmi, velmi dávno. Žádného jsem už léta neviděl, takže jsem ho roztočil a díval se. Jen tak bezdůvodně. Dobře, mohl jsem k tomu mít důvod. Možná to byl pokus vrátit se do dětských časů. A vlček..."

Odmíchl se a přísně zíral na Vickerse, jako by hledal náznaky výsměchu. Když opět promluvil, měl téměř neformální hlas.

"Vlček zmizel."

Vickers neřekl nic.

"Co to bylo?" zeptal se Crawford. "Co to bylo za vlčka?"

"Nevím. Díval jste se na něj, když zmizel?"

"Ne. Domnívám se, že jsem zaslechl někoho v hale. Na okamžik jsem se ohlédl."

"Nezmizel by," řekl Vickers. "Nezmizel by, pokud byste ho sledoval."

"S tím vlčkem to byl záměr," pronesl Crawford. "Nabarvil jste ho. Byl ještě trochu mokrá a na stole jsou plechovky barvy. Nepodstupoval byste všechny tyhle problémy, aniž byste k tomu neměl důvod. Na co byl ten vlček, Vickersi?"

Vickers mu to řekl. "Byl tu proto, abych se dostal do pohádkové země."

"Mluvíte v hádankách."

Vickers potřásl hlavou. "Jednou jsem tam byl - fyzicky - když jsem byl dítě."

"Před deseti dny bych řekl, že jsme oba blázni. Vy, protože to říkáte a já, že vám to věřím. Teď to říci nemohu."

"Stále můžeme být pošetilci nebo přinejlepším dvojice bláznů."

"Nejsme ani blázni ani potřebštění. Jsme lidé, dva muži, ne zcela stejní a od hodiny jiní, ale jsme stále lidmi a to je

dostatečný základ pro srozumění."

"Proč jste sem přišel, Crawford? Neříkejte mi to, jen si o tom pohovořme. Jste příliš podezřivavý. Dal jste Ann do telefonu štěnici, abyste zjistil, kam jsem odešel. Vloupal jste se do mého pokoje a roztočil vlčka. K tomu jste měl důvod. Zajímalo by mě, co to bylo."

"Přišel jsem, abych vás varoval. Abych vás varoval, že lidé, které zastupuji, jsou zoufalí, že je nic nezastaví. Nenechají se zničit."

"A co když nemají jinou možnost?"

"Mají šanci. Bojují s tím, co mají."

"Neandrtálci bojující s kyji."

"Druh homo sapiens je na tom stejně. Kyje proti vašim šípům. Proto chci s vámi hovořit. Proč bychom se nemohli vy a

já posadit a pokusit se najít odpověď? Musí existovat oblast, ve které se shodneme."

"Před deseti dny," řekl Vickers, "Jsem seděl ve vaší kanceláři a bavil se s vámi. Popsal jste situaci a byl jste ohromen, vyveden z kontextu. Neměl jste ani potuchy, co se děje. Když vás po tomhle teď poslouchám, proč jste mi lhal?"

Crawford se posadil, nepohyboval se, byl jako bez života, výraz jeho tváře se neměnil. "Použili jsme na vás přístroj, pamatujete si? Analyzátor. Chtěli jsme zjistit, kolik toho víte."

"Kolik jsem toho věděl?"

"To není podstatné. Vše, co jsme zjistili, bylo, že jste latentní mutant."

"Tak proč jste si mě potom vybrali?" dožadoval se Vickers. "Mimo vašeho povídání o zvláštностech ve mně nemám jediný důvod, abych uvěřil, že jsem mutant. Neznám žádné mutanty. Nemohu mluvit jejich jménem. Jestliže chcete smlouvu, jděte a chyťte si pravého mutantu."

"Vybrali jsme si vás," řekl Crawford, "z jednoduchého důvodu. Jste pro nás jediný dosažitelný mutant. Vy a ještě jeden - a ten druhý si je toho vědom dokonce ještě méně než vy."

"Ale musí být i další."

"Samozřejmě, že jsou. Ale nemůžeme je chytit."

"Mluvíte jako lovec, Crawfordě."

"Snad jím i jsem. Ti ostatní - můžete je chytit a zmáčknout jedině tehdy, když se chtějí oni setkat s vámi. Jinak jsou pořád mimo."

"Mimo?"

"Zmizí," vysvětloval Crawford nevrle. "Stopovali jsme je a čekali na ně. Volali jsme a čekali. Zvonili jsme u dveří a čekali. Nikdy jsme je nenašli. Vešli do dveří, ale v místnosti nebyli. Hodiny jsme na ně čekali a potom jsme zjistili, že nejsou na místě, kam jsme je viděli jít, ale někde jinde, možná míle daleko."

"Ale já - mě jste vystopovali. Já jsem nezmizel."

"Ještě ne."

"Možná jsem debilní mutant."

"Nevyvinutý."

"Vybrali jste si mě," pronesl Vickers. "Myslím, že na prvním místě. Podezírali jste mě dřív, než jsem se začal podezírat sám."

Crawford se neznatelně pousmál. "Vaše knihy. Byla v nich nějaká divná vlastnost. Naše psychologické oddělení si toho všimlo. Takovým způsobem jsme našli i jiné. Pár umělců, architekta, sochaře, jednoho nebo dva spisovatele. Neptejte se mne, jak to ti chlapi dělají. Snad na to mají čuch. Nebudte tak vyděšený, Vickersi. Když organizujete světový průmysl, máte - ve smyslu peněžních prostředků a lidské síly - výborné vybavení, s nímž lze vykonat strašlivý kus výzkumné práce - nebo čehokoliv jiného, podle toho, kam tuto sílu napřete. Byl byste překvapen, kolik práce jsme vykonali, jak velké území jsme pokryli. Ale to nestačí. Asi jsem vám neřekl, že jsme byli v každém kole poraženi."

"Takže se nyní chcete dohodnout."

"Já ano. Ostatní ale ne. Domnívám se, že se nebudou chtít dohodnout nikdy. Bojují, cožpak nechápete, za svět, který vybudovali během mnoha krvavých let."

A v tom to je, pomyslel si Vickers. To je ten pravý důvod. Teď to vyslovil. Během mnoha krvavých let.

Horton Flanders se posadil na verandě a houpal se. Světlé zapálené cigarety se vzdalovalo a přibližovalo. Mluvili jsme o válce a proč se vlastně neodehrála třetí světová válka. Řekl, že možná opakovaně někdo nebo něco zasáhlo, aby tomu zabránilo. Byl to zákrok, řekl a pomalu se houpal.

"Svět, který vybudovali," zdůraznil Vickers, "není příliš dobrý. Byl postaven krví a bídou, do malty bylo přidáno příliš mnoho kostí. V celé minulosti těžko najdeme rok bez násilí - organizovaného, oficiálního násilí - někde na Zemi."

"Vím, co myslíte," řekl Crawford. "Myslíte si, že by se to celé mělo přeorganizovat."

"Něco v tom smyslu."

"Tak s tím vystupte," navrhl Crawford. "Pokuste se to sprovodit ze světa."

"To nemůžu. Nemám žádné důkazy a nemám autoritu. Dokonce jsem ani nikdy mutanty nekontaktoval ani jimi nebyl kontaktován - pokud to jsou opravdu mutanti."

"Stroje říkají, že to jsou mutanti. Analyzátor řekl, že jste mutant."

"Jak si můžete být jistý?" zeptal se Vickers.

"Vy mi nevěříte," prohlásil Crawford. "Myslíte si, že jsem odpadlík. Domníváte se, že jsem jasně uviděl prohru a příběh mávaje bílou vlajkou, že se snažím dokázat svou oddanost nadcházejícímu pořádku. Že se snažím o klid pro sebe a o peklo pro všechny ostatní. Možná si mě mutanti nechají jako maskota nebo domácí zvířátko."

"Jestliže je to, co říkáte, pravda, pak jste vy i zbytek ostatních už prohráli a nezáleží na tom, co děláte."

"Neprohráli jsme úplně. Můžeme úder opětovat. Můžeme zplodit mnoho zla."

"Čím? Vzpomínáte si, Crawfordě, máte jenom kyje."

"Jsme zoufalí."

"A to je všechno? Jen kyje a zoufalost?"

"Máme tajnou zbraň."

"A ostatní ji chtějí použít."

Crawford přikývl. "Ale není dost dobrá, proto jsem tady."

"Zůstanu s vámi ve styku," řekl Vickers. "Slibuji. To je jediné, co mohu udělat. Když a pokud vůbec zjistím, že máte pravdu, zůstanu s vámi ve styku."

Crawford se zvedl ze židle. "Udělejte to co nejrychleji," požádal. "Nemáme moc času. Nemůžu je odrazovat donekonečna."

"Bojíte se," odhadl Vickers. "Jste nejvyděšenější muž, kterého jsem kdy viděl. Báł jste se už první den, kdy jsem vás uviděl, a stále se bojíte."

"Bojím se od té doby, kdy to začalo. Každým dnem se to zhoršuje."

"Dva vystrašení muži," řekl Vickers. "Dva desetiletí chlapci přehající temnotou."

"Vy také?"

"Samozřejmě. Nevidíte, jak se chvějí?"

"Ne, není to vidět. Svým způsobem jste, Vickersi, ten nejchladnokrevnější muž, kterého jsem kdy potkal."

"Ještě jedna věc," připomněl Vickers. "Řekl jste, že existuje ještě jeden mutant, kterého můžete chytit."

"Ano, to jsem vám řekl."

"Mám šanci, že mi povíte, kdo to je?"

"Bez šance," odvětil Crawford.

"Nepředpokládal jsem, že bych nějakou měl."

Předložka na podlaze se na okamžik rozmazala a pak tam najednou byl. Pomalu se točil, pak v divokém zakolísání upadl, hukot, který vydával, ustal, barvy se rozpily v nevypočitatelných otáčkách. Vlček.

Stáli a dívali se na něj, dokud se nezastavil a neležel na podlaze.

"Odešel," pronesl Crawford.

"A teď se vrátil," zašeptal Vickers.

Crawford za sebou zavřel dveře a Vickers stál ve studeném, jasném pokoji s nehybným vlčkem na podlaze a naslouchal Crawfordovým krokům, jak se vzdalují halou.

Když už neslyšel zvuk kroků, popošel k telefonu, zvedl ho, navolil číslo a potom čekal na spojení. Slyšel operátorky na telefonní lince, jak přepojují okruhy; slabé, nezřetelné hlásky v lámané lhostejnosti.

Měl by jí to říci rychle. Nesmí ztratit moc času, protože budou poslouchat. Musí jí to říci rychle a ujistit se, že udělá věci, které po ní bude chtít. Musí být vyloučena ze hry a odejít dříve, než u ní zaklepají na dveře.

Řekne: "Uděláš pro mně něco, Ann? Uděláš to bez ptaní, bez slůvka proč?"

Řekne: "Vzpomínáš si na to místo, kde jsi se ptala na kuchyňský sporák? Setkáme se tam."

A potom: "Odejdi z bytu. Odejdi a schovej se. Ztrat' se z dohledu. Hned teď. Ne až za hodinu. Ne za pět minut. Ne za minutu. Zavěs telefon a odejdi."

Bude to muset být rychlé. Bude to muset být bezpečné. Bude to muset být nenápadné.

Nemůže říci: "Ann, jsi mutant," potom jí vysvětlovat, kdo jsou mutanti a jak na to přišel a co to znamená, zatímco ti, kdo celou dobu poslouchají, půjdou k jejím dveřím.

Bude muset odejít a slepě mu důvěřovat. Ale bude?

Celý se zpotil. Vymýšlel, jaké argumenty by mohla použít, jak by nemusela chtít odejít bez vysvětlení. Cítil, jak mu po žebrech stéká pramínek potu.

Telefon zazvonil. Pokusil se představit si, jak vypadá její byt; telefon leží na desce na konci pohovky a Ann jde pokojem, aby zdvihla sluchátko. Za chvíli uslyší její hlas.

Telefon zazvonil. A znova.

Nezvedala to.

Operátorka řekla: "Nikdo to nezvedá, pane."

"Tak zkuste tohle," dal operátorce číslo Ann do kanceláře.

Opět čekal a naslouchal vyzvánění.

"Nikdo to nezvedá, pane."

"Děkuji vám."

"Mám to zkusit znova?"

"Ne. Zrušte ten hovor, prosím."

Musí se zamyslet a připravit. Musí se pokusit vydedukovat, co se děje. Předtím bylo lehké hledat útočiště ve víře, že to vše je jen fantazie, že on i svět jsou napůl šílení, že všechno bude v pořádku, jen pokud bude ignorovat všechno, co se stane.

Tenhle způsob víry se už nedal udržet.

Teď musí věřit tomu, čemu věřil předtím, musí uznat hodnotu příběhu, jenž mu vyprávěl Crawford, když seděl v tomto pokoji - s tím jeho masivním objemem - jak tam seděl na židli s neměnnou tváří a nudně monotónním hlasem, kterým pronášel slova bez modulace a bez života.

Musí uvěřit v existenci lidských mutací a v rozdělený a znesvářený svět. Dokonce musí věřit i v pohádkovou zemi svého dětství, protože kdyby byl mutant, tak by to pohádková země potvrzovala, byla by jedním z klíčů, pomocí nichž mohl poznat sám sebe a být poznán ostatními lidmi.

Pokoušel se pochopit skrytý smysl Crawfordova příběhu, pochopit, co to vše mohlo znamenat, ale bylo v tom příliš mnoho větví, příliš mnoho náhodných činitelů, příliš mnoho neznámého.

Byl svět mutantů, mužů a žen, kteří byli něčím lepším než obyčejní muži a ženy. Byly to osoby, které jistě měly lidské nadání a určité lidské porozumění - takové, jaké obyčejní lidé nikdy nepoznali nebo pokud ho poznali, naprosto ho nedokázali využít, neboť byli neschopní inteligentně použít mocné síly, dřímající v jejich mozcích.

Znamenalo to další krok směrem vzhůru. Byla to evoluce. Tak postupovala lidská rasa.

"A bůh ví," pronesl Vickers v prázdné místnosti, "že už to potřebovalo vzestup. Teď víc než kdy jindy."

Tlupa mutantů, pracujících společně, ale ukrytých před normálním světem, který by se na ně, pokud se prozradí, vrhl s tesáky a drápy kvůli jejich rozdílnosti.

A jaké jsou ty rozdíly? Co mohou dělat, v co doufají, že s tím provedeme?

O pár věcech věděl - věčná auta a nezničitelné žiletky, žárovky, které neprasknou, a syntetické karbohydráty, co utiší hlad a pomohou udržet válku pod kontrolou, daleko od zranitelného lidstva.

Ale co dál? Určitě toho bylo víc.

Intervence, řekl Horton Flanders, když se houpal na verandě. Nějaká forma zákroku, která pomohla světu v postupu a potom odvrátila, nějakým způsobem, kruté, strašné, špatně použité plody pokroku.

Horton Flanders byl tím mužem, který mu to mohl vysvětlit, uvědomil si Vickers. Ale kde je vlastně Horton Flanders?

"Dají se těžko chytit," řekl Crawford. "Zvoníte u dveří a čekáte. Oznámíte svoje jméno a čekáte. Stopujete je a čekáte. A nikdy nejsou tam, kde si myslíte, ale někde jinde."

Zaprvé, pomyslel si Vickers a plánoval v té hře další tahy, se musím odsud dostat a musí být těžké mě chytit.

Zadruhé - najít Ann a postarat se, aby se schovala.

Zatřetí - najít Hortona Flanderse a pokud nebude chtít mluvit, vyrazit to z něj.

Zvedl vlčka a sešel po schodech. Odevzdal klíč. Recepční vytáhl účtenku.

"Mám pro vás zprávu," sáhl dozadu do přihrádky na klíče. "Dal mi to pán, který byl právě před chvílí u vás, ještě než odešel." Podal mu obálku. Vickers ji roztrhl a vytáhl složený listek.

"To je podivné," podotkl recepční. "Vždyť s vámi právě mluvil."

"Ano," řekl Vickers. "To je velmi divné." Ve zprávě stálo:

"Nepoužívejte váš vůz. Ať se stane cokoli, držte jazyk za zuby."

Bylo to velmi divné.

Jel vstříc úsvitu. Dálnice byla opuštěná a auto ujíždělo, jako by prchalo, bez hluku, jen s hvízdáním pneumatik, jak v zatáčkách přiléhaly k vozovce. Vedle něj se podle výkyvů auta vesele převaloval pomalovaný vlček.

Dvě věci dělal špatně, dvě bezprostřední věci:

Měl zastavit u domu Prestonových.

Neměl používat tohle auto.

Obojí bylo samozřejmě pošetilost. Peskoval se, že na ho myslí a stlačil pedál plynu k podlaze. Hvízdání pneumatik zesílilo a při projíždění zatáček přešlo v ječivý skřípot.

Měl zastavit u domu Prestonových a vyzkoušet vlčka. To, jak si sám řekl, plánoval. Hledal v mysli důvody, které ho k tomu přinutily, ale žádné nenašel. Protože jestli vlček funguje, bude fungovat kdekoliv. Pokud vlček funguje, tak funguje a to je vše - nezáleží na tom kde, přestože hluboko uvnitř mu něco našeptávalo, že na místě záleží. Protože na domu Prestonových bylo něco zvláštního. Byl to klíčový bod - musí to být klíčový bod pro záležitosti mutantů.

Nemohu ztrácet čas, řekl si. Nemohu si tady hrát. Není času nazbyt. První úkol je dostat se co nejrychleji do New Yorku, najít Ann a uklidit ji z dohledu.

Co se týče Ann, řekl si sám pro sebe, musí být jiný mutant, ačkoli si zase, tak jako s Prestonovým domem, nemohl být úplně jistý. Neměl žádný pádný důkaz, že Ann Carterová je mutant.

Důvod, uvažoval. Důvod a důkaz. Co to je? Nic víc než uspořádaná logika, na které člověk vystavěl svůj svět. Mohl by být uvnitř člověka jiný smysl, jiné měřítko, jiný standard, podle kterého by mohl žít, něco, co odsune podstatu důvodu a důkazu jako dětský způsob uvažování, kdysi dost dobrý, ale teď přinejmenším neobratný? Mohl by existovat způsob poznání špatného od dobrého, zla od dobra bez nekonečného zdůvodňování a tupé přehlídky důkazů? Intuice? To je ženský nesmysl. Předtucha? To je pověra.

A přece, jsou to opravdu nesmysly a pověry? Po létech výzkumu nás znepokojuje mimosmyslové vnímání, šestý smysl, který má člověk uvnitř, ale je neschopný použít ho naplno.

A jestliže je mimosmyslové vnímání možné, potom lze uvažovat o spoustě dalších schopností - psychokinetické ovládání objektů jen pomocí vůle, schopnost pohlédnout do budoucnosti, poznání času jako něčeho jiného, než je pohyb ručiček na hodinách, schopnost poznat a manipulovat nečekanými rozšířenými rozměry časoprostorového kontinua.

Pět smyslů, pomyslel si Vickers - zrak, sluch, čich, hmat a chuť. Těchto pět znal člověk odpradáвна, ale znamená to, že to jsou opravdu všechny, které má? Čekají další v jeho mysli na vývoj, tak jako se vyvinul palec naproti všem ostatním prstům, tak jako se ujalo vzpřímené držení těla a tak jak se během doby lidské existence vyvinulo logické myšlení? Člověk se vyvíjel pomalu. Slezl ze stromů, změnil se z roztrásené bytosti ve zvíře s kyjem, v živočicha, jenž umí rozdělávat oheň. Vyrobit, první ze všech, nejjednodušší nástroje, potom složitější nářadí a nakonec nástroje tak složité, že se nazývaly stroje.

Všechno se dělo jako výsledek vývoje inteligence; nebylo tedy možné, že vývoj inteligence, vývoj lidských smyslů, nebyl ještě u konce? A pokud to byla pravda, proč ne šestý nebo sedmý nebo osmý smysl? Nebo libovolný počet dalších smyslů, které se přirozeně vyvinou s lidskou rasou?

Stalo se snad, uvažoval Vickers, že se u mutantů náhle rozvinuly další, jen napůl podezřelé smysly? Nebyla mutace sama o sobě logická - věc, kterou bylo lze očekávat?

Prolétl malými vesničkami, ještě spícími na rozhraní noci a úsvitu, a v prvních paprscích z východního konce oblohy projel kolem podivně opuštěných farem.

Nepoužívejte vůz, stálo v Crawfordově dopisu. To bylo také pošetilé, protože nebyl jediný důvod, proč by neměl použít auto. Žádný jiný důvod než psaní od Crawforda. A kdo je Crawford? Nepřítel? Snad, ačkoli předtím se tak nechoval. Muž, jenž se bojí porážky, o které ví, že jistě přijde, a bojí se snad více aktu pokoření než porážky samotné. Zase důvod.

Neměl důvod, proč nepoužívat auto. Ale byl trochu neklidný.

Neměl důvod zastavit u domu Prestonových. A přece srdcem cítil, že udělal chybu, když tam nezastavil.

Neměl důvod věřit, že Ann Carterová je mutant, avšak byl si jistý, že je.

Jel ránem, ze všech říček, přes které přešel, stoupala mlha, na východě zrudla obloha a psi a kluci se hnali za kravami a na silnici začalo být rušno.

Najednou si uvědomil, že má hlad a je nevyspalý, ale nemohl zastavit, aby se vyspal. Musel pokračovat. Až bude nebezpečné řídit, tak se vyspí, ale předtím a ještě dlouho od této chvíle ne.

Přesto bude muset někde zastavit a najíst se. Nají se v dalším městě, do kterého přijede, pokud bude dostatečné veliké a pokud bude mít otevřeno někde, kde se bude moci najíst. Snad jeden nebo dva šálky kávy zaženou spánek.

Město bylo veliké a mělo mnoho míst, kde se mohl najíst. Na ulicích lidé - pracující - v šest hodin na cestě do továrny, kde jim v sedm začínala pracovní směna.

Vybral si místo, které nevypadalo tak špatně, kde doufal, že bude méně švábů než jinde, a zpomalil, hledal místo na zaparkování. Našel ho blok nad restaurací.

Zaparkoval, vystoupil a zamkl dveře. Stál na chodníku a vdechoval ranní vzduch. Ještě byl čerstvý, klamavě chladný před horkým letním dnem.

Měl by si dát snídani. Nějakou dobu bude jíst, dá si chvilku oddech, nechá ze sebe spadnout únavu z cesty.

Možná by měl zase zkusit zavolat Ann. Možná by ji dnes ráno zastihl. Cítil by se bezpečnější, kdyby byla ukrytá.

Možná, že by místo schůzky s ním měla jít na místo, kde prodávají domy, tam jim celou situaci vysvětlit - snad by jí pomohli. Ale než by Ann vysvětlil, co má udělat, trvalo by to příliš dlouho. Musí ji to říci rychle a ujistit se, že mu věří.

Vrátil se ulicí a zatočil ke dveřím restaurace. Uvnitř byly stoly, ale vypadaly, že je nikdo nepoužívá. Všichni strážníci se tiskli u pultu. Několik sedátek bylo ještě volných a Vickers si na jedno sedl.

Na jedné straně mohutný dělník ve vybledlé košili a kombinéze hlasitě jedl z misky ovesnou kaši, hlavu nízko skloněnou nad miskou, rychle nabíral kaši, stále lžící ponořoval a zvedal, téměř jako by chtěl vytvořit do svých úst neustálý proud jídla. Na druhé straně seděl muž v modrých kalhotách a bílé košili s úhledným černým motýlkem. Měl brýle a četl noviny. Od pohledu to byl účetní nebo něco podobného, muž, který je hrdý na to, že se vyzná ve sloupcích čísel.

Přišla číšnice a špinavou utěrkou ometla místo před Vickersem.

"Co to bude?" zeptala -se neosobně; vyslovila tu větu tak, jako by to bylo jen jedno slovo.

"Bochánek," požádal Vickers, "se šunkou." "Kávu?" , "Kávu," souhlasil.

Přinesla mu snídani a on jedl, nejdříve rychle, cpal si vidličkou do úst velké kusy sladkého pečeného bochánku s mnoha plátky šunky, potom již pomaleji, protože největší hlad již zažehnal.

Muž v kombinéze se zvedl a odešel. Jeho místo zaujala útlá dívka s pokleslými víčky. Nějaká unavená sekretářka, pomyslel si Vickers, jež spala po protančené noci jen jednu nebo dvě hodiny.

Už skoro dojedl, když uslyšel venku na ulici volání a potom zvuky běžících nohou.

Dívka vedle něho se na sedátku otočila a podívala se výlohou ven.

"Všichni utíkají," řekla. "Zajímalo by mě, co se děje." Do dveří vstoupil muž a zaječel: "Našli jedno z těch věčných aut!"

Strážníci seskákali ze stoliček a tlačili se ke dveřím. Vickers je pomalu následoval.

Našli věčné auto, vykřikoval ten muž. Jediné, které mohli najít, bylo to, co zaparkoval právě na této ulici.

Převrhli vůz a odkutáleli ho doprostřed ulice. Stáli v kruhu okolo něj, křičeli a bouchali do něj pěstmi. Někdo na něj hodil kámen nebo cihlu a zvuk předmětu narážejícího na kov se v časném ránu rozezněl ulicí jako výstřel z kanónu.

Někdo cosi zvedl a hodil proti dveřím železářství. Někdo jiný vnikl rozbitou výlohou dovnitř a odemkl dveře. Lidé se nahrnuli do krámu, a když opět vyšli ven, nesli palice a sekery.

Dav se rozestoupil a vytvořil uličku. Palice a sekery se blýskaly v šikmých slunečních paprscích. Udeřily, a znovu.

Ulice zvonila údery kladiv o kov. S tříštivým zvukem se rozbilo sklo, následovalo řinčení kovu.

Vickers stál vedle dveří restaurace, svíral se mu žaludek a mozek měl ochromený něčím, co mohlo přerůst ve strach, ale nyní to byl jen úžas a slepá otupělost.

Crawford napsal: Nepoužívejte věčné auto.

A myslil tím tohle.

Crawford věděl, co se stane s věčným autem, když ho na ulici najdou.

Crawford to věděl a pokusil se ho varovat.

Přítel? Nepřítel?

Vickers natáhl ruku a plochou dlaní se opřel o drsnou cihlovou zeď budovy.

Dotyk té zdi a její hrubá omítka mu prozradily, že je to skutečnost, že to není sen, že opravdu stojí před restaurací, ve které právě posnídal, a vidí dav, šílený zuřivostí a nenávistí, jak mu rozbíjí vůz.

Ví to, domyslel si.

Lidé se to nakonec dozvěděli. Řekli si o mutantech.

A nenáviděli je.

Samozřejmě, že je nenáviděli.

Nenáviděli je, protože existence mutantů je odsunula na druhou kolej. Neandrtálci, náhle přepadeni lidmi s luky a oštěpy.

Otočil se a vrátil se do restaurace, šel měkce, připraven ke skoku a útěku, kdyby někdo za ním náhle vykřikl nebo mu poklepal na rameno.

Obrýlený muž s černým motýlkem nechal vedle talíře noviny. Vickers je zvedl a klidně prošel podél pultu. Zatlačil na létací dveře do kuchyně. Nikdo tam nebyl. Rychle prošel kuchyní a vyšel zadními dveřmi do uličky.

Prošel uličkou, našel další úzkou uličku mezi dvěma budovami, jež vedla na protější ulici. Prošel ji, a když se dostal na ulici, tak ji přešel a pokračoval další uličkou mezi dvěma bloky a vstoupil do další uličky.

"Budou bojovat," řekl Crawford, když seděl předešlou noc v hotelovém pokoji a jeho tělo přetékalo přes židli, "budou

bojovat tím, co mají."

Takže nakonec bojovali, vraceli úderý tím, co měli. Zvedli kyje a vraceli úderý.

Dorazil do parku, prošel jím a došel k lavičce chráněné před ulicí skupinou keřů. Sedl si na ni a rozložil noviny, které vzal v restauraci. Otáčel stránky, dokud nenašel přední stranu.

Tam to bylo.

Titulky hlásaly:

BYLI JSME PODVEDENI! A podtitulek: SPIKNUTI SUPERLIDÍ ODHALENO.

A pod tím: Superlidé jsou mezi námi; Záhada věčných holicích žiletek vyřešena.

Článek:

WASHINGTON (Od zvláštního zpravodaje) - Největší nebezpečí, jakému kdy lidská rasa během let své existence čelila - nebezpečí, které nás všechny může uvrhnout do otroctví - bylo dnes veřejnosti odhaleno ve společném prohlášení Federálního vyšetřovacího úřadu (FBI), vojenského velitele vrchního velení a washingtonské kanceláře Mezinárodního úřadu pro ekonomii.

Společné prohlášení bylo vydáno na tiskové konferenci svolané prezidentem.

Podobná prohlášení byla vydána ve všech významných světových metropolích, v Londýně, Moskvě, Paříži, Madridu, Římě, Káhiře, Pekingu a v tuctu dalších měst.

Prohlášení odhaluje nově vyvinutou rasu lidských bytostí, nazývaných mutanti, kteří se spojili ve snaze získat nadvládu nad celým světem.

Mutant, ve významu, v jakém se toto slovo používá, je lidská bytost, která prošla proměnou, tak jako se děti odlišují od dospělých, a postavila se tak na odpor postupným změnám, pomocí nichž se lidská rasa vyvinula v současnou podobu. Změna v tomto případě není zjištělná fyzikálně, což znamená, že mutanta nelze odlišit od ostatních lidí pouze zrakem. V prohlášení se říká, že změna byla duševní, mutanti mají určité vlastnosti, které normální člověk nemá - určité "divoké nadání".

(viz sousední sloupec, který plně vysvětluje mutaci)

V prohlášení (plné znění ve sloupci 4) se praví, že mutanti rozpoutali kampaň na zničení světového ekonomického systému pomocí výroby určitých věcí jako jsou věčné holicí žiletky, věčné žárovky, věčná auta, nové prefabrikované domy nebo další položky, obvykle prodávané v takzvaných "obchodech s vynálezy."

Odhalená skupina mutantů byla zkoumána různými vládními a nezávislými institucemi několik let. Zjištěné skutečnosti nepochybně ukazují, že kampaň směřuje k podrobení celého světa. O formálním sdělení o situaci se říká, že bylo zdržováno tak dlouho, dokud nebylo žádných pochyb o věrohodnosti zpráv.

Prohlášení žádá občany světa, aby se spojili v boji proti spiknutí. Současně prosí o normální pokračování všech činností a varuje před hysterií.

"Neexistuje žádná příčina k obavám," praví se v prohlášení. "Byla podniknuta určitá protiopatření." Když se novináři pokoušeli na ně zeptat, mluvčí prohlásil, že jde o tajné informace.

Aby každý občan pomohl vládám světa v jejich kampani proti záměrům mutantů, měl by se chovat podle následujících instrukcí:

1. Zachovávejte klid. Nepropadejte hysterii.
2. Upust'te od používání zboží vyrobeného mutanty.
3. Odmítejte kupovat zboží vyrobené mutanty. Přesvědčujte ostatní, aby je nepoužívali ani nekupovali.
4. Okamžitě informujte FBI o jakýchkoliv podezřelých skutečnostech týkajících se dané situace.

V prohlášení je uvedeno, že první podezření jakéhokoliv pokusu

(Pokračování na str. 11)

Vickers neotočil na stránku jedenáct. Místo toho prohlížel zbytek přední strany.

Bylo zde pojednání, které vysvětlovalo mutace, a kompletní text prohlášení. Dále článek podepsaný profesorem biologie, který předkládal pravděpodobné účinky mutací a jejich možné důsledky.

Našel také půl tuctu zpráv. Začal je číst:

NEW YORK (AP) - Dnes se přehnalý městem davy ozbrojené sekery a železnými tyčemi. Vpadli do obchodů s vynálezy, zničili zboží, rozbili instalovaná zařízení. Podle všeho v obchodech nikoho nenašli. Jeden muž byl zabit, protože mu neuvěřili, že nepatří k obchodu.

WASHINGTON (UP) - Brzy ráno dav napadl a zabil muže jedoucího ve věčném autě. Vůz byl rozbit.

LONDÝN (INS) - Vláda dnes postavila silně vyzbrojenou stráž okolo několika rozestavěných objektů, sestávajících z prefabrikovaných domů, přísuzovaných mutantům.

"Lidé, kteří koupili tyto domy," stojí ve vysvětlení doprovázejícím tento příkaz, "je koupili v dobrém úmyslu. Nejsou žádným způsobem spojeni nebo propojeni se spiklenci. Strážím bylo rozkázáno chránit tyto nevinné lidi a jejich sousedy proti pomýlenému veřejnému násilí."

Čtvrtá:

ST. MALO, FRANCIE (Reuter) - Dnes za úsvitu bylo nalezeno tělo muže, visícího na lampě. Vpředu na košili měl připíchnutý plakát s nápisem "Mutant."

Vickersovi vypadly noviny z ruky a vytvořily nad zemí otrhaný stan.

Upřeně hleděl přes park. Ranní doprava plynula po silnici o blok dále. Chlapec šel sám na vycházku a hrál si s míčem. Několik holubů krouživě slétlo ze stromů, naparovalo se na trávníku a jemně vrkalo.

Normální, napadlo ho. Normální lidské ráno, lidé jdou do práce, děti si hrají venku a holubi si vykračují po trávníku.

Ale pod tím je proud brutality. Skryta za vším, skryta za pozlátkem civilizace se v jeskyni krčí přítomnost, leží a číhá na přicházející budoucnost. Leží a čeká na něj, na Ann a Hortona Flanderse.

Díky bohu, že nikoho nenapadlo spojovat ho s autem. Snad, později, to někdo udělá. Možná si někdo vzpomene, že ho viděl z něj vystupovat. Snad někdo bude mít v podezření muže, který se na rozdíl od všech ostatních nepřipojil k davu okolo auta.

Ale na chvíli byl v bezpečí. Jak dlouho v bezpečí zůstane, to byla jiná věc.

Co teď?

Uvažoval.

Ukrást auto a pokračovat ve výletu?

Nevěděl, jak ukrást auto, pravděpodobně by to zpackal.

Ale bylo tu ještě něco jiného - něco jiného, co potřeboval udělat právě teď. Musel získat vlčka.

Nechal ho v autě a měl by se pro něj vrátit.

Ale proč riskovat krk pro vlčka?

Nedávalo to příliš smysl. Když o tom tak přemýšlel, nedávalo to vůbec žádný smysl. Přesto věděl, že to udělat musí.

Crawfordovo varování, aby nejezdil autem, mu v době, kdy jej četl, také nedávalo žádný smysl. Nerespektoval ho a znepokojovalo ho, že navzdory veškeré logice věděl, že něco dělá špatně, když mu nevěnoval pozornost. A přinejmenším v tomto konkrétním případě se logika mýlila a jeho pocity - předtucha, podezření či intuice, nazývejte to jak chcete - měly pravdu.

Přemýšlel, jestli by nemohl existovat určitý smysl, který by se vyrovnal logice a rozumu, jestli by nemohl mít člověk uvnitř mozku další duchovní schopnost, jež by vyřadila ze hry staré nástroje logiky a rozumu. Možná, že to bylo ono. Možná, že to bylo jedno ze zvláštních nadání, které mutanti měli.

Možná, že právě tenhle smysl mu bez důvodu, bez logiky sdělil, že musí vlčka získat zpátky.

Ulice byla pro dopravu uzavřena a okolo stáli policisté, přestože vše nasvědčovalo, že jich nebude potřeba - dav se choval ukázněně. Uprostřed ulice leželo otlučené auto s promáčknutou kapotou. Vypadalo jako mrtvá kráva na kukuřičném poli. Podél chodníku bylo rozházené roztržené sklo; křúpalo lidem pod nohama. Pneumatiky vozu byly proraženy a kola zohýbána. Okolo stáli lidé a civěli na vůz.

Vickers se vmísil do davu a prodíral se blíž k autu. Uviděl, že přední dveře někdo rozmlátil, nechal je otevřené a zaklínal je o chodník. Měl ještě šanci - jak si říkal - že tam vlček ještě může být.

Pokud tam je, bude muset vymyslet nějaký způsob, jak ho získat. Snad by si mohl kleknout a předstírat, že ho jednoduše zajímá kontrolní panel nebo ovládání. Popsal by okolostojícím, jak se ovládací panel liší od toho v normálním autě a snad by mohl natáhnout ruku, ukrást vlčka a schovat ho pod kabátem, aniž by se o tom kdokoliv dozvěděl.

Šoural se k vraku, hleděl na něj s výrazem, který, jak doufal, byl líně zvědavý, a prohodil s ostatními diváky pár banálních poznámek.

Pokračoval, dokud se nepropracoval ke dveřím, podřepí a podíval se dovnitř do auta. Vlčka neviděl. Setrval v pokleku, rozhlížel se a natahoval krk, povídal nejbližším okolostojícím o ovládacím panelu, podívoval se nad řadící pákou, ale celou dobu hledal vlčka.

Ale vlček tam nebyl.

Opět vstal a vmísil se do davu, prohlížel si chodník, protože vlček mohl z auta vypadnout a odkutálet se od něj pryč.

Možná se skutálel do strouhy a ležel tam. Prohledal strouhy na obou stranách ulice a přidal chodník, ale ani tam vlček nebyl.

Takže vlček byl pryč ještě dříve, než ho mohl vyzkoušet. Teď se už nikdy nedozví, jestli ho mohl přenést do pohádkové země.

Dvakrát byl v té pohádkové zemi - kdysi jako dítě a pak znovu, když kráčel údolím s dívkou, jež se jmenovala Kathleen Prestonová. Procházel s ní začarovaným údolím, které nemohlo být ničím jiným než jinou pohádkovou zemí. Potom, co se vrátil a chtěl ji vidět, mu řekli, že odešla. Otočil se zády ke dveřím a vlekl se po verandě.

Počkat, řekl si sám pro sebe.

Opravdu se otočil zády ke dveřím a vlekl se po verandě?

Pokusil si vzpomenout a opět to nejasně viděl. Muž s tlumeným hlasem mu řekl, že Kathleen je pryč a potom prohlásil:

"Ale nechcete jít dovnitř, mládenče? Mám tady něco, co byste měl vidět."

Vešel dovnitř a stál v monumentální hale vyplněné mohutnými stíny, s obrazy na stěnách a s masivními schody vedoucími vzhůru do patra a ten muž řekl -

Cože to řekl?

Vlastně, stalo se to vůbec?

Proč se takový zážitek, tato událost, na kterou by si měl okamžitě vzpomenout, k němu vrací až po letech zapomnění, tak jako se mu po tak dlouhé době vrátily vzpomínky na chlapeckou výpravu do pohádkové země?

A bylo to skutečné nebo ne?

Bylo, řekl si pro sebe, neexistuje způsob, jak by to mohl rozhodnout.

Otočil se a šel ulicí, minul policistu, který se opíral o zeď a pohupoval obuškem a usmíval se na dav.

Na volném prostranství si hrála skupinka kluků. Zastavil se a sledoval je. Kdysi si také tak hrával, nepřemýšlel o čase nebo osudu, nepřemýšlel o ničem a prožíval šťastné hodiny plné slunce a měl radost ze života. Čas neexistoval a jeho cíle byly jen chvilkové nebo nanejvýš hodinové. Každý den trval věčně a neexistoval konec života...

Jeden chlapec seděl odděleně od ostatních a měl něco v klíně, otáčel tím dokola, obdivoval se tomu, šťastný, že vlastní báječnou hračku.

Najednou to vyhodil do vzduchu a opět to chytil. Ve slunečním svitu zazářila duha barev a Vickers, když uviděl, co to je, ztratil na chvíli dech.

Byl to ztracený vlček.

Sestoupil z chodníku a loudal se kolem.

Hoši, zabraní do hry, ho nezpozorovali nebo si ho spíše nevšíмали, jak to často hrající si mládež dělá - dospělí pro ně neexistují nebo nejsou nic víc než stíny osob v jiném, neskutečném a nespokojeném světě.

Vickers stál nad chlapcem, jenž držel vlčka.

"Ahoj, chlapče."

"Ahoj."

"Co to máš?"

"Našel jsem to."

"Je to hezké," pronesl Vickers. "Rád bych to od tebe koupil."

"Není to na prodej."

"Dám ti hodně," lákal Vickers.

Chlapec se zájmem vzhlédl. "Bude to na nové kolo?"

Vickers sáhl do peněženky a vytáhl přeložené bankovky.

"Fiha, pane..."

Koutkem oka viděl Vickers policistu, stojícího na chodníku, jak ho sleduje. Policista volným krokem zamířil k nim.

"Tady," řekl Vickers.

Popadl vlčka a hodil složené bankovky chlapci do klína. Narovnal se a utíkal k uličce.

"Hej, vy!" vykřikl policista.

Vickers běžel dál.

"Hej, vy, zastavte nebo budu střílet!"

Zvuk výstřelu a Vickers zaslechl tenké, vysoké vrnění kulky, letící okolo jeho hlavy. Policista ani neuvažoval, kdo to je nebo co dělá, ale zprávy v ranních novinách musely každého vystrašit maximálně.

Dostal se k rohové budově a zahrnul okolo ní.

Věděl, že nemůže v uličce zůstat, protože policista by došel za roh budovy a on by byl jako kachna na vejcích.

Vtrhl do průchodu mezi dvěma budovami a okamžitě zjistil, že zahrnul na špatnou stranu, protože průchodem se musí vrátit na ulici, kde leží zničené a rozmlácené auto.

Uviděl v suterénu otevřené okno a okamžitě, bez přemýšlení věděl, že je to jeho jediná šance. Odhadl vzdálenost a vrhl se nohama napřed do okna.

Zády se uhodil o parapet, ucítil palčivou bolest po celém těle, potom do něčeho narazil hlavou. V suterénu byla tma a miliony hvězdiček.

Spadl s vyraženým dechem jak široký tak dlouhý. Vlček mu vypadl z rukou a skákal po podlaze.

Vyškrábal se do kleku a utíkal za vlčkem. Našel kus vodovodní trubky, pevně ji uchopil a narovnal se. Na jednom místě zad ho páliło a v hlavě mu hučelo od prudkého úderu. Ale byl na malou chvíli v bezpečí.

Našel schody, vyšplhal se po nich a zjistil, že je v zadní místnosti železářství. Místo bylo plné náhodně navršených rolí drátěného pletiva, papíru na střechy, kartonů, žoků drátů do vázacích strojů, kusů rour od kamen, zabalených kamen a kotoučů lana z manilského konopí.

Slyšel lidi, jak vpředu přecházejí, ale nikdo nebyl v dohledu. Sehnul se za zabalená kamna a z okna nad hlavou na něj dopadl proud slunečních paprsků, takže se krčil v kaluži světla.

Slyšel, jak venku v uličce někdo proběhl okolo a z dálky zaslechl výstřely. Sedl si na paty, vmákl se těsně k drsným prkům bedny a pokoušel se ovládnout dech, protože se bál, že kdyby někdo do místnosti vešel, mohl by zaslechnout jeho sípání.

Měl by si vymyslet nějakou únikovou cestu. Věděl, že kdyby tady zůstal, nakonec ho najdou. Policie a občané města začnou pročesávat okolí. A teď už budou vědět, koho honí. Chlapec jim řekne, že našel vlčka ležet poblíž auta a někdo si potom může vzpomenout, že ho viděl, jak s autem parkuje a může si na něj vzpomenout i servírka z restaurace. Z mnoha malých kousků se dozví, že jejich uprchlík je muž, kterému patří věčné auto.

Nebyl si jist, co by se mu stalo, kdyby ho našli. Vzpomněl si na zprávu z St. Malo o muži s cedulí na krku, pověšeném na lampě.

Ale odtud nemohl. Byl v pasti a nemohl dělat nic moc. Nemohl se vyplížit do uličky, protože tam ho hledali. Mohl se vrátit do suterénu, ale tam to nebylo o nic lepší. Mohl se přesunout do obchodu a chovat se jako zákazník, nakonec se vyloudat na ulici a co nejlépe se tvářit jako obyčejný občan, který sem přišel, aby se podíval na nějakou vzácnou střelnou zbraň nebo na nástroj, který si přeje koupit. Ale pochyboval, že se mu to povede.

Nakonec se mu nezlogické chování nevyplatilo. Logika a důvod byly stále ještě vítězi, činiteli, které ovládaly řád lidského života.

Z tohoto sluncem zaplaveného hnízda za zabalenými kamny není úniku.

Není úniku, ledaže -

Opět našel vlčka. Měl s sebou vlčka.

Není úniku - ledaže by vlček zapracoval.

Položil vlčka špičkou na podlahu a pomalu ho tlakem na držadlo roztočil. Když vlček nabral rychlost, zatlačil prudčeji.

Nechal ho točit se a hvízdát. Sedl si do dřepu před něj a díval se na barevné pruhy. Viděl, jak vznikají, a provázel je pohledem do nekonečna a divil se, kam odcházejí. Zaměřil veškerou svoji pozornost na vlčka, klopil pohled, dokud neviděl jen jeho.

Nefungovalo to. Vlček kolísal a tak Vickers natáhl ruku a zastavil ho.

Zkusil to znova.

Musí mu být osm let. Musí se vrátit do dětství. Musí vyčistit mysl, zapudit veškeré dospělé myšlenky, všechny starosti dospělých, všechny složitosti. Musí se stát dítětem.

Přemýšlel o hraní v písku, o zdřímnutí pod stromy, o tom, jak cítil písek pod nahými chodidly. Zavřel oči a soustředil se, zachytil vizi dětství, jeho barvu a vůni.

Otevřel oči a sledoval pruhy, mysl plnou údivu a otázek o jejich existenci, kam jdou, když mizí.

Nefungovalo to. Vlček se rozkýval a on ho zastavil.

Do vědomí se mu vklínila šílená myšlenka. Nemá moc času. Musí pospíchat.

Opět se oprostil od myšlenek.

Dítě nemá představu o čase. Pro dítě trvá čas věčně a věčně. Byl malým klukem a měl veškerý čas, který existoval, a vlastnil nového úžasného vlčka.

Opět ho roztočil.

Uvědomoval si pohodlí domova a milující matku a hračky rozházené po podlaze a pohádkové knížky, ze kterých mu četla babička, když přišla na návštěvu. A sledoval vlčka s malým, dětským údivem - sledoval pruhy, jak jdou vzhůru a mizí, jdou vzhůru a mizí, jdou vzhůru a mizí -

Ucítil šťouchnutí a půdu pod nohama. Sedel na vrcholu kopce a před ním se rozprostírala na míle a míle daleko prázdná zem s vlnící se trávou, háji keřů a v dálce se zčeřenou vodou.

Sklopil oči a uviděl vlčka, jak se pomalu dotací a kývá a ustává v pohybu.

Země byla nedotčená a prostá všech známek lidské činnosti, byla to země neobdělané půdy a nebe; dokonce i divokost větru jako by chtěla naznačit, že tato zem je nezkrocená.

Z vrcholku kopce viděl Vickers skupinky pohybujících se tmavých stínů, měl určité tušení, že jsou to buvoli. Dokonce upozoroval tři vlky, jak bezcílně stoupají po vrchu. Když ho spatřili, zaváhali a zahnuli dolů z kopce. Na modré kopuli nebe, rozklenutého od horizontu k horizontu, se osaměle pohyboval mrak ptáků. Ptáci z výšky prozkoumávali zemi a křičeli. Jejich vískání dolehlo k Vickersovi jako vysoký, tenký zvuk filtrovaný oblohou.

Vlček ho přenesl skrz. Byl v bezpečí v holé zemi s vlky a buvolů.

Vylezl na vrchol hřebene a podíval se na rozprostřenou zemi trávy a hájů a řek blyštících se ve slunci. Neviděl žádné známky lidského osídlení - žádné cesty, žádné nitky kouře stoupající k obloze.

Podíval se za sluncem a udivilo ho, na jaké straně je západ. Věděl, že pokud má pravdu, je dopoledne. Ale pokud se mýlí, je odpoledne a za pár hodin padne tma. A než temnota přijde, měl by vymyslet, jak stráví noc.

Chtěl jít do pohádkové země a tohle, samozřejmě, pohádkový kraj nebyl. Kdyby o tom přestal přemýšlet, řekl si, poznal by, že být ani nemůže, protože místo, kam se dostal jako dítě, také nemohlo být pohádkovou zemí. Toto byl nový a prázdný svět, osamělý a snad hrozivý, ale bylo to lepší než zadní místnost obchodu se železářskými potřebami v nějakém neznámém městě a s chlapíky, kteří ho chtějí zabít.

Vyšel ze starého důvěrně známého světa do nového, cizího. Pokud je tento svět zcela bez lidí, potom patří jemu.

Sedl si, vyprázdnil kapsy a prohlédl si, co má k dispozici. Půl balíčku cigaret, tři balíčky zápalek - jeden skoro prázdný, druhý plný, třetí plný až na pár sirek, kapesní nůž, kapesník, peněženku s několika dolary, pár drobných centů, klíč k věčnému autu, kroužek na klíče s klíčem k domu a dalším ke stolu a pár dalších klíčů, které nemohl nikam zařadit, mechanickou tužku, několik listů papíru, přeložených, aby se vešly do kapsy. Měl v úmyslu dělat si poznámky, kdyby viděl něco, co by za to stálo - a to bylo vše. Něco na rozdělení ohně, nástroj s ostřím na řezání a pár bezcenných kousků kovu - to byl výčet všeho, co měl.

Pokud je tento svět neobydlený, bude mu muset čelit sám. Musí se sám živit a bránit, najít úkryt a časem také vymyslet nějaký způsob, jak se oblékat.

Zapálil si cigaretu a pokoušel se přemýšlet, ale myslel jen na to, že s cigaretami musí opatrně, protože má jen půl krabičky, a když mu cigarety dojdou, nebude mít už žádné jiné.

Nepřátelská země - ale ne úplně, protože to byla opět Země, stará dobrá Země, nezjizvená lidskými nástroji. Měla vzduch jako Země a travu a oblohu jako Země a dokonce vlci a buvoli byli stejní jako ti narození na staré Zemi. Třeba je to Země. Vypadala ze všech světů tak, jak mohla vypadat původní Zem před dotykem lidské ruky, předtím, než ji

Člověk chytil, zkontrolal a uzavřel do ohrady své vůle, předtím, než ji Člověk rozdělil na kousky, vyraboval a vybral všechny její poklady.

Nebyla to nepřátelská zem - vlček ho nepřenesl do nepřátelského prostředí. Ačkoli za to samozřejmě vlček nemohl.

Neměl s tím nic společného. Vlček byl jednoduše věcí, na kterou soustředil svoji pozornost, jednoduché zařízení pro hypnózu, které pomáhalo mysli v práci. Vlček mu pomohl dostat se do této země, ale byla to jeho mysl a nějaká jeho zvláštnost, která mu umožnila odejít ze staré dobré Země na toto zvláštní, prvotní místo.

Bylo to něco, o čem slyšel nebo četl...

Hledal to, prohrabával se šílenými mentálními prsty hlubinami mozku.

Možná zprávy. Nebo něco, o čem slyšel. Nebo něco, co viděl v televizi.

Nakonec na to přišel - příběh o muži v Bostonu - doktor Aldridge, zdálo se mu, že si vzpomíná - který řekl, že může být více světů než jen jeden, že může být před naším světem druhý a za ním ještě jeden a za ním další a ještě další a další a další, dlouhá řada světů ubíhajících jeden za druhým jako když lidé běží ve sněhu a jeden člověk klade nohy do šlépějí druhého a tak dále řadou.

Nekonečný řetěz světů, jeden za druhým. Prstenec okolo Slunce.

Vzpomněl si, že ten příběh nedočel. Něco ho vyrušilo a on noviny odložil. Dokouřil cigaretu až na malinký zbyteček a přál si, aby článek přečetl celý. Protože Aldridge mohl mít pravdu. Za starou, dobrou Zemi mohl existovat další svět, další článek v nekonečném řetězu Zemí.

Pokusil se vystopovat logiku v takovém prstenci světů, ale vzdal to, protože neměl ani zdání, proč by tomu tak mělo

být.

Řekněme tedy, že toto je Země. No. Země číslo dvě, další za originální Zemi, kterou nechal za sebou. Řekněme také, že se Země budou v topografických vlastnostech podobat jedna druhé, snad nebudou přesně stejné, ale budou si velmi podobné, s malými odchylkami tady a tam, s každou další Zemi se budou odchylky zvětšovat, až snad v desáté Zemi v pořadí se stanou zjistitelnými. Ale tohle zde byla teprve druhá v pořadí a snad se její rysy změnily jen málo. Byl někde v Illinois a tohle, jak si řekl, by mohl být kus starého Illinois.

V osmi jako chlapec odešel do Země, kde byla zahrada a dům v háji. A Země, kterou navštívil potom, byla možná opravdová Země. Později kráčet začarovaným údolím a také to mohla být Země. Pokud to byla pravda, potom byl další dům Prestonů na této pravé Zemi přesně stejný jako ten, který tak hrdě stál v Zemi jeho dětství.

Je tady šance, pravil sám pro sebe. Malá, ale jediná, kterou měl.

Měl by zamířit k domu Prestonů, směrem na severozápad, vrátit se pěšky mnoho mil, jež ujel od doby, kdy opustil místa svého dětství. Věděl, že má slabý důvod věřit, že najde dům Prestonů, slabý důvod myslet si něco jiného, než že byl chycen v prázdném, osamělém světě. Ale uzavřel mysl logickým důvodům, protože jediné, co měl, byla naděje. Zkontroloval slunce a uviděl, že se vyšplhalo na nebi výše. A to znamenalo, že je dopoledne a ne odpoledne a podle toho věděl, kterým směrem je západ, a to bylo vše, co potřeboval.

Vyrazil na cestu, vykračoval si z kopce, mířil na severozápad - směrem k jediné naději, kterou na celém světě měl.

Před soumrakem si vybral místo na přenocování - háj, jímž protékal potok.

Sundal si košili, přivázal ji k tyči a vytvořil tak primitivní rybářskou síť, kterou ponořil do malé tůně v potoce. Po pár experimentech zjistil, jak síť používat, a po hodině měl pět dost velkých ryb.

Očistil ryby kapesním nožem, jednou sirkou zapálil oheň a pogrataloval si ke svému zálesáctví.

Upekl jednu rybu a snědl ji. Nebylo to jednoduché, protože neměl sůl a ve vaření zrovna nevynikal, jedna část ryby byla sežehnutá plameny, zbytek byl syrový. Ale byl hladový jako vlk a dokud neukojil hlad, nechutnala ryba tak špatně. Dojist zbytek už potom bylo těžší, ale přinutil se, protože věděl, že bude čelit těžkým dnům, a aby je překonal, musí mít plné břicho.

Mezitím se zešeřilo. Schoulil se poblíž ohně, pokoušel se přemýšlet, ale byl příliš unavený. Jakmile si sedl, přistihl se, že dříme.

Spal, a když se probudil, oheň téměř vyhasl a ještě byla tma. Se studeným potem po těle obnovil oheň. Oheň měl na ochranu stejně jako na zahřátí a na vaření. Za celý den pochodu neviděl jen vlky, ale také medvěda a jednou, když procházel podél keřů, mihl se v nich žlutohnědý stín. Pohyboval se na něj moc rychle, takže nestačil určit, co to bylo. Probudil se znovu, když svítalo. Oživil oheň a upekl zbytek ryb. Snědl jednu a kus, zbytek ryb, tak jak byly špinavé, strčil do kapsy. Věděl, že během dne bude potřebovat jídlo a nechtěl ztrácet čas zastavováním a rozdělováním ohně. Prohledal okolní křoví a našel tlustý, rovný klacek, potěškal ho a usoudil, že je pořádný. Bude stačit, kdyby byl nucen se bránit. Zkontroloval kapsy, aby se přesvědčil, že tady nic nenechal. Měl kapesní nůž a zápalky. Byly to důležité věci. Pečlivě zabalil zápalky do kapesníku, potom si sundal tilko a kapesník jím omotal. Kdyby ho zastihl déšť nebo kdyby upadl při přecházení říčky, obaly by mu pomohly uchovat sirky suché. Zápalky potřeboval. Vážně pochyboval, že by uměl rozdělat oheň křesáním pazourkem nebo pomocí luku třením dřeva o dřevo.

Vyrazil dříve, než vyšlo slunce. Usilovně pochodoval na severozápad, ale šel pomaleji než včera, protože zjistil, že je důležitější výdrž než rychlost. Bylo by hloupé vyčerpat se v prvních dnech chůze.

Ztratil nějaký čas oklikou okolo slušně velkého stáda buvolů. Na noc se zastavil v dalším háji. Byl zde přibližně o hodinu dříve, aby pomocí své sítě z košile a tyče chytil v proudu další zásobu ryb. V lesíku našel ostružiní s několika plody, takže měl k rybám dezert.

Vyšlo slunce a on opět pokračoval v chůzi. Slunce zašlo. A začal další den a on pokračoval. A další a další.

Nachytl si ryby. Nasbíral nějaké bobule. Nalezl čerstvě zabitého jelena. Nebylo pochyb o tom, že ho zabilo nějaké zvíře, které vyděsil svou přítomností. Vytáhl kapesní nůž a odřezal tolik kusů jeleního masa, kolik mohl unést. Dokonce i bez soli bylo maso po rybách vítanou změnou. Naučil se sníst ho i trochu syrového. Jak šel, uřezával jednotlivá sousta a metodicky je žvýkal. Když už bylo tak zamřelé, že se nedalo jíst, musel zbytek vyhodit.

Ztratil pojem o čase. Neměl představu, kolik mil ušel nebo jak je daleko od místa, kam mířil, dokonce ani jestli ho vůbec může najít.

Rozbily se mu boty. Vycpal je suchou trávou a díry svázal pruhy látky, nařezané z nohavic.

Jednoho dne si klekl, aby se napil křišťálově jasné vody, a uviděl, jak se na něj dívá podivný zjev. Otřesen zjistil, že ta medvědí tvář je jeho vlastní zarostlý a špinavý obličej, poznamenaný stopami únavy.

Dny přicházely a odcházely. Pohyboval se stále na severozápad. Zvykl si klást nohu před nohu v pravidelném kroku, pohyboval se téměř automaticky. Nejdříve jej slunce spálilo, potom měl kůži hnědou a opálenou. Na kládě překonal širokou a hlubokou řeku. Dostat se na druhou stranu trvalo dlouho a v jednu chvíli ho kláda málem shodila, ale dokázal to.

Pokračoval v pochodu. Neměl na vybranou.

Prošel prázdnou zemí bez známek osídlení, ačkoli krajina byla pro člověka velmi vhodná. Půda byla úrodná a tráva rostla vysoká a hustá, stromy podél vodních toků a mezi křovím se tyčily k obloze, byly rovné a čněly vysoko do nebe. Potom, jednoho dne zrovna před západem slunce, dosáhl vrcholu stoupání. Uviděl půdu klesat od jeho nohou ke vzdálené stuze řeky, o níž se domníval, že ji poznává.

Ale jeho pozornost neupoutala řeka, ale odlesk zapadajícího slunce na velké kovové ploše daleko dole pod svahem. Zvedl ruku a zastínil si oči před slunečním světlem. Pokusil se rozeznat, co to je, ale bylo to příliš daleko a zářilo to příliš jasně.

Slézal dolů po úbočí a nevěděl, zda má být rád nebo se bát, kradmo se díval na vzdálené kovové záblesky. Chvillemi,

když zašel do dolíku, je ztratil z dohledu, ale když opět vylezl, byly znovu vidět, takže věděl, že jsou skutečné. Nakonec byl schopný rozpoznat, že jsou to budovy - kovové budovy lesknoucí se ve slunci. Viděl, že se ve vzduchu nad nimi pohybují divné stíny, a zaregistroval okolo pohyb, známky života.

Ale nebylo to město. Bylo to příliš kovové. A navíc k tomu nevedly žádné cesty.

Jak přicházel blíž, rozpoznával více a více detailů a nakonec, když byl jen jednu nebo dvě míle daleko, se zastavil, podíval se pozorně a zjistil, co to je.

Nebylo to město, nýbrž továrna. Gigantická, na velké ploše rozprostřená továrna. Postupně mu došlo, že létající věci jsou pravděpodobně letadla, ale vypadala spíše jako létající nákladní auta. Většina jich přicházela ze severu a ze západu. Věci létaly nízko, nepříliš rychle a přistávaly na území, kam neviděl, protože mu výhled clonily budovy.

Tvorové, kteří se pohybovali mezi budovami, nebyli lidé - nebo nevypadali jako lidé, ale nějak jinak, jako kovové věci, lesknoucí se v záři zapadajícího slunce.

Všude okolo budov stály na velikých věžích disky miskovitého tvaru o průměru mnoha stop. Všechny disky byly natočeny ke slunci a uvnitř žhnuly, jako by v nich byl oheň.

Pomalů kráčel směrem k budovám. Když přišel blíže, poprvé si uvědomil jejich obrovitost. Zabíraly mnoho akrů a čnuly do výšky mnoha pater. Věci, které mezi nimi pobíhaly na četných pochůzkách, nebyly lidé nebo něco jim podobného, ale samostatně poháněné stroje.

Několik strojů dokázal poznat, ale většinu ne. Viděl nákladní stroj, jak se prohnal kolem s nákladem dříví v břiše, a veliký jeřáb, který svými ocelovými čelistmi těžil dřevo rychlostí třiceti mil za hodinu. Ale byly tu ještě další, které vypadaly jako mechanická strašidla, a všechny se hnaly kolem, jako by měly příšerně naspěch.

Našel ulici, nebo pokud to nebyla ulice, tak otevřený prostor mezi dvěma budovami. Sel po ní směrem k centru, kam asi spěchaly stroje. Držel se blízko stěny jedné z budov, jako by na tom záležel jeho život.

Došel k otvoru v budově, z kterého vedla do ulice rampa. Opatrně se vyšplhal na rampu a podíval se dovnitř. Vnitřek byl osvětlen, i když nedokázal postřehnout, odkud světlo vychází. Díval se na dlouhou řadu strojů v pilné práci.

Znátko ho, že v hale nebyl žádný hluk. Místo bylo kromě kovových zvuků, jak se samočinné stroje míhaly ulicí, naprosto tiché.

Slezl z rampy a pokračoval v chůzi po ulici okolo budovy. Došel na okraj letiště, kde přistávala a odlétala vzdušná nákladní auta.

Pozoroval, jak stroje přistávaly a vyvrhovaly náklad - velké hromady zářivého, čerstvě nařezaného dřeva, které ihned uchopily dopravní stroje a rozvážely je všemi směry pryč; viděl řetěz nákladů rudy, pravděpodobně nejen železné, vykládané přímo do jícnu dopravních strojů, které Vickersovi připadaly jako pelikáni.

Jakmile bylo nákladní auto vyloženo, znova vystartovalo - odletělo bez jediného zvuku, jako by se ho zmocnil vítr a vynesl ho do výšky.

Létající věci přicházely v nekonečném řetězu, vykládaly nekonečnou dávku nákladu, o kterou bylo téměř ihned postaráno. Nic nezůstalo na hromadě. Za chvíli stroje vzlétly do oblak. Náklad, který složily, byl odvezen tam, kde po něm byla shánka.

Jako lidé, přemýšlel Vickers, ty stroje jsou jako lidé. Jejich působení nebylo automatické, protože aby bylo automatické, musela by být každá operace provedena na určitém místě v určený čas - a všechny lodě nepřistávaly na přesně stejném místě ani časové úseky mezi jejich přistáními nebyly stejné. Ale pokaždé, když loď přistála, byl po ruce vhodný dopravní stroj, aby vyložil její náklad.

Jako inteligentní bytosti, pomyslel si Vickers. Když o tom tak přemýšlel, uvědomil si, že jimi opravdu jsou. Věděl, že tyto stroje jsou roboti, každý zkonstruovaný, aby se staral o svůj konkrétní úkol. Ne podobní lidem, jak si roboty obvykle představujeme, ale praktické stroje s inteligencí a určeným cílem.

Slunce zapadlo. Vickers stál v rohu budovy. Podíval se nahoru na věže, natočené ke slunci. Pomalu se otáčely nazpátek směrem k východu, takže až slunce ráno vyjde, budou zase k němu čelem.

Sluneční energie, pomyslel si Vickers. A kde to jen slyšel o solární energii? Přece v domech mutantů. Malý elegantní obchodník jemu a Ann vysvětloval, jak se se slunečními články budou moci obejít bez přívodu elektřiny.

A tady opět využívali sluneční energii. Také tady byly stroje, které se pohybovaly bez sebemenších zvuků, jako věčné auto se neopotřebovávalo, ale přetrvávalo mnoho generací.

Stroje mu nevěnovaly žádnou pozornost. Bylo to, jako by ho neviděly, jako by neměly podezření, že je tady. Ani jeden z nich neklopýtl, když se hnál okolo něj, ani jeden neuhnul z cesty, aby se mu zdaleka vyhnul. Ani se hrozivě nepohnul směrem k němu.

Po západu slunce bylo místo osvětlené, ale opět nemohl určit zdroj. Tma práci nezastavila. Stále přilétala veliká hranatá nákladní auta podobná vylepšeným krabicím, vykládala náklad a znova odlétala. Stroje neustávaly v pohybu. Dlouhá řada strojů uvnitř budov pokračovala ve své bezhluké práci.

Byl zvědav, zda létající nákladní auta jsou také roboti. A zdálo se, že pravděpodobně ano.

Bloudil kolem, tiskl se ke zdi a uhýbal z cesty.

Našel mohutnou nakládací plošinu, kde se vysoko kupily krabice přinášené sem stroji. Stroje je nakládaly do létajících nákladáků, které vytrvale odlétaly na místa určení. Protáhl se na plošinu a blíže se podíval na pár krabic. Pokoušel se určit, co obsahují, ale byly označeny jen písmeny a čísly. Zapřemýšlel, že by jednu otevřel a podíval se dovnitř, ale neměl žádné nástroje a trochu se bál to udělat, i když mu stroje stále nevěnovaly žádnou pozornost; možná by začaly, kdyby překážel.

O několik hodin později vyšel na druhé straně z rozlehlého území továrny a kráčel pryč, potom se otočil a hleděl na továrnu. Viděl, jak sálá podivným světlem a zachytil známky činnosti.

Díval se na továrnu a lámal si hlavu nad tím, co se zde vyrábí. Domníval se, že to uhodl. Pravděpodobně žiletky a

zapalovače a možná žárovky a snad domy a věčná auta. Možná všechno.

Protože tohle, věděl určitě, je továrna nebo aspoň jedna z továren, kterou Crawford a North American Research marně hledali.

Není se co divit, pomyslel si, že neuspěli.

Pozdě odpoledne došel k řece plné ostrovů pokrytých stromy a vinnou révou, ucpané nánosy písku. Díky zlověstnému klokotání a sykotu posouvaného písku si byl jistý, že to musí být řeka Wisconsin, která se po překonání horního toku vlévá do Mississippi. A pokud měl pravdu, věděl, kam jde. Odkud se dostane na místo, kam směřuje. Ted' se bál, že nenajde údolí, které zná, že v této krajině nebude žádný dům Prestonů. Spíše se ocitl v podivné zemi, kde nebyli lidé, ale jen roboti, komplexní civilizace robotů, kde Člověk nehrál žádnou roli. V továrně nebyl jediný člověk, tím si byl jist, protože to místo bylo příliš soběstačné, příliš si jisté svým účelem, než aby potřebovalo lidské ruce nebo mozek.

Když se setmělo, utábořil se na břehu řeky a dlouhou dobu předtím, než šel spát, seděl a díval se na stříbrné zrcadlo vody osvětlené měsícem, cítil, jak se do něj zabodává pocit osamělosti, hlubší a krutější pocit osamělosti, než jaký poznal kdykoliv předtím.

Až nastane ráno, půjde dál bude si prošlapávat cestu ke svému zaprášenému konci a najde místo, kde by měl stát dům Prestonů. Pokud zjistí, že žádný takový dům není, co udělá?

O tom nepřemýšlel. Nechtěl na to myslet. Nakonec usnul.

Ráno sešel k řece a když se prodíral křovím, prostudoval příkrý jižní břeh. Byl si jistý, ještě více než předtím, že břeh poznává a ví, kde se nalézá.

Sledoval řeku po proudu a nakonec uviděl mlhavě modrý sráz, tyčící se na říčním soutoku, a tenké fialové linky kamenů na druhé straně větší řeky. Vyšplhal na jeden z kamenů a porozhlédl se po údolí, které hledal.

Na noc se utábořil už v údolí. Další ráno jím pokračoval a našel odbočku, která by ho měla dovést k domu Prestonů.

Předtím, než údolí poznal, urazil značnou část cesty a viděl určitá seskupení kamenů a stromů, která mu připadala podobná jiným, která viděl již dříve.

Narůstalo v něm podezření a naděje a nakonec jistota, že kráčí po známé půdě.

Tady bylo to začarované údolí, kterým procházel před dvaceti lety!

A ted', pomyslel si, ještě jestli je tady ten dům.

Při představě, že dosáhne konce údolí a uvidí místo, kde by měl stát, a on tam nebude, pocítil slabost a mdloby.

Protože kdyby se tak stalo, věděl by, že poslední naděje zmizela, že byl vyděděn z rodné Země.

Našel cestu a pokračoval po ní. Viděl vítr; váł nad loukou, až se zdálo, že tráva je voda a světlé stonky bílé přepadávající čepičky pěny. Uviděl skupinu jabloní. Nekvetly, na to bylo příliš pozdní roční období, ale jinak byly stejné, jako když je viděl kvést.

Cesta se zatočila kolem kopce a Vickers se zastavil a díval se na dům. Cítil, jak pod ním podklesávají kolena. Rychle se podíval jinam a pomalu se otáčel, aby si byl jistý, že to nebylo šálení, že dům tam opravdu je.

Opravdu tam byl.

Vystartoval po cestě k domu a zjistil, že běží. Přinutil se zpomalit do rychlé chůze. A potom se znovu rozběhl a už se nepokoušel zastavit.

Vyběhl kopec, na němž dům stál; ted' šel o poznání pomaleji, pokoušel se nabrat ztracený dech a přemýšlel, jaký je na něho pohled po týdnech, kdy se neholil a nečesal, kdy si roztrhal a zmuchlal šaty, s botami rozpadlými na cáry a přivázanými k chodidlům proužky látky odtrženými z kalhot, s roztrpenými zbytky kalhot vlajícími ve větru a odhalujícími boulovitá, pruhy špíny pokrytá kolena.

Došel k bílému plotu a zastavil se u brány. Opřel se o ni a podíval se na dům. Vypadal přesně tak, jak si ho představoval, čistý, udržovaný, s upraveným trávníkem a se zářivými květy v úhledných truhlících, dřevo nově natřené a cihly barvou dokládající roky slunce, silného větru a deště.

"Kathleen," řekl, ale nevyslovil její jméno příliš zřetelně, protože měl rty vysušené a drsné. "Vrátil jsem se."

Zamyslel se, jak by po těch letech vypadala. Varoval sám sebe, že nemůže očekávat sedmnáctiletou nebo osmnáctiletou dívku, kterou kdysi znal, ale ženu přibližně jeho věku.

Uvidí ho stát v bráně a přes vousy a šaty, roztrhané týdny cestování, ho pozná, otevře dveře a sejde na cestu, aby ho uvítala.

Dveře se otevřely. Protože měl v očích slunce, neviděl ji, dokud nevyšla z verandy.

"Kathleen."

Ale Kathleen to nebyla.

Byl to někdo, koho předtím nikdy neviděl - muž, jenž na sobě neměl téměř vůbec žádné šaty a třpytil se ve slunci, když kráčel po cestě. Obrátil se na Vickerse a pravil: "Pane, co pro vás mohu udělat?"

Něco se mu nezdálo na třpytu toho muže v ranním slunci. Na způsobu, kterým kráčel, bylo něco divného a způsob, kterým mluvil, mu také připadal trochu divný. A neměl žádné vlasy. Měl naprosto holou hlavu a hrud' neměl zarostlou. Také jeho oči byly podivné. Stejně jako on se celé třpytily. Vypadal, že nemá žádné rty.

"Jsem robot, pane," prohlásil třpytivý muž, když uviděl popleteného Vickerse.

"Aha."

"Jmenuji se Hezekiah."

"Jak se máš, Hezekiahu?" zeptal se Vickers nejistě, protože nevěděl, co říci.

"Mám se dobře," odvětil Hezekiah. "Pořád se mám dobře. Nemůže se mi stát nic špatného. Děkuji za optání, pane."

"Doufal jsem, že zde někoho najdu," pronesl Vickers. "Slečnu Kathleen Prestonovou. Není náhodou doma?"

Pozoroval robotovy oči a nic v nich neviděl.

Robot se zeptal: "Nepůjдете dovnitř a nepočkáte tam, pane?"

Otevřel mu bránu a Vickers prošel dovnitř. Kráčel po cestě z vybledlých cihel a všiml si, jak jsou i cihly na domě vybledlé po létech působení slunce, větru a deště. Viděl, že tohle místo je velmi dobře udržované. Nedávno umytá okna zářila čistotou, okenice visely rovně, okapy byly natřené a trávník vypadal, jako by nebyl posekaný, ale oholený. Ve veselých truhlících bez plevele vyrůstaly květiny a tyčky plotu, natřené lesklou bělobou, stály svoji věčnou stráž okolo domu rovně jak dřevění vojáci.

Došli blíže k domu, robot se otočil a vyšel po schodech na malou verandu vedoucí k bočnímu vchodu, zatlačil na dveře a podržel je otevřené, aby mohl Vickers projít.

"Jako doma, pane," řekl Hezekiah. "Sedněte si a počkejte. Pokud budete něco potřebovat, na stole je zvonek."

"Děkuji, Hezekiahu," řekl Vickers.

Na čekárnu byl pokoj velký. Byl vesele vytapetovaný a nad římsou mramorového krbu bylo zrcadlo. Ve vzduchu viselo ticho celého pokoje, oficiální ticho, jako by zde člověk očekával důležité události.

Vickers si sedl do křesla a čekal.

Co očekával? Kathleen, jak vyrazí z domu a seběhne po schůdkách ho uvítat, celá šťastná po dvaceti letech, kdy o něm neslyšela? Potřásl hlavou. Žil svými sny. Tímhle způsobem to nefunguje. Nebylo by to logické.

Ale byly i jiné věci, skutečně nelogické, a přesto fungovaly. Nebylo logické, že by měl v jiném světě najít tento dům a on ho nejenom našel, ale teď sedí pod jeho střechou a čeká. Nebylo logické, že by měl najít vlčka, na kterého si nepamatoval, a když ho našel, že by měl zjistit, k čemu ho použít. Ale našel ho a použil a teď byl tady.

Tiše seděl a poslouchal zvuky v domě.

Z pokoje vedle jeho čekárny se ozýval šepot. Uviděl, že dveře jsou na jeden nebo dva palce otevřené.

Žádné jiné zvuky se neozývaly. Dům byl po ránu tichý.

Zvedl se z křesla, přistoupil k oknu a od okna se vrátil zpět k mramorovému krbu.

Kdo je ve vedlejším pokoji? Proč čeká? Koho by uviděl, kdyby prošel dveřmi, a co by mu oni řekli?

Procházel se po pokoji, našlapoval lehce, téměř plíživě. U dveří se zastavil, otočil se zády ke zdi, zadržoval dech a naslouchal.

Z šeptání se stávala slova.

"...bude šok."

Drsný hluboký hlas řekl: "Pokaždé je to šok. Nemůžete tomu nijak zabránit. Ať se na to díváte jakkoli, pokaždé je to ponižující."

Jiný hlas pomalu prohlásil: "Bohužel to musíme dělat tímto způsobem. Je špatné, že jim nemůžeme nechat jejich vlastní těla."

Další hlas byl přesný, úsečný, byl to hlas obchodníka. První hlas řekl: "Většina androidů to přijme dost dobře.

Dokonce i když ví, co to znamená, berou to dobře. Vysvětlíme jim to. A samozřejmě, jeden ze tří má vždy štěstí a může žít dál ve svém současném těle."

"Mám pocit," řekl drsný hlas, "že jsme s Vickersem začali možná příliš brzy."

"Flanders řekl, že musíme. Myslí si, že jen Vickers si bude vědět rady s Crawfordem."

A Flandersův hlas pronesl: "Jsem si jistý, že může. Začal sice později, ale přišel rychle. Dali jsme se do něj pořádně.

Nejdříve chytil neopatrnou štěnici. To ho přimělo přemýšlet. Potom jsme naaranžovali hrozbu lynčování. Potom našel námi vyrobeného vlčka a spojil si to dohromady. Ještě ho jednou nebo dvakrát postrčte..."

"Co takhle ta dívka, Flandersi? Ta... jak se jmenuje?"

"Ann Carterová," řekl Flanders. "Trochu jsme jí napověděli, ale ne tolik jako Vickersovi."

"Jak se s tím vyrovnají," zeptal se jiný hlas, "až zjistí, že jsou androidi?"

Vickers se odklonil ode dveří, pohyboval se měkce a tápal rukama, jako by kráčel temnou místností přeplněnou nábytkem, nastaveným mu do cesty.

Dostal se ke dveřím vedoucím do haly, chytl se rámu a už se nepustil.

To jsem potřeboval, pomyslel si.

Nejsou ani lidé.

"K čertu s tebou, Flandersi," pronesl.

Nejenom on, ale i Ann - nejsou mutanti a už vůbec ne výjimečná stvoření, nejsou ani druh lidí. Androidi!

Musí utéct, řekl si sám pro sebe. Musí se dostat pryč a schovat. Musí najít místo, kde se ukryje, zhroutí a vyliže si rány, uklidní mysl a naplánuje, co měl v úmyslu.

Protože by měl něco udělat. Nemůže to takhle zůstat. Sám se sebou by se dohodl a hned si také podřízl větev.

Pohyboval se podél zdi haly, doplížil se ke dveřím, pootevřel je a podíval se, jestli je venku klid. Trávník byl prázdný.

Nikdo nebyl v dohledu.

Vyšel ze dveří a zlehka je za sebou zavřel. Seskočil z malé verandy a dopadl do běhu. Přeskočil plot a když dopadl, opět se rozběhl.

Ohlédl se, až když zaběhl mezi první stromy. Dům stál klidně, majestátně, na vrcholu kopce na konci údolí.

Takže byl android, umělý muž, tělo měl vyrobené z hrstky chemikálií a vytvarované chytrostí lidské mysli a kouzelnou lidskou technologií - ale pro obyčejného normálního člověka pocházejícího z rodné Země chytrost mutantské mysli ztrácela svoje kouzlo. Pouze mutant a nikdo jiný mohl vyrobit androidy tak dokonale a tak chytře, že si ani on sám nemohl být jistý. A umělé ženy také - jako Ann Carterovou.

Mutanti mohli vyrobit androidy a roboty a věčná auta a věčné žiletky a spoustu dalších součástí, všechny navržené k tomu, aby zničily ekonomiku rasy, z níž pocházeli. Měli syntetizované karbohydráty za potravu a proteiny na výrobu

těl svých androidů a věděli, jak cestovat z jedné Země na druhou, na všechny Země, které zmizely v propadlišti času. Věděl, že tohle vše dovedou a také to dělají. Neměl ponětí o tom, co mohou dělat dalšího. Ani potuchy o věcech, o kterých sní nebo které plánují.

"Jste mutant," řekl mu Crawford, "nevyvinutý mutant. Jste jedním z nich." Crawford měl chytrý přístroj, jenž mohl slídit v jeho mysli, a říci svému majiteli, na co myslí. Ale v posledku se přístroj ukázal jako hlupák, protože neuměl rozeznat opravdového člověka od falešného.

Není mutant, jen poslíček mutantů. Ani ne člověk, ale jen jeho umělá kopie.

Kolik ostatních, napadlo ho, je na tom stejně? Kolik bytostí jeho druhu se může potulovat po Zemi a konat předem určené úkoly pro své mutantní pány? Kolik bytostí jeho druhu Crawfordovi lidé vystopovali a sledovali bez podezření, že nestopují a nesledují mutanty, ale výrobky jejich továren? Hlavní rozdíl, přemýšlel Vickers, mezi normálním člověkem a mutantem je v tom, že obyčejný člověk se mohl zmýlit a považovat mutantního strašáka za mutant a.

Mutanti ho vyrobili, vypustili ho a sledovali ho. Dovolili lidem vyvinout a instalovat výzvědná zařízení nazývaná štěnice, kterými ho sledovali. Jako třeba malou mechanickou myš, již mohl rozbít těžítkem na papír.

A ve vhodný čas mu způsobili psychický otřes. Ale proč? Vzbouřili přátelské město, takže musel utéci před lynčováním, zařídili, aby našel dětskou hračku a čekali, jestli hračka nevyvolá vzpomínky z dětství. Umožnili mu, aby řídil věčné auto, i když věděli, že jízda s takovým vozem mu způsobí na ulici problémy.

A potom, co ho vyděsili, co se mu stane potom?

Co se stane androidům, když splní cíl, pro který byli vyrobeni?

Slíbil Crawfordovi, že až bude vědět, co se děje, znovu si s ním promluví. A teď už něco věděl. Crawforda by to velmi zajímalo.

A ještě něco jiného - v mysli mu vřelo bolestné poznání, pokoušelo se vyplout na povrch. Něco, co věděl, ale nemohl si na to vzpomenout.

Prošel lesem s masivními stromy, tlustou vrstvou plísňe, spoustou větví na zemi, s mechem a květinami a divným tichem naplňujícím les bezstarostností a pohodou.

Musí najít Ann Carterovou. Musí jí říci, co se děje a oba dva společně se tomu nějak postaví.

Zastavil se u velkého dubu. Zíral na listy a pokoušel se vyčistit si mysl, zbavit se chaotických myšlenek, aby mohl znovu začít přemýšlet.

Dvě věci jsou důležitější než všechno ostatní:

Musí se vrátit zpět na rodnou Zemi.

Musí najít Ann Carterovou.

Vickers muže neviděl, dokud nepromluvil.

"Dobré ráno, cizince," prohlásil někdo a Vickers se rozhlédl. Pouze několik stop od něj stál veliký, vysoký a silný muž oblečený převážně jako pomocná síla na farmě nebo dělník ve fabrice, kdyby nebylo zářivého ptačího pera vetknutého do veselé, špičaté čapky.

Navzdory hrubosti oblečení nebylo na muži nic venkovského. Vypadal, že si vystačí sám, což Vickersovi připomnělo někoho, o kom četl, a pokusil se rozpomenout, kdo to mohl být, ale přirovnání mu uniklo.

Přes ramena měl řemen; držel toulec plný šípů, a v ruce třímал luk. Na opasku mu viseli dva mladí neživí králíci. Jejich krev mu umazala nohavice kalhot.

"Dobré ráno," pronesl Vickers krátce.

Nelíbila se mu představa muže vynořujícího se odnikud.

"Jste další z nich," řekl muž.

"Kdo další?"

Muž se vesele zasmál: "Potkáváme některého z vás každou chvíli," řekl. "Vždycky náhodou pronikne skrz a neví, kde je. Často přemýšlím, co se s stalo s těmi, kteří přišli, než jsme se tu usídlili, nebo co se stane s těmi, kteří projdou daleko od naší osady."

"Nevím, o čem mluvíte."

"Další věc, kterou nevíte," prohlásil muž, "je, kde se nacházíte."

"Mám svoji teorii," řekl Vickers. "Toto je druhá Země."

Muž se ušklíbl. "Skoro jste se trefil do černého," řekl. "Jste lepší, než většina z těch ostatních. Akorát plácají a vzdychají a nevěří nám, když jim řekneme, že tohle je Země číslo dvě."

"To je pěkné," pronesl Vickers. "Země číslo dvě, tedy? A co takhle číslo tři?"

"Je tady, čeká, až ji budeme potřebovat. Nekonečně světů čeká, až je budeme potřebovat. Můžeme je prozkoumávat celé generace. Jestli bude potřeba, pro každou generaci nová Země, ale říkají, že je nebudeme potřebovat tak rychle."

"Kdo?" vyzval ho Vickers. "Kdo to říká?"

"Mutanti. Místní žijí ve Velikém domě. Neviděl jste Veliký dům?"

Vickers ustaraně potřásl hlavou.

"Musel jste ho minout, když jste lezl na hřeben. Veliký dům z cihel s bílým plotem a s dalšími budovami, které vypadají jako stodoly, ale stodoly to nejsou."

"Nejsou?"

"Ne," řekl muž. "Jsou to laboratoře a budovy pro experimenty. Jedna budova je zařízena pro poslouchání."

"Proč mají místo pro poslouchání? Připadá mi, že můžete poslouchat téměř kdekoli. Vy i já slyšíme a nemusíme mít na to speciálně uzpůsobené místo."

"Naslouchají hvězdám," pověděl mu muž.

"Naslouchají..." začal Vickers, a vtom si vzpomněl na Flanderse, jak seděl v Cliffwoodu na verandě, houpal se v křesle a říkal, že ve hvězdách existují velké zásobárny znalostí, že jsou tam k dispozici a že nepotřebujete rakety, abyste je získali, ale můžete se na ně dostat pomocí mysli. Musíte jen třídit a prosévat a najdete tolik, kolik využijete.

"Telepatie?" zeptal se Vickers.

"To je ono. Ve skutečnosti neposlouchají hvězdy, ale lidi, kteří na hvězdách žijí. Ale stejně je to ta nejméně pravděpodobná věc, o které jste kdy slyšel, co? Poslouchat hvězdy!"

"Ano, myslím, že ano."

"Získávají od těch lidí nápady. Myslím, že s nimi nemluví. Akorát je poslouchají. Pochytili od nich nějaké věci, na které myslí, a něco, co znají. Spoustu toho umí použít a hodně toho nedává vůbec žádný smysl. Ale je to pravda, jako je bůh nade mnou, pane."

"Jmenuji se Vickers. Jay Vickers."

"Dobře, těší mě, že vás poznávám, pane Vickersi. Mé jméno je Asa Andrews."

Pokročil kupředu a napřáhl ruku a Vickers ji uchopil. Její stisk byl silný a jistý.

A najednou věděl, kde o tom muži četl. Před ním stál americký pionýr, člověk, který lovil v Kentucky dlouhou puškou. Zde stál, ztělesnění nezávislosti, dobré vůle a důvtipu, neochvějně sebejistoty. Zde, v lesích Země číslo dvě, byl znovu průkopník, silný a nezávislý a dobrý přítel.

"Ti mutanti musí být lidmi, kteří vyrábějí věčné žiletky a všechno ostatní zboží do obchodů s vynálezy," řekl Vickers.

"Přišel jste na to rychle. Za den nebo dva půjdeme nahoru k Velikému domu a vy si s nimi budete moci promluvit."

Přendal si luk z jedné ruky do druhé. "Podívejte, Vickersi, opustil jste tam někoho? Ženu nebo snad děti?"

"Nikoho. Ani živou duši."

"Tak to je v pořádku. Kdyby se tak stalo, hned bychom šli do Velikého domu a řekli jim o tom a oni by to napravili a přenesli by také vaši ženu a děti. Na tomto místě platí jediná věc - jakmile jste jednou tady, není cesty nazpátek. Ačkoli si nedovedu představit, proč by se někdo chtěl vracet zpátky. Co já vím, nikdo nechtl."

Prohlédl si Vickerse od hlavy k patě, rty mu pošukával úsměv.

"Jste celý vyzáblý. Nejedl jste moc dobře."

"Jen ryby a nějaké smíči maso, které jsem našel. A bobule."

"Manželka bude mít nějaké potraviny. Dáme vám do žaludku nějaké jídlo a ostříháme vlasy, děti vám ohřejí vodu a vy se vykoupete. Potom si můžeme sednout a pohovořit si. Máme si toho dost co říci."

Šel první, prodíral se hustým lesem z hřebene dolů, Vickers ho následoval.

Vyšli na kraji úhledného zeleného kukuřičného pole.

"Tam je mé obydlí. Tam dole na konci údolí. Můžete spatřit kouř."

"Máte překrásné pole," řekl Vickers.

"Do čtvrtého bude kukuřice vysoká po kolena. A tam, na druhé straně, to patří Jakeovi Smithovi. Pokud se podíváte důkladně, uvidíte dům. A hned za tím pahorkem vidíte pole Johna Simmona. Máme i jiné sousedy, ale odsud nejsou vidět."

Přešli plot z ostnatého drátu a šli přes pole, kráčeli mezi řádkami kukuřice.

"Je to tady jiné," řekl Andrews, "než na Zemi. Pracoval jsem v továrně a bydlel na místě vhodném stěží pro vepře."

Potom továrna zkrachovala a nebyly peníze. Sel jsem za lidmi s karbohydráty a oni živili mou rodinu. Potom nás domácí vyhodil. A protože lidé, co nám dávali karbohydráty byli hodní, šel jsem za nimi a řekl jim, co se stalo. Samozřejmě jsem nevěděl, co mohou udělat. Snad jsem ani nečekal, že budou něco dělat, protože mi už pomohli víc, než jsem žádal. Ale jak vidíte, byli jedni, o kom jsem věděl, že se na ně mohu obrátit. Takže jsem šel k nim a za pár dní se jeden z nich u nás zastavil a řekl nám o tomto místě - samozřejmě, že neřekl, kde opravdu je. Řekl jen, že ví o místě, kde hledají osadníky. Řekl, že je to nová oblast otevřená pro nově příchozí a že je tam volná půda a že nám pomohou postavit se na vlastní nohy. Mohl bych tam mít dům místo dvoupokojového bytu pro čtyři v zapáchajícím činžáku. A já řekl, že půjdeme. Varoval mě, že pokud odejdeme, nebudeme se moci vrátit. A já se ho zeptal, kdo se zdravým rozumem by chtěl. Řekl jsem, že nezáleží, kde to je, že půjdeme. A jsme tady."

"Nikdy jste toho nelitoval?" zeptal se Vickers.

"Byla to ta nejšťastnější věc, která nás kdy potkala. Zdravý vzduch pro děti, k jídlu všechno, co chcete a místo na bydlení bez nějakých domácích, kteří vás vyhazují. Neplatíte žádné poplatky a žádné zlodějské daně. Přesně jako v historických knihách."

"V historických knihách?"

"Jistě. Víte, jako když byla objevena Amerika a nahnuli se tam pionýři. Volná půda. Bohatství půdy. Více půdy, než může kdokoli využít. Úrodné půdy. Tak úrodné, že stačí do ní udělat mělké rýhy a naházet do nich semena a máte úrodu. Stačí zem, do které lze sázet a dřevo, z kterého lze stavět a které lze spálit. V noci můžete vyjít ven a podívat se na nebe. Obloha je plná hvězd a vzduch je tak čistý, že máte pocit, že vám poraní nos, když ho vdechnete."

Andrews se otočil a podíval se na Vickerse, oči mu zářily.

"Byla to ta nejlepší věc, která se mi kdy přihodila," řekl, jako by vyzýval Vickerse, aby mu odporoval.

"Ale ti mutanti," zeptal se Vickers, "nepletou se vám do života? Nevládnou vám?"

"Nic nedělají, jenom nám pomáhají. Když jsme potřebovali pomoc, poslali nám roboty, aby nám pomohli s prací a také poslali roboty, kteří s námi žijí devět měsíců v roce, aby učili naše děti. Jeden robot učitel do každé rodiny. No, není to něco? Váš vlastní soukromý učitel. Jako když si bohatí lidé na staré Zemi najmou pro sebe drahého domácího učitele."

"A vy k mutantům necítíte odpor? Necítíte, že jsou lepší než vy? Nenávidíte je, že toho umí více než vy?"

"Pane," řekl Asa Andrews, "nechtějte, aby vás někdo zaslechl, když o těchto věcech takhle mluvíte. Jsou schopni vás pověsit. Když jsme poprvé přišli, všechno nám vysvětlili. Mají speciální školu - školy -"

"Speciální školení."

"To je ono. Řekli nám, jaké jsou podmínky. Řekli nám, jaká jsou pravidla; není jich mnoho."

"Jako třeba nevlastnit střelné zbraně."

"To je jedno z nich," připustil Andrews. "Jak to víte?"

"Lovíte lukem."

"Další z nich je, že pokud se dostanete s někým do sporu a nemůžete se v míru dohodnout, musí jít oba do Velikého domu a tam vás rozsoudí. A pokud onemocníte, dáte jim hned vědět a oni vám pošlou doktora a všechno, co potřebujete. Většina pravidel je pro vaše vlastní dobro."

"A co práce?"

"Práce?"

"Musíte vydělávat nějaké peníze, ne?"

"Ještě ne," řekl Andrews. "Mutanti nám dali vše, co jsme chtěli nebo potřebovali. Vše, co děláme je, že obděláváme zemi a pěstujeme potravu. Oni to nazývají ... počkejte chvíli ... co to bylo za slovo - a, jo, oni tomu říkají zemědělsko - feudální období. Slyšel jste někdy taková slova?"

"Ale musí mít továrny," nedal se odradit Vickers, ignoruje dotaz. "Místa, kde vyrábějí žiletky a ostatní zboží."

Budou potřebovat lidi, aby v nich pracovali."

"Používají roboty. Nedávno začali s výrobou aut, která vydrží navěky. Továrna není odsud daleko. Ale na veškerou práci používají roboty. Víte, co je to robot."

Vickers přikývl. "Je tu další věc," řekl. "Mám na mysli domorodce."

"Domorodce?"

"Jistě, lidi z této země. Pokud jsou v téhle zemi lidé."

"Nejsou."

"Ale ostatní je stejné jako na Zemi. Stromy, řeky, zvířata..."

"Nejsou tady žádní domorodci," prohlásil Andrews. "Žádní indiáni, nikdo."

Tak tady, zamyslel se Vickers, byl rozdíl od té první Země, drobná odchylka, jež vytvořila rozdílný svět. Daleko v minulosti byl jakýsi malý rozdíl, který zabránil člověku ve vývoji, bezpochyby nějaký méně důležitý incident, selhání jiskry intelektu. Zde se neodebralo křesání ohně pomocí pazourku nebo sevření kamene, který se tak stal zbraní; ve zvířecím mozku se nezrodila myšlenka - záblesk, který by se v pozdějších letech stal písní nebo kresbou nebo jedním odstavcem skvělého spisu nebo básní s vytříbeným stylem...

"Jsme téměř doma," řekl Andrews.

Přelezli plot na kraji kukuřičného pole a přešli přes pastvinu směrem k domu.

Někdo vykřikl veselé přivítání a půl tuctu dětí se rozběhlo dolů z kopce, následováno půl tuctem štěkajících psů. Do dveří domu vybudovaného z oloupaných klád vyšla žena a mžourala na ně, rukou si clonila oči proti slunci. Zamávala jim a Andrews jí zamával na odpověď a potom se k nim vrhli děti a psi v křičícím a řvoucím šťastném klubku.

Ležel v posteli na půdě nad kuchyní a naslouchal větru šelestícímu na šindelech pouze stopu nad jeho hlavou. Otočil se a zavrtal hlavu do polštáře z husího peří. Matrace vycpaná slupkami z kukuřičných klasů pod ním šustěla v temnotě. Byl čistý, vykoupáný ve vaně za domem ve vodě ohřáté v konvici na venkovním ohni. Zatímco Andrews seděl na nedalekém pařezu a vyprávěl, Vickers se mydlil. Děti si hrály na dvoře a psi spali na slunci a škubali sebou, aby odehnali mouchy.

Snědl dva denní přiděly takového jídla, na které zapomněl ve dnech, kdy se živil napůl uvařenými rybami a napůl shnilým srnčím masem. Jedl chléb a javorový sirup a mladé králíky osmažené na pánvi s novými bramborami s máslem a zeleninou. Děti vyběhly ven a společně u potůčku natrhaly ředichu na salát a k večeři přinesly čerstvá vejce přímo z hnízda.

Andrews ho posadil na pařez a obklopen kruhem dětí mu nůžkami přistříhl vousy. Pak se Vickers oholil.

A potom seděl s Andrewsem na schodech a povídali si, dokud nezašlo slunce. Andrews řekl, že ví o místě, které přímo volá po domě - ukryté na druhé straně kopce, s pramenem jen pár kroků a s rovinkou nad potokem, kde si může založit pole. Je tam dost dřeva na dům, skvělé, vysoké a rovné stromy, a Andrews prohlásil, že mu pomůže je pokácet. Až budou hotové klády, přijdou sousedé a vztyčí je a Jake přinese navíc ještě vařenou kukuřici a Ben vezme svoje housle a až bude dům hotov, udělají si tancovačku. Pokud by potřeboval pomoci víc, než na co stačí sousedi, jediné, co musí udělat, je poslat vzkaz nahoru do Velikého domu a mutanti jim pošlou partu robotů. Ale to nebude pravděpodobně nutné, mínil Andrews. Prohlásil, že sousedi jsou velmi ochotní a vždy připravení pomoci. Budou také šťastní, že se sem nastěhovala další rodina.

Jakmile bude dům hotov, pravil Andrews, Simmons má dcery na vdávání a Vickers se na ně možná bude chtít podívat, ačkoli by si mohl vybrat bez dívání, protože jsou si hodně podobné. Andrews rýpl loktem Vickerse pod žebra a hlasitě se smál. Jeho žena Jean, která na chvíli vyšla a sedla si k nim, se na něj plaše usmála a potom se otočila, aby sledovala děti dovádějící na dvoře.

Po večeři mu Andrews s pýchou ukázal knihy na polici v obývacím pokoji a prohlásil, že je přečetl, což nikdy předtím nedělal a dělat nechtěl, i když na to měl čas. Vickers se podíval na knihy a našel Homéra a Shakespeara, Montaignea a Austenovou, Thoreaua a Steinbecka.

"Chcete snad říci, že jste četl tyhle?" zeptal se.

Andrews přikývl. "Přečetl jsem je a většinou je mám rád. Občas shledám, že je příliš těžké se jimi prokousat, ale přesto je dočtu. Jean se nejvíce líbí Austenová."

Žije se tady dobře, ubezpečoval ho Andrews, je to nejlepší život, který jsem kdy poznal. Jean se souhlasně usmívala a děti prohrály v debatě, zda si mohou vzít psy dovnitř a spát v noci s nimi v posteli.

Žije se tu dobře, tiše souhlasil Vickers. Tady byla vlastně stará americká hranice, tolikrát popsaná a zidealizovaná, se všemi jejími výhodami a bez hrůzy a nesnází.

Opravdu tu panovalo zemědělsko - feudální období. Veliký dům na kopci je hradem shlížejícím na pole, kde žijí šťastní lidé, jejichž obživa pochází z vlastní půdy. Každý má čas na odpočinek a nabrání sil. Tady je mír. Tady se nemluví o válce, o daních na válku nebo o tom, že je nutno mír vybojovat.

Tady panovalo - jak to Andrews řekl? - zemědělsko - feudální období. A jaké období přijde po něm? Zemědělsko - feudální období je jako stvořené pro odpočinek a přemýšlení, dobré k tomu, aby si srovnal myšlenky a znovu získal vztah k půdě, bylo to období, ve kterém se připravuje cesta k vývoji lepší kultury, než jakou právě opustil.

Tohle byla jedna Země z mnoha. Kolik jich následuje, v závěsu za ní: stovky, milióny? Země těsně za Zemí a teď jsou mu všechny Země otevřené.

Pokusil se nad tím zamyslet a náhle spatřil model, který mutanti naplánovali. Byl jednoduchý a brutální, ale fungoval. Země měla chybu. Někde na dlouhé cestě, vedoucí od časů opic, lidé na jedné odbočce zahrnuli špatným směrem a do dnešního dne cestovali po dlouhé cestě bída. Byla v nich brilantnost a dobrota a schopnosti, ale ty strhly jejich nadání a inteligenci na cestu nenávisti a domýšlivosti. Jejich domýšlivost propukla v sobectví.

Byli i dobří lidé a ti stáli za záchranu, stejně jako lze zachránit opilce nebo kriminálního. Ale abyste je zachránil, musíte je odtrhnout od sousedů, se kterými žijí, odtáhnout je pryč z bahna lidských myšlenek a postupů. Neexistuje jiný způsob, jak jim dát šanci, než zpřetrhat jejich staré zvyky, vytvořené generacemi nenávisti, chamtivosti a zabíjení.

Abyste to mohl udělat, musíte rozbít svět, v němž žijí, a k tomu musíte mít plán a potom, co bude svět rozbit, musíte mít program, jenž povede k lepšímu světu.

Ale nejdříve musíte mít plán té akce.

Nejdříve tedy rozbijete ekonomický systém, na němž byla Země postavena. Roztříštíte ho pomocí věčných aut a nezničitelných žiletek a syntetických karbohydrátů, které nakrmí hladové. Zničíte průmysl jednou provždy výrobou věcí, které lidé nedokáží napodobit, a vedle kterých je současný průmysl zastaralý. A když se rozpad průmyslu dostane do určitého stádia, válka se stane nemožností a polovina lidstva ztratí práci. Nakrmíte je karbohydráty a mezitím se je budete snažit lákat do dalších Zemí, které na ně čekají. Pokud nebude dost místa na Zemi číslo dvě, pošlete nějaké do Země tři a snad i čtyři, takže se nikde nevytvoří tlačence a bude dost místa pro všechny. Na nové Zemi začne vše od začátku, bude šance vyhnout se všem chybám a obejít nebezpečí, která uvrhla starou Zemi na nepočítané století do krvavé lázně.

V nových světech budete moci vybudovat jakýkoliv typ kultury, který si budete přát. Můžete dokonce i trochu experimentovat, pomoci jedné kultuře na druhé Zemi a trochu jinak jiné na čísle tři a ještě jinak na čtyřce. A asi za tisíc let můžete ty kultury porovnat, poznat, která je nejlepší, poradit se s žoky dat, které jste nasbíral a vypíchnout všechny omyly v každé konkrétní kultuře. Časem tak můžete přijít na vzorec nejlepší lidské kultury.

Tady, na této Zemi, byla zemědělsko - feudální kultura pouze prvním krokem. Bylo to místo pro odpočinek, místo na učení, určené k osídlení. Věci se mohou změnit nebo být změněny. Syn muže, v jehož domě leží, postaví lepší dům a pravděpodobně bude mít roboty, aby mu pracovali na poli a starali se o jeho živobytí, zatímco on sám bude žít a mít volný čas a lidé s volným časem pod dobrým vedením dojdou ráje na Zemi - nebo na mnoha Zemích. To ráno - bylo to jen před pár dny? - četl v novinách článek, ve kterém stálo, že úřady jsou znepokojeny hromadným mizením celé rodiny, říkalo se tam, mizí bez zjevné příčiny. Všichni mají společný rys - chudobu. Samozřejmě, že první se berou ti, kteří žijí v nejhorší chudobě - bezdomovci, nezaměstnaní a nemocní. A ti osídlí země, které v temné a krvavé stopě následují za Zemí obývanou člověkem.

Brzy zbude na tmavé a krvavé Zemi jen hrstka lidí. Brzy, za tisíc let nebo méně, půjde Země na své neklidné cestě osamocená, kůži očištěnou od pleníčího rodu, který ji vyjedl, vykuchal, potloukl a uchvátil. Tentýž rod se pod lepším vedením usadí na ostatních Zemích, aby sám pro sebe stvořil lepší život.

Nádherné, pomyslí si. Nádherné - avšak byla tu ta záležitost s androidy.

Začnu od počátku, řekl si pro sebe. Vyjdu z prvních faktů, pokusím se vysledovat jejich logiku, abych zjistil postup mutantů.

Mutanti byli vždy. Kdyby nebyli, člověk by stále byl malým hopkajícím stvořením schovaným v džungli nebo ve strachu na stromech.

Proběhly mutace palce, který se postavil proti ostatním prstům. Uvnitř malého mozku proběhly mutace, které způsobily lidskou chytrost. Jiné, nezasnazené mutace, zajaly a zkrotily oheň. Další mutace vynalezly kolo. Ještě jiné přišly na luk a šípy. A tak vše v průběhu let pokračovalo. Mutace za mutací vybudovaly žebřík pro šplhající lidstvo.

S tím rozdílem, že stvoření, které ukořistilo oheň, nevědělo, že je mutantem. A nevěděl to ani člen rodu, který vymyslel kolo, ani první lučištník. Během času žili nepodezřelí a nepodezívaní mutanti - lidé, kteří byli úspěšnější než druzí, velké postavy obchodu, skvělí státníci, velcí spisovatelé, umělci, muži, kteří stáli vysoko nad stádem svých lidí a v porovnání s nimi se zdáli giganty.

Snad nebyli všichni mutanti, ačkoli většina jich být musela. Ale jejich mutace je svým způsobem mrzačila, protože byli nuceni sami sebe omezovat, přizpůsobovat se sociálním a ekonomickým zvykům nemutantské společnosti. To, že byli schopni se sami pomocí menších úprav přizpůsobit i přes svoji neobvyklost, že byli schopni vycházet s muži, kteří znamenali méně než oni a přitom stále vynikali nad ostatní, bylo ve své podstatě měřítkem jejich mutace.

Ačkoli jejich úspěch byl ve srovnání s normálními lidmi obrovský, jejich mutace se nemohla rozvinout, vlastně se nikdy neprojevila v úplnosti, a také proto se ti lidé nikdy nedozvěděli, čím jsou. Pouze byli o trochu chytřejší nebo zručnější nebo v něčem lepší než zbytek lidstva.

Ale lze se domnívat, že by si člověk mohl uvědomit, že je mutant? Předpokládejme, že se to dozvěděl díky nějakému nepopíratelnému důkazu - co by se stalo potom?

Předpokládejme, například, že by jeden člověk zjistil, že může dosáhnout ke hvězdám a může zachytit myšlenky a nápady myslících bytostí, které žijí na planetách kroužících okolo vzdálených sluncí - to by byl přesvědčivý důkaz, že je mutant. A pokud by dokázal z hledání ve hvězdách získat určité ekonomicky cenné informace - řekněme stroj bez tření - potom by bez ptaní věděl, že má mutantské nadání. Jakmile by to poznal, nebyl by schopen se tak pohodlně a domýšlivě uvelebit do své ulity tak jako lidé, kteří sice mutanty byli také, ale nikdy se to nedozvěděli. Jakmile by se to dozvěděl, měl by pocit velikosti a chtěl by se vydat svou vlastní cestou a ne cestou vyšlapanou.

Asi by byl trochu zděšen věcmi, které by se z hvězd dozvěděl, a byl by hrozně osamocený. Možná by mimo práce s informacemi čerpanými z hlubin vesmíru pochopil i nutnost spolupráce s dalšími lidmi.

Takže by hledal další mutanty a dělal by to chytře. Mohlo by trvat dlouho, než by nějaké našel. Musel by se na ně obracet obezřetně, vyhrát nad jejich nedůvěrou a nakonec jim říci, co obsahuje jeho mysl. Potom už by byli dva mutanti spolu v jedné skupině a s postupem doby by hledali a nacházeli další mutanty. Samozřejmě, že naprosto ne všichni by byli schopni posílat své myšlenky ke hvězdám, ale byli by schopni dělat jiné věci. Někteří by téměř instinktivně a ve větším rozsahu než normální člověk po letech tréninku rozuměli elektronice, jiní by mohli mít smysl pro zvláštní překrývání času a prostoru, jež umožňuje existenci více světů následujících jeden za druhým ve velkolepém, věčném prstenci.

Další mutanti by byli ženy a k mutantům nově objeveným by se přidaly děti. Asi za dvacet let by zde vznikla mutanti organizace čítající, řekněme, několik stovek osob, sdružujících svá nadání.

Z informací získávaných z hvězd plus ze schopností některých z nich by vyvinuli a dodali na trh určité součástky, které by jim zajistily nezbytné peníze pro pokračování jejich práce. Kolik dnes běžných, denně ve světě používaných, téměř prozaických součástek je výrobkem rasy mutantů?

Ale časem se přihodí, že se organizace mutantů a jejich práce stanou tak význačnými, že neprojdou nepovšimnuty a oni budou hledat místo, kde by se schovali - bezpečné místo, kde budou moci pokračovat v práci. A může být jiné bezpečnější místo než jedna z dalších Zemí?

Vickers ležel na matraci vycpané kukuřičnými slupkami, zíral do temnoty a přemýšlel o ukvapenosti svých představ, ale měl neodbytný pocit, že to nejsou jen představy, že to vše zná. Ale jak by to mohl vědět?

Snad je to uloženo v jeho androidí mysli. Nebo to jsou skutečné znalosti, získané v jakémsi období života, které mu bylo vymazáno z mysli, stejně jako byl vymazán čas, kdy v osmi letech odešel do pohádkové země. Nyní se vědomosti stejně jako vzpomínky na návštěvu v pohádkové zemi opět vracely. Nebo je to paměť jeho předchůdců.

Snad specifická paměť předávaná rodiči dítěti - ale tady narazil na jednu potíž. Jako android neměl rodiče.

Byl bez rodičů, bez své rasy a lidé se mu vysmívali, byl vytvořen pro účel, který dokonce ani neznal.

Na co ho mutanti měli? Jaké nadání skrýval, že pro ně byl užitečný? Na co ho používají?

Ta věc ho trápila - že může být používán a neví o tom, že Ann může mít nějaký úkol, který jí dokonce ani nepříjde na mysl.

Práce mutantů měla větší dosah než jen pouhé vynálezy, u kterých se jim zachtělo, aby se objevily, byla důležitější než věčná auta a nezničitelné žiletky a syntetické karbohydráty. Jejich prací byla záchrana a opětovné založení lidské rasy - nový začátek osklivě zmatené rasy. Byl to vývoj světa nebo světů, kde nebude válka jen trestná, ale přímo nemožná, kde vám strach nikdy nepřeroste přes hlavu a kde bude mít pokrok jiný význam než má v dnešním lidském světě.

A jak do tohoto programu zapadá Jay Vickers? V domě, kde ležel, vše začínalo. Byl to syrový, ale solidní počátek. Za další dvě nebo tři generace budou lidé z této rodiny připraveni na stroje a pokrok, který je pro ně určen. A až budou připraveni na pokrok, pokrok už na ně bude čekat.

Mutanti vezmou lidské rase smrtící hračky a uchovají je, dokud člověk nevyspěje z dětských let a bude dost starý na to, aby si s nimi neublížil nebo nezranil souseda. Vezmou tříletým, kteří si hrají nebezpečně, hračky pro dvanáctileté a zjemněné jim je vrátí, až jim bude dvanáct. A kultura budoucnosti nebude pod mutantím dohledem jen kulturou mechanickou, ale také kulturou sociální, ekonomickou, uměleckou a duchovní. Mutanti vezmou pokřiveného člověka a vrátí mu rovnováhu. Roky, které tím ztratí, se lidstvu zúročí v následujících letech.

Ale to jsou jen spekulace, snění s otevřenými očima v době, kdy ještě není nic hotovo. Teď záleželo na tom, co si Jay Vickers, android, umíní, že s tím udělá.

Předtím, než bude moci jakkoliv jednat, musí se dozvědět více o tom, co se stalo, bude muset získat solidní fakta.

Potřebuje informace a ty nezíská, pokud bude ležet na půdě nad kuchyní neopionýrského domova na matraci vycpané kukuřičným šustím.

Existuje pouze jediné místo, kde se může dozvědět všechno, na co se ptá.

Potichu sklouzl z postele a zašátral ve tmě, aby našel své rozedrané oblečení.

Dům byl tmavý a v měsíčním svitu spal. Na průčelí se mu rýsovaly dlouhé stíny stromů. Vickers stál ve stínu za přední brankou a díval se na něj, vzpomínal, jak ho kdysi viděl v měsíčním světle, kdy bránou vedla cesta. Ale teď zde žádná cesta nebyla. Vzpomněl si, jak měsíční světlo dopadalo na bělostné sloupy a propůjčovalo jim strašidelnou krásu.

Připomněl si slova, která si řekli, když stáli a sledovali měsíční světlo, rozlité na sloupech.

Ale to všechno teď už bylo mrtvé a dokonané, ukončené a pohřbené, ze všeho zbyla hořkost poznání, že není člověk, ale jen imitace. Otevřel branku, vystoupal schody na verandu a přešel ji. Zvuk jeho kroků byl v měsíčním tichu tak hlasitý, že cítil, jak ho celý dům určitě slyší.

Našel zvonek, přiložil na něj palec a stiskl. Potom stál a čekal, tak jako již jednou předtím. Ale nyní zde nebyla Kathleen, aby ho přišla ke dveřím přivítat.

Cekal. V hlavní hale se rozsvítilo světlo a přes sklo uviděl postavu podobnou lidské, jak jde tápavě ke dveřím. Dveře se otevřely a Vickers vstoupil dovnitř. Před ním se poněkud prkenně uklonil lesklý robot a pronesl: "Dobrý večer, pane."

"Předpokládám, že jsi Hezekiah."

"Hezekiah, pane," potvrdil robot. "Seznámil jste se se mnou dnes ráno."

"Sel jsem se projít."

"A teď bych vám snad mohl ukázat váš pokoj." Robot se otočil a vyšel po točitém schodišti, Vickers ho následoval.

"Je hezká noc, pane," řekl robot. "Velmi hezká." "Jedl jste, pane?" "Ano, děkuji."

"Pokud jste nejedl, mohu vám nahoru přinést něco k zakousnutí," nabídl Hezekiah. "Mám pocit, že tam ještě zůstalo kus kuřete."

"Ne. Ale stejně ti děkuji."

Hezekiah strčil do dveří a rozsvítil. Potom ustoupil, aby mohl Vickers projít.

"Snad," řekl Hezekiah, "byste se chtěl něčeho napít." "To je dobrý nápad, Hezekiahu. Skotskou, jestli ji máš po ruce."

"Za chvíličku, pane. Pyžamo najdete ve třetí zásuvce odshora. Možná bude trochu velké, ale snad si s tím poradíte."

Našel pyžamo; bylo dost křiklavé, ale téměř nové a vypadalo o trochu větší, ale bylo to lepší než nic.

Místnost byla příjemná, s velkou postelí pokrytou bílou prošívanou pokrývkou a s bílými závěsy na oknech, do kterých se opíral noční vánek.

Posadil se do křesla a čekal na Hezekiaha s pitím. Poprvé za mnoho dní si uvědomil, jak je unavený. Měl by se napít a vlézt do postele a ráno seběhnout ze schodů a hledat důkazy.

Dveře se otevřely.

Nebyl to Hezekiah, ale Horton Flanders v karmínovém županu, těsně upjatém u krku, a v trepkách, které, když přecházel pokoj, pleskaly o podlahu.

Přešel pokoj, sedl si na druhé křeslo a napůl s úsměvem se podíval na Vickerse. "Takže jste se vrátil," řekl.

"Vrátil jsem se, abych poslouchal. Můžete začít s vyprávěním hned teď."

"Ale jistě. Proto jsem vstal, jakmile mi Hezekiah řekl, že jste přišel. Věděl jsem, že si budete chtít promluvit." "Nechci si povídat. Chci, abyste mluvil vy." "Ano, jistě. Mám vám co říci."

"A nemluvte o zásobách znalostí, o kterých umíte tak krásně vyprávět. Raději o jistých praktických věcech, které jsou poněkud méně kosmické." "Jako třeba?"

"Jako proč jsem android a proč je Ann Carterová android. A zda někdy žila osoba, jež se jmenovala Kathleen Prestonová, nebo je to pouhá historka vpravená do mé mysli? A pokud zde někdy osoba jménem Kathleen Prestonová byla, kde je teď? A nakonec, na co se hodím a co máte v úmyslu udělat?"

Flanders pokýval hlavou. "Velmi pozoruhodná sada otázek. Je mezi nimi pár, které neumím zodpovědět k vaší spokojenosti."

Vickers prohlásil: "Přišel jsem vám říci, že mutanti stvoření v jiném světě jsou pronásledováni a zabíjeni, že obchody s vynálezy byly zničeny a spáleny, že normální lidé konečně vracejí údery. Přišel jsem vás varovat, protože jsem si myslel, že jsem také mutant..."

"Jste mutant. Mohu vás ubezpečit, Vickersi, že jste velmi speciální druh mutanta." "Mutanti android." "Je to složité," řekl Flanders. "Nechtěte svoji trpkost -" "Samozřejmě, že jsem zatrpklý," řekl Vickers. "Kdo by nebyl?"

Čtyřicet let jsem si myslel, že jsem člověk a teď jsem zjistil, že tomu tak není."

"Vy blázne," pronesl smutně Horton Flanders, "vy nevíte, kdo jste."

Hezekiah zaklepal na dveře a vešel s podnosem. Položil ho na stůl. Na tácu byly dvě skleničky, soda, kbelík s ledem a pět láhví likérů.

"Teď," řekl o hodně veseleji Flanders, "bychom mohli zkusit mluvit trochu rozumně. Nevím, v čem to je, ale když dáte člověku do ruky skleničku, máte sklony ho zušlechtit."

Sáhl do kapsy županu, vytáhl balíček cigaret a podal je Vickersovi. Vickers si je vzal a když uviděl stoupající dým, zjistil, že se mu třese ruka. Do té doby si nevšiml, jak je napjatý.

Flanders škrtl zapalovačem a podal mu oheň. Vickers si připálil.

"To je dobré," řekl. "Po čtyřech dnech jsem dostal chuť si zakouřit."

Seděl v křesle, přemýšlel, jak příjemná je chuť tabáku a cítil, jak se mu nervy uklidňují. Sledoval Hezekiaha zaneprázdněného přípravou pití.

"Ráno jsem tajně naslouchal," promluvil. "Přišel jsem sem dnes ráno a Hezekiah mě uvedl dovnitř. Poslouchal jsem, když jste se vy a několik dalších bavili v pokoji."

"Vím, že jste to udělal."

"Kolik toho bylo nahaného?"

"Všechno," řekl Flanders rozmárně. "Každé zatracené slovo."

"Chtěl jste, abych se dozvěděl, že jsem android."

"Chtěli jsme."

"Nasadili jste na mě myš?"

"Museli jsme něco udělat, abychom otráslí vaším fádním životem," pravil Flanders. "A myš sloužila speciálnímu účelu."

"Donášela na mě."

"Nesmímně dobře. Myš byla výkonným udavačem."

"Věc, která mě opravdu trápí, je, že jste přinutili celý Cliffwood si myslet, že jsem vás oddělal."

"Museli jsme vás odtamtud dostat a vrátit vás do krajiny vašeho dětství."

"Jak jste věděl, že půjdu do kraje, kde jsem prožil dětství?"

Flanders odpověděl: "Příteli, přemýšlel jste někdy o síle náznaků? Nemyslím tím slabá tušení, která jsou používána při závodech k určení vítěze, nebo hádání, zda bude pršet nebo ne nebo zda se uskuteční jiná drobná událost... ale schopnost předvídat v celé šíři. Můžete říci, že získat výsledek z daného počtu faktorů nebo bez přemýšlení rozeznat, co se stane, je otázkou instinktu. Je to téměř stejné jako mrknout se do budoucnosti."

"Ano," řekl Vickers, "přemýšlel jsem o tom. Během posledních několika dní vlastně neustále."

"Hloubal jste o tom?"

"Do určité míry. Ale co..."

"Snad," řekl Flanders, "jste si domyslel, že to může být schopnost, kterou lidé nikdy nevyvinuli, že o ní stěží víme a nikdy jsme se s ní netrápili, nebo že to může být jedna z těch schopností, u kterých trvá vývoj příliš dlouho, že je to jakési eso v rukávu lidstva, které čeká, až na něj budou lidé připraveni nebo až ho budou potřebovat."

"To mě napadlo, nebo přinejmenším část z toho, ale..."

"Nadešel čas, kdy ho potřebujeme," opět ho Flanders přerušil. "A to vysvětluje váš dotaz. Naznačili jsme vám, že byste se měl vrátit."

"Nejdříve jsem si myslel, že za to mohl Crawford, ale on prohlásil, že nikoli."

Flanders potřásl hlavou. "Crawford by to neudělal. Příliš vás potřeboval. Crawford by vás nezaplašil. Vaše tušení se v tomhle případě moc nevyznamenal."

"Myslím si, že ani nefunguje."

"Vaše tušení nefunguje," pousmál se Flanders, "protože jste mu nedal šanci. Stále ještě zápasíte se světem příčin. Stále se, stejně jako lidská rasa od doby, kdy opustila jeskyně, spoléháte na staré zaběhlé uvažování. Berete v úvahu každou možnost a všechna hlediska udržujete v rovnováze, přičítáte a odebíráte, jako kdybyste řešil aritmetický problém. Nikdy jste nedal tušení šanci. To je váš problém."

A to je problém, zamyslel se Vickers. Měl tušení, že by měl roztočit vlčka na verandě domu Prestonů. Kdyby to udělal, ušetřil by si dny pochodu divočinou druhého světa. Měl podezření, že by měl věnovat pozornost Crawfordově poznámce a nejezdit s věčným autem. Kdyby uposlechl, vyhnul by se spoustě problémů. A tušení, že by měl získat zpět vlčka, kterého uposlechl, se mu nakonec vyplatilo. "Kolik toho víte?" zeptal se Flanders. Vickers potřásl hlavou. "Dopřavdy toho nevím moc," připustil. "Vím, že existuje organizace mutantů. Existuje jeden, který to před lety spustil a má co do činění s vykojením lidské rasy z obvyklé dráhy, jak jste o tom mluvil tu noc v Cliffwoodu. A organizace se ukryla sem, na jiné světy, protože její působení se stávalo příliš rozsáhlým a příliš zřetelným, aby dál unikalo pozornosti. Má továrny, které vyrábějí mutantí součástky, jež používáte pro zničení průmyslu ve starém světě. Jednu z nich jsem viděl. Řízená roboty. Řekněte mi, řídí ji roboti nebo..."

Flanders se pousmál. "Řídí ji roboti. Pouze jim řekneme, co chceme."

"Potom je tady ta záležitost s posloucháním hvězd." "Tímto způsobem jsme získali mnoho dobrých nápadů," řekl Flanders. "Neumíme to dělat všichni. Pouze někteří, kteří jsou přirozeními telepaty. A jak jsem vám řekl v našem rozhovoru tu noc, ne všechny nápady umíme použít. Někdy dostaneme jen tip a dál ho rozvíjíme." "A kam směřujete? Kam máte v úmyslu dojít?" "To vám nemůžu přesně zodpovědět. Za celý čas se nahromadilo tolik nových možností, otevřelo se tolik volných cest! Jsme blízko mnoha velkých objevů. Například nesmrtnosti. Je jeden slyšící..."

"Míníte tím," zeptal se Vickers, "věčný život?"

"Proč ne?"

Samozřejmě, zamyslel se Vickers, proč ne? Když máte věčné žiletky a věčné žárovky, proč ne věčný život? Proč nerozšířit pole působnosti?

"A androidi?" zeptal se. "Kam se hodí androidi jako jsem já? Jistě, android nemůže být tak důležitý."

"Máme pro vás práci," řekl Flanders. "Vaším úkolem je Crawford."

"Co mám s Crawfordem udělat?"

"Zastavit ho."

Vickers se rozesmál. "Já? Víte, kdo za Crawfordem stojí?"

"Vím, kdo stojí za vámi."

"Povězte mi o tom," řekl Vickers,

"Tušení - nejvyšší, nejvyvinutější schopnost, která kdy byla u lidské bytosti zaznamenána. Nejvyšší registrovaná a nejméně podezřelá, a z těch, co známe, nejméně používaná."

"Počkejte chvíli. Zapomínáte, že nejsem lidské stvoření."

"Kdysi jste byl. A opět jím budete. Ještě dříve, než si vezmeme váš život."

"Vezmete můj život!"

"Podstatu života," vysvětlil Flanders, "mysl. myšlenky, dojmy a reakce, které dohromady vytvářejí Jaye Vickerse - pravého Jaye Vickerse - osmnáctiletého. Jako když voda proudí z jedné nádoby do druhé. Přelili jsme vás z vašeho těla do těla androida a chránili jsme a střežili vaše tělo pro dobu, kdy vás budeme moci přelít nazpátek."

Vickers napůl vstal.

Flanders na něj mávl rukou. "Sed'te. Chystal jste se mě zeptat proč."

"A vy jste se chystal mi odpovědět."

"Jistě, že vám odpovím. Když vám bylo osmnáct, nebyl jste si vědom své schopnosti. Nebyl způsob, jak vás o tom zpravit. Nedělalo by dobrotu, kdybychom vám to řekli nebo se pokusili vás trénovat, protože jste si tu schopnost musel vypěstovat sám. Spočítali jsme, že to bude trvat patnáct let. Trvalo to dvacet let a stále si ji nejste vědom tak, jak byste měl."

"Ale já jsem nemohl..."

"Ano," řekl Flanders, "musel jste dospět k uvědomění ve vašem vlastním těle, kromě toho je ještě další faktor - zděděná

paměť. Vaše geny nesou činitel zděděné paměti, další mutace, která se objevuje stejně vzácně jako naši telepatičtí slyšící. Dříve, než Jay Vickers začne s plozením dětí, chtěli jsme, aby si byl zcela vědom své schopnosti předtuchy." Vickers si vzpomněl, jak spekuloval, když večer ležel v Andrewsově domě na matraci z kukuřičného šustí, o možnosti dědit paměť. Zděděná paměť, kde vzpomínky přecházely z otce na syna. Jeho otec o dědění paměti věděl, takže to také uhádl. Věděl o tom nebo si přinejmenším vzpomínal na dobu, kdy si to uvědomil, když dorůstal - tápal po vhodném slově - do uvědomění.

"Takže takhle to je. Chcete, abych Crawfordovi předal předtuchu a také chcete mé děti, protože budou mít také schopnost tušení."

Flanders přikývl. "Myslím, že nyní si rozumíme." "Ano. Jsem si jist, že ano. Nejdříve po mně chcete, abych zastavil Crawforda. Tak je to naprosto v pořádku. Co když si za to nasadím cenu?"

"Máme nabídku," řekl Flanders. "Tu nejatraktivnější. Myslím, že vás bude zajímat." "Zkuste to."

"Ptal jste se na Kathleen Prestonovou. Ptal jste se, zda žila taková osoba a já vám mohu říci, že ano. Mimochodem, jak jste byl starý, když jste ji znal?"

"Bylo mi osmnáct."

Flanders líně přikývl. "Skvělý věk." Podíval se na Vickerse. "Nesouhlasíte?"

"Jde o to s čím."

"Miloval jste ji."

"Miloval jsem ji."

"A ona milovala vás."

"Myslím si to. Nejsem si jist, když o tom teď přemýšlím, nejsem si samozřejmě jist. Ale myslím, že ano."

"Mohu vás ujistit, že vás milovala."

"Řeknete mi, kde je?"

"Ne," odvětil Flanders. "To neudělám."

"Ale vy..."

"Až uděláte svoji práci, vrátíte se opět do svých osmnácti."

"To je vaše nabídka," řekl Vickers. "A moje odměna. Dostanu zpět tělo, které bylo původně moje. Bude mi znovu osmnáct."

"Přitahuje vás to?"

"Ano, myslím, že jo. Ale asi to nepochopíte, Flandersi. Sen o osmnácti letech je pryč. Byl zabít ve čtyřicetiletém androidím těle. Nejde jen o fyzických osmnáct let - je v tom něco jiného. Jsou to slibné roky před vámi a divoké, nepraktické snění o těchto letech a láska, která na jaře života vedle vás kráčí."

"Osmnáct," nabídl Flanders. "Osmnáct a dobré vyhlídky na nesmrtelnost a Kathleen Prestonovou, opět sedmnáctiletou."

"Kathleen?"

Flanders přikývl.

"Přesně, jak to bylo předtím," řekl Vickers. "Ale nebude to úplně stejné, Flandersi. Něco je špatně. Něco mi uniklo."

"Přesně jako to bylo předtím," nepřestal na něj naléhat "Flanders. "Jako by všechny ty roky nikdy nebyly."

Takže byl po tom všem mutantem, ale na první pohled vypadal jako android. A pokud někdy zastaví Crawforda, bude osmnáctiletým mutantem zamilovaným do sedmnáctileté mutantky. A je tady šance, že ještě dříve, než zemřou, slyšící zjistí tajemství nesmrtelnosti. A kdyby se to podařilo, potom by se mohl s Kathleen procházet kouzelným údolím navěky a měli by mutantní děti, které by měly velkolepou schopnost předtuchy a všichni by žili životem pohanských bohů ze staré Země, ke kterým lidé vzhlíželi s bázní.

Odhodil přikrývku, zvedl se z postele a došel k oknu. Stál a díval se na začarované údolí v měsíčním svitu, kde kdysi před dávnou dobou už jednou kráčel. Viděl, že údolí je prázdným místem a zůstane prázdné, ať udělá cokoliv.

Hýčkal svůj sen víc než dvacet let a teď, když se začínal naplňovat, poznal, že během celé té doby ztratil svůj lesk, že cesta zpátky do roku 1966 neexistuje, že se člověk nemůže vrátit k věcem, které kdysi opustil, aniž by se nezměnily.

Nemůžete vymazat léta života, nemůžete je úhledně srovnat do kouta, odejít a nechat je tam. Mohou být z vaší mysli vymazány a mohou být zapomenuty, ale ne navždy.

Přijde den, kdy se opět připomenou. A tehdy si uvědomíte, že jste nežil v jedné lži, ale ve dvou.

Problém tkvěl v tom, že minulost nemůžete schovat.

Dveře se se skřípotou otevřely a Vickers se otočil.

Ve dveřích stál Hezekiah. Od jeho kovově plastické pokožky se odráželo matné světlo a blyštělo se v šeru.

"Nemůžete spát?" zeptal se Hezekiah. "Snad s tím mohu něco udělat. Snad prášek na spaní nebo..."

"Něco udělat můžeš," řekl Vickers. "Existuje záznam, který chci vidět."

"Záznam, pane?"

"Ano, záznam. Můj rodinný záznam. Musíš ho tady někde mít."

"V kartotéce, pane. Mohu ho vzít rovnou odtamtud. Stačí, když jen počkáte."

"A také záznam Prestonů," dodal Vickers. "Záznam rodiny Prestonů."

"Ano, pane. Bude to chvíli trvat."

Vickers rozsvítil lampičku u postele a posadil se na její kraj. Věděl, co musí udělat.

Začarované údolí bylo prázdným místem. Měsíční světlo rozlité na bílých sloupech byla bezbarvá, neživotná vzpomínka. Vůni růží v dlouhé červenové noci odvály větry minulého roku.

Ann, řekl si v duchu. Příliš dlouho jsem se k ní choval jako poštillec. "Co ty na to, Ann?" pronesl polohlasně. "Přeli jsme se a hádali a využívali jsme hádky a třenice, abychom zakryli lásku, kterou jsme oba cítili. Kdyby nebylo mě a

mých dávno vychladlých - jak jsem si nikdy neuvědomil - snů o údolí, již dávno bychom si vyjasnili, jak to s námi opravdu je." Vzali nám, pomyslel si, nám dvěma, právo, s kterým jsme se narodili, právo prožít život v těle, ve kterém jsme poprvé poznali svět. Neudělali z nás ani muže ani ženu, ale něco, co muže i ženy obešlo a my nyní kráčíme ulici života jako chvějivé stíny na zdi.

A teď nám vezmou důstojnost smrti a poznání, že naše úloha skončila a že nás přiměli žít ve lži - mě jako androida poháněného životní energií jiného člověka a tebe, která žiješ život, jenž není tvůj vlastní.

"K čertu se vším," pronesl. "K čertu se vším tím dvojitém žitím, s těmito vyrobenými bytostmi."

Vrátí se zpět na jinou Zemi a najde Ann Carterovou a řekne jí, že ji miluje. Ne tak, jak miloval vzpomínky na měsíční svit a růže, ale jako muž miluje ženu, když zmizí příval mládí, a spolu budou prožívat vše, co jim život ponechal. On bude psát své knihy a ona bude pokračovat ve své práci a oba zapomenou, tak nejlépe, jak to jen půjde, na záležitost s mutanty.

Naslouchal domu, slabému šumu domu v noci, jenž je ve dne, kdy je dům plný lidských zvuků, nezjistitelný. Napadlo ho, že kdybyste poslouchali pozorněji a kdybyste znali jazyk, dům by vám řekl všechny historky, které byste si přáli slyšet, mohl by vám popsat výraz tváře a způsob, kterým byla slova vyřčena a co člověk dělal nebo nad čím přemýšlel, když byl sám.

Ze záznamu se nedozví příběh, který chce znát, nedozví se celou pravdu, kterou doufá, že najde, ale řekne mu, jaký byl on sám. A sdělí mu něco o odraném farmáři a jeho ženě, jeho otci a matce.

Dveře se otevřely a dovnitř vcupital Hezekiah s fasciklem pod paží. Podal spis Vickersovi a ustoupil stranou.

Vickers chvějícími se prsty otevřel fascikl a na jedné stránce to našel.

Vickers, Jay, n. 5. srp. 1947, ž.p. 20. června 1966, s.p., č., z.p., lat.

Prostudoval řádku a nedávala mu smysl. "Hezekiahu."

"Ano, pane."

"Co to celé znamená?"

"Co myslíte, pane?"

"Tady tahle řádka," řekl Vickers a ukázal na linku. "Ta písmena ž.p. a zbytek."

Hezekiah se naklonil a četl: "Jay Vickers, narozený 5. srpna 1947, život převeden 20. června 1966, schopnost předtuchy, vnímání času, zděděná paměť, latentní mutace. Tím se myslí, pane, že jste si toho nebyl vědom."

Vickers se zběžně podíval na řádku nahoře a našel jména spojená složenými závorkami, jež naznačovaly manželství, od kterých vedla čára k jeho jménu.

Charles Vickers, n. 10. led. 1917, kont. 8. srp. 1938, je si věd. č., el., z.p., p.ž. 6. ún. 1971. A také:

Sarah Grahamová, n. 16. srp. 1920, kont. 12. září 1937, je si věd. ind. comm., č., z.p., p.ž. 9. břez. 1970.

Jeho rodiče. Dva odstavce symbolů. Pokusil se je pochopit.

"Charles Vickers, narozen 10. ledna 1917, kontrolován, ne, to nebude dobře..."

"Kontaktován, pane," řekl Hezekiah. "Kontaktován 8. srpna 1938, je si vědom: vnímání času, elektronika." "Vnímání času?"

"Vnímání času, pane. Ostatní světy. Víte, že záleží na čase."

"Ne, nevím," řekl Vickers.

"Není žádný čas," pravil Hezekiah. "Ne ve smyslu normálního lidského chápání času. Neexistuje nepřetržitý časový proud, ale čas je uzavřen v závorkách, kdy druhá následuje za první. A protože nejsou sekundy, taková věc neexistuje, samozřejmě čas nelze měřit."

"Vím," pronesl Vickers. A on to věděl. Nyní se mu vše vrátilo, výklad o ostatních, následujících světech, kdy každý je zapouzdřen v časovém momentu, v nějakém divném a libovolném díle času, každý svět má své časové závorky, ale kde ten svět stojí, zda vzadu nebo vpředu, to nikdo neví ani netuší.

Někde uvnitř se zmáčkla tajná spoušť a objevila se zděděná paměť, jako by tam byla odjakživa, ale stejně jako jeho schopnost předtuchy skrytá v nevědomosti.

Hezekiah řekl, že není žádný čas. V normálním lidském myšlení neexistuje taková věc jako čas. Čas je uzavřen v závorkách. A každá z jeho závorek obsahuje jedno stadium vesmíru, které je v poměru k lidskému chápání tak obrovské, že rychle svádí k nemožnosti celé si ho představit.

A čas samotný? Čas je nikdy nekončící prostředek, rozprostřený do budoucnosti i minulosti - mimo toho, že není žádná budoucnost a minulost, ale nekonečná řada závorek, táhnoucí se na dvě strany, kde každá závorka je jedním stadiem Vesmíru.

Na staré Zemi existovaly spekulace o cestování časem, o vracení se do minulosti nebo o cestách do budoucnosti. A teď Vickers věděl, že to nelze, že tentýž časový okamžik zůstane navždy uzavřen uvnitř všech závorek, že lidská Země prochází od doby svého vzniku stejnou bublinou jednoho časového okamžiku a že ve stejném okamžiku také zemře a nezbude z ní nic.

Samozřejmě lze cestovat v čase, ale nebude ani včerejšek ani zítřek. Ale pokud se držíte určitého časového smyslu, můžete prorazit z jedné závorek do druhých. A když tak učiníte, nenaleznete včerejšek ani zítřek, ale jiný svět.

A to bylo přesně to, co udělal, když roztočil vlčka, vyjma toho, že vlček s tím neměl co dělat - byla to pouze pomůcka. Vrátil se na řádek.

p. z, "Co to je p.ž., Hezekiahu?"

"Přerušení života, pane?"

"Můj otec a má matka?"

"V přerušení života, pane. Čekají na den, kdy mutanti nakonec získají nesmrtelnost."

"Ale oni zemřeli, Hezekiahu. Jejich těla..."

"Těla androidů, pane. Musíme být v záznamech poctiví. Jinak by nás normální podezřivali."

Pokoj byl jasný a studený a nahý v hrozně nahotě pravdy.

Přerušení života. Jeho matka a otec čekají v přerušení života na den, kdy budou moci dostat nesmrtelnost!

A co s Jayem Vickersem, pravým Jayem Vickersem? Určitě ne přerušení života, protože tomu jedinému pravému Jayovi Vickersovi život sebrali a on seděl v androidím těle v této místnosti a ve dvou androidích rukách držel záznamy o rodině.

"Kathleen Prestonová?" zeptal se Vickers.

Hezekiah potřásl hlavou. "Nevím o Kathleen Prestonové," řekl.

"Ale máš záznamy o rodině Prestonů."

Hezekiah znovu potřásl hlavou. "O Prestonových nejsou žádné záznamy! Prošel jsem index, pane. Není v něm ani zmínka o Prestonových. Nikde nejsou žádní Prestonovi."

K něčemu se rozhodl a to rozhodnutí teď, při vzpomínce na obě tváře, nebylo dobré. Zavřel oči a vzpomněl si na matku, vybavil si každý rys její tváře, trochu zidealizovaný, ale snad převážně pravdivý, jak byla zděšena jeho cestou do pohádkové země a jak si s ním táta promluvil a jak vlček zmizel.

Ovšem, že vlček zmizel. Samozřejmě, že mu tvrdili, že má příliš velkou představivost. Koneckonců, neměli dostatek času, aby na něj pořád dohlíželi a věděli, kde je, i když zrovna neputoval do ostatních světů. A uhlídat osmiletého bývá těžké i na jednom světě, což teprve na stovce.

Vzpomínka na matčinu tvář a otcovu ruku na jeho rameni, na prsty s mužskou něžností vtištěné do masa, to byly věci, ke kterým se člověk nemohl otočit zády.

Čekali v naprosté důvěře, věděli, že až je zachvátila temnota, nebude to jejich konec, ale začátek ještě většího dobrodružství, než v jaké doufali, když se před tolika lety spojili s malou skupinkou mutantů.

Pokud chovají tak velikou důvěru v uskutečnění plánu mutantů, mohl by ji snad on sám mít menší?

Mohl by odmítnout podílet se na založení světa, pro který toho oni tolik udělali?

Sami poskytli, co mohli - zahrnující práci, kterou vynaložili, a víru, kterou měli - a to vše teď musí být použito těmi, které zde zanechali, k realizaci plánu. A on byl jedním z nich. A věděl, že je nesmí zklamat.

Co to bude za svět, podivil se.

Předpokládejme, že mutantí slyšící budou nakonec schopni získat tajemství nesmrtelnosti. Jaký svět potom budou mít?

Předpokládejme, že brzy přijde doba, kdy Člověk nebude muset umřít. Ale bude moci žít věčně a navěky?

Svět potom nebude stejný. Bude jiný, s jiným žebříčkem hodnot a jinými motivy.

Co bude zapotřebí k založení nesmrtelného světa? Jaké podmínky a popudy budou nutné, aby vydržel? Jaké možnosti a zájmy se postupně rozvinou, aby se svět zachránil ze slepé uličky nudy?

Co budete v nesmrtelném světě potřebovat?

Předně neomezené ekonomické možnosti. A zde budou neomezené ekonomické možnosti. Od nynějška jsou všechny následující i předcházející světy otevřené. A pokud by jich nebyl dostatek, je zde vesmír se všemi svými slunci a slunečními systémy, protože jestliže za jednou Zemí, za je-dinou planetou následují a předcházejí další Země, potom se musí každá hvězda a každá planeta v celém vesmíru opakovat nekonečně.

Vezměte vesmír a vynásobte ho neznámým číslem, vezměte všechny světy ve vesmíru a vynásobte je nekonečnem a dostanete odpověď. Místa bude dost, dost navěky.

Budete potřebovat nekonečné možnosti a nekonečně úkolů, a v těch světech leží tolik příležitostí a čeká tolik výzev, že ani věčný člověk je nemůže vyčerpat.

Ale ještě nejste u konce, bude také nekonečný čas a nekonečný prostor. Časem vzniknou nové techniky, nové vědní obory a nové filozofie, takže věčný člověk nikdy nepocítí nedostatek úkolů nebo myšlenek.

A jakmile budete mít nesmrtelnost, na co ji využijete?

Použijete ji ke zvětšení své síly. Dokonce i když váš rod bude malý a porodnost nevelká, dokonce i když se noví členové vašeho rodu objevují nepravidelně, stále, pokud nikdo nezemře, si budete jisti jeho vzrůstem.

Použijete nesmrtelnost pro zachování schopností a znalostí. Pokud nezemře ani jeden člověk, můžete počítat s nekonečnou silou, znalostmi a schopnostmi každého člena vašeho rodu. Když člověk zemře, jeho schopnosti umřou s ním a jeho vědomosti do určité míry také. Ale to není vše. Ztratíte nejen jeho současné schopnosti a znalosti, ale také jeho znalosti a možnosti budoucí.

Jaké znalosti, napadlo Vickerse, nyní Země postrádá, protože určitý člověk zemřel o několik let dříve? Nějaké znalosti, samozřejmě, se opět získají z pozdějších prací ostatních lidí, ale určitě bylo mnoho věcí, které se nikdy neobnoví, představy, o kterých nelze opět snít, návrhy, které byly smrtí člověka, v jehož mozku se právě probouzely k životu, navždy ztraceny.

V nesmrtelné společnosti se taková věc nemůže nikdy stát. Nesmrtelná společnost si bude jistá úplnými schopnostmi a znalostmi svých jedinců.

Vezměte schopnost odposlouchávat vědění z hvězd, vezměte záležitost se zděděnou pamětí, vezměte technické znalosti, které se staly věčným zbožím - a přidejte nesmrtelnost.

To byl vzorec - čeho? Přicházejícího života? Vrcholné inteligence? Podstaty božství?

Vraťte se zpět o stovky tisíc let. Představte si stvoření, člověka. Dejte mu oheň, kolo, luk a šípy, domestikovaná zvířata a rostliny plus rodovou organizaci a slabou představu člověka jako vládce Země. Představte si tento model a co dostanete?

Začátek civilizace, vznik lidské kultury. Přesně tohle.

A jako vzorec tvořený ohněm, kolem a domestikovanými zvířaty je také model nesmrtelnosti, vnímání času a zděděné paměti.

Věděl, že formule mutantů je jednoduše další krok směrem vzhůru, tak jako byl před sto tisíci lety raným krokem vzhůru vzorec oheň - kolo - pes.

Mutantí formule není konečným výsledkem lidského snažení ani lidské inteligence a vědomostí, je to jen jeden krok. Už prošly jiné kroky. V budoucnosti budou další. V lidské mysli stále dlí možnosti ještě delších kroků, ale pro Jaye Vickerse jsou tak nepochopitelné, jako byla představa časové struktury spojených světů nepochopitelná pro muže, který objevil oheň nebo zkrotil psa.

Stále jsme divochy, pomyslel si. Stále se krčíme ve své jeskyni, civíme ven přes čadivý oheň, který chrání vstup do naší jeskyně proti neomezené temnotě, ležící nad světem.

Jednoho dne tmě prozkoumáme, ale teď ne.

Nesmrtelnost bude pomocným nástrojem - a to je vše. Jednoduchým, obyčejným nástrojem.

Co je v temnotě za ústím jeskyně?

Lidská nevědomost o tom, čím je člověk nebo proč existuje, jak vznikl a jaký je jeho účel a jeho konec. Staré, věčné otázky.

Snad bude moci člověk s nástrojem nesmrtelnosti tyto otázky zodpovědět, snad porozumí ukázněnému pokroku a strašné logice, která utváří a pohybuje vesmírem hmoty a energie.

Další krok může být duchovní, může jít o nalezení a porozumění duchovního modelu, podle kterého se řídí celý vesmír. Může člověk nakonec nalézt, ve své veškeré poníženosti, univerzálního Boha - Božstvo, které nyní lidé uctívají ve své nevědomosti a silné lidské víře? Najde nakonec člověk alespoň představu o božství, která bez ptaní a slovíčkaření vyplní strašnou lidskou potřebu víry - tak zřejmě a neomylně, jako nyní existují otázky a pochyby; nalezne člověk představu o božství a lásce, s níž se bude moci ztotožnit tak, že nebude potřebovat víru, ale ta bude nahrazena poznáním a nekonečnou jistotou?

A pokud se člověk zbaví smrti, pomyslel si Vickers, a jestliže se brána smrti uzavře pro poslední zjevení a vzkříšení, potom musí člověk určitě najít odpovědi, nebo se z něho stane ztracená, plačící věc navždy putující mezi galaxiemi... S námahou Vickers vrátil myšlenky do přítomnosti.

"Hezekiahu," zeptal se, "jsi si jist?"

"Čím, pane?"

"Prestonovými. Jsi si jist, že tam nejsou žádní Prestonové?"

"Určitě," řekl Hezekiah.

Ale jak si mohl být tak jistý?

Pamatoval si na ni.

Flanders mu řekl, že takový člověk existuje.

Ale jeho paměť a zrovna tak Flandersova mohly být upravené.

Kathleen Prestonová nemusela být ničím jiným než citovým faktorem zavedeným do jeho mozku, který by ho poutal k tomuto domu, vhodným prostředkem, který by mu nedovoloval odejít, u kterého nezáleží na tom, kam jde nebo čím se může stát, který by ho prese všechno připoutával k tomuto domu.

"Hezekiahu," zeptal se Vickers, "kdo je to Horton Flanders?"

"Horton Flanders," řekl robot, "je android právě tak jako vy."

Takže od něho se očekávalo, že zastaví Crawforda.

Předpokládalo se, že mu vnukne tušení.

Ale nejdříve by si měl vyjasnit úhel pohledu. Musí vzít činitele a uspořádat je vzájemně do rovnováhy, jeden vedle druhého, podívat se, kde jsou slabá a kde silná místa. Musel vzít v úvahu sílu průmyslu. Ne jednoho průmyslového odvětví, ale sílu průmyslového komplexu celého světa. Potom zde byla skutečnost, že Crawford a průmysl vyhlásili mutantům válku. A navíc je tady ještě ta záležitost s tajnou zbraní.

"Zoufalství a tajná zbraň," řekl Crawford, když seděl v hotelovém pokoji. Ale tajná zbraň, dodal, není dost dobrá.

Nejprve musí Vickers zjistit, co je to za zbraň. Dokud se to nedozví, nemůže začít spřádat plány.

Ležel v posteli, zíral na strop, třídil si fakta, kladl je do vyrovnaných řad a dál je zkoumal. Potom s nimi trochu žongloval, měnil jejich pozice, zaměňoval jeden údaj za druhý a vyrovnával síly normálního člověka proti silám mutantů. Existovalo mnoho oblastí, kde se vzájemně rušily a existovalo mnoho případů, kde byli jedni vpředu, nenapadnutelní a nezrušitelní.

Tímhle způsobem se vůbec nikam nedostal.

"A samozřejmě, že se takhle nikam nedostanu," řekl nahlas. "Takhle normálně, postaru, nemotorně to dělají lidé. Vše logicky zdůvodnitelné."

Vtíp byl v tušení.

Ale jak použít tušení?

Smetl faktory, vymazal je z mysli, položil se na postel, upřeně se díval do temnoty, kde se vznášel strop, a pokoušel se nepřemýšlet.

Cítil, jak mu fakta narážejí do mozku, společně se srážejí, potom prchají od ostatních. Snažil se je nerozlišovat.

Přišel nápad: Válka.

Přemýšlel o tom a ono to narostlo a zmocnilo se ho to.

Válka, ale jiný druh války, než svět kdy poznal. Jaká byla ta fráze ze staré historie 2. světové války? Předstíraná válka.

A přece nepředstíraná válka.

Bylo zneklidňující přemýšlet o něčem, co nešlo nikam zařadit - mít tušení - ano, mít v sobě hlodající předtuchu a nevědět, co znamená.

Pokoušel se o ní přemýšlet a ona mu zmizela. Přestal s přemýšlením a opět se vrátila.

Přišla další představa: Chudoba.

A chudoba byla nějakým způsobem svázána s válkou a on si uvědomoval dvě představy; kroužily jako kojoti kolem jeho tábořiště, cenily zuby a vrčely jedna na druhou v temnotě za porozuměním.

Pokusil se je úplně vyhnat z hlavy do temnoty, ale ony neodešly.

Po čase si na ně zvykl a zdálo se, že oheň poblikává níž a představy - kojoti neběhají tak rychle ani nechňapají tak zlomyslně.

Je ještě další faktor, řekla mu jeho ospalá mysl. Mutanti mají nedostatek pracovní síly. Proto mají roboty a androidy.

Budou existovat způsoby, jak se můžete vypořádat s nedostatkem sil. Můžete vzít jeden život a rozdělit jej do mnoha.

Můžete vzít jeden mutantův život a můžete jej rozdělit na malé kousky, ty natáhnout a přinutit je žít déle a na cestě života dojít dál. V hospodaření s lidskými silami můžete udělat spoustu věcí, když víte, jak na to.

Kojoti nyní kroužili ještě pomaleji a oheň pohasínal a já tě, Crawford, zastavím, získám odpověď a ty jeden necitlivý člověče, já tě zastavím, Ann, já tě miluji a -

Potom, aniž si to uvědomil, usnul. Když se probudil, prudce se na posteli posadil.

Věděl to!

Třásl se v chladu letního úsvitu. Vystrčil nohy zpod pokrývky a na nahé kůži ucítil dotek studené podlahy.

Vickers doběhl ke dveřím, šklubnutím je otevřel a vyšel ke schodům, vedoucím dolů do haly pod ním.

"Flandersi!" zakřičel.

"Flandersi!"

Odněkud se objevil Hezekiah a stoupaje po schodišti, volal: "Co se děje, pane? Chcete snad něco?"

"Chci Hortona Flanderse!"

Další dveře se otevřely a v nich stál Horton Flanders. Pod lemem noční košile mu čouhaly kostnaté kotníky a na hlavě mu téměř trčely řídké vlasy.

"Co se děje?" mumlal, jazyk ztěžklý spánkem. "Nač všechen ten hluk?"

Vickers dlouhými kroky přešel halu, popadl ho za rameno a dožadoval se: "Kolik nás tady je? Do kolika androidů byl rozdělen život Jaye Vickerse?"

"Pokud mnou přestanete třást-"

"Přestanu, když mi řeknete pravdu."

"Rád," odvětil Flanders. "Jste tři. Jste vy a já a ..."

"Vy?"

"Jistě. Překvapuje vás to?"

"Ale jste o hodně starší než já."

"Udělalí jsme pořádný kus práce na syntetickém masu," řekl Flanders. "Nevidím důvod, proč byste měl být překvapen."

A jak si Vickers najednou uvědomil, překvapen nebyl. Bylo to, jako by si toho byl vždycky vědom.

"Ale co třetí?" zeptal se Vickers. "Řekl jste, že jsou tři. Kdo je další?"

"Zatím vám to neřeknu," pravil Flanders. "Neřeknu vám, kdo to je. Už teď jsem vám řekl příliš."

Vickers uchopil přední část Flandersovy noční košile a zkroutil tkaninu, až se Hortonovi těsně ovinula okolo hrdla.

"Tohle vám nepomůže," řekl Flanders. "Násilí není možné. Projevuje se pouze proto, že jsme se dostali do krize dřív, než jsme očekávali. Nebyl jste připraven na takové množství informací. Nebyl jste připraven je poznat. Náhodou jsme využili šance a postrčili vás příliš rychle. Pravděpodobně vám nemohu říci víc."

"Nebyl připraven k poznání!" opakoval Vickers divoce.

"Nebyl jste připraven. Měl jste mít více času. A odpovědět vám teď na vaše otázky, říci vám to nyní prostě není možné. To - vám vytvoří komplikace. Oslabí to vaši výkonnost a zmenší vaši hodnotu."

"Ale já odpověď už znám," řekl mu Vickers rozzlobeně. "Připraven nebo ne, znám odpověď pro Crawforda a jeho přátele a to je víc, než zbytek vás udělal za celý ten čas, co jste na tom strávili. Mám nyní odpověď, vše, v co jste doufal. Znáš tajnou zbraň a vím, jak ji paralyzovat. Řekl jste, že bych měl zastavit Crawforda a to já mohu."

"Jste si tím jistý?"

"Zcela jistý," řekl Vickers. "Ale ta další osoba, ta třetí..."

V mysli se mu objevilo plíživé, děsivé podezření.

"Musím to vědět," řekl.

"Nemohu vám to říci, prostě vám to nemohu říci," opakoval Flanders.

Vickersovo sevření noční košile povolilo, teď nechal ruku spadnout dolů. Neodbytné podezření mu trhlo a mučilo mysl, strašně, stále víc ho mučilo. Pomalu se otočil.

"Ano, jsem si jistý," řekl Vickers znovu. "Jsem si jist, že znám všechny odpovědi. Znáš je, ale k čemu to k čertu je."

Vešel do svého pokoje a zavřel dveře.

V jednu chvíli viděl svůj osud před sebou jasně a zřetelně. Uvědomil si skutečnost, že Kathleen Prestonová nemohla být ničím víc než upravenou osobou, která ho léta díky implantované vzpomínce na procházku v začarovaném údolí zaslepovala a bránila mu milovat Ann Carterovou láskou, kterou k němu ona určitě cítila, láskou zahalenou v jejich hloupém slovíčkaření a trpkém dohadování.

K tomu ještě přišlo poznání, že jeho rodiče už roky spí v přerušení života a čekají na příchod světa míru a porozumění, kterému tolik obětovali.

A on nebyl schopen obrátit se k nim zády.

Snad, jak si řekl, k tomu přistoupil nyní i další faktor - více životů z jednoho.

Byla to rozumná metoda a snad i správný postup, protože mutanti potřebovali pracovní sílu a když potřebujete pracovníky, provedete s tím, co máte k dispozici, to nejlepší, co lze. Do rukou robotů vložíte práci, kterou jim lze přenechat. Vezmete žijící muže a ženy a z každého života vytvoříte několik životů, které ubytujete v tělech vašich androidů.

Nebyl popravdě řečeno plnoprávný člověk, ale část jiné osoby, třetina z originálního Jaye Vickerse, jehož tělo leží a čeká na den, kdy se k němu opět život navrátí.

A také Ann Carterová nebyla plnoprávným člověkem, ale částí dalšího člověka. Snad částí - a poprvé dovolil svému podezření, aby se z něj stala jasná a strašná myšlenka - snad částí Jaye Vickerse, a sdílí s ním a s Flandersem život původně jedné osoby.

Nyní se dělí o jeden život tři osoby: on a Flanders a ještě někdo. Ta otázka ho mučila, šeptala v jeho mysli. Kdo může být ten třetí?

Tři osoby spojené společnou míchou, která z nich téměř dělá jediného člověka. Tři osoby musí nechat své životy vplynout zpět do těla původního Jaye Vickerse. A když se tak stane, napadlo ho, který z nich bude pokračovat jako Jay Vickers? Nebo snad nikdo z nich - bude to rovnocenné smrti a pokračování vědomí původního Jaye Vickerse? Nebo se všichni tři smísí, takže oživený Jay Vickers bude divnou trojitou osobností, kombinující jeho a Flanderse a někoho neznámého?

A láska, kterou choval k Ann Carterové? Tváří v tvář možnosti, že Ann může být ta neznámá, co s něžností, kterou k ní najednou ucítil po letech měsíčního světla a růží? Co teď s tou láskou?

Věděl, že taková láska být nemůže. Pokud by Ann byla třetí, nemohla by mezi nimi existovat láska. Nemůžete milovat sám sebe stejně jako někoho jiného. Nemůžete milovat svůj odlesk stejně, jako nemůže váš odlesk milovat vás. Nemůžete milovat člověka, který je vám bližší než sestra nebo matka...

Dvakrát poznal lásku ženy a dvakrát pocházela z něj samotného. Teď byl v pasti, nezbývala mu žádná jiná šance, než udělat práci, která mu byla určena.

Řekl Crawfordovi, že když se dozví, co se děje, vrátí se a řekne mu to a spolu se pokusí najít kompromis.

Ale teď poznal, že žádný kompromis neexistuje.

Ne, pokud byla jeho domněnka správná.

A Flanders prohlásil, že domněnky jsou lepší než zdůvodňování, že jsou vyzrálejší, dospělejší způsobem nacházení odpovědí a řešení problémů. Je to metoda, jak Flanders řekl, která skoncovala s nerovnou cestou zdůvodňování, kterou lidská rasa používala dlouhá léta svého vývoje.

Protože tajnou zbraní byla stará myšlenka promyšlené války, vedené s matematickým cynismem a vy kalkulovanou přesností.

A kolik válek, pomyslel si, mohla lidská rasa ještě přežít? A odpověď pravděpodobně zněla: Pouze jednu vážnější válku.

Mutanti byli faktorem pro přežití lidské rasy. Nezbývalo mu nic, ani Kathleen, ani Ann, a dokonce snad ani naděje na osobní lidství - musí pracovat co nejlépe, aby o kousek poponesl nejlepší naději lidské rasy.

Někdo zaklepal na dveře.

"Ano," řekl Vickers. "Vstupte."

"Snídaně už bude hotová, pane," pronesl Hezekiah, "hned, jak se oblečete."

Flanders čekal v jídelně, než Vickers sejde ze schodů.

"Ostatní odešli," pravil Flanders. "Mají svoji práci. A vy a já připravujeme spiknutí."

Vickers neodpověděl. Přisunul si židli a posadil se naproti Flandersovi. Sluneční světlo padalo oknem Flandersovi na ramena, jeho hlava vytvářela proti sklu zřetelný reliéf a vlasy nejasnou aureolu. Vickers viděl, že šaty má stále trochu ošuntělé a vázanka pamatovala lepší dny, ale pořád byla čistá. Vydrhnutá tvář zářila čistotou.

"Vidím, že vám Hezekiah našel šaty. Nevím, co bychom si bez něj počali. Stará se o nás."

"Také peníze," řekl Vickers. "Baliček ležel na šatníku spolu košilí a kravatou. Neměl jsem čas je spočítat, ale vypadá to na několik tisíc dolarů."

"Samozřejmě, Hezekiah myslí na všechno."

"Ale já nechci několik tisíc dolarů."

"Ale jděte," pronesl Flanders. "Máme jich žoky."

"Žoky!"

"Jistě. Vyrábíme je."

"Myslíte paděláte?"

"Ne, proboha, ne. Ačkoli nás to často napadlo. Další vlákno do tětiny našeho luku, řekněme."

"Míníte zaplavit normální svět padělanými penězi?"

"Nebudou padělané. Umíme peníze přesně duplikovat. Vypustíte do světa stovky miliard dolarů nových peněz a nastane ve finančním světě peklo."

"Stále v tom nevidím smysl," prohlásil Vickers. "Divím se, že jste to neudělali."

Flanders se na něj pronikavě zahleděl. "Mám pocit, že naše jednání neschvaluje."

"Do určité míry," pronesl Vickers.

Hezekiah přinesl ták s vysokými sklenkami pomerančového džusu, talíře s míchanými vejci a slaninou, toasty namazané máslem, sklenici džemu a konvici kávy.

"Dobré ráno, pane," pozdravil Vickerse.

"Dobré ráno, Hezekiahu."

"Všimli jste si," zeptal se robot, "jak je dneska ráno hezky?"

"Zpozořoval jsem to," souhlasil Vickers.

"Počasí je tu neobyčejně příjemné," podotkl Hezekiah. "Tvrdím, že je lepší, než na Zemi před námi."

Naservířoval jídlo a létacími dveřmi odešel do kuchyně, odkud byly slyšet zvuky obvyklé ranní práce.

"Jsme humánní," řekl Flanders, "tak humánní, jak to jen jde. Ale máme svoji práci a občas někoho klepneme přes prsty. Možná, že jsme nyní trochu hrubší, ale tlačí na nás. Kdyby to Crawford a jeho parta brali trochu méně vážně, bylo by vše v pořádku a my bychom nemuseli nikomu ubližovat. Za deset let to bude snazší. Za dvacet let to bude jistá věc. Ale teď to není ani jisté ani lehké. Nyní to znamená téměř revoluci. Kdybychom měli dvacet let času, byla by to evoluce.

Dejte nám čas a my převezmeme nejenom svět průmyslu a financí, ale také vládu. Ale oni nám čas nedají. Krize přišla příliš brzy."

"Co teď potřebujeme," prohlásil Vickers, "je krizi zrušit."

Flanders jako by ho neslyšel. "Založili jsme stínové společnosti," pokračoval. "Založili bychom jich víc, ale chybí nám lidé dokonce i do současných obchodů. Dejte nám lidi a daleko více rozvineme výrobu určitých základních součástí. Ale potřebovali jsme mít pár lidí na tolika jiných místech - v určitých krizových bodech nebo na hledání ostatních mutantů, aby se připojili k naší skupině."

"Musí být mnoho mutantů," řekl Vickers.

"Je jich mnoho," souhlasil Flanders, "ale velké procento jich je natolik zapleteno do záležitostí normálního světa, že je nemůžete vyhnat. Vezměte si mutantího muže ženatého s normální ženou. Jednoduše nemůžete, ve jménu humanity, rozbít šťastné manželství. Řekněme, že některé jejich děti jsou mutanty - co s tím asi můžete udělat? Nemůžete dělat nic. Jednoduše je pozorujete a čekáte. Když vyrostou a odejdou si za svým, můžete je kontaktovat. Ale předtím ne. Vezměte si bankéře nebo průmyslníka, na jehož ramenou leží celé ekonomické impérium. Řekněte mu, že je mutant, a on se vám vysměje. Našel své místo v životě, je spokojený. Veškeré jeho idealistické nebo liberální smýšlení zmizelo pod maskou tvrdé individuality. Je oddán životnímu stylu, který vytvořil, a my nemůžeme nabídnout nic, co by ho zajímalo."

"Mohli jste zkusit nesmrtelnost," navrhoval Vickers.

"Nemáme nesmrtelnost."

"Měli jste zaútočit na vládní úroveň."

Flanders potřásl hlavou. "Nemohli. Trochu jsme to zkusili, ale ne moc. Kdybychom měli tisíce důležitých postů ve vládách celého světa, udělali bychom to rychle a lehce. Ale neměli jsme tisíce mutantů, které bychom mohli trénovat na vládní a diplomatickou práci.

Pomocí rozličných metod jsme odvraceli krizi za krizí. Karbohydráty nás zbavily situace, která by vyústila ve válku.

Před lety jsme pomohli Západu získat vodíkovou bombu, abychom zadrželi Východ, právě když byl připraven udeřit.

Ale nebyli jsme dost silní a neměli jsme dost času na provedení dobře definovaných dlouhotrvajících programů, takže jsme museli improvizovat. Začali jsme s vynálezy, protože to byla jediná rychlá cesta, kterou jsme znali, jak oslabit socio-ekonomický systém na Zemi a samozřejmě také proto, že dříve nebo později budeme čelit síle spojeného pozemského průmyslu."

"Co jiného byste mohl očekávat?" zeptal se Vickers. "Vměšoval jste se..."

"Myslím, že ano," řekl Flanders. "Řekneme, Vickersi, že jste chirurg a máte pacienta trpícího rakovinou. Ve snaze pacientovi ulehčit nebudete váhat s operací. Budete co nejhorlivěji zasahovat do pacientova těla."

"Předpokládám, že budu."

"Lidská rasa," pronesl Flanders, "je náš pacient. Má zhoubný nádor. My jsme chirurgové. Pro pacienta to bude bolavé, bude následovat období zotavování, ale přinejmenším bude pacient žít. Mám ty nejvážnější obavy, že by lidská rasa nepřežila další válku."

"Ale násilné metody, jež používáte!"

"Ne, počkejte chvíli," namítl Flanders. "Myslíte si, že musí existovat další způsoby a já s vámi souhlasím, ale většina z nich by se stejně protivila lidskosti. A staré lidské metody byly odmítnuty již dávno. Lidé volali po míru a kázali o lásce k lidem, ale mír nebyl, jen bohoslužby. Chtěl byste po nás, abychom pořádali konference?

Nebo bychom měli jít před lid, před hlavy států a říci jim, že jsme nové mutace rasy a že naše schopnosti a znalosti jsou větší než jejich a oni by měli nechat vše na nás, že přineseme světu mír? Co by se potom stalo? Mohu vám říci, co by se stalo. Nenáviděli by nás a vyhnali by nás. Takže nemáme možnost volby. Musíme pracovat v utajení a napadat klíčové body. Nic jiného nefunguje."

"Vše, co jste řekl," pravil Vickers, "může být pravda, co se týká 'lidí', ale co osoba, jedinec? Co takhle kamarád, který by dostal do zubů?"

"Byl tady ráno Asa Andrews," odvětil Flanders. "Povídal, že jste byl u něj a pak jste zmizel, měl starost, co se s vámi stalo. Ale to jen mimochodem. Co chci, je zeptat se: řekl byste, že Asa Andrews je šťastným člověkem?"

"Nikdy jsem neviděl nikoho šťastnějšího."

"A přece jsme u něj zasáhli. Vzali jsme mu práci - práci, která musela uživit jeho rodinu, ošatit je a zabezpečit jim střechu nad hlavou. Hledal práci a nemohl žádnou najít. Když nakonec přišel požádat o pomoc, věděli jsme, že můžeme za to, že ztratil práci, že jsme ho nakonec donutili se vystěhovat a stát na ulici a nevědět, kam si jeho rodina dnes v noci lehne. Tohle všechno jsme způsobili, ale nakonec je šťastný. Po celé Zemi jsou tisíce dalších, u kterých jsme zasáhli a teď jsou šťastní. Šťastní, musím tvrdit, díky našemu zásahu."

"Ale nemůžete popřít," tvrdil Vickers, "že je vaše štěstí zadarmo. Nemyslím tím ztrátu zaměstnání, život z milosti, ale co přišlo potom. Usídlili jste je zde, na Zemi, v něčem, co tak rádi nazýváte zemědělsko - feudální období, ale sebehezčí jméno nemůže popřít fakt, že usídlením zde ztratili mnoho z hmotných výhod lidské civilizace."

"Vzali jsme jim," řekl Flanders, "jen o trochu víc než nůž, kterým podříznu susedovi hrdlo. Vše, co jsme jim vzali, se jim časem v plném rozsahu vrátí a s fantastickým úrokem. Protože doufáme, pane Vickersi, že přijde doba, kdy budou všichni jako my, že celá rasa bude moci mít všechno, co máme my."

Nejsme podivíni, chápejte, ale lidské bytosti, další krok v evoluci. Jsme pouze den nebo dva vpředu, krok nebo dva před ostatními. Aby člověk přežil, musel se změnit, musel imitovat, musel se stát něčím lepším. Jsme pouze první předchůdci mutací pro přežití. A protože jsme první, musíme bojovat a zdržovat. Musíme zápasit o čas, aby nás dohonili i ti ostatní. Nehleďte na nás jako na skupinu privilegiovaných osob, neboť jsme všichni lidé."

"Lidé," řekl Vickers kysele, "jak to tak vypadá, mají na váš boj o čas a na jejich záchranu rozdílný názor. Nahoře, na našem světě, rozbíjejí obchody s vynálezy, pronásledují mutanty a větší je na lampy."

"Proto jste přišel," zdůraznil Flanders.

Vickers přikývl. "Prostě po mně chcete, abych zastavil Crawforda."

"Řekl jste, že můžete."

"Měl jsem tušení," řekl Vickers.

"Vaše předtuchy, můj příteli, jsou přesnější, než vyzrálé uvažování."

"Budou potřebovat pomoc," pronesl Vickers.

"Vše, o co si řeknete."

"Chci nějaké pionýry - muže jako je Asa Andrews, poslat nazpátek, aby pracovali jako misionáři."

"Ale to nemůžeme," protestoval Flanders.

"Ať také bojují," řekl Vickers. "Nemohou očekávat, že budou jen sedět a nepohnou ani palcem u nohy."

"Pracovat jako misionáři? Chcete, aby se vrátili a vyprávěli o těchto ostatních světech?"

"To přesně chci."

"Ale nikdo jim neuvěří. Při současné situaci na Zemi se jich zmocní dav a zlynčuje je."

Vickers potřásl hlavou. "Jedna skupina jim věřit bude - Předstírači. Nevidíte, že Předstírači utíkají od reality? Předstírají, že se vrátili zpět a žijí ve starém Londýně a v mnoha dalších minulých érách, ale i tam nacházejí jisté omezující vlivy, určité zasahování do jejich vlastní svobodné vůle a bezpečnosti."

Ale tady je úplná svoboda a bezpečí. Tady se mohou vrátit k prostotě, k nekomplikovanému životu, po kterém touží.

Nezáleží na tom, jak fantasticky to zní, Předstírači se té šance chytí."

"Jste si tím opravdu jist?" zeptal se Flanders.

"Stoprocentně."

"Ale to není vše. Máte ještě něco jiného?"

"Je toho víc," řekl Vickers. "Kdyby se vyskytla okamžitá potřeba karbohydrátů, mohli byste ji splnit?"

"Myslím, že mohli. Můžeme přestavět naše továrny. Jsou nyní zaměřené na obchod se součástkami a také na karbohydráty. K rozdělení karbohydrátů jsme museli vytvořit něco na způsob černého trhu. Kdybychom vystupovali otevřeně, Crawford se svou skupinou by naši distribuci rozbil."

"Poprvé snad ano," souhlasil Vickers. "Ale ne nadlouho. Zvláště, když by desítky tisíc lidí byly připraveny bojovat, aby dostaly své karbohydráty."

"Když budou karbohydráty potřeba," řekl Flanders, "budou na místě."

"Předstírači uvěří," prohlásil Vickers. "Jsou zralí pro víru, pro jakýkoliv druh fantastické víry. Pro ně to bude křížová výprava do představitivosti. U normální populace jsme bez šancí, ale získáme velkou část lidí, kteří prchají před nemocemi svého světa. Všechno, co potřebují, je jiskra, slovo - nějaký druh slibu, že mimo duševního úniku existuje šance na únik reálný. Mnoho lidí bude chtít jít do druhého světa. Jak rychle je sem můžete přenést?"

"Tak rychle, jak budou přicházet," odvětil Flanders.

"Mohu se na to spolehnout?"

"Můžete se na to spolehnout." Flanders potřásl hlavou. "Nevím, co plánujete. Doufám, že vaše tušení je správné."

"Řekl jste, že je," prohlásil Vickers.

"Víte, proti čemu jdete? Víte, co zamýšlí Crawford?"

"Myslím, že připravuje válku. Řekl, že jde o tajnou zbraň, ale jsem přesvědčen, že jde o válku."

"Ale válka..."

"Podívejte se na válku," řekl Vickers, "trochu jinak, než se na ni díváte, trochu jinak, než ji vidí historikové. Podívejte se na ni jako na obchod. Protože válka, v určitých aspektech, je přesně byznys. Když jde zem do války, znamená to, že dělníci, průmysl a výrobní prostředky jsou mobilizovány a kontrolovány vládou. Obchodník hraje stejně důležitou roli jako voják. Bankéř a průmyslník jsou v sedle stejně jako generál."

Půjdeme ještě o krok dál. Představte si válku, která probíhá pouze kvůli obchodu - kvůli jasnému obchodnímu plánu získat a udržet kontrolu nad ohroženými oblastmi. Válka by znamenala, že systém nabídky a poptávky se zastaví a určité civilní věci se přestanou vyrábět a že vláda může zničit každého, kdo by se je pokusil prodávat..."

"Třeba auta," řekl Flanders, "a zapalovače a dokonce žiletky na holení."

"Přesně," odpověděl mu Vickers. "Tímto způsobem mohou získat čas, protože oni potřebují čas stejně naléhavě jako my. Pod vojenskou záminkou se naprosto zmocní kontroly nad světovou ekonomikou."

"Podle toho, co říkáte," pravil Flanders, "plánují, že po dohodě zahájí válku."

"Jsem o tom přesvědčen," řekl Vickers. "Budou to držet na minimu. Snad jedna bomba na New York jako odplata za jednu bombu na Moskvu a další na Chicago za bombu na Leningrad. Pochopil jste - válka omezená gentlemanskou dohodou. Bojování jen tolik, aby všechny přesvědčili, že válka je reálná."

Ale ať je to jakkoliv předstírané, spousta lidí zemře a stále bude trvat nebezpečí, že se někdo opravdu rozzlobí a místo jedné bomby na Moskvu pošle dvě. Nebo jinak - nějaký admirál může být příliš nadšený a přesný a potopí loď, o které

nebyla v dohodě řeč, nebo nějaký generál -"

"To je přepjaté," řekl Flanders.

"Zapomněl jste, že jsou úplně zoufalí. Zapomněl jste, že všichni - Rus, Američan, Francouz, Polák i Cech bojují za způsob života, který na Zemi vytvořil člověk. Musíme jim připadat jako nejzvrhlejší nepřítel, kterému kdy lidstvo čelilo. Pro ně jsme lidožravou obludou a zlomyslnými skřety z dětských pohádek. Hodně se bojí."

"A vy?" zeptal se Flanders.

"Vrátím se zpět na starou Zemi, až na to, že jsem ztratil vlčka. Nevím kde, ale..."

"Nepotřebujete vlčka. Ten byl pouze pro nováčky. Musíte pouze chtít proniknout do dalšího světa. Jakmile se vám to jednou povede, je to hračka."

"A když se budu potřebovat s vámi spojit?"

"Vaším mužem je Eb," řekl Flanders. "Jděte za ním."

"Pošlete Asu a ostatní zpět?"

"Uděláme to."

Vickers se zvedl a napřáhl ruku.

"Ale," pronesl Flanders, "nemusíte odcházet hned teď. Sedněte si a dejte si další šálek kávy."

Vickers potřásl hlavou: "Bojím se, co se děje."

"Roboti vás mohou okamžitě donést do New Yorku," navrhl Flanders. "Odtamtud se můžete vrátit na starou Zemi."

Vickers řekl: "Chci čas na rozmyšlenou, musím si ujasnit některé plány - vy byste řekl tušení. Ale myslím, že budu raději chtít začít přímo odsud než z New Yorku."

"Kupte si auto," poradil Flanders. "Hezekiah vám nechá dostatek hotovosti, abyste si koupil vůz a ještě vám zbylo. Eb bude mít další, kdybyste potřeboval. Cestovat jiným způsobem nebude bezpečné. Budou pokládat pasti na mutanty. Celou dobu vás budou sledovat."

"Budu opatrný," slíbil Vickers.

Pokoj byl zaprášený a plný pavučin. Prázdný vypadal o hodně větší než ve skutečnosti. Ze zdí se odlupovaly tapety a popraskaná omítka vytvářela klikaté rýhy, které připomínaly blesky běžící ze stropu na podlahu.

Ale bylo vidět, že tapety byly kdysi plné barev, ozdobené kyticemi a motivy pastýřů hlídajících kudrnaté ovce. Pod nánosem prachu bylo vidět dřevěné obložení, stále ještě navoskované, připravené opět zazářit, až bude zachráněno ze zapomnění.

Vickers se uprostřed pokoje pomalu otočil a uviděl, že dveře i okna jsou na svých místech stejně jako v tom druhém pokoji, kde právě po snídani vstal ze židle. Ale tady byly dveře do kuchyně otevřené a okna temná zavřenými okenicemi.

Udělal pár kroků a spatřil, že zanechal v prachu otisky nohou. Šlápoty začínaly vprostřed místnosti. Žádné stopy nevedly doprostřed pokoje. Prostě tam jen začínaly.

Stál, prohlížel si pokoj a pokoušel si ho vybavit, jak ho znal - ne před méně než šesti sekundami, ale když ho uviděl poprvé, před dvaceti lety.

Nebo to byla jen fantazie? Byl už někdy ve skutečnosti v tomto pokoji? Byla zde někdy Kathleen Prestonová?

Věděl, že rodina Vickersova, chudá farmářská rodina, žila ne více než míli od místa, kde stál. Přemýšlel o nich

- žena, statečná ve svých rozedraných šatech a šedavě hnědém svetru; muž s žalostně malou poličkou knih u postele, jenž měl ve zvyku sedat ve vybledlém pracovním obleku a příliš velké košili a číst knihy v kalném žlutém světle petrolejové lampy; chlapec, roztěkané dítě, jež mělo příliš mnoho představivosti a jednou vešlo do pohádkové země. Maškaráda, pomyslel si - trpká maškaráda, naslouchací stanoviště postavené pro vyzvídání nepřátelských hovorů. Ale byla to jejich práce a dělali ji dobře, sledovali, jak jejich syn roste, a podle způsobu dospívání poznali, že nebyl vržen zpět, ale je jedním z nich.

Oni dva, kteří po celé roky působili jako osamělí farmáři, nyní čekali, schouleni v obyčejném úkrytu, se kterým se pro ně nikdy nepočítalo, na den, kdy budou moci zaujmout zákonné místo ve společnosti, pro kterou stáli jako předsunutá hlídka velkého cihlového domu stojícího hrdě na svém kopci.

Nemohl se k nim obrátit zády. Teď již ani nemusel - protože měl jedinou možnost.

Přešel jídelnou a halou k zavřeným domovním dveřím. Za sebou nechával v prachu stopy.

Venku za dveřmi už věděl, že nic neexistovalo - nebyla Ann ani Kathleen ani jeho domov, nic, jen studené ostří služby životu, který si zvolil.

Malá vesnička snící v hlubokém létě; jízdní kola a sklápěcí nákladní vozy; stín stromů podél úzkých cest k domovu; první načervenalá raná letní jablka v ovocných sadech; přátelské dunění velikých nákladních aut, když prosvístěla po dálnici; způsob, jakým se na vás usmála dívka za pultem, když jste zastavili na odpočívadle na šálek kávy - to vše na malou chvíli způsobilo, že když Vickers ucítil dobrotu a laskavost vyzařující z těchto věcí, jež viděl, slyšel a cítil, na malý okamžik zapochyboval.

Není nic špatného, řekl si pro sebe, na malé vesničce nebo na nákladácích nebo na dívce, která se usmívá. Lidský svět byl příjemným a plodným místem, kde lze žít.

Potom se mutanti se svými plány zdáli být noční můrou vytrženou z nějaké nedělní novinové přílohy. Když jel krajem, divil se, proč jednoduše nesjede z cesty a neopustí auto a sám neodejde do šťastného života, jež viděl na každém kroku. Určitě by se našlo místo pro muže jako je on, někde na rovinatých polích kukuřice, kde osady přiléhají ke každé zatáčce cesty, kde může člověk najít mír a bezpečí.

Ale neochotně připustil, že tyto věci nehledá jen sám pro sebe. Hledal místo, kde by se ukryl před věcmi, které visely ve vzduchu. Věděl, že v touze opustit auto u cesty a odejít by reagoval na stejný hluboký strach jako Předstírači, když citově utíkali do jiných časů a míst. Snaha uprchnout ho nutila opustit vůz a najít místo schované v klidu kukuřičných

poli.

Ale dokonce ani zde, v zemědělském srdci kontinentu, nebyl opravdový mír a bezpečí. Bylo tu hmotné zajištění a chvílemi určitá míra bezpečnosti - pokud jste nikdy nečetl noviny ani neposlouchal rozhlasové vysílání a nemluvil s lidmi. Protože, jak zjistil, známky ztraceného bezpečí lze nalézt kdekoli, kam dopadnou sluneční paprsky, na každém schodu přede dveřmi, na každém domově, v krámu na každém rohu.

Přečetl si noviny. Zprávy byly špatné. Poslouchal rádio a komentátoři hovořili o nové a hlubší krizi, než jaké kdy svět čelil. Naslouchal lidem bavícím se ve vestibulech hotelů, kde se zastavil na noc, nebo v jídelnách, v nichž během cesty jedl. Mluvili a potřásali hlavami, bylo vidět, jak jsou ustaraní.

Povídali: "Čemu nerozumím, je to, jak se vše mohlo změnit tak rychle. Jen před jedním nebo dvěma týdny to vypadalo, že se Východ a Západ spojí proti mutantům. Konečně mají důvod, proč bojovat společně místo vzájemné války, ale teď se vše obrací a je to horší než kdy jindy."

Říkali: "Pokud se zeptáte mě, tak celou záležitost s mutanty rozvířili komouši. Dejte na mě, jsou za tím vším."

Povídali: "To snad není možné. Dnes večer sedíme miliony mil daleko od války a vše je klidné a plné míru. A zítra..."

A zítra a zítra a zítra.

Říkali: "Kdyby to bylo na mně, spojil bych se s těmi mutanty. Vyhrnou si rukávy a pošlou ty komouše přímo do pekla."

Povídali: "Jak jsem říkal už před čtyřiceti lety, nikdy jsme neměli na konci druhé světové války rušit mobilizaci. Měli jsme na ně potom udeřit. Srazili bychom je na kolena za měsíc nebo za dva."

Říkali: "Příšerné na tom je, že nikdy nic nevíte přesně. Nikdo vám nikdy neřekne všechno a pokud to udělá, není něco v pořádku."

Povídali: "Neztrácel bych ani jednu prokletou minutu. Naložil bych nějaké bomby a hodil je na ně."

Naslouchal jejich řečem, v nichž neexistoval kompromis nebo porozumění. Nevyskytovala se naděje, že by válka mohla být odvrácena.

"Jestliže ne teď," říkali, "přijde válka za pět nebo deset let, takže se s tím raději vypořádáme hned. Uhoďme první. Ve válce, jako bude tahle, nejsou druhé šance. Buď my, nebo oni..."

A tak dokonale pochopil, že i tady, v srdci národa, na farmách, v malých vesničkách a jídelnách u cesty, vše nenávisť. Takové bylo, řekl si pro sebe, měřítko kultury vybudované na Zemi - kultury založené na nenávisti a strašné pýše, na podezřívání každého, kdo nemluví stejným jazykem nebo nejí stejná jídla nebo se neobléká stejně jako vy.

Byla to pokřivená mechanická kultura rachotivých válečných strojů, technický svět, poskytující pohodlí, ale ne lidskou spravedlnost nebo bezpečnost. Byla to kultura, jež pracovala s kovem, pronikla do nitra atomu, ovládla chemikálie a vybudovala komplikované a nebezpečné stroje. Byla zaměřená na techniku a ignorovala obecně platné zákony, takže člověk mohl stisknout tlačítko a zničit vzdálené město, aniž věděl nebo se dokonce staral o životy a zvyky, myšlenky a naděje a víru lidí, které zabil.

Pod úlisným povrchem bez špetky lidského porozumění bylo slyšet varovné dunění strojů, soukolí, ozubených kol, hnacích řetězů a generátorů, které zde stály jako milníky na cestě ke katastrofě.

Řídil, jedl a opět řídil. Jedl a spal a řídil. Pozoroval kukuřičná pole a červenající jablka v ovocných sadech, slyšel písně sekáčů a cítil vůni jetele, díval se do nebe a pociťoval hrozný strach, který na obloze visel. Věděl, že Flanders měl pravdu, když říkal, že člověk, aby přežil, musel zmutovat, a přeživší mutace musí zvítězit dřív, než vypukne bouře nenávisti.

Ale sloupce denního tisku a zuřivé čtvrt hodinovky komentátorů nevyplňovaly pouze zprávy o blížící se válce.

Stále tu byla hrozba mutantů a nenávisť k nim, pokračovalo nabádání lidí, aby neustávali v hledání mutantů.

Vyskytovaly se nepokoje a lynčování, hořely obchody s vynálezy.

A ještě něco jiného:

Zemí se šířily šeptané zprávy, které se vyprávěly na rozích obchodů, na zaprášených křižovatkách a na temných místech větších měst - zprávy, že existuje další, zcela nový svět, kde může každý začít znovu, kam lze uniknout před tisíce let hromaděnými chybami současného světa.

Tisk se zpočátku choval ostražitě, potom vydal opatrné zprávy s velmi malými titulky. Komentátoři vypadali ze začátku stejně obezřetní, ale nakonec se do toho obuli. V několika málo dnech stály vedle sebe v jednom řádku zprávy o blížící se válce se zprávami plnými nenávisti k mutantům a se zprávami o jiném světě, o divných lidech se zářícíma očima, kteří mluvili s nějakými jinými lidmi (vždy s jinými lidmi), kteří prohlašovali, že přišli odtamtud.

Bylo cítit, že svět balancuje na hraně a je strnulý jako náhlé, pronikavé zazvonění telefonu uprostřed neživé noci.

Setmělý Cliffwood voněl po domovu. Vickers jel ulicemi a když pomyslel na to, jak přemýšlel, že se zde usadí a stráví léta psaním, kdy bude klást hluboké vnitřní myšlenky na papír, sevřelo se mu hrdlo lítostí.

Tady stál jeho dům s jeho nábytkem, rukopisy a hrubě otesanými policemi držícími tíhu knih. Ale domov tu už delší dobu nebyl. Teď věděl, že už nikdy nebude. A to není všechno, pomyslel si. Země, původní lidská Země - Země s velkým Z - už pro něj také nepředstavovala domov a už nikdy představovat nebude.

Nejdříve by se měl podívat za Ebem a potom jít do svého domu a vzít rukopisy. Napadlo ho, že mohl dát poznámky Ann; schovala by mu je.

Vzápětí ho napadlo, že bude muset najít nějaké jiné místo na bydlení, protože nechtěl vidět Ann - ačkoli to nebyla úplně pravda. Chtěl ji vidět, ale věděl, že by neměl, protože nyní mezi nimi leželo téměř nezvratné poznání, že on i ona jsou částmi jednoho života.

Dojel s autem na parkoviště před Ebovým domem a chvíli jen seděl a rozhlížel se, překvapen čistotou domu a dvora, protože Eb žil sám, bez ženy a dětí, a nebylo obvyklé, aby osamocený muž udržoval domov tak uklizený.

Stráví s Ebem jen minutku, řekne mu, co se stalo, co se chystá, dohodne se, jak s ním zůstat v kontaktu a naučí se od něj cokoliv, co za to bude stát.

Zavřel dveře auta a přešel přes chodník, šmátral po závoře u branky do dvora. Skrz listí stromů padalo měsíční světlo a vytvářelo na cestě skvrny stínů. Zamířil k verandě a až teď si uvědomil, že se v domě nikde nesvítí. Zaklepal na dveře, protože z pokerových sezení a dalších nepravidelných návštěv věděl, že Eb nemá zvonek. Nic se neozvalo. Čekal a nakonec znovu zaklepal. Potom se otočil ode dveří a sešel dolů na chodník. Možná je Eb ještě v garáži, kde pracuje přes čas na nějaké naléhavé zakázce, nebo může být v hospodě a dává si jedno s chlapci. Sedne si do auta a počká na Eba. Pravděpodobně by nebylo bezpečné jít do obchodního centra městečka, kde by ho poznali.

Kdosi se zeptal: "Hledáte Eba?"

Vickers se otočil za hlasem. Uviděl, že u plotu stojí soused z vedlejších dveří.

"Ano. Hledal jsem ho."

Pokoušel si vzpomenout, kdo může být ta osoba za plotem. Někdo, koho znal, někdo, kdo ho mohl poznat?

"Jsem jeho starý přítel," prohlásil Vickers. "Právě projíždím městem a myslel jsem si, že se zastavím a pozdravím ho."

Muž prošel mezerou v plotě a kráčet po trávníku.

Zeptal se: "Jak dobře jste znal Eba?"

"Ne moc dobře," odvětil Vickers. "Neviděl jsem ho deset nebo patnáct let. Vyrůstali jsme spolu jako děti."

"Eb je mrtvý," pravil soused.

"Mrtvý!"

Soused si odplívl. "Byl jedním z těch zatracených mutantů."

"Ne," protestoval Vickers. "Ne, nemohl jím být."

"Byl. Měli jsme tu ještě dalšího, ale utekl. Vždycky jsme měli podezření, že ho Eb varoval."

Krutost a zášť sousedových slov naplnily Vickerse pocitem naprosté hrůzy.

Dav zabil Eba. Ti lidé by zabili i jeho, kdyby věděli, že se vrátil do města. A za chvíli se to dozví, za minutu ho soused pozná - teď už Vickers poznal, kdo je to. Obézní individuum, které pracovalo na masném trhu v jednom z mnoha městských obchodů. Jmenoval se - ale na tom doopravdy nezáleželo.

"Připadá mi," prohlásil soused, "že jsem vás už někde viděl."

"Musíte se mýlit. Nikdy předtím jsem na Východě nebyl."

"Váš hlas..."

Vickers udeřil s veškerou silou, kterou měl, vyrazil pěsti zdola a zaútočil spodním hákem, stočil tělo za pěstí a vložil do úderu celou svoji váhu.

Zasáhl muže do tváře, ucítil náraz masa na maso, kosti na kost, ozval se zvuk jako šlehnutí biče a muž šel k zemi.

Vickers nečekal. Otočil se a běžel jako o závod k brance. Málem vyrval dveře auta z pantů, jak se pokoušel dostat dovnitř. Divoce otočil startérem, dupl na plyn a auto vyrazilo ulicí, zasypávalo keře štěrkem odletujícím od vyděšených kol.

Ruku měl od silného úderu necitlivou a když ji položil před osvětlenou přístrojovou desku, uviděl, že má kotníky rozbité a kape z nich krev.

Měl několikaminutový náskok - tak dlouho může sousedovi trvat, než si uvědomí, co se stalo. Ale jakmile se postaví na nohy a dostane se k telefonu, začne pronásledování. Budou křičet a honit ho na ječících pneumatikách s brokovnicemi, puškami a lany.

Musí uniknout. Teď byl sám.

Eb byl mrtvý, - napaden bez varování, s jistotou, bez šance na útěk do další Země. Eb byl zastřelen nebo zbičován nebo ukopán k smrti. A Eb byl jeho jediným kontaktem.

Teď už nebyl nikdo než on a Ann.

A Ann, dal-li bůh, dokonce ani nevěděla, že je mutant.

Narazil na dálnici a sjel do údolí, protože mu docházel benzín.

Vzpomněl si, že nějakých deset mil po dálnici je stará zapomenutá cesta. Tady šlo schovat auto, počkat, až bude bezpečno a vyrazit na druhou stranu. Ačkoli cesta zpátky nebude příliš bezpečná.

Možná by bylo lepší utéct do kopců a skrýt se, dokud se lovci nepřezhenu.

Ne, řekl sám pro sebe, nic není bezpečné.

A neměl času nazbyt.

Musí se dostat ke Crawfordovi a odvrátit ho od jeho nejlepších záměrů. A musí to udělat sám.

Na opuštěnou cestu narazil v půlce dlouhého strmého kopce. Zatočil s autem a kodrcal se asi sto stop, potom vystoupil a vrátil se na rozcestí.

Schovaný za skupinou stromů pozoroval projíždějící a skřípající auta, ale neexistoval způsob, jak poznat, které ho pronásleduje.

Potom uviděl starý rozvrzaný nákladák; pomalu šplhal do kopce a motor vyl.

Sledoval ho a v mysli mu dozrával nápad.

Když se vůz dokodrcal až k němu, uviděl, že nákladní prostor je vzadu zakončen jen postranicemi.

Vyběhl do jízdniho pruhu a běžel podél, zachytil se a vyskočil. Prsty dosáhl na horní hranu postranic, vytáhl se nahoru a vyškrábal se přes kupu krabic, naskládanou na korbě.

Skrčil se a upřeně zíral na cestu za sebou.

Jak lovené zvíře, napadlo ho, zvíře pronásledované lidmi, kteří kdysi byli jeho přáteli.

Po deseti mílech cesty někdo nákladák zastavil.

Hlas se zeptal: "Neviděl jste cestou někoho? Třeba jak šel?"

"K čertu, ne," prohlásil řidič nákladního auta. "Neviděl jsem ani duši."

"Hledáme mutanta. Počítáme, že musel někde odstavit auto."

"Myslel jsem, že jsme se jich už všech zbavili," řekl řidič.

"Ne všech. Možná, že utekl do kopců. Pokud ano, tak ho dostaneme."

"Zase vás zastaví," řekl další hlas. "Telefonovali jsme na oba směry. Zřizují silniční zátarasy."

"Budu mít oči otevřené," řekl řidič.

"Máte zbraň?" Ne."

"Ne."

"Dobře, přesto se dívejte."

Když se nákladák odvalil, uviděl Vickers na cestě dva muže. Pušky, které nesli, se třpytily v měsíčním světle.

Obezřetně se pustil do práce, posunul pár krabic a vyrobil si tak úkryt.

Nemusel se obtěžovat.

Nákladní auto bylo zastaveno ještě na třech dalších zátarasech. Na žádném z nich neudělal nikdo nic jiného, než posvítit do kabiny. Hledali lhostejně, byli přesvědčeni, že takhle lehce mutanta najít nemohou, snad si mysleli, že už zmizel, tak jak to udělalo již tolik mutantů varovaných předem.

Ale Vickers si nemohl dovolit takhle utéci. Měl na Zemi práci.

Věděl, co v obchodě najde, ale stejně tam šel, protože to bylo jediné místo, o kterém si myslel, že tam může navázat kontakt. Ale obrovská výkladní skříň byla rozmlácená a dům byl tak rozbitý, jako by překážel v cestě cyklonu.

Dav se tady vyřádl.

Stál před dírou v rozbitém okně a zíral na zbytky domu. Vzpomínal na den, kdy šli s Ann na autobusovou zastávku a zastavili se tu. Dům, jak si vzpomněl, měl na střeše korouhvičku ve tvaru letící kachny a ve dvoře sluneční hodiny a ve vjezdu stálo auto, ale teď zmizelo. Bylo pravděpodobně vytaženo do ulice a rozbito stejně jako jeho vůz v malém městě v Illinois.

Odvrátil se od výlohy a pomalu kráčet ulicí. Sám pro sebe si řekl, že by bylo pošetilé jít do výstavní místnosti, ale byla to určitá šance - ačkoli malá. Ale věděl, že takové jsou všechny jeho šance.

Na rohu zabočil. Na zaprášené křižovatce stál přes ulici dost veliký dav. Lidé naslouchali někomu, kdo vyšplhal na lavičku z parku a promlouval k nim.

Vickers líně přešel přes ulici a zastavil se naproti davu.

Muž na lavičce si sundal kabát, vyhrnul rukávy a povolil kravatu. Mluvil téměř konverzačním tónem, ačkoli se jeho slova jasně nesla přes park k místu, kde stál Vickers.

"Až přiletí bomby," zeptal se muž, "co"se stane? Říkají: nebojte se. Říkají: zůstaňte ve svém zaměstnání a nebojte se. Řekli vám, abyste zůstali a nebáli se, ale co udělají, až tady budou bomby? Pomohou vám potom?"

Udělal pauzu a dav byl strnulý, napjatý ve strašném tichu. Byly cítit zauzlované svaly, těsně sevřené pěsti a ruce, tisknouce srdce tak dlouho, dokud celé tělo nevychladne. A byl cítit strach -

"Nepomohou," prohlásil řečník schválně pomalu. "Nepomohou vám, protože bude na veškerou pomoc pozdě. Budete mrtví, přátelé. Mrtví ve slunci, které vzplane nad městem, jako desetitisíce jiných. Mrtví, změnění v nic, v pár atomů. Zemřete..."

Z dálky se ozval zvuk sirény a dav se nepokojně, skoro nazlobeně pohnul.

"Zemřete," prohlásil řečník, "a to nemusíte, protože jsou další světy, které na vás čekají.

Klíčem k jiným světům je chudoba. Chudoba je vaším lístkem na cestu tam. Všechno, co potřebujete, je skončit s vaší prací a dát pryč vše, co vlastníte - odhodit vše, co máte. Můžete jít jen s prázdnýma rukama..."

Houkačky se ozvaly blíže a dav zašuměl, zabouřilo v něm, jako kdyby se nějaké velké zvíře probouzelo ze spánku. Zvuk jeho hlasu se nesl přes náměstí jako náhlý šelest listů ve větru, který se zvedne před bouří.

Řečník opět zvedl ruku a okamžitě nastalo ticho.

"Přátelé," řekl, "proč nedáváte pozor? Další světy na vás čekají. Chudí půjdou první. Chudí a zoufalí, ti, pro které svět, na kterém stojíte, už nemá smysl. Můžete jít pouze jako naprosto chudí, s prázdnýma rukama, bez majetku.

V těch dalších světech nejsou žádné bomby. Tam se začíná znova. Zcela nový svět, téměř stejný jako tenhle, kde jsou stromy a tráva a úrodná zem a zvěř v lesích a v řekách ryby. Místo, o kterém jste snili. A je tam mír."

Nyní se ozvalo více sirén. Blížily se.

Vickers sestoupil z chodníku a rozběhl se na druhou stranu ulice.

Na rohu zahoukal policejní vůz, poskakoval, jak se snažil vyrovnat smyk, pneumatiky na silnici hvízдалy a siréna kvílela, jako by byla v agónii.

"Promiňte?"

Už téměř na obrubníku Vickers zakopl a upadl jak široký, tak dlouhý. Instinktivně natáhl ruce a nohy a vrhl rychlý pohled stranou, aby uviděl policejní vůz, jak se k němu rychle blíží. Věděl, že to nemůže stačit, že než stačí vstát, auto bude na něm.

Odněkud se natáhla ruka, uchopila ho za rameno a trhla jím. Cítil, jak je vlečen z ulice na chodník.

Na rohu se ve smyku objevilo další policejní auto. Namáhané pneumatiky protestovaly, téměř jako by se první vracela, aby udělala místo pro druhou.

Rozehnaný dav zoufale prchal.

Ruka, která ho až dosud vlekla za rameno, Vickerse postavila a on poprvé spatřil muže v rozedraném svetru a se starými jizvami po noži na tvářích.

"Rychle," pronesl muž. Stopy po noži se kroutily podle slov, jež vyslovoval. Tvář měl ohraničenou licousy a jak promluvil, zableskly se mu zuby.

Strčil Vickerse do úzké uličky mezi dvěma budovami. Vickers celý nahrbený utíkal mezi cihlovými zdmi, tyčícími se na obou stranách. Za sebou cítil oddychování toho muže.

"Vpravo," řekl muž. "Dveře."

Vickers uchopil kliku a otevřel dveře vedoucí do potměšilé haly.

Muž vstoupil za ním a zavřel dveře. Stáli spolu ve tmě, oddychovali, bylo slyšet jen nepravidelné bušení uvězněného srdce.

"To bylo těsné," prohlásil muž. "Ti poldové jsou čím dál tím bdělejší. Neuděláte nic jiného, než zahájíte mítink a oni..." Nedokončil větu. Místo toho natáhl ruku a dotkl se Vickersova ramene.

"Následujte mě," řekl. "Pozor. Schody."

Vickers šel za ním, tápal a slézal po skřípavých schodech, které byly každým krokem stále více cítit sklepem a plísni. Dole muž odhrnul jakýsi závěs a oba vstoupili do matně osvětleného pokoje. V jednom rohu bylo staré, rozbité piáno a v dalším hromada krabic. Ve středu stál stůl, okolo něhož seděli čtyři muži a dvě ženy.

Jeden z mužů pronesl: "Slyšeli jsme sirény."

Zjizvená tvář přikývla. "Charleymu se zrovna dařilo. Dav začínal křičet."

"Kdo je tvůj přítel, Georgi?" zeptal se další.

"Utíkal," řekl George. "Málem ho dostalo policejní auto."

Podívali se se zájmem na Vickerse.

"Jak se jmenuješ, příteli?" zeptal se George.

Vickers jim to řekl.

"Je v pořádku?" zeptal se někdo.

"Byl tam," namítl George. "Utíkal."

"Ale je bezpečné..."

"Je v pořádku," prohlásil George, ale Vickers zpozoroval, že to řekl příliš prudce, příliš tvrdošijně, jako by si nyní uvědomil, že možná udělal chybu, když sem přivedl úplněho cizince.

"Napijte se," řekl jeden z mužů. Přistrčil Vickersovi přes stůl láhev.

Vickers si sedl na židli a vzal si láhev.

Jedna z žen, ta hezčí, mu s úsměvem řekla: "Jmenuji se Sally."

"Jsem rád, že vás poznávám, Sally," odpověděl Vickers.

Rozhlédl se kolem stolu. Nikdo ze zbytku nevypadal, že by se chtěl představit.

Zvedl láhev a napil se. Trochu se zakuckal.

Sally řekla: "Jste aktivista?"

"Prosím?"

"Aktivista nebo purista?"

"Je to aktivista," řekl George. "Byl přímo tam, mezi ostatními."

Vickers viděl, že se George trochu potí, bojí se, že udělal chybu.

"K čertu, nevypadá jako jeden z nich," řekl jeden z mužů.

"Jsem aktivista," řekl Vickers. protože viděl, že chtějí, aby jím byl.

"Je jako já," řekl Sally. "Je z principu aktivistou, ale ze záliby puristou. Není to tak?" zeptala se Vickerse.

"Ano," pravil Vickers. "Asi je to tak."

Znovu se napil.

"Jakou máte dobu?" zeptala se Sally.

"Má dobu," pronesl Vickers. "Ó, ano, má dobu."

A vzpomněl si na bílou, vášnivou tvář Leslie, když se ho ptala, jaké historické období si myslí, že by mohlo být nejvzrušivější.

"Karel Druhý," řekl.

"Trochu vám to trvalo," řekl podezřívavě jeden z mužů.

"Trochu jsem si pohrával," pronesl Vickers. "Fušoval, víte. Chvilí mi trvalo, než jsem našel to, v kterém se mi líbí."

"Ale usídlil jste se v období Karla Druhého," řekla Sally.

"Tak je to."

"Moje je," řekla mu Sally, "Aztékové."

"Ale Aztékové..."

"Já vím," řekla. "Není to úplně v pořádku, že? Doopravdy toho není o Aztécích moc známo. Ale takhle si to mohu postupně vymýšlet. Je to tak mnohem zábavnější."

George řekl: "Je to všechno zatracené bláznění. Možná bylo v pořádku pidlat se s deníky a předstírat, že jste někdo jiný v době, kdy nebylo nic jiného na práci. Ale teď musíme udělat něco jiného."

"George má pravdu," přikývla druhá žena.

"Vy aktivisté se mýlíte," přela se Sally. "Podstatou předstírání je schopnost pozvednout se do jiného času a prostoru, vrhnout se do nové éry."

"Teď poslouchejte," prohlásil George. "Já..."

"Souhlasím," řekla Sally, "že musíme pro další světy něco udělat. Jsou příležitosti, kterou jsme chtěli od začátku. Ale to neznamena, že bychom se měli vzdát..."

"Skončete s tím," řekl jeden z mužů, veliký chlapík na konci stolu. "Přestaňte s tím brebentěním. Tady na to není místo."

Sally řekla Vickersovi: "Máme dnes večer schůzi. Chtěl byste přijít?"

Zaváhal. V chabém světle viděl, jak se na něj ostatní dívají.

"Jistě," řekl. "Jistě. S radostí."

Natáhl se pro láhev a znova se napil, potom ji podal Georgeovi.

"Teď se chvilku nebude nikdo bouřit," řekl George, "dokud policisté trochu nevychladnou."

Napil se a podal láhev dál.

Když Sally a Vickers dorazili, schůze zrovna začínala.

"Bude tady George?" zeptal se Vickers.

Sally se trochu usmála. "George, tady?" zeptala se.

Vickers potřásl hlavou. "Předpokládám, že není ten správný typ na schůze."

"George je divoch," řekla Sally. "Bouřlivák. Rozený organizátor. Jak unikl komunismu, to se nikdy nedozvím."

"A vy? A ostatní jako vy?"

"Jsme propagandisté. Chodíme na setkání. Mluvíme k lidem. Vzbuzujeme jejich zájem. Děláme misionářskou práci a získáváme obrácené na víru, kteří pak odejdou a kážou. Jakmile je získáme, předáme je lidem, jako je George."

Matróna za stolem poklepala otvíračem dopisů, jež používala jako kladívko.

"Prosím," řekla ukřivděným hlasem. "Prosím. Tato schůzka probíhá v poklidu."

Vickers podržel Sally židli, potom si sedl sám. Ostatní v místnosti se ztišili.

Místnost, jak Vickers viděl, byla doopravdy tvořena dvěma pokoji - obývacím pokojem, jídelnou a skleněnými dveřmi mezi nimi, které teď byly otevřené, takže ve skutečnosti tvořily jeden celek.

Horní střední vrstva, pomyslel si. Dost elegantní, aby nebyli vulgární, ale postrádají grácii a vkus opravdu bohatých.

Na stěnách opravdové obrazy, provenzálský krb a nábytek, který byl pravděpodobně ze stejného období, a další věci, které nedovedl pojmenovat.

Rozhlédl se po tvářích kolem sebe a pokusil se je zařadit. Odhadoval, že tamhleten je pracující člověk - představitel továrních dělníků. A ten, co potřeboval ostříhat, může být malíř nebo spisovatel, ačkoli neúspěšný. A opálená žena s ocelově šedivými vlasy je víc než pravděpodobně členkou nějaké jezdecké společnosti.

Ale věděl, že na tom nezáleží. Zde, v nájemním domě s uniformovaným vrátným, byla vyšší střední třída, zatímco na druhé straně města bude další setkání v činžáku, který nikdy nepoznal vrátného. A v malých vesničkách a menších městech se budou scházet snad v bance nebo u holiče. A v každém případě budou ťukat na stůl a říkat, že tahle schůzka probíhá v poklidu, prosím. Na většině setkání bude také muž nebo žena jako Sally, kteří čekají, až budou moci mluvit se členy a doufají, že někoho obrátí na víru.

Matróna právě říkala: "Slečna Stanhopeová je prvním člověkem na seznamu, který bude dnes v noci číst."

Potom si opět sedla, spokojená, že je konečně utišila a že setkání může začít.

Slečna Stanhopeová se zvedla a Vickers uviděl, že je ztělesněním frustrovaného ženského těla a myslí. Odhadl, že je jí čtyřicet, je bez muže a udržela si práci, která jí v dalších patnácti letech zajistí finanční nezávislost - a přece se honila za příznakem, hledala azyl za pláštěm cizí osobnosti z minulosti.

Měla zřetelný a silný hlas, ale sklony k hihňání. Četla s bradou zdviženou, se studentskou výslovností, která způsobovala, že její krk vypadal vychrtlejší, než doopravdy byl.

"Moje doba, jak si vzpomínáte," řekla, "je Americká občanská válka, a umístění na jihu."

Četla:

13. října 1862 - Dnes pro mě poslala paní Hamptonová svůj kočár, kočirovaný Nedem, jedním z mála sluhů, kteří jí zbyli, zatímco většina ostatních utekla a zanechala ji docela bez prostředků v situaci, ve které se nás nachází hodně...

Utíká, přemýšlel Vickers, utíká pryč do věku krinolín a rytířství, do války, která smetla špínu, krev a muka a udělala ze svých žalostných účastníků - ať už žen nebo mužů - figury čisté romantické nostalgie.

Četla: ...Isabella tam byla a já se těšila, že ji vidím, protože od našeho setkání tenkrát v Alabamě uplynuly roky...

Útěk, samozřejmě. A navíc; útěk se dnes změnil v běžnou pomůcku při kázání evangelia dalšího světa, mírumilovného druhého světa za unavenou a krvavou Zemí.

Tři týdny, pomyslel si. Nepotrvá to víc než tři týdny a budou organizováni. Georgeové budou střílet a běhat a občas umírat a Sally budou zajišťovat tajnou práci.

A přece, dokonce i s vizí dalšího světa, dokonce i se slibem života, který hledají, stále lpí na starých nostalgických rituálech minulosti, vonící po magnóliích. Byly na nich poznat pochyby a zoufalství, které je nutilo odmítnout vzdát se svých snů ze strachu, že skutečnost, pokud se po ní natáhnou, se rozpustí pod stiskem jejich prstů, zmizí s dotekem. Slečna Stanhopeová pokračovala ve čtení: Seděla jsem, hodinu u postele staré paní Hamptonové a četla "Vanity Fair" - knihu, kterou má ráda. Četla jsem ji pro sebe a pro ni v době její nemoci vícekrát, než si pamatuje.

I když někteří stále lpí na navoněných snech, jsou tu ostatní, mezi něž patří i George, "aktivisté", kteří budou bojovat za příslib druhého světa. A každým dnem bude více a více těch, kdo rozpoznají příslib a půjdou a budou na tom pracovat.

Rozptýlí se po světě a až se ozvou sirény, uniknou policii, skryjí se v temných sklepech a opět vylezou, až policie zmizí. Svět je v bezpečí, pomyslel si Vickers. Vložen do rukou, které ho budou chránit a zvelebovat a neudělají nic zlého.

Slečna Stanhopeová pokračovala ve čtení. Stará matróna seděla za stolem, hlavu trochu ospale nakloněnou, pevně svírala otvírač na dopisy. Všichni ostatní poslouchali, někteří ze slušnosti, ale většina s mimořádným zájmem. Až čtení skončí, budou klást otázky na podstatu jejího bádání a vyjasní si další body a podají návrhy na opravy deníku a složí slečně Stanhopeové pochvalu za její skvělou práci. Potom vstane někdo jiný a bude číst o svém životě v nějakém jiném čase a na jiném místě a zase budou všichni sedět a poslouchat a opakovat celé představení.

Vickers cítil zbytečnou, mrtvou, žalostnou beznaděj. Bylo to, jako by pokoj byl po mnoho let vyplněn vůní magnólií, růží a koření.

Když slečna Stanhopeová skončila a pokoj začal vřít vyřčenými a očekávanými otázkami, potichu se zvedl ze židle a

vyšel na ulici.

Všiml si, že svítí hvězdy. A to mu něco připomnělo.

Zítra půjde a setká se s Ann Carterovou.

Věděl, že nedělá dobře. Neměl by Ann Carterovou vidět.

Zazvonil na zvonek a čekal. Když uslyšel její kroky, věděl, že by se měl otočit od dveří a utéci. Neměl právo sem přijít a věděl, že k tomu nemělo dojít - měl nejdříve udělat prvořadé věci. Neměl vůbec žádný důvod ji vidět, protože sen o ní byl mrtvý stejně jako sen o Kathleen.

Ale musel přijít, doslova musel. Dvakrát se zastavil přede dveřmi činžáku a potom se otočil a opět odešel. Tentokrát se neotočil, nemohl, vešel dovnitř a teď byl zde, před jejími dveřmi, a naslouchal zvuku jejích kroků přicházejících k němu. A co, horečně zapřemýšlel, jí řekne, až se dveře otevrou? Co potom udělá? Vejde dovnitř, jako by se vůbec nic nestalo, jako by byl stejnou osobou a i ona byla stejnou osobou jako byli, když se naposled potkali?

Měl by jí říci, že je mutantka, ba dokonce ještě více, androidka, uměle vyrobená žena?

Dveře se otevřely a v nich stála žena, stejně rozkošná, jak si ji pamatoval, natáhla ruku, vtáhla ho dovnitř a zavřela za ním dveře, takže stál zády k ní.

"Jayi," řekla. "Jayi Vickersi."

Pokusil se promluvit, ale nemohl. Pouze tam stál a díval se na ni a přemýšlel.

"To není pravda. Je to lež. To jednoduše nemůže být pravda."

"Co se stalo, Jayi? Řekl jsi, že mi zavolaš."

Přemohlo ji nutkání a rozpřáhla ruce k pozdravu. Rychle a téměř zoufale se k němu přitiskla. Držel ji, téměř ji objímal.

Oba stáli a vypadali, jako by se naposled utěšovali před bídou, o které věřili, že o ní ten druhý nemá ponětí.

"Nejdříve jsem si myslela, že jsi se trochu zbláznil," řekla mu. "Vzpomínala jsem na věci, které jsi mi telefonoval z toho města ve Wisconsinu. Byla jsem si téměř jistá, že se s tebou něco stalo - že jsi se trochu pomátl. Potom jsem si vzpomínala na věci, bezvýznamné maličkosti, které jsi pronesl nebo napsal, a..."

"Neber si to tak, Ann," řekl. "Nemusíš mi to říkat."

"Jayi, napadlo tě někdy, jestli jsi úplný člověk? Jestli v tobě nemůže být něco, co není zcela normální, něco nelidského?"

"Ano," odvětil, "často jsem o tom přemýšlel."

"Jsem si jistá, že nejsi. Myslím opravdový člověk. A to je v pořádku. Protože já také nejsem člověk."

Po těch slovech ji k sobě přitiskl. Cítil její ruce a konečně věděl, že jsou dva, že navzájem patří k sobě, jsou dvě zbloudilé duše ztracené v moři lidstva. Ani jeden z nich neměl nikoho jiného, jen toho druhého. Dokonce i kdyby se nemilovali, stále by museli být jako jeden a společně čelit světu.

Zabzučel telefon. Stěží ho vnímali.

"Miluji tě, Ann," řekl a část mozku, která nebyla jeho, ale chladného, odděleného, nezávislého pozorovatele, mu připomínala, že ví, že ji nemůže milovat, že je nemožné, nemorální a absurdní milovat někoho, kdo k vám má blíže než sestra, jehož život byl zcela jistě částí vašeho života a jednoho dne se smísí v jiné osobnosti, která si jich možná nebude ani vědoma.

"Vzpomněla jsem si na něco," pronesla Ann neurčitým a vzdáleným hlasem. "A nepochopila jsem to. Možná bys mi mohl pomoci."

Zeptal se, rty ztuhlé obavami: "Na co sis vzpomněla, Ann?"

"S někým jsem se procházela. Nemohu si vzpomenout na jeho jméno, i když jsem to zkoušela a přestože si po těch všech letech pamatuji jeho tvář. Šli jsme údolím z velkého cihlového domu, stojícího na kopci na konci údolí. Šli jsme údolím a bylo jaro, protože kvetly plané jabloně a zpívali ptáci. Nejlegračnejší na celé věci je, že vím, že jsem na té procházce nikdy nebyla, ale pamatuji si ji. Jak si můžeš něco pamatovat, Jayi, když víš, že se to nikdy nestalo?"

"Nevím," pravil Vickers. "Snad fantazie. Něco, co jsi kdysi četla."

Ale věděl, že tohle je ono. Tohle dokazovalo jeho podezření.

Byli tři. Flanders mluvil o třech androidech, vyrobených z jednoho lidského života. Musel to být on, Flanders a Ann Carterová. Protože Ann si pamatovala zakleté údolí stejně tak jako on - on byl mužem, jenž krácel se ženou Kathleen Prestonovou, a Ann ženou, která se procházela s mužem, na jehož jméno si nedokázala vzpomenout. Kdyby si vzpomněla, samozřejmě by to nevycházelo. Protože kdyby on potom s někým šel, nebyla by to dívka jménem Kathleen Prestonová, ale dívka s nějakým jiným jménem.

"A to není všechno," řekl Ann. "Vím, že si ostatní lidé myslí, že jsem..."

"Ann, prosím," prohlásil.

"Teď když jsem zjistila, že mám tu schopnost, pokousím se nevědět, co si ostatní myslí. Ačkoli teď vím, že to dělám, více nebo méně vědomě, pořád, celé roky. Předvídám, co lidé řeknou. Zmocním se jich. Znímám jejich námitky dokonce dříve, než je vysloví. Vím, co na ně udělá dojem. Byla jsem dobrá agentka, Jayi, a to možná proto, že mohu vniknout do myslí ostatních lidí. Dělal jsem to i jindy. Když jsem poprvé zjistila, že to umím, schválně jsem to zkoušela, jen abych si ověřila, že mohu. Nebylo to lehké a ani teď v tom nejsem moc dobrá. Ale mohu to dělat! Jayi, já mohu..."

Přitiskl ji k sobě pevněji a přemýšlel: Ann má telepatické schopnosti, může se dostat velmi daleko, až ke hvězdám.

"Co jsme, Jayi?" zeptala se. "Řekni mi, co jsme."

Vykřikl na ně telefon.

"Později," pronesl. "Není to tak hrozné. V určitých ohledech je to báječné. Vrátil jsem se, protože tě miluji, Ann, pokoušel jsem se nevrátit, ale nešlo to. Protože to není pravda..."

"Je to pravda," řekla. "Jayi, to je ta nejopravdovější věc, která kdy existovala. Modlila jsem se, aby jsi se ke mně opět vrátil. Když jsem poznala, že něco není v pořádku, bála jsem se, že se nevrátíš - že toho možná nebudeš schopen, že se

ti přihodilo něco strašného. Modlila jsem se a modlení bylo špatné, protože mi bylo cizí a já se cítila pokrytecky a hrozně..."

Zvonění nepřestávalo.

"Telefon," uvědomila si.

Nechal ji odejít. Šla k pohovce, posadila se a zvedla sluchátko z vidlice, zatímco on stál a díval se na pokoj a pokoušel se uvést Ann i pokoj do souladu se svými vzpomínkami na ni.

"To je pro tebe," řekla.

"Ano."

"Jai, ten telefon. Věděl někdo, že jsi sem šel?"

Potřásl hlavou, ale šel a vzal si sluchátko. Stál se sluchátkem v ruce, pokoušel se s tím vyrovnat a uhodnout, kdo mu může volat a proč může volat.

Okamžitě věděl, že se bojí, a potil se v podpaždí, protože věděl, že na druhém konci telefonního drátu může být jen jeden člověk.

Hlas prohlásil: "Tady je neandrtálec, Vickersi."

"Kyj a nic víc?" zeptal se Vickers.

"Kyj a nic víc," řekl Crawford. "Máme kosti na žvýkání."

"Ve vaší kanceláři?"

"Venku je taxík. Čeká na vás."

Vickers se zasmál. Bylo to zlomyslnější, než zamýšlel. "Jak dlouho jste mě stopoval?"

Crawford se pousmál.

"Od doby, kdy jste byl v Chicagu. Měli jsme zemi obloženou analyzátory."

"Získaly hodně materiálu?"

"Pár zbloudilců sem a tam."

"Stále jste si jistý tajnou zbraní?"

"Jistě, jsem si jistý, ale..."

"Ale jděte," pravil Vickers. "Mluvíte s přítelem."

"Řeknu vám to, Vickersi. Opravdu vám to povím. Ale přijďte sem rychle."

Zavěsil. Vickers odtáhl sluchátko od ucha a chvíli na něj zíral. Potom ho položil.

"To byl Crawford," řekl Ann. "Chce se mnou mluvit."

"Jai, je všechno v pořádku?"

"Všechno je v pořádku."

"Vrátíš se?"

"Vrátím se," prohlásil Vickers.

"Víš, co děláš?"

"Teď ano. Vím, co teď dělám."

Crawford ukázal na židli vedle psacího stolu. Vickers si poplašeně uvědomil, že je to stejná židle, ve které seděl, když pouze před týdnem přišel s Ann do této kanceláře.

"Je hezké, že vás opět vidím," přivítal ho Crawford. "Jsem rád, že jsme se sešli."

"Vaše plány vám musejí vycházet," řekl Vickers. "Jste přívětivější než při posledním setkání."

"Jsem přívětivý vždycky. Občas ustaraný a vyděšený, ale vždy přívětivý."

"Nezadržel jste Ann Carterovou."

Crawford potřásl hlavou. "Neměl jsem k tomu důvod. Ještě ne."

"Ale sledujete ji."

"Sledujeme vás všechny, kteří jste odešli."

"Kdykoliv budeme chtít, staneme se nepozorovatelnými."

"O tom nepochybuji," připustil Crawford, "ale proč se tady potloukáte? Kdybych já byl mutant, nedělal bych to."

"Protože jsme nad vámi vyhráli a vy jste jedním z těch, kteří to vědí," prohlásil Vickers. Přál si, aby si byl aspoň z poloviny tak jistý, jak doufal, že to znělo.

"Můžeme zahájit válku," řekl Crawford. "Vše, co pro to musíme udělat, je natáhnout prst. A začne střílení."

"Nemůžete."

"Hrajete příliš tvrdě. Příliš jste na nás zatlačili. Nyní to musíme udělat - je to naše poslední obrana."

"Myslíte tím další světy."

"Přesně," řekl Crawford.

Sedl si a upřeně hleděl na Vickerse bledě modrýma očima, mžourajícima ze záhybů kůže.

"Co si myslíte, že uděláme?" zeptal se. "Budeme tiše stát a necháme se vámi převálcovat? Zkusili jste to s obchody s vynálezy a my vás zastavili. Přiznávám, že poněkud násilnými metodami. Ale teď jste nasadili další věci. Vynálezy neúčinkovaly, takže jste zkusili myšlenku kombinovanou s náboženstvím a kusem fanatismu na lavičkách v parku - řekněte mi, Vickersi, jak tuhle záležitost nazýváte?"

"Upřímná pravda," řekl Vickers.

"Ať je to cokoliv, je to dobré. Příliš dobré. Budeme potřebovat válku, abychom to zastavili."

"Předpokládám, že to nazvete podvratnou činností."

"Je to podvratné," řekl Crawford. "Už po pár dnech, co to začalo, se ukázaly výsledky. Lidé odcházeli ze zaměstnání, opouštěli domovy, zahazovali peníze. Chudoba, říkali, je klíčem k druhému světu. Co jste to z improvizoval, Vickersi?"

"Co se stalo těm lidem? Těm, kdo odešli ze zaměstnání a zahodili peníze. Zkontroloval jste, co se s nimi stalo?"

Crawford se na židli naklonil kupředu. "To nás právě děsí. Ti lidé zmizeli. Dřív, než jsme je mohli sehnat dohromady, zmizeli."

"Odešli do jiného světa," pravil Vickers.

"Nevím, kam šli, ale vím, co by se stalo, kdybychom tomu nechali volný průběh. Naši dělníci by nás opustili. Nejdříve by odešlo jen pár lidí a potom víc a nakonec..."

"Pokud chcete zahájit válku, začněte se natahovat po tlačítku."

"Nenecháme vás to dělat," řekl Crawford. "Nějak vás zastavíme."

Vickers vstal a naklonil se přes psací stůl. "Jste vyřízený, Crawford. Nenecháme vás a váš svět pokračovat. My jsme ti..."

"Sedněte si," řekl Crawford.

Chvilí na něj Vickers zíral, potom se uvolnil a pomalu si sedl na židli.

"Je ještě další věc," řekl Crawford. "Pouze jediná. Pověděl jsem vám o analyzátořech v této místnosti. Nejsou jen zde. Jsou všude. Na železničních a autobusových nádražích, ve vestibulech hotelů, v jídelnách..."

"Myslel jsem si to. Tak jste mě vyhmátli."

"Už jednou jsem vás varoval. Neopovrhujte námi, protože jsme jen lidé. S organizací světového průmyslu můžete udělat mnoho věcí a provést je hrozně rychle."

"Přechytračil jste se," pronesl Vickers. "Díky analyzátořům jste zjistil spoustu věcí, které byste raději ani nechtěl vědět."

"Jako třeba?"

"Třeba, že mnoho průmyslníků a bankéřů a ostatních lidí ve vaší organizaci je ve skutečnosti mutanty, se kterými bojujete."

"Řekl jsem, že jsem musel dostat vás. Mohl byste mi říci, jak jste je tam dostali?"

"Neposadili jsme je tam, Crawford."

"Vy jste..."

"Vezměme si to od začátku," řekl Vickers. "Nechtě mě, abych vám vysvětlil, co je to mutant."

"Proč, předpokládám, že je to obyčejný člověk, který má zvláštní nadání, lepší porozumění, pochopem pro určité věci, které my ostatní nechápeme."

"A předpokládejme, že člověk byl mutantem a nevěděl o tom, ale považoval se za obyčejného člověka. Co potom? Kde by se uplatnil? Jako doktor, právník, žebrák, zloděj? Zamířil by někde na vrchol hromady. Byl by skvělým doktorem nebo chytrým prokurátorem nebo umělcem nebo velmi úspěšným redaktorem nebo spisovatelem. Dokonce by mohl být i průmyslníkem nebo bankéřem."

Z Crawfordovy tváře upřeně hleděly, modré koule očí.

"Vy," řekl Vickers, "stojíte v čele jedné z nejlepších skupin mutantů v dnešním světě. Lidí, na které my nemůžeme, protože jsou příliš úzce spjati s normálním světem. Co s tím hodláte udělat, Crawford?"

"Určitě ne jedno. Nepůjdu a neřeknu jim to."

"Potom to udělám já."

"Ne, vy ne," prohlásil Crawford. "Protože vy osobně jste spláchnutý. Jak myslíte, že jste mohl žít tak dlouho navzdory všem analyzátořům, které máme? Nechal jsem vás. Proto."

"Myslel jste si, že můžeme spolu uzavřít dohodu."

"Snad. Ale teď už ne. Nyní jste aktivista. Teď jste nebezpečný."

"Předhodíte mě vlkům?"

"To právě dělám. Na shledanou, pane Vickersi. Bylo hezké vás poznat."

Vickers se zvedl. "Ještě se uvidíme."

"O tom," pravil Crawford, "pochybuji."

Vickers jel výtahem dolů a horečně přemýšlel.

Crawfordovi bude trvat asi půl hodiny, než rozhlásí, že Vickers je nechráněný, že ho každý může čestně zastřelit jako kachnu v rákosí.

Kdyby byl jen sám, bylo by všechno lehké, ale byla tady Ann.

Ann teď bezpochyby také byla ve hře, kde figurovala i smrt. Kostky byly vrženy a Crawford nepatří k lidem, kteří teď budou hrát podle pravidel.

Musí se dostat k Ann. Musí ji zastihnout a rychle jí vše říci, nepustit ji ke slovu a donutit ji porozumět.

V přízemí vystoupil spolu s ostatními lidmi. Odcházel a uviděl, že operátor nechal výtah otevřený a vrhl se k telefonní budce.

Podává o mně zprávu, pomyslel si Vickers. Ve výtahu byl analyzátor, který vydával signály, neviditelné pro každého mimo operátora. A všude byly další analyzátoři. Crawford mluvil o železničních a autobusových nádražích a o jídelnách - kdekoliv, kam může člověk jít.

Jakmile analyzátor zaznamenal mutanta, mohl o tom podat zprávu - snad zásahové jednotce - a ta mutanta uloví. Možná ho zjistí kapesními analyzátoři. Nebo existují jiné způsoby, jak ho detekovat. A jakmile si ho všimnou, všechno skončí. Skončí, protože mutant to ani nebude vědět, nebude varován před smrtí, která se za ním bude plížit. Kdyby byl varován, měl by okamžik na soustředění se a mohl by zmizet, tak jako zmizeli mutant, když se je Crawfordovi muži pokoušeli stopovat, aby si s nimi pohovořili a podebatovali.

Co to Crawford řekl? "Zazvoníte na zvonek a čekáte. Sedíte v pokoji a čekáte."

Ale u dveří nikdo nezazvonil.

Zastřelí vás ze zálohy. Udeří z temnoty. Ví, kdo jste. Jste označen nálepkou smrti. A nemáte žádnou šanci, protože

nejste varován.

Takhle zemřel Eb a všichni ostatní. Udeřili na ně nemilosrdně, protože ani Crawford ani jeho muži si nemohli dovolit dát mutantovi označenému k zabítí okamžik šance. Předtím vždy existovala výjimka. Když byl zpozorován Jay Vickers, znali ho jako jednoho z mála, které neobtěžovali - jeho, Ann a snad pár dalších.

Ale teď to bude jiné. Teď byl pouze dalším mutantem, lovenou krysou, stejnou jako všichni ostatní.

Vyšel na chodník před domem. Chvilí stál a rozhlížel se na obě strany ulice.

Taxík, napadlo ho, ale v taxíku mohl být analyzátor. Ačkoli pokud šlo o tohle, analyzátoři mohly být všude. Jeden musí být v domě Ann, jak jinak by Crawford věděl tak rychle, že tam přijel?

Neexistoval způsob, jak se jim vyhnout, jak se jim schovat a zabránit jim poznat, kam půjde.

Postoupil na kraj chodníku a zamával na projíždějící taxi. Auto zastavilo, Vickers nastoupil a dal řidiči adresu.

Muž se na něj vyděšeně ohlédl.

"Nedělejte si starosti," řekl Vickers. "Dokud něco nezkusíte, nebudete mít potíže."

Řidič neodpověděl. Vickers se hrbil na okraji sedadla.

"V pořádku, kámo," pronesl nakonec řidič. "Nebudu nic zkoušet."

"To je správný," pravil Vickers. "Teď jed'."

Sledoval míhající se bloky, nespouštěl řidiče z očí, sledoval každý jeho pohyb, který mohl signalizovat, že v taxi je mutant. Žádný nezahlédl.

Hlavou mu bleskl nápad, který jím otřásl. Co když čekají v bytě u Ann? Co když tam šli okamžitě, našli ji a teď na něj čekají?

Rozhodl se, že to bude muset risknout.

Taxík zastavil před budovou. Vickers otevřel dveře a vyskočil. Řidič s autem vystřelil, ani nečekal na jízdné.

Vickers popoběhl ke dveřím, ignoroval výtah a s bušícím srdcem stoupal po schodech.

Dostal se ke dveřím Ann, uchopil knoflík a pootočil jím, ale hladký kov mu proklouzl pod prsty. Bylo zamčeno. Zazvonil a nic se nestalo. Zazvonil znova a znova. Potom se vrátil k protější zdi a rozběhl se chodbou a vrazil ramenem do dveří.

Cítil, že nepatrně povolily. Znovu to zkusil. Na třetí pokus zámek povolil a on upadl.

"Ann," vykřikl, zvedaje se.

Žádná odpověď.

Proběhl pokoji a nikoho nenašel.

Chvilí stál, kapal z něj pot.

Ann byla pryč! Měl tak málo času a Ann byla pryč!

Vyrazil ze dveří a se slzami v očích seběhl po schodišti.

Když vyběhl na chodník, stála na silnici tři auta a další dvě na protější straně ulice. Vyskákali z nich muži, a ti muži nesli zbraně.

Pokusil se prudce otočit a vrhnout se zpět do dveří a jak se otočil, do někoho narazil.

Byla to Ann, v rukou tašky s nákupem, z jedné vyčnívala celerová nat'. "Jayi. Jayi, co se to tady děje? Kdo jsou ti lidé?"

"Rychle," řekl, "vstup do mé mysli. Tak, jak to děláš u ostatních. Způsobem, jakým poznáš, jak lidé myslí." "Ale..." "Rychle!"

Cítil, jak mu proniká do mysli, tápe mu v myšlenkách a přimyká se k nim.

Něco narazilo přesně nad jejich hlavami do kamenné zdi budovy a se zvukem mučeného kovu se rozpadlo na kusy,

"Pevně se drž," řekl. "Jdeme odsud."

Zavřel oči a přál si dostat se na další Zemi tak naléhavě, jak jen byl schopen. Cítil záchvěvy mysli Ann a potom uklouzl a upadl. Udeřil hlavou do něčeho tvrdého. Před očima se mu roztančily hvězdičky, něčím si roztrhl ruku a něco leželo na něm.

Slyšel zvuk větru vanoucího mezi stromy. Otevřel oči. Okolo nebyly žádné budovy.

Ležel na zádech, u nohou šedivý balvan ze žuly. Taška se zeleninou s chomáčem celerové natě mu ležela na žaludku.

Posadil se.

"Ann," zavolal.

"Tady jsem."

"Jsi v pořádku?"

"Fyzicky ano, ale duševně ne. Co se stalo?"

"Spadli jsme na tenhle balvan," odpověděl jí Vickers.

Vstal a natáhl ruku, aby ji pomohl na nohy.

"Ale ten balvan, Jayi. Kde jsme?"

"Jsme ve druhém světě."

Stáli vedle sebe a rozhlíželi se po krajině - divoké, opuštěné, s lesy, rozptýlenými kameny a žulovými pokličkami přilepenými ke svahům kopců.

"Druhý svět," opakovala Ann. "Ty bláznivé hlouposti z novin?"

Vickers důstojně přikývl. "Není na tom nic bláznivého, Ann. Ten svět existuje."

"Dobře, nezáleží na tom, kde jsme," řekla Ann, "přinesli jsme si s sebou oběd. Pomoz mi sesbírat zeleninu."

Vickers klesl na všechny čtyři a sbíral brambory, vypadlé ze sáčku. Při pádu na balvan se totiž sáček hodně natrhl. Byl to prehistorický Manhattan, nedotčený svět. Takhle musel vypadat předtím, než přišel bílý muž a vytvořil zde napůl zázrak a napůl monstrum.

"A přece," pravil Vickers, "tady musí něco být. Mutanti tady musí mít nějaké skladiště na materiál, který proudí do New

Yorku."

"A když nemají?" zeptala se ho Ann.

Podíval se na ni a kysele se zašklebil.

"Co říkáš výletu?"

"Až do Chicaga?"

"Dál než do Chicaga. A pěšky. Ačkoli, až narazíme na řeku tekoucí západním směrem, můžeme si vyrobit vor."

"Budou i jiná centra mutantů."

"Předpokládám, že ano, ale nemusíme mít dost štěstí a právě o jedno zakopnout."

Zavrtěla hlavou: "Všechno je tak zvláštní."

"Zvláštní ne," řekl. "Jen nečekané. Kdybychom měli čas, vysvětlil bych ti to. Ale nemáme času nazbyt."

"Jayi, stříleli na nás!"

Vickers trpce přikývl. "Gentleman, kteří chtějí nechat vše při starém."

"Ale jsou to lidské bytosti, Jayi. Jako my."

"Jako my ne," odpověděl Vickers. "Jsou pouze lidmi. V tom je jejich problém. Dnes nestačí být jen člověkem." Zvedl dva nebo tři kousky dřeva na oheň. Potom se otočil k Ann. "Pojď sem," řekl. "Půjdemo."

"Ale Jayi, začíná se stmívat."

"Já vím. Pokud se na tomto ostrově něco nachází, uvidíme z kopce světla. Pokud nespátíme nic, vrátíme se zpět. Ráno se můžeme podívat znova."

"Jayi," řekla, "v určitých ohledech je to jako piknik."

"Nemám rád hádanky. Řekni mi, proč je to jako piknik."

"Proč. Oheň a jídlo pod otevřeným nebem a..."

"Zapomeňte na to, slečno," řekl jí Vickers. "Nejsme na pikniku."

Vykročil a hledal cestu mezi houštinami a balvany. Následovala ho těsně za ním. Noční ptáci nad nimi vířili vzduch, jak se půvabně vrhali dolů a chytali hmyz. Z dálky se ozývali mývali. Vkeři tancovalo několik světlušek. Rozsvěcely se a zhasínaly.

Vylezli na nevysoký, ale strmý kopec. Když se dostali na vrchol, uviděli daleko na konci ostrova světla.

"Je to tam," prohlásil Vickers. "Myslel jsem si, že to tam musí být."

"Je to pořádný kus cesty. Budeme tam muset jít pěšky?"

"Možná ne."

"Ale jak..."

"A to jsi telepat," řekl Vickers.

Potřásla hlavou.

"Zkus to," pravil Vickers. "Prostě si zkus s někým tam dole promluvit."

A potom si vzpomněl na Flanderse, jak se houpal na verandě a mluvil o vzdálenostech, které pro telepata nejsou žádnou překážkou, že není nejmenší rozdíl mezi milí a světelným rokem.

"Jayi, ty se domníváš, že to zvládnu?"

"Nevím. Ale nechceš jít pěšky, vid?"

"Ne tak daleko."

Tiše stáli a dívali se ve vzrůstající tmě směrem k malé, osvětlené oblasti. Pokusil se rozeznat různá místa. Na staré Zemi se tamhle nacházelo Rockefeller Centre a tam nahoře Central Park a tam dole, kde se zatáčela East River, opuštěná stavba United Nations. Ale tady byla všude tráva a stromy, žádná ocel nebo beton.

"Jayi!" Napjatě a vzrušeně šeptala.

"Ano, Ann."

"Myslím, že někoho mám."

"Muže nebo ženu?"

"Ne, myslím, že je to robot. Ano, říká, že je robot. Říká, že někoho pošle - ne někoho - ale něco - pro nás."

"Ann..."

"Říká nám, abychom tady počkali. Hned tady bude."

"Ann, zeptej se ho, jestli mohou vyrábět filmy."

"Filmy?"

"Jistě. Pohyblivé obrázky. Filmy. Mají kamery a podobné přístroje?"

"Ale co..."

"Prostě pokračuj a zeptej se ho."

"Ale pohyblivé obrázky?"

"Mám nápad, jak ještě můžeme vyzrát na Crawforda."

"Jayi, nehodláš se vrátit!"

"Zcela určitě."

"Jayi Vickersi, já tě nenechám."

"Nemůžeš mě zastavit," pravil Vickers. "Tady si sedneme a počkáme, až nás vyzvednou."

Sedli si vedle sebe.

"Mám pro tebe příběh," řekl Vickers. "Je o jednom chlapci. Jmenoval se Jay Vickers a byl velmi mladý..." náhle přestal.

"Pokračuj. Pokračuj s tím svým příběhem."

"Někdy jindy. Řeknu ti ho někdy později."

"Proč ne teď? Chci ho slyšet hned teď."

"Ne, když vychází měsíc," odvětil Vickers. "To není čas na příběhy."

Poprvé se pokusil uzavřít mysl a vztyčit bariéru proti jejím stále ještě nedokonalým telepatickým silám. Teprve potom se cítil bezpečně a mohl přemýšlet: Mohu jí říci, že jsme si bližší, než si myslí, že pocházíme z jednoho života a vrátíme se do jednoho těla a že nemůžeme milovat jeden druhého?

Naklonila se k němu, položila si hlavu na jeho rameno a dívala se na oblohu.

"Vyjasňuje se," řekla. "Už tady není tak divně. A vypadá to, že je všechno v pořádku. Ať už je to jakkoliv podivné, zdá se to být v pořádku - tento jiný svět a zvláštní schopnosti, které máme, a všechny ty divné vzpomínky."

Položil jí ruku kolem ramen, natočil jí hlavu a rychle, z náhlého podnětu, ji políbil.

"Budeme šťastní," řekla. "My dva v tomto novém světě."

"Budeme šťastní," přitakal Vickers.

A v tomto okamžiku poznal, že jí to nikdy nebude moci říci. Možná se to brzy dozví, ale on nebude ten, kdo jí to řekne. V telefonu se ozval dívčí hlas a Vickers se zeptal na Crawforda.

"Pan Crawford je na konferenci."

"Řekněte mu, že volá Vickers."

"Pan Crawford nemůže ... Řekl jste Vickers? Jay Vickers?"

"Přesně tak. Mám pro něj novinky."

"Za minutku, pane Vickersi."

Čekal a přemýšlel, kolik může mít času, protože analyzátor v telefonní budce musel vyzvánět jako na poplach. Teď už musí být příslušníci zásahové jednotky na cestě.

Crawfordův hlas řekl: "Haló, Vickersi."

"Odvolajte své psy," prohlásil Vickers. "Plýtávají svým i vašim časem."

Uslyšel v Crawfordově hlase vztek. "Myslel jsem, že jsem vám řekl -"

"Neberte si to tak. Když mě vaši muži zahnali do kouta, neměli příležitost mě zastřelit. Takže když mě nemůžete zabít, radši byste se se mnou měl dohodnout."

"Dohodnout?"

"To jsem řekl."

"Poslouchejte, Vickersi, já ne..."

"Samozřejmě, že to uděláte," pravil Vickers. "Ta záležitost s dalším světem se teď doopravdy rozjíždí. Předstírači jí pomáhají. Shromažďujeme síly na rozhodující úder. Je na čase si rozumně promluvit."

"Mojí šéfové mě omezují," prohlásil Crawford.

"Tak dobře. Přesně s nimi chci vlastně mluvit."

"Vickersi, nechtě toho. Nikdy se vám nepodaří uniknout. Nezáleží na tom, co plánujete, nikdy se vám nepodaří odejít. Nikdy se z toho nedostanete živý. Ať už udělám cokoli, nebudu vás moci zachránit, jestliže budete pokračovat ve svých pošetilostech."

"Jdu nahoru."

"Mám vás rád, Vickersi. Nevím proč. Nemám k tomu žádný důvod..."

"Jdu nahoru."

"Dobře," potvrdil Crawford unaveně. "Krev padá na vaši hlavu."

Vickers zvedl krabici s filmem a vyšel z budky. Výtah už čekal. Vickers k němu rychle vykročil a přitom ho trochu zamrazilo v zádech, jako by očekával kulku do zátylku.

"Třetí poschodí," řekl.

Muž obsluhující výtah ani nemrkl. Analyzátor teď buď nevydával signál nebo obsluha pravděpodobně dostala instrukce, týkající se pasažérů jedoucích do třetího patra.

Vickers otevřel dveře od kanceláří North American Research. Crawford na něj čekal v přijímací místnosti.

"Pojďte."

Zahnul a pochodoval první, Vickers ho dlouhou halou následoval. Podíval se na hodinky a rychle v duchu počítal. Probíhalo to lépe, než si myslel. Stále měl rezervu dvou nebo tří minut. Přesvědčit Crawforda netrvalo tak dlouho, jak očekával.

Ann zavolá za deset minut. Na dění v příštích deseti minutách bude záviset úspěch nebo neúspěch celé akce.

Crawford zastavil před dveřmi na konci haly.

"Víte, co děláte, Vickersi?"

Vickers přikývl.

"Protože jednou uklouznete," řekl Crawford, "a..." Vyloudil mezi rty syčivý zvuk a přejel si prstem přes hrdlo.

"Rozumím."

"Ti muži uvnitř jsou zoufalí. Ještě můžete odejít. Neřeknu jim, že jste tady byl."

"Nechtě té přetvářky, Crawfordě."

"Co tam máte?"

"Nějaké dokumentární filmy. Pomohou mi s vysvětlováním. Máte tam promítačku?"

Crawford přikývl. "Ale žádného operátora."

"Budu ji obsluhovat sám."

"Děláte si legraci?"

"Ne, to je řešení."

"Potom je to v pořádku. Pojdme dovnitř."

Závěsy byly zatažené a v pokoji panovalo šero. Dlouhý stůl, u něhož muži seděli, se zdál být něčím víc než řadou

bílých tváří, obrácených k Vickersovi.

Následoval Crawforda na druhou stranu pokoje, nohy se mu bořily do těžkého koberce. Podíval se na muže okolo stolu a uviděl, že mnoho z nich jsou veřejně známé osoby.

Po Crawfordově pravici byl bankéř. Muž za ním byl opakovaně volán do Bílého domu, a tam mu byla svěřována napůl diplomatická posláni. Byli zde i další, které poznal, avšak bylo zde také mnoho lidí, které neuměl zařadit. Několik mužů bylo oblečeno v nezvyklém oděvu cizích zemí.

Takže tohle bylo to řídicí středisko North American Research a tito lidé řídili osud do boje připravených normálních proti mutantské hrozbě. Tohle byli Crawfordovi zoufalí muži.

"Pánové, staly se podivné věci," promluvil Crawford.

"Velmi nezvyklé věci. Máme mezi sebou mutanta."

V tichosti se bílé tváře obrátily na Vickerse, potom se zase pohledy vrátily a Crawford pokračoval.

"Pana Vickerse již určitou dobu znáte. Vzpomenete si, že jsme o něm už dříve mluvili. V jednu chvíli jsme doufali, že možná bude schopen nám pomoci smířit se s rozdíly mezi oběma větvemi lidské rasy.

Ochotně přišel mezi nás a naznačil mi, že má snad možné řešení. Neřekl mi, v čem spočívá, tak jsem ho sem přímo přivedl. Je samozřejmě jen na vás, zda chcete slyšet, co musí říci."

"Určitě," pronesl jeden z nich. "Nechme ho mluvit."

A další řekl: "Bude nám potěšením."

Ostatní souhlasně kývli.

Crawford řekl Vickersovi: "Máte slovo."

Vickers došel k čelu stolu a přitom přemýšlel - čím dál, tím líp. Teď jen aby vyšel zbytek. Pokud nešlápnu vedle a neuklouznu. Protože na tom závisela výhra nebo prohra, neexistovalo nic mezi tím, ani žádná zadní vrátka.

Postavil krabici s filmem na stůl, usmál se a pravil: "Není to žádná pekelná zbraň, pánové, ale film, který vám, s vaším dovolením, za chvíli ukáží."

Neusmáli se. Jednoduše seděli a dívali se na něj. Ve tvářích se jim nic nezračilo, ale cítil jejich chladnou nenávist.

"Jste na počátku války," pravil. "Setkali jste se zde, abyste se rozhodli, zda máte po tomto prostředku sáhnout a začít..."

Zdálo se, že bílé tváře se předklonily a všechny se napjaly. Jeden z nich řekl: "Buď jste statečný muž, Vickersi, nebo úplný blázen."

"Přišel jsem sem," prohlásil Vickers, "ukončit válku dříve, než začne."

Sáhl do kapsy a rychlým pohybem vyndal nějaký předmět a položil ho na stůl.

"To je vlček," řekl. "Věc, se kterou si hrají děti - nebo se s ní dá hrát v poněkud jiném měřítku. Chci vám minutu povídat o vlčku."

"O vlčku?" řekl někdo. "Co je to za bláznovství?"

Ale bankéř po jeho pravici se upamatoval: "Měl jsem vlčka, když jsem byl chlapcem. Už je nedělají. Žádného jsem už roky neviděl."

Natáhl ruku, zvedl vlčka a na stole ho roztočil. Ostatní natáhli krky, aby se na něj podívali.

Vickers mrkl na hodinky. Stále podle plánu. Teď jen aby se nic nepokazilo.

"Vzpomínáte si na vlčka, pane Crawfordě?" zeptal se Vickers. "Jak jsem ho měl tu noc v pokoji?"

"Vzpomínám si na něj," řekl Crawford.

"Roztočil jste ho a on zmizel," pravil Vickers.

"A vrátil se zase zpět."

"Crawforde, proč jste roztácel toho vlčka?"

Crawford si nervózně olízl rty. "Proč? Ve skutečnosti ani nevím. Mohl to být pokus zachránit si dětství, nutkání být opět chlapcem."

"Zeptal jste se mě, na co je ten vlček."

"Řekl jste mi, že je na cestování do pohádkové země. Řekl jsem, že ještě před týdnem bych si myslel, že jsme oba blázni - vy, protože takové věci říkáte, a já, že jim naslouchám."

"Ale předtím, než jsem vešel dovnitř, roztočil jste vlčka. Řekněte mi, Crawfordě, proč jste to udělal?"

"Pokračujte," pobízěl ho bankéř. "Řekněte mu to."

"Proč jsem to udělal," pronesl Crawford, "právě jsem vám řekl důvod."

Za Vickersem se otevřely dveře. Otočil hlavu a uviděl sekretářku, jak gestikuluje na Crawforda.

Přesně, pomyslel si. Pracuje jako hodinky. Ann zatelefonovala a Crawford byl odvolán z místnosti, aby si s ní mohl promluvit. Takhle to Vickers naplánoval, protože kdyby byl Crawford v místnosti, plán by neměl naději na úspěch.

"Pane Vickersi," prohlásil bankéř, "zajímá mě ta záležitost s vlčkem. Jak souvisí vlček s problémem, před kterým stojíme?"

"Je zde jistá analogie," odpověděl Vickers. "Existují jisté základní rozdíly mezi normálními a mutanty. Nejlépe je mohu vysvětlit použitím vlčka. Ale předtím, než tak učiním, rád bych, kdybyste se podívali na můj film. Potom budu pokračovat a vy porozumíte mému povídání. Pokud mi pánové dovolí."

Zvedl krabici s filmem ze stolu.

"Jistě," řekl bankéř. "Pokračujte."

Vickers přistoupil ke schodům vedoucím do projekční kabiny, otevřel dveře a vešel dovnitř.

Bude muset pracovat rychle a jistě, protože Ann nemůže držet Crawforda u telefonu příliš dlouho. Musí ho udržet mimo místnost přinejmenším pět minut.

Nasadil film do držáku, třesoucími se prsty ho provlékl mezi čočkami a uchytil na spodní cívku. Pak rychle zkontroloval,

co udělal.

Vše vypadalo v pořádku.

Našel spínače a zapnul je. Vyskočil kužel světla, proletěl nad konferenčním stolem a na promítacím plátně před stolem se objevil zářivě zbarvený vlček. Točil se, pruhy klouzaly vzhůru a mizely, klouzaly vzhůru a mizely -

Nahrávka říkala: Zde vidíte vlčka, jednoduchou hračku, v současnosti také ale jednu z nejvíce matoucích iluzí...

Vickers věděl, že slova jsou správná. Robotí experti vybrali ta pravá, ve správném pořadí je vzájemně propleťli, dali jim tu správnou bombastičnost a maximální sématickou hodnotu. Slova zaujmou obecenstvo, upoutají pozornost na vlčka a udrží ji tam alespoň pár prvních vteřin.

Potichu sešel po schodech a šel ke dveřím. Kdyby se Crawford vrátil, mohl by ho zdržet do doby, než se záměr uskuteční.

Zvukový záznam, běžel dál: Teď, když se budete dívat pozorně, uvidíte, že se zdá, že barevné čáry se pohybují vzhůru po těle vlčka a potom mizí. Dítě sledující barevné linky by se mohlo divit, kam odcházejí. Nejenom dítě...

Pokoušel se počítat sekundy. Zdálo se, že se vlečou, že jsou nekonečné.

Nahrávka mluvila čím dál naléhavěji: Teď se dívejte pozorně - sledujte je pozorně - stoupají nahoru a mizí -stoupají nahoru a mizí - stoupají nahoru a mizí -

Nyní už kolem stolu nebylo tolik lidí, seděli tu jen dva nebo tři a ti sledovali film tak pozorně, že si dokonce ani nevšimli, že ostatní zmizeli. Možná, že tito dva nebo tři zbudou. Jen tihle dva nebo tři ze všech nejsou podezřelí z mutantství.

Vickers tiše otevřel dveře, vyklouzl ven a dveře za sebou opět zavřel.

Dveře ztlumily měkký hlas filmové nahrávky: stoupají nahoru a mizí - pozorně se dívejte - stoupají nahoru a...

Crawford se těžce vlekl halou.

Uviděl Vickerse a zastavil se.

"Co chcete?" zeptal se. "Proč jste tady venku?"

"Mám otázku," pravil Vickers. "Tu, kterou jste mi uvnitř nezodpověděl. Proč jste roztočil vlčka?"

Crawford potřásl hlavou. "Nerozumím tomu, Vickersi. Nedává to žádný smysl, ale já jsem byl v pohádkové zemi. Právě tak jako vy, jako dítě. Vzpomínám si, jak jsem jednou seděl na podlaze a sledoval roztočeného vlčka a divil se, kam mizí pruhy - víte, jak stoupají a mizí. Vždy se vyhoupne nahoru další a zase zmizí. Divil jsem se, kam odcházejí, a napadlo mě, že je musím následovat. Vím, že jsem byl v pohádkové zemi a byla tam spousta květin a já jednu utrhl a když jsem se vrátil, ještě jsem ji měl a tak jsem věděl, že jsem byl opravdu v pohádkové zemi. Víte, byla zima a žádné květiny nekvetly a když jsem ji ukázal matce..."

"To stačí," přerušil ho Vickers. V hlase se mu ozvalo radostné vzrušení. "Víc nepotřebuji."

Crawford na něj zíral. "Vy mi nevěříte?"

"Věřím."

"Co je s vámi, Vickersi?"

"Je mi dobře," usmál se Vickers.

Nakonec to nebyla Ann Carterová!

Flanders a on a Crawford - ti tři dostali život z těla Jaye Vickerse!

A Ann?

Ann v sobě měla život dívky, která s ním kráčela údolím - dívky, kterou si pamatoval jako Kathleen Prestonovou, ale která se jmenovala jinak. Protože Ann si pamatovala, jak šla s někým po boku jarním údolím.

Mohlo existovat více bytostí, nejen Ann. Mohly být tři Ann, právě tak jako on existoval třikrát, ale na tom také nezáleželo. Možná, že Ann byla ve skutečnosti Ann Carterovou a on byl opravdu Jayem Vikersem. Snad to znamenalo, že až jejich životy znovu naplní zákonná těla, přežije vědomí jeho i Ann.

A teď bylo v pořádku milovat Ann. Protože ona byla oddělenou osobou, ne jeho částí.

Ann - jeho Ann - se vrátila zpět na Zem do telefonní budky, aby dostala Crawforda z místnosti, protože on mohl rozpoznat nebezpečnost vlčka roztočeného na promítacím plátně, a teď, když byla hrozba zažehnána, by se měla vrátit zpět do druhého světa.

"Všechno je v pořádku," řekl Vickers. "Všechno je prostě nádherné."

Brzy se sám vrátí zpět. Ann na něj bude čekat. A potom budou šťastní, tak jako byli šťastní, když seděli na manhattanském vršku a čekali na roboty.

"Tak dobře," pravil Crawford. "Pojďme se vrátit."

Vickers natáhl ruku, aby ho zastavil. "Nemá smysl chodit dovnitř."

"Nemá smysl?"

"Vaši šéfové tam nejsou," řekl Vickers. "Jsou v druhém světě. V tom, jestli si vzpomínáte, o kterém káže Předstírači na rozích ulic po celém městě."

Crawford na něj zíral. "Vlček!"

"Ano."

"Začneme znova," řekl Crawford. "Další velení, další..."

"Nemáte čas. Tahle Země je u konce. Lidé odcházejí. A ti, kteří zůstanou, vás nebudou poslouchat, nebudou pro vás bojovat."

"Zabiju tě. Zabiju tě, Vickersi."

"Ne, to neuděláš."

Stáli tiše a strnule tvář v tvář.

"Ne," poddal se Crawford. "Ne, myslím, že to neudělám. Měl bych, ale nemůžu. Proč tě nemůžu zabít, Vickersi?"

Vickers se dotkl ruky velkého muže.

"Pojď, příteli," řekl měkce. "Nebo ti mám říkat bratře?"